

VERSLAG 1954-1955

OVER HET BESTUUR

EN DE TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE

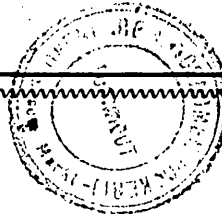
STAD TURNHOUT

DOOR HET COLLEGE VAN
BURGEMEESTER EN SCHEPENEN
AAN DE GEMEENTERAAD VOORGEDRAGEN
IN ZIJN ZITTING VAN 3 OKTOBER 1955

B 8268	
<i>V</i>	<i>J</i>

OPENBARE BIBLIOTHEEK TURNHOUT

1401 031890 6

Mijnheren.

In uitvoering van artikel 70 der Gemeentewet hebben wij de eer Ued. hierbij verslag uit te brengen over het Bestuur en de Toestand der Zaken onzer Stad gedurende het tijdperk van 1 September 1954 tot 31 Augustus 1955.

BLADWIJZER

	vindt U op blz.
Titel I. Staat der bevolking	5
Titel II. Gemeentebestuur	9
Titel III. Stadfinantien	14
Titel IV. Commissie van Openbare Onderstand	16
Titel V. Eredienst	20
Titel VI. Onderwijs	25
Titel VII. Schone Kunsten, Wetenschappen, Letteren	34
Titel VIII. Gezondheidsdienst	81
Titel IX. Brandweer, Politie, Justitie, Openbare Veiligheid, Gevangenis	91
Titel X. Militie	103
Titel XI. Openbare Belastingen	108
Titel XII. Openbare Werken	109
Titel XIII. Landbouw	140
Titel XIV. Handel, Nijverheid, Toerisme	148
Titel XV. Feesten, Historische Merkwaardigheden	155
Aanhangsel 1. Redevoeringen	159
Aanhangsel 2. Het Bakkersambacht te Turnhout, door Raymond Peeters, Stadsarchivaris	194

TITEL I

STAAT DER BEVOLKING

Aantal inwoners op 31 December 1954 :	Mannen :	16.828
	Vrouwen :	16.904
	Totaal :	33.732

BURGERLIJKE STAND (Turnhousse bevolking)

Jaar	Geboorten			Overlijdens		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
1953	324	293	617	179	140	319
1954	317	339	656	162	135	297
Vershil :	-7	+46	+39	-17	-5	-22

MEER GEBOREN DAN OVERLEDEN

Jaar	Aantal
1953	298
1954	359
Vershil :	+61

DOODGEBOREN

(niet inbegrepen in de geboorten en overlijdens)

Jaar	Aantal
1953	24
1954	52
Vershil :	+28

In 1954 zijn in onze stad :

- 158 personen overleden die niet tot onze bevolking behoorden ;
- 850 kinderen geboren die niet tot onze bevolking behoren ;
- 17 personen elders overleden die tot onze bevolking behoorden ;
- 30 kinderen elders geboren die tot onze bevolking behoren.

Tussen de 1483 geboorten, waren 7 onwettige kinderen, waarvan 2 mannelijke en 5 vrouwelijke.

Ouderdom der overledenen

(Aangiften te Turnhout)

In 1954 overleden in onze stad :	Mannen	Vrouwen
Beneden de 1 jaar :	43	24
van meer dan 1 jaar oud :	214	158
	<u>257</u>	<u>182</u>

Tijdstip van Overlijden.

(Aangiften te Turnhout)

In 1954 overleden in de maand :	Mannen	Vrouwen
Januari	21	16
Februari	34	17
Maart	22	11
April	21	17
Mei	30	18
Juni	12	10
Juli	15	20
Augustus	15	7
September	18	14
October	18	19
November	23	16
December	28	17
	<u>257</u>	<u>182</u>

HUWELIJKEN

In 1954 werden 246 huwelijken gesloten.

ECHTSCHIEDINGEN

In 1954 : drie echtscheidingen uitgesproken.

ERKENDE EN GEWETTIGDE KINDEREN

Mannen Vrouwen

Gewettigd en erkend in de huwelijksakte	0	0
Erkend na het opmaken van de geboorteakte	0	5
	<u>0</u>	<u>5</u>

Bevolking

	Mannen	Vrouwen	Totaal
Aantal inwoners op 31-12-1954	16828	16904	33732

WOONSTVERANDERINGEN

Kwamen zich te Turnhout vestigen :	Mannen	Vrouwen
a) uit andere gemeenten van het rijk	483	441
b) uit het vreemdelingenregister	2	2
c) uit het buitenland :		
Duitsland	—	1
Nederland	1	3
Gr. Hert. Luxemburg	2	3
Canada	1	—
Andere landen uit Europa	—	1
	<u>489</u>	<u>451</u>

Gingen zich elders vestigen :	Mannen	Vrouwen
a) in ander gemeente van het Rijk	669	505
b). in het buitenland :		
Nederland	6	12
Canada	5	5
	<u>680</u>	<u>522</u>

Vershil tussen Aangekomenen en Vertrokkenen : —191 — 71

Vershil tussen Aangekomenen en Vertrokkenen uit het Vreemdelingenregister : +12 + 9

OUDERDOMSPENSIOENEN

Aantal aanvragen om ouderdomspensioen zonder onderzoek in 1954	141
Pensioen toegestaan	111
Niet toegestaan of onafgewerkte dossiers	30
	<u>141</u>

NATIONALITEIT

In 1954 bekwamen 18 personen de Belgische nationaliteit.
In 1954 verloren GEEN personen de Belgische nationaliteit.

WERKBOEKJES

Jongens boven de 16 jaar	40
Meisjes boven de 21 jaar	—

IDENTITEITSKAARTEN
In 1954 werden 1547 nieuwe identiteitskaarten afgeleverd.

KIEZERSLIJSTEN
In 1954 had geen herziening plaats

DIAMANTEN BRUILOFTEN
10-1-55 Versteylen-Peeters B., St. Antoniusstraat
14-5-55 Stabel-Van Litsenborg A.C., Kasteeldreef 2

GOUDEN BRUILOFTEN
16-10-54 Van-Noppen-Geudens J., Stg op Mol 143
18-10-54 Zegers-Maes J., Patersstraat 208
18-10-54 Bierten-Van Eyck F., Stg op Oosthoven 34
22-11-54 Sneyers-Albers J., Lindekens 83
11-1-55 Bastiaensen-Dierckx J., Molenstraat 35
26-2-55 Boogers-Cornelissen P.J., Kasteeldreef 12
26-2-55 Bauweraerts-Stijmans J., Kerkhofweg 1
7-3-55 Melis-Verschuere A., Lindekens 64
29-4-55 Van Luffelen-Dierckx F. Kruishuis 13
2-5-55 Dieltiens-Verhaegen Fl. Patersstraat 49
5-5-55 Cavens-Weygers C., Prinsenstraat 52
7-5-55 Vekens-Thijssens G., Robsonplein 10
8-5-55 Van Gestel-Van de Plas P.F., Gte Markt 10
17-5-55 Verboven-Melis J., Beekstraat 17
21-5-55 Potti-Peeters L., Graatakker 55
4-6-55 Van Dael-Volders F., St. Beggaplein 10
14-6-55 Vervoort-Van Heuckelom J., Stg op Diest 14
18-6-55 Coolen-Aerts A.H., Nijverheidsstraat 14
19-6-55 Leys-Van Dyck L., Prinsenstraat 57
25-7-55 Van Dender-Kersmaekers F.A., Warandestraat 66
20-8-55 Broeckx-Gorris H., Diksmuidestraat 2
23-8-55 Melis-Jansen H., Klinkstraat 68

TITEL II

GEMEENTEBESTUUR

Gemeenteraad
SAMENSTELLING

De RAAD was op 1-9-54 samengesteld als volgt :

- Hr. Bauweraerts Henri, Burgemeester
- Hr. Buyckx Jozef, Schepen
- Hr. Crols Gustaaf, Schepen
- Hr. Peeters Lode, Schepen
- Mevr. Dergent-Bouvin Ther., Schepen
- Hr. Hens August, Raadslied
- Hr. Joosten August, Raadslied
- Hr. Claessens Alfons, Raadslied
- Hr. Janssens Alfons, Raadslied
- Hr. Van Gool Jos, Raadslied
- Hr. Roelants John, Raadslied
- Hr. Van Heupen Jos, Raadslied
- Hr. Jacobs Eugeen, Raadslied
- Hr. Van Gael Frans, Raadslied
- Mevr. Van Litsenborg-Beyens Maria, Raadslied
- Hr. Van Houtven Jos, Raadslied
- Hr. Leysen Karel, Raadslied
- Hr. Jonghbloet André, Raadslied
- Hr. Boone Marcel, Raadslied
- Hr. Van Hoeck Alfons, Raadslied
- Hr. Boone Alfons, Raadslied

In zitting van 22-11-1954 werd het ontslag van de Roelants J. aanvaard, en werd ingevolge de wettelijke bepalingen in zijn vervanging voorzien.

De heer **DIELTIENS** Stephaan zal de ambtsperiode van de heer Roelants J., voleinden.

Zittingen :
Van 1 September 1954 tot 31 Augustus 1955 hield de Gemeenteraad 11 zittingen

Volgende Commissiezittingen van de Raad werden gehouden :
2 zittingen van de Verenigde Commissiën, n.l. op 3-9-54 en op 6-1-55

2 zittingen van de Commissie van Financiën, n.l. op 16-12-54 en op 8-2-55

1 zitting van de Commissie van Openbare Werken, n.l. op 17-12-54

1 zitting van de gezamenlijke commissiën van Algemene Zaken, Politie, en Openbare Werken, n.l. op 3-6-55.

College van Burgemeester en Schepenen

SAMENSTELLING

Het Schepencollege bleef — ongewijzigd — samengesteld als volgt :

Mr. Bauweraerts Henri, Burgemeester : algemeen bestuur, betwiste zaken, openbare gezondheid, politieaangelegenheden.
Mr. Buyckx Jos, Schepenen : Financiën, begroting, rekening, belastingen, kermisfoor.

Mr. Crols Gustaaf, Schepenen : Openbare Werken, landbouw, gebouwen, wegenis, riolering, waterleiding, uitspreidingsveld, verlichting, handel, nijverheid, markten.

Mr. Peeters Lode, Schepenen : Openbaar Onderwijs, Schone Kunsten, Tekenen- en Muziekacademiën, Feestelijkheden.

Mevr. Dergent-Bouvin, Schepenen : Burgerlijke Stand, bevolking, Maatschappelijke werken, pensioenkas.

Gedurende de periode 1-9-54 tot 31-8-55 hield het Schepencollege 62 zittingen.

Personeel

(toestand op 31-8-1955)

SECRETARIE

Stadssecretaris : Mr. Peeters Frans

Bureelhoofd : Mr. Goossens August

Bureelonderhoofden : Mr. Geerts Karel
Mr. Sas Marcel

Keuropsteller : Mr. Verheyen Joris

Klerken : Mr. Jacobs Jos

Mr. Van Even Jos

Boden : Mr. Lavrijsen Alois

Mr. Debondt Frans

Bode-autovoerder : Mr. Dierckx Frans

BURGERLIJKE STAND EN BEVOLKING

Bureelhoofd : Mr. Sels Antoon

Bureelonderhoofd : Mr. Jacobs Frans

Keuropstellers : Mr. Van den Kerkhof Jos

Mr. Verboven Karel

Klerk : Mr. Matthé Marcel

ONTVANGERIJ

Stadsontvanger : Mr. Maes Jos

Bureelonderhoofd : Mr. Gils Jos

OPENBARE WERKEN

Stadsingenieur-Bestuurder : Mr. ir. De Geeter Gaston

Administratieve Dienst :

Bureelhoofd : Mr. Bauweraerts Karel

Bureelonderhoofd : Mr. Cepeers Frans

Keuropsteller : Mr. Machielsens Henri

Technische Dienst :

Conducteur : Mr. Savelkoel Jan

Tekenaar : Mr. Starckx René

Tijdelijk tekenaar : Mr. Marijnissen Gérard

Werklieden : vaste 86

tijdelijke 6

kuisvrouwen 4

POLITIE

Politiecommissaris : Mr. Van Calster Corneille

Adjunct-Commissarissen : Mr. Stuyck Henri

Mr. Dierckx Frans

Mr. Dergent Jan

Agent-Inspecteurs : Mr. Van Even Leopold

Mr. Goossens Louis

Agent-Brigadiers : 4

Agenten : 31

STADSARCHIEF

Archivaris : Mr. Peeters Raymond

Ingevolge beslissing van de Gemeenteraad dd. 4-7-55 werd van 18-7-55 af de « 5-dagenweek » ingevoerd voor het Stadsperoneel.

Eretekens.

Bij Koninklijk Besluit van 23-9-1954 werd de Burgerlijke Medaille 2° kl. toegekend aan de Politiebrigadier VAN BOURGOENIEN Joannes, en aan de Politieagent LENAERTS Augustinus, beide voor meer dan 25 j. dienst.

Bij Koninklijk Besluit van 25-4-1955 werd de Burgerlijke Medaille 3° kl. toegekend aan de Stadswerklieden PEETERS Jacobus en IN 'T VEN Josephus, beide voor meer dan 25 jaar dienst.

Bij Koninklijk Besluit van 16-6-1955 werden volgende eretekens toegekend : Kruis 1° kl. aan de heer SELS Josephus Ant., bureelhoofd voor ruim 35 j. dienst.

Kruis 2° kl. aan de heer GILS Josephus, bureelonderhoofd voor ruim 35 j. dienst.

Medaille 1° kl. aan de heer DIERCKX Josephus, Politieagent, voor ruim 35 j. dienst.

Medaille 3° kl. aan de heer BROOS Adr. J., stadswerkman, voor ruim 25 j. dienst.

Verbroedering Stadsdiensten

Ledenaantal : 342

WIJZIGINGEN IN HET BESTUUR

Aug. Van Deun en Em. Verbiest, ontslagnemers ;

Nieuw verkozen bestuursleden :

Gerard Brusselaers (politie - tevens bestendig sportafgevaardigde), Gustaaf Maes (werkliedenpersoneel - was reeds bijgevoegd bestuurslid) en Jos Janssens - (onderwijs) - Nieuw bijgevoegd bestuurslid : mej. Anny Van de Pol (onderwijs)

Aug. Vos wordt bestendig schatbewaarder, en Em. Wouters bestuurslidafgevaardigde der gepensioneerden.

BIZONDERSTE VERWEZENLIJKINGEN :

Voordrachten en dergelijke :

29-9-54 : Vertel-avond uit het werk van Felix Timmermans en Ernest Claes, door hr Joost Noydens, acteur K.N.S. Antwerpen ; avond ons, als culturele kring, aangeboden door het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

24-11-54 ; « Het circus » door hr André Minne, journalist ;

16-2-55 : hr Verscheure (Leonidas), schepen van Onderwijs, te Duffel, over : psycho-therapie, idee, kracht en hypnotisme, met experimenten (115 aanwezigen) ;

12-4-55 : id., met medewerking van Davidsfonds (300 aanwezigen)

27-11-54, 27-1-55, 16-3-55 en 30-3-55 : voordracht en/of film-avonden, met medewerking van V.V.V.

Medewerking aan voorstellingen « Ontdek de Wereld », ingericht door Kunst- en Kultuurverbond, Brussel.

Reizen :

11-10-54 : geleide bezoeken aan B.P., Antwerpen en De Beukelaer's fabrieken, Antwerpen.

8-5-55 : Koninklijke Serres, Brussel - Blindeninstituut te Woluwe.

23-8-55 : familieuitstap Dierentuin (Antwerpen) en Luna-park (Oud-Heverlee)

Verschillende :

bezoek aan Kon. Vl. Opera, Antwerpen : Cavalleria Rusticana en Paljas (20-1-55) — Zwarte Viooltjes (17-5-55) — Gravin Maritza (23-6-55) bezoek aan Kon. Nederl. Schouwburg, Antwerpen : 11-10-54 en 8-5-55 ; « Mariaspel » te Antwerpen (22-9-54) — IJsrevue, te Antwerpen (13-11-54) ; 30-5-55 : Fiets- en busuitstap-bedeavaart naar Scherpenheuvel en Averbode (94 deelnemers).

Dansfeesten : 23-10-54 — 11-12-54 — 12-2-55 — 16-4-55 — 13-6-55.

Kinderveesten : 5-12-54 (201 kinderen) en 11-4-55 (156 kinderen).

Sport : verschillende wedstrijden werden gespeeld.

TITEL III

STADSFINANTIEN

Gewone Dienst.

ONTVANGSTEN

	Rekening 1954	Begroting 1955
Gemeentepatrimonium en retri- buties	4.571.863.68	4.394.391
Aandeel in het fonds der Ge- meenten en de rijksbelastingen	20.304.453.25	21.775.445
Politie, veiligheid, brandweer		
Gemeentebedrijven, en daarme- de gelijkgestelde diensten	5.635.164.55	5.620.000
Openbare onderstand en maat- schappelijke voorzorg	1.600.00	1.600
Openbare Gezondheid	12.013.00	3.000
Wegen en Openbare werken	2.562.993.30	4.683.250
Eredienst	6.720.00	6.720
Onderwijs	14.647.225.50	15.960.282
Schone Kunsten, Volksopleiding, ontspanning en folklore	663.948.00	551.500
Pensioenen	1.308.123.30	1.320.000
Schuld	2.554.501.72	3.271.937
Totaal :	52.268.606.20	57.588.125
Saldo vorige dienstjaren	17.661.253.26	9.708.823
Totaal gewone dienst	69.929.859.46	67.296.948

UITGAVEN

Gemeentepatrimonium	2.529.112.40	2.790.000
Algemene administratie	3.446.002.85	4.180.000
Politie, veiligheid, brandweer	4.394.483.61	4.976.250
Gemeentebedrijven en gelijkge- stelde diensten	4.901.247.87	5.038.000
Openbare onderstand en maat- schappelijke voorzorg	3.769.701.00	5.993.974
Openbare gezondheid	1.109.289.80	1.771.900
Wegen en openbare werken	6.987.940.78	10.776.700
Eredienst	190.787.00	198.787

Onderwijs	17.885.647.01	19.703.892
Schone kunsten enz.	549.666.20	617.509
Pensioenen, sociale lasten	1.785.762.50	1.890.000
Schuld	6.040.615.17	7.770.797

Totaal :	53.590.256.19	65.707.809
Saldo vorige dienstjaren	985.893.50	1.492.706
Totaal gewone dienst	54.576.149.69	67.200.515

Buitengewone dienst.

ONTVANGSTEN

	Rekening 1954	Begroting 1955
Gemeentepatrimonium	12.300.190.00	1.800.000
Gemeentebedrijven en gelijkge- stelde diensten	13.600.000.00	6.100.000
Wegen en openbare werken	1.976.207.00	21.225.000
Eredienst		
Onderwijs		1.680.000
Leningen	9.660.000.00	39.548.000
Overdrachten	945.000.00	1.000.000
Totaal	38.481.397.00	71.353.000
Saldo vorige dienstjaren	8.352.995.54	10.933.599
Totaal ontvangsten	46.834.392.54	82.286.599

UITGAVEN

Gemeentepatrimonium	9.684.095.43	34.120.000
Gemeentebedrijven en daarme- de gelijkgestelde diensten	12.782.726.50	6.100.000
Wegen en openbare werken	13.399.498.10	38.015.000
Eredienst	193.995.55	100.000
Onderwijs	299.955.70	3.478.000
Schuld		
Overdrachten		
Totaal :	36.360.771.28	81.813.000
Saldo vorige dienstjaren	2.504.103.82	
Totaal uitgaven :	38.864.375.10	81.813.000

TITEL IV

COMMISSIE VAN OPENBARE ONDERSTAND

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE

Voorzitter : Mr. Verwaest Alfons
 Leden : Mr. Dierckx Jos
 Mr. Hens August
 Mevr. Huybrechts-Adriaenssens
 Mr. In 't Ven Jos
 Mr. Janssen Alfons
 Mr. Verbeek Jan
 Mr. Willems Frans

SAMENSTELLING VAN HET DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter : Mr. Verwaest Alfons
 Mr. Hens August
 Mr. Janssen Alfons
 Mr. Verbeek Jan

In het jaar 1954 hield de Commissie twaalf algemeen vergaderingen en het dagelijks bestuur 33 zittingen.

ADMINISTRATIEF PERSONEEL

Secretaris : Mr. Marsboom Frans
 Ontvanger : Mr. Bauweraerts Frans
 Onderbureelhoofd : Mr. Wouters Aloïs
 Opstellers : Mr. Luyts August
 Mr. Appels Frans
 Klerk : Mr. Devocht Jean (in dienst 1-3-1954)

Aalmoezeniers :

St. Elisabethgasthuis : E. H. Goetschalckx
 St. Petrus Rusthuis : E. H. Wouters

WERKLIEDENPERSONEEL OP 31-12-1954

1 Electricien-Technicien
 1 Kasteleinder
 1 Mécanicien-ajusteur
 1 Timmerman

1 Metser
 1 Geoeffend werkman
 2 Ongeschoolde werklieden
 10 Werkvrouwen
 11 Meiden

REKENING DIENSTJAAR 1954

C.O.O.	Ontvangsten	Uitgaven	Saldo
Gewone dienst	15.606.757.03	15.332.382.22	+ 328.374.81
Buitengewone dienst	15.841.884.87	16.129.515.80	-287.630.93

Enkele uitgaven
 Onderstand in geld 2.432.843.50 Fr.
 Tussenkost in geneesmiddelen ten huize 308.497.50 Fr.
 Tussenkost in mutualiteitsbijdragen, huishuren, pensioenen enz. 324.984.— Fr.

VERKOOP VAN BOMEN EN HOUTGEWAS

Mastendunsel te Luysterborg, Beerse, opbrengst 17.150.— Fr.
 Bomen, boerderij, Dierckx, Broekstraat, Turnhout, opbrengst 10.720.— Fr.

ST. ELISABETHGASTHUIS

Het aantal opgenomen zieken 7.011
 Het aantal verpleegdagen 87.384

Op Maandag 29 Maart 1954 had een feestzitting plaats ter gelegenheid van de overhandiging aan Zeer Eerwaarde Moeder Overste der eretekens van Ridder in de Orde van Leopold II met inten en gouden streepen de Burgerlijke Medaille 1° Klas 1940/1945.

Op Dinsdag 20 April 1954 was het St. Elisabethgasthuis in feest wegens het gouden kloosterjubiläum van Eerwaarde Zuster Anastasia.

Op Zaterdag 15 Mei 1954 had de begrafenis plaats van Eerwaarde Zuster Marie in de wereld Julia Maria Dierckx geboren te Lichtaart 20-9-99, in het klooster getreden op 30-5-18, overleden op 11-5-54.

De opgang van het St. Elisabethgasthuis :

Jaar	Aantal Zieken	Aantal verpleegdagen
1935	466	26.282
1940	986	28.344
1945	3.548	65.350
1950	5.869	72.354
1954	7.011	87.384

ST. PETRUS RUSTHUIS

Aantal mannen 48
Aantal vrouwen 33

Op 10 Juni 1954 werd het diamanten kloosterjubileum gevierd van Eerwaarde Zuster Cunegondis, in bijzijn van de geestelijke en burgerlijke Overheid, de Heer Voorzitter en leden van de C.O.O. en talrijke genodigden.

Eerwaarde Zuster Cunegondis is van 18 Mei 1912 in het St. Petrus Rusthuis en meer dan 42 jaar onafgebroken in dienst bij de afdeling mannen.

BEGIJNHOF

Op 10 April 1954 overleed Eerwaarde Zuster Anna Gilis, geboren te Turnhout op 2-12-86, geprofest op 29-10-06.

Op 27 Juni 1954 overleed Eerwaarde Zuster Emma Swerts, geboren te Mol op 27-10-05, geprofest op 25-3-40.

Op 31 December 1954 waren er nog 7 Begijnen.

Het museum van oudheid en folklore op het Begijnhof 56, een der schoonste bezienswaardigheden onzer stad, werd door talrijke personen bezocht, waaronder verschillende buitenlanders.

NIEUW ZIEKENHUIS

De opbouw en afwerking van het Nieuw Ziekenhuis vorderde goed en de volgende werken werden in 1954 na aanbesteding, goedgekeurd en toegewezen :

- Wasserij aan de Firma Unica-Jette 2.190.275.50 Fr.
- Liften aan de Firma Jaspar-Luik 4.553.620.— Fr.
- Meerwerken binnenmuren aan Van Laer-Turnhout 612.187.17 Fr.
- Luchtbehandeling aan de Firma Chau Ray-Brussel 3.473.043.— Fr.

Volgende werken werden in 1954 aanbesteed doch nog niet goedgekeurd :

Keukeninrichting LOT 1, LOT 2, en LOT 3.

Beplantingswerken, aanleg wegen enz.

Portiersloge, garage en hoogspanningskabeln.

Er werden vier leningen aangevraagd tot financiering dezer werken ten bedrage van 3.100.000 Fr., 2.550.000 Fr., 1.427.000 Fr., 632.000 Fr.

VERPLEEGSTERSCHOOL - ST. ELISABETH.

De school telde gedurende het schooljaar 1954-1955, 65 leerlingen verdeeld over voorbereidend jaar. 1° en 2° jaar Verpleegster.

EREDIENST
PAROCHIE VAN DE H. PETRUS

GEESTELIJKHEID

Pastoor-Deken : Z.E.H. Reynen
 Onderpastoors : E.H. De Rop
 E.H. Deckers E.H. Van Ael
 E.H. Conjaerts

Koster : Mr. Keuppens Frans

KERKFABRIEK

Voorzitter : Mr. Ceulemans Jozef

Leden : Z.E.H. Reynen, p.d. Mr. Boone Francois
 E.H. Conjaerts F. (secretaris)
 (schatbewaarder) Mr. Raskin Justin
 Mr. Verwaest Jozef Mr. Princen Alfred
 Mr. Dierckx Ferdinand Mr. Versteylen Benoit
 Mr. Versteylen Henri

Rekening 1954

Ontvangsten : 238.814,12 Fr.
 Uitgaven : 236.603,78 Fr.

Saldo 2.210,34 Fr.

Begroting 1956

Ontvansten : 239.508,98 Fr.
 Uitgaven : 237.620,36 Fr.

Saldo : 1.888,62 Fr.

HISTORIEK

Tijdens het jaar 1954 werden belangrijke herstellingswerken uitgevoerd aan de St. Pieterskerk door de Firma Dolfeyn L. van Mortsel. Voornamelijk aan de daken boven en rond het hoogkoor, aan de glasramen en aan de goten. Het totale bedrag van 969.977,80 fr. werd gedragen voor 60% door de Staat, voor 20% door de Provincie en voor 20% door de Stad Turnhout.

PAROCHIE VAN HET H. HART

GEESTELIJKHEID

Pastoor : Z.E.H. Van Assche
 Onderpastoor : E.H. Van Lieshout
 E.H. Van den Bergh

KERKFABRIEK

Voorzitter : Mr. Verwaest Alfons

Leden :
 Mr. Boone Jules (secretaris) Mr. Jansen Paul
 Mr. Sak Jos (schatbewaarder) Mr. Boone Alfons
 Mr. Versteylen Frans Mr. Thijs Jos
 Mr. Goossens Raymond Mr. Wens Jan

De Heer Jozef Thijs, lid van de Kerkfabriek sedert 5 April 1936, overleed in de loop van het jaar 1954

Hij werd vervangen in 1955 door de Heer Jan Proost, dokter in de geneeskunde, wonende te Turnhout, Sint Antoniusstraat.

Koster : Mr. Brandt

Rekening, 1954

Ontvangsten 237.413,05 Fr.
 Uitgaven 189.174,35 Fr.

Saldo : 48.240,70 Fr.

Begroting 1956

Ontvangsten 215.844,70 Fr.
 Uitgaven : 211.540,— Fr.

Saldo : 4.304,70 Fr.

PAROCHIE VAN ONZE LIEVE VROUW MIDDELARES

GEESTELIJKHEID

Pastoor : Z.E.H. Geerts
 Onderpastoors : E.H. Pil
 E.H. Aerts

KERKFABRIEK

Voorzitter: Mr. Van Gestel Jules

Leden :

- E.H. Nuyts Jos
- Mr. Dubois Eug.
- Mr. Thijs Jozef
- Mr. Stoops Karel
- Mr. Boone Albert
- Mr. Stappaerts Jozef
- Mr. Van den Bergh Frans
- Mr. Van der Ostijne Edmond

Koster: Mr. Driesen Gaston

Rekening 1954

Ontvangsten : 168.887,53 Fr.

Uitgaven : 166.402,98 Fr.

Saldo : 2.484,55 Fr.

Begroting 1956

Ontvangsten : 201.169,55 Fr.

Uitgaven : 200.880,— Fr.

Saldo : 289,55 Fr.

HISTORIEK

Op 8 December '54, plechtige inhuldiging van het Mariabeeld in de nis boven de hoofdingang der kerk, ter gelegenheid van het sluiten van het Mariajaar. Niettegenstaande het slechte weer, ging die plechtigheid door, in aanwezigheid van circa 1500 gelovigen, de zanguitvoeringen in gemengd koor, die eigenlijk hadden moeten plaats hebben in open lucht op het plein voor de kerk, geschieden, ter wille van het noodweer, in de kerk zelf.

PAROCHIE VAN HET GODDELIJK KIND JEZUS

GEESTELIJKHEID

Pastoor : Z.E.H. De Velde

Onderpastoor : E.H. Luyts

KERKFABRIEK

Voorzitter : Mr. Bayens L.

Leden :

- Mr. Van Ostade J.
- Mr. Van Gorp L.
- Mr. Peinen A.
- Mr. De Ridder R.

Koster : Mr. Leysen Louis

Rekening 1954

Ontvangsten : 58.916,29 Fr.

Uitgaven : 58.849,49 Fr.

Saldo : 66,80 Fr.

Begroting : 1956

Ontvangsten : 75.434,80 Fr.

Uitgaven : 75.398,60 Fr.

Saldo : 36,20 Fr.

PAROCHIE VAN ONZE LIEVE VROUW (SEVENDONK)

GEESTELIJKHEID

Pastoor : Z.E.H. Van der Auwera

KERKFABRIEK

Voorzitter : Mr. Dierckx Karel

Leden :

- Mr. Dierckx Frans
- Mr. Caers Jos
- Mr. Claessen Jos
- Mr. Jansens Eug.

Koster : Mr. Renders Alfons

Rekening 1954

Ontvangsten : 380.214,52 Fr.

Uitgaven : 379.916,85 Fr.

Saldo : 297,67 Fr. (1)

Begroting 1956

Ontvangsten : 33.233,17 Fr.

Uitgaven : 32.947,50 Fr.

Saldo : 285,67 Fr.

(1) Deze abnormale cijfers zijn te wijten aan buitengewone werken aan het kerkgebouw.

KAPELANIE VAN HET H. KRUIS

GEESTELIJKHEID

Kapelaan : E.H. E. Frickel

Rekening 1954

Ontvangsten	49.671,12 Fr.
Uitgaven :	47.137,14 Fr.
Saldo :	1.567,98 Fr.

Begroting 1956

Ontvangsten :	51.671,13 Fr.
Uitgaven :	49.903,15 Fr.

Saldo 1.767,98 Fr.

NUMMER : 10.10.1954

TITEL VI

ONDERWIJS

A. STADSSCHOLEN

1. STADSMEISJESSCHOLEN : GEMEENTESTRAAT

Personeel :

Bestuurster : Mej. Adriaenssens Maria

Leerkrachten : Lager Onderwijs :

Mej. Segers Gerarda	Mej. Van Dijck Gemma
Mej. Remeysen Martha	Mevr. Gils-Van Dijck Albertine
Mej. Leroy Josephine	Mej. Gervais Maria
Mej. Verbruggen Maria	Mej. Van den Broeck Martha
Mej. Van Mechelen Maria	bijzondere leermeesteres.
Mevr. Meurrens-Venmans Elisa	

In zitting van de Gemeenteraad van 22-11-1954 bekwam Mej. Van Dijck een verlof zonder wedde van 3 jaar, om persoonlijke redenen ; zij vertrok naar Congo als lekemissionaris. Mej. Van Offerwert Louisa neemt als interimarisse haar ambt waar.

Bewaar-Onderwijs :

Mej. Van de Gejuchte Esther
Mej. Dierckx Maria
Mej. Dirckx Cecilia

Schoolleven :

De school kende een gestadige aangroei. Wij mogen vermelden dat een bijzondere activiteit is waargenomen op gebied van interscolaire briefwisseling, schoolboekery, melkbedeling, ouderavond, schoolblad, open school en schooltentoonstelling.

Bij het zwemfeest der Stadsscholen behaalden 24 leerlingen hun zwembrevet.

De gebruikelijke schoolreizen, geleide bezoeken en uitstappen vonden plaats.

2. STADSJONGENSSCHOOL : BEGIJNENDREEF

Personeel :

Bestuurder : hr. Nuyens Henri
Leerkrachten Lager Onderwijs : hr. Van Thielen Marcel
hr. Mertens Jos
hr. Van de Ven Martin
Bewaar-Onderwijs : Mevr. Van den Troost-
Coeckelberghs Elza
Mej. Van Hooghten Maria

Het schoolleven :

't Contact met de ouders werd voornamelijk gelegd door middel van « Ons Schoolblad », ouderavond, gezamenlijke uitstapjes naar het Raadsherenpark en Kasterlee.

De grote reis, 2 dagen, ging naar Luxemburg.

De ééndaagse schoolreis ging naar Luik, en Remouchamps, te Houthalen werd een steenkolenmijn bezocht.

Onze conciërge Mevr. Anna Dockx, vierde haar zilveren ambtsjubileum, werd flink in de bloemen gezet en werd door de Heer Schepen Peeters, vereremerkt : op 17-1-1955.

(zie aanhangsel 1-10)

3. STADSJONGENSSCHOOL : PRINSENSTRAAT

Personeel :

Bestuurder : Mr. Teuns Alfons
Leerkrachten :
Mej. Proost Ria : Mr. Van Gerven Jos
Mej. Van den Broeck Josepha : Mr. Van Tilborg Henri
Mr. Van den Kieboom Modest : Mr. Raeymaekers Louis
Mr. Van Gorp Henri : Mr. Regemeutter Florent
Mr. Van Gorp Karel : Mr. Slegers (Waarnemend).
Mr. Van Oosten Jos
Mr. Van Dooren Leo
Mr. Dubois Marcel

Het, Schoolleven :

Oud-leerling Proost Emiel werd priester gewijd in de Orde der Minderbroeders en droeg zijn plechtige eremis op in onze parochiekerk O.L.V. Middelaes.

Heer Van Gorp Henri werd op 22 November 1954 benoemd tot onderwijzer aan de Gemeentescholen te Turnhout.

Allerlei :

Deelname van de school aan de verering van O.L.V. van Voselaar op rondreis in de Kempen ; vierde-gradsklassen op reis naar Antwerpen, bezoek haveninstellingen, dierentuin, Ford-fabrieken, tentoonstelling van de Madonna in de kunst ; schoolreizen in drie groepen naar de Ardennen, de zee en Echternach ; bezoek aan de zeer belangrijke tentoonstelling van de werken van Albert Van Dijk, de te vroeg overleden kunstenaar, ras-echt Turnhoutenaar ; bijwonen van voordracht met film door de firma ESSO van Antwerpen voor de vierdegraad-leerlingen ; een ouderavond werd ingericht in samenwerking met de drie stadsscholen ; Ons Schoolblad verscheen elke trimester ; een vijftigtal jongens gingen naar de beroepsoriëntering ; onze schoolboekerij werd druk bezocht ; de melkbedeling had veel succes ; elke week kwam de schooldokter met de schoolverpleegster voor het medisch onderzoek ; de interscolaire briefwisseling ging druk haar gang met een school van Menen ; het radiofotografisch onderzoek had wederom plaats ; in drie groepen gebeurde de openluchtschool in het Raads-Herenpark ; 108 leerlingen verrasten hun moeder op Moederkensdag met een mooie afdrুকprent : De Madonna in Aanbidding door P.P. Rubens ; vijftig jongens behaalde hun zwembrevet.

Op initiatief van de Heer Schepen van Openbaar Onderwijs had een onderzoek plaats per klas betreffende de schoolachterlijken.

B. — AANGENOMEN SCHOLEN

Parochie Sint Pieter :

Aangenomen Jongensschool Sint Jan Berchmans — Schoolstraat
Aangenomen Meisjesschool Sint Juliana — Albertstraat
Aangenomen Meisjesschool Sint Odrada — Klinkstraat
Aangenomen Jongensschool Sint Jozef — De Nefstraat
Aangenomen Meisjesschool Sint Agnes — Apostoliekenstraat
Aangenomen Jongensschool Sint Victor — Kasteelplein
Aangenomen Bewaarschool Sinte Marie — Herentalsstraat
Aangenomen Bewaarschool — Beekstraat

Parochie H. Hart :

Aangenomen Meisjesschool H. Hart — Corbeelstraat

Parochie O.L.Vrouw Middelaes :

Aangenomen Meisjesschool O.L.V. Middelaes — Tramstraat
Aangenomen Bewaarschool O.L.V. Middelaes — Tramstraat

Parochie Goddelijk Kind Jezus :
Aangenomen Gemengde School Godd. Kind Jezus —
Steenweg op Oosthoven

Parochie O. L. Vrouw Sevendonk :
Aangenomen Jongensschool — Steenweg op Diest
Aangenomen Meisjesschool : Kapelweg

HISTORIEK

Sint Jan Berghmansschool :
De Heer Wouters Emiel ontving het burgerlijk kruis 1° klas voor meer dan 35 jaar goede diensten in het onderwijs doorgebracht.

De Heer Spaepen August werden de gouden palmen der kroonorde verleend op 30 Maart 1955.

Namen pensioen : Juff. Leysen Augusta
Heer Wouters Emiel
Heer Van Dooren Karel

Schoolleven : Interscolaire briefwisseling
Schoolboekery
Melkbedeling
Spaardienst tot Nov. 1954
Schoolfilm met aangepast commentaar
Verscheidene geleide bezoeken aan merkwaardige gebouwen der stad en fabrieken
Uitstappen per fiets
Schoolreizen

ST. JULIANASCHOOL

3) Personeelsverandering :

In de vierde bewaarklas werd Mej. Van Bruggen na 't kerstverlof vervangen door Mej. Gils, Hilda (Mej. Van Bruggen werd vast benoemd in de bewaarafd. (Turnh. Oost.)

4) Uit het schoolleven :

Op 8 November werd aangevangen met de bouw van twee nieuwe bewaarklassen, en de sanitaire installatie ; ook de oude bouw werd gemoderniseerd.

De vierde en derde-gradlokalen kregen nieuwe vloeren en schoolmeubelen.

Na 't paasverlof kon alles in gebruik genomen worden.

Op 24 Oktober vierden we 't 75 jarig bestaan van onze school, met 'n plechtige H. Mis, 'n intieme feestzitting en 'n koffiefestje voor al de kinderen.

Het ouderfeest ging dit jaar door als moederhulde, op 22 Nov. en de bewaarafd. vergastte moeders en grootmoeders op enkele puike nummertjes op 29 Nov.

De gewone schoolfeestjes als St. Niklaas, enz., uitstapjes, bezoek aan tentoonstellingen, schoolreis voor heel de L. S. en 'n grote reis voor de vierdegraadlerlingen, brachten heel 't jaar door afwisseling en ontspanning in 't drukke schoolleven. Dit werd bekroond met 'n welgelukt openluchtfest, een drukbezochte handwerktentoonstelling en 'n plechtige prijsuitdeling.

Het driemaandelijks schoolblad verscheen regelmatig : het stelt zich ten doel nog inniger contact te houden met de ouders van onze leerlingen, en bij te dragen tot de intellectuele vorming en schonere levenshouding zo van ouders als van kinderen.

Onze « Oudleerlingenbond » werd gesticht op tweede nieuwjaarsdag, kreeg z'n reglement en bestuur, gekozen uit- en door de oudleerlingen, en vergadert voortaan tweemaal per jaar, met het doel de band, die tussen school en leerlingen gesmeed is, te bestendigen tijdens de moeilijke jeugd jaren.

SCHOOL ONZE LIEVE VROUW MIDDELARES

De lagere school :

toont dat ze leeft — in Ouderavonden
— door het laten optreden van het schooljeugdtheater
— het houden van tentoonstellingen
— inrichten van schoolfilm en schoolreizen

De autonome Kleuterschool :

Groeit en bloeit - gaf open school en houdt de ouders op de hoogte door het Trimestriële Kleuterblad

De speelplaats werd in haar geheel gedalleerd - plantsoen werd aangelegd waartussen 'n stemmig Mariakapelletje werd opgericht en waarboven bij feestelijkheden de nieuwe schoolvlag wappert.

SCHOOL H. FAMILIE - BEEKSTRAAT

Na het Paasverlof betrokken de kindjes 2 welverluchte en verlichte bijgebouwde klaslokalen, dewelke gans modern ingericht zijn met nieuwe meubilering; de kleintjes hebben tafeltjes en stoeltjes tot hun gebruik, er is tevens centrale verwarming.

De speelplaats werd vergroot, en, de nieuw ingerichte Sanitaire plaatsen voldoen aan de moderne eisen.

C. — VRIJ ONDERWIJS

- 1) Bewaarschool :
Bewaarschool H. Graf, EE. ZZ. Kanunnikessen van het H. Graf, Patersstraat.
- 2) Middelbaar onderwijs :
  - a) Sint Jozefcollege, Koningin Astridlaan, EE. PP. Jezulieten :
Oude Humaniora met voorbereidende afdeling
  - b) Sint Victor, Kasteelplein : EE. BB. van Liefde :
Moderne Humaniora met voorbereidende afdeling
  - c) Instituut Heilig Graf, Patersstraat, Kanunnikessen van het H. Graf :
Grieks-Latijnse Humaniora
Economische afdeling; Hogere Cyclus
Algemene Middelbare afdeling; Lagere Cyclus
Vorbereidende afdeling
- 3) Normaal onderwijs :
  - a) Erkende lagere normaalschool, H. Graf, Patersstraat
  - b) Erkende lagere normaalschool, H. Graf, Patersstraat
- 4) Beroepsonderwijs :
  - a) Heilig Graf, Patersstraat :
Middelbare afdeling : snit en confectie
sierkunsten, modeltekenen
handel
  - b) Vak- en Nijverheidsschool, Zandstraat
Nieuwe gebouwen werden ingezegend op 18-9-1954
(zie aanhangsel 1-2)
  - c) Kant- en Naaischool, Klinkstraat
  - d) Huishoudschool, Beekstraat
  - e) Lagere landbouwschool, Sevendonk
(winterkursus over 100 uren)

D. — STAATSSCHOOL

- Koninklijk Atheneum : Begijnenstraat
Vorbereidende afdelingen : Otterstraat
Rubensstraat
Begijnenstraat
- Rijksmiddelbare Meisjesschool : Begijnenstraat
Avondschool : Begijnenstraat

De bouw van het Nieuwe Atheneum op de Steenweg op Molging zijn voltooiing te gemoet. Naar aanleiding van de betrekking van het nieuwe gebouw door de Atheneumklassen in September 1955, kon eindelijk de Middelbare Meisjesschool uitgebreid worden. Tot de oprichting van een Froebel-, een voorbereidende en een familiale afdeling werd diensvolgens beslist. Van deze stichtingen was het succes verzekerd lang voor de aanvang van het nieuwe schooljaar.

Het huis Ceulemans in de Begijnenstraat en de oude Vak-school (eigendom Monsieurs) in de Otterstraat, konden verlaten worden. Dank zij enkele aanpassingswerken in de Oude School vonden de A-klassen van de voorbereidende Jongens- en al de klassen van de uitgebreide Rijksmiddelbare Meisjesschool aldaar een behoorlijk onderkomen.

Statistiek der leerkrachten en leerlingen in het Onderwijs te Turnhout Schooljaar 1954-1955.

	Aantal leerkrachten	Aantal leerlingen
A. BEWAARONDERWIJS		
1) Gemeentebewaarschool	3	155
2) Gemeentebewaarschool, Begijnendreef	2	92
3) Aangenomen Bewaarschool, Schoolstraat	1	54
4) Aangenomen Bewaarschool, Albertstraat	4	181
5) Aangenomen Bewaarschool, Klinkstraat	2	56
6) Aangenomen Bewaarschool, Turnh.-Oost	3	110
7) Aangenomen Bewaarschool, Corbeelstr.	5	221
8) Aangenomen Bewaarschool, Tramstraat	11	434
9) Aangenomen Bewaarschool, Sevendonk	2	56
10) Aangenomen Bewaarschool, Herentalsstr.	5/6	268
11) Aangenomen Bewaarschool, Beekstraat	3/4	175
12) Vrije Bewaarschool H. Graf, Patersstraat	1	52
B. LAGER ONDERWIJS		
1) Gemeentemeisjesschool, Gemeentestraat	11	276
2) Gemeentejongensschool, Begijnendreef	4	120
3) Gemeentejongensschool, Prinsenstraat	14	405
4) Aangenomen Jongensschool, Schoolstraat	9	237
5) Aangenomen Gemengde School, K. Albertstraat	9	232
6) Aangenomen Meisjesschool, Klinkstraat	4	114
7) Aangenomen Gemengde school, Turn.-Oost	4	126
8) Aangenomen Meisjesschool, Corbeelstraat	10	247

9)	Aangenomen Meisjesschool, Tramstraat	16	456
10)	Aangenomen Jongensschool, Sevendonk	4	78
11)	Aangenomen Meisjesschool, Sevendonk	3	71
12)	Aangenomen Jongensschool, Herentalsstr.	20	657
13)	id. Wijkklassen, K. Astridlaan		
14)	Aangenomen Jongensschool, Kasteelplein	16	614
15)	Aangenomen Meisjesschool, Aposto- liekenstraat	14	429
16)	Vrije Meisjesschool H. Graf (voorb. afd.)	3	101
17)	Vrije Jongensschool St. Victor (voorb. afd.)	1	37
18)	Koninklijk Atheneum (voorb. afd.)	14	362

C. MIDDELBAAR ONDERWIJS

Leerkrachten Leerlingen

1)	St Jozefcollege, Grieks-Latijnsé Humaniora	31	767
2)	St. Viktorinstituut, Moderne Humaniora	28	570
3)	H. Graf : Grieks-Latijnse Humaniora		
	Economische afdeling		
	(hogere cyclus)	29	222
	Alg. Middelbare afdeling		
	(lagere cyclus)		
4)	Koninklijk Atheneum	55	330
5)	Rijksmiddelbare Meisjesschool	6	69

D. BEROEPSONDERWIJS

1)	Technische School H. Graf	50	576
2)	Vak- en Nijverheidsschool		

Cat. A2	Hogere Middelbare Technische School (M.T.S.) voor electro- mechanica	6	69
---------	---	---	----

Cat. A3	Middelbare Vakschool afd. me- taalbewerking (alg. en spec.)	26	353
	afd. Electriciteit	4	53
	afd. Houtbewerking	9	117
	afd. Typographie	3	34
	afd. Kleermakerij	4	28

Cat. B6	Avondschoolor voor metaalbewer- kers, drukkers, boekbinders en kleermakers	12	139
---------	--	----	-----

3)	Kant- en Naaischool	14	156
4)	Huishoudschool, Beekstraat Dagschool	6	125
	Avondschoolor	3	106
5)	Lagere Landbouwschoolor Sevendonk	1	14

E. NORMAALONDERWIJS

1)	Erkende Lagere Normaalschoolor H. Graf	12	116
2)	Erkende Middelbare Normaalschoolor H. Graf	12	51

APOSTOLISCHE SCHOOL (MISSIESEMINARIE)

11, Oude Beersebaan (Stokt)

- 76 Apostolieken volgden de lessen op het Sint Jozefcollege, van af de zevende voorbereidende.
- 8 Aspirant-Broeders leren op de Vakschoolor de drukkerij, de hout- of metaalbewerking.

TITEL VII

SCHONE KUNSTEN, WETENSCHAPPEN EN LETTEREN

STADSARCHIEF — WETENSCHAPPELIJKE BOEKERIJ — STADSMUSEUM

Stadsarchief : Het is nu wel stilaan tot een traditie gegroeid dat steeds meer onderzoekers en genealogen de weg vinden naar de veelzijdige documentatie die het oude archief hun te bieden heeft. Ook per briefwisseling dienden heel wat inlichtingen te worden verstrekt.

Studenten van hogere en middelbare onderwijsinstellingen deden ook weer dit jaar beroep op de diensten van archief en bibliotheek voor hunne studiewerken.

Stadsbibliotheek : Alweer verrijkte de bibliotheek met een paar honderd belangrijke standaardwerken en tijdschriften. Zij begint echter een nijpend gebrek aan ruimte te vertonen, wat geenszins ten goede komt aan een overzichtelijk klassemment. In ruime mate kon de bibliotheek documentatie verschaffen aan enige onderzoekers op het gebied van de Kempische geschiedenis of in verband met de sociale en economische evolutie. De vruchten daarvan zullen hopelijk niet lang op zich laten wachten.

Stadsmuseum : Het aantal bezoekers aan ons Kempisch museum blijft van een stijgende belangstelling getuigen. De vreemdeling is onder hen nog altijd het sterkste element. Vele groepen verzochten om een geleid bezoek.

Dank zij de flinke steun van het stadsbestuur kon het patriomonium ook in deze periode weer belangrijk worden verrijkt. De bijzonderste aanwinsten : 'n zestal tekeningen van Herman Diels, 'n partij fraaie stukken Turnhoutse kant, een eikenhouten O.L. Vrouwebeeld uit de late XVIe eeuw, een koperen offerandschotel en dito wasbekken, zilveren kapmantel- en gespen in fraaie groen-fluwelen omlijsting, benevens tal van andere kleinere voorwerpen.

Enkele zeer geslaagde restauratie's aan oud beeldhouwwerk dankt het museum aan beeldhouwer Edward Daems.

AANGENOMEN BOEKERIJEN — 1955

Markt	: Boekenfonds	: 19.383
	Lezers : leeszaal	: 1221
	leden	: 1816
	Uitleningen	: 52.451 vormend : 20%
« De Volkswil »	: Boekenfonds	: 5.337
	Lezers : leeszaal	: geen
	leden	: 448
	Uitleningen	: 17.923

STADSMUZIEKACADEMIE

Bestuurder :

E.C. Verrees, harmonie, klavier.

Personeel :

Mr. H. Van Eyck	notenleer
Mr. R. Noyen	notenleer, koorklas, orkestklas
Mr. V. Van Hemel	viool, altviool
Mevr. Nombbluez-Verheyen E.	cello, basviool, kamermuziek
Mr. A. Van Bael	houten blaasinstrumenten
Mr. Van Sas Th.	koperen blaasinstrumenten
Mevr. Van Steenberghe- Leysen	klavier, begeleiding
Mevr. Celis-Jespers L.	solozang

Plechtige proklamatie : 3-7-1955

Aantal leerlingen : jongens : 65
meisjes : 171

totaal 236

HISTORIEK

Een ernstige ziekte verplichtte de Hr. E.C. Verrees ziekte-verlof te nemen vanaf 1 November 1954. Als waarnemend bestuurder werd aangesteld de Hr. Van Eyck H. en als waarnemend leraar voor klavier Mej. M. Leysen.

De gezondheidstoestand van de Hr. E.C. Verrees verplichtte hem, noodgedwongen, einde Juli 1955, zijn eervol ontslag aan te vragen.

Bij de openbare examens behaalde Mej. Cavens Frieda de regeringsmedaille in de graad van uitmuntendheid voor zang, terwijl, Mej. Faes Margr. voor klavier en de Hr. Huynen Jan voor klarinet een eerste prijs verwierven in de hogere graad.

2. HARMONIE « DE VOLKSWIL ».

Bestuur : Voorzitter : Mr. Van Houtven Alf. Kruishuisstr.102
Secretaris : Mr. Hens, Aug. Baron Du Fourstr. 118
Muzikleider : Mr. Kooreman Karel, Congostr. 97
De harmonie bestaat uit 36 spelende leden.

Uitvoeringen :

- 20-9-54 - Concert Steenweg op Oosthoven
- 26-9-54 - Opluisteren van toneelvoorstelling « Het Licht »
- 20-11-54 - idem
- 13-3-55 - idem
- 30-4-55 - Concert Grote Markt
- 11-6-55 - Taptoe door de Stad
- 12-6-55 - Deelname aan de reclame en ontspanningsstoet der V.V.V.
- 20-7-55 - Concert op de Grote Markt.

3. KONINKLIJKE HARMONIE « VERMAAK NA ARBEID ».

Voorzitter : Mr. Jozef Peeters, Oude Vaartstr. 52
Secretaris : Mr. Jan Hendrickx, Herentalsstr. 32
Muzikleider : Mr. Remy Noyen, Taymanslaan 29
De Harmonie bestaat uit 82 spelende leden.

Activiteit :

De menigvuldige prestaties die we in het voorbije jaar geleverd hebben wijzen er op dat we steeds meer gekend geraken als zijnde de Harmonie van de « Bond » van Turnhout, met haar prachtige uniformen, haar daverende marsen en haar heerlijke parademarsen, die overal een groot succes boekten. Noemen we dan enige plaatsen waar we uitgenodigd werden om op te treden, in Bloemencorco's, Processies, Manifestaties, Concerten e.d.m.

In Buitenland : Zundert & Dinteloord (Nederland).

In eigen land : St. Ghislain (Henegouwen) — St. Niklaas — Lebbeke — Antwerpen — Brussel — Gent — Geel — Meerhout.

De Internationale football wedstrijd « België - Holland » en zovele andere.

In eigen stad : De Rerum Novarum viering — K.A.J. — 11 Juli feesten — 3 maal de Processie — de Carnaval uittocht — Kroostrijke gezinnen — 3 concerten op de Grote Markt.

Dit jaar deed onze Harmonie een Culturele reis in eigen land met bezoeken aan : Het Coloniaal Museum te Tervuren — de Vlieghaven van Melsbroek — De Basiliek van Koekelberg e.a.

De Harmonie betreurt het overlijden van een harer beste leden n.l. De Heer Leon CLAESSENS - Bombardon - sinds 29 jaar een ijverig lid, gewaardeerd en bemind door elkeen. Wij brachten hem dan ook de laatste hulde bij zijne begrafenis op 28 Juni 1955.

Er werden 18 nieuwe leden aangeworven. De herhalingen hebben plaats alle woensdagen van 8,15 u. tot 10,15 u. in ons Lokaal « de Katholieke Volksbond » Korte Begijnenstraat 26, Turnhout.

4. HARMONIE « KRACHT EN ZWIER ».

Voorzitter : Mr. Eug. Fleerackers, Kte Veldstr. 17
Secretaris : Mr. J. Joosten, Nonnenstr. 16
Muzikleider : Mr. A. Hendrickx, Patriottenstr. 48
De maatschappij bestaat uit 23 werkende leden.

Uitvoeringen :

- 19-9-54 - Optocht door de Stad.
- 21-11-54 - Muzikale opluistering Verjaringsfeest in de Turnzaal.
- 27-11-54 - St. Cecilia avondmaal.
- 28-11-54 - St. Ceciliaoptocht.
- 8-5-55 - Optocht door de Stad.
- 26-5-55 - Concert op de Grote Markt.
- 12-6-55 - Deelname aan verklede optocht ingericht door V.V.V. muzikale opluistering Volksdans uitgevoerd door Kracht & Zwier.
- 19-6-55 - Optocht door de Stad.
- 19-6-55 - Muziekuitvoering « Vlaamse Kermis », hof « Nieuwen Buiten »
- 26-6-55 - Huldiging sportman-loper Grandjean — optocht.
- 2-7-55 - Concert op de Grote Markt.
- 16-7-55 - Deelname begrafenis oud-lid Gevers E.
- 31-7-55 - Ontspanningsreis naar Spa.
- 11-8-55 - Concert op de Grote Markt.

5. HARMONIE « DE XAVERIANEN ».

Bestuur : Voorzitter : Mr. Alfons Van Echelpoel, H.Hartstr. 19
Secretaris : Mr. Alfons Roosen, Patersstr. 46
Muzikleider : Mr. Thomas Van Sas, de Merodelei 65
De Harmonie bestaat uit 45 spelende leden.

Uitvoeringen :

1) Concerten :

- 21-5-55 - Grote Markt.
- 18-6-55 - Volkssplein.
- 21-7-55 - Grote Markt.

2) Verschillende :

- 12-9-54 - Optocht : Hoge Gildenraad der Kempen.
- 19-9-54 - Optocht Vlaggewijding - Bond Kroostrijke Gezinnen.
- 30-9-54 - Afhaling beeld O.L.V. van Vosselaar.
- 1-10-54 - Uitgeleide beeld O.L.V. van Vosselaar.
- 2-10-54 - Opening Braderij Otterstraat.
- 10-10-54 - Serenade P. Nathaniël, Proost der Maatschappij.
- 24/25-10-54 Opluisteren van toneelavond.
- 21-11-54 - Cecilia-optocht.
- 28-11-54 - Cecilia-concert.
- 5-12-54 - Viering Patroonfeest.
- 19/20-12-54 Opluisteren 2° Toneelavond.
- 28-1-55 - Bonte avond.
- 13-3-55 - Opluisteren 3° toneelavond.
- 20-3-55 - Halfvasten-uitstap.
- 22-5-55 - Deelname festival Weelde.
- 5-6-55 - Deelname festival Vosselaar.
- 12-6-55 - Processie St. Pieter.
- 12-6-55 - Reklame- en Ontspanningsstoet V.V.V.
- 14-6-55 - Jaarlijkse berechting.
- 19-6-55 - Processie H. Hart.
- 26-6-55 - Festival Westmalle.
- 17-7-55 - Optocht Landdag Bond der Kroostrijke Gezinnen.
- 31-7-55 - Bezoek Vlaamse Kermis - Kasterlee
- 9-8-55 - Serenade E.P. Caers.
- 14-8-55 - Verbroederingsfeest te Ravels.
- 15-8-55 - Processie Vosselaar.
- 15-8-55 - Serenade E.P. Van den Broeck.
- 21-8-55 - Processie St. Pieter.

6. HARMONIEMAATSCHAPPIJ « VERBROEDERING ».

Bestuur : Voorzitter : Mr. H. Maes, Patriottenstr. 153.
Secretaris : Mr. J. Van Mechelen, Vianenstr. 177
De Maatschappij bestaat uit 37 spelende leden.

- 14-5-55 - Wandelconcert.
- 12-6-55 - Deelname Reklame- en Ontspanningsstoet V.V.V.
- 12-7-55 - Concert Kasteelplein.
- 13-8-55 - Concert Grote Markt.
- 15-8-55 - Concert te Hamont.

7. KONINKLIJKE TURNHOUTSE CONCERTVERENIGING.

Voorzitter : Mr. A. Van Hal, Patersstr. 22
Secretaris : Mr. E. Van der Putte, de Merodelei 269
Dirigent : Mr. Jef Maes.

Uitvoeringen :

Vrijdag 8 October 1954 20 uur Stadsschouwburg Kursaal	Symphonisch concert door « HET BRA- BANTS ORKEST ». Dirigent : HEIN JORDANS. Solist : BYRON JANIS, Pianist. Werken van : J. C. Bach — Brahms — Tchaikowski — Strawinski.
Vrijdag 26 November 1954 20 uur Stadsschouwburg Kursaal	Symphonisch concert. Solist : BERT ROELANTS Bariton Dirigent : JEF MAES. Werken van : Mozart — Gluck — Ravel — Rossini — J. Blockx.
Dinsdag 1 December 1954 Stadsschouwburg Leuven	Orkest en Koor. Solisten : FRANS BROWN, klaviervirtuoos. MARIA CEUPPENS, sopraan. Dirigent : JEF MAES. Egmont-Ouverture en 4° Pianoconcert (Beethoven) Fragmenten uit Judas Maccabeus (Händel)
Dinsdag 7 December 1954 « Lindenhof »	Laureaten - Recital. Victor van PUYENBROEK, viool Simonne SCHELLEKENS, voordracht Betty Van de PERRE, klavier Jeanne WENÉ, fluit Werk van : Tartini — Debussy — Albaniz — Mozart — J. Maes.
Vrijdag 21 Januari 1955 20 uur Stadsschouwburg Kursaal	Symphonisch concert door het «ROTTER- DAMS KAMERORKEST». Dirigent : PIET KETTING. Soliste : ERNA SPORENBERG, sopraan. Werken van : Mozart — Rossini — Grieg — Cimaroza — J. S. Bach.
Vrijdag 25 Maart 1955 Kursaal	MATTHAUS PASSION J.S. Bach Groot oratorio voor soli, dubbel koor, kna- koor, clavecimbel, orgel en orkest. Algemene Leiding : JEF MAES

Soli : Karl Wolfram, Bas-Bariton
 Maria Ceuppens, Sopraan
 Mia Greeve, Alt
 Jozef Schuy, Tenor
 Tony van der Heyden, Bas

Viool : Maurice Raskin

Clavecimbel : Flore Levine-Couseyns

Orgel : Theo Verheggen

Fluiten : Andre van Vaerenbergh
 Edward Caers

Hobo's en engelse hoorns : Evarist de Roye
 Frans van den Bogaert

Koren : Leiding : Wies Baeten
 Repetenten :
 Eerwaarde heer Jos Nuyts
 Anny Raus
 Jan Crols
 Het knapenkoor van St. Victor, leiding
 Br. Tertul
 Het studentenkoor van « Instituut heilig
 graf », leiding Jan Crols

Het orkest en de koorafdeling van de
 Koninklijke Turnhoutse Concertvereniging

8. ZANGKOOR FANTASIA.

Leider : Mr. J. Crols, Begijnenstr. 48

Uitvoeringen :

- 1 Passieavond voor het Davidsfonds
- 3 uitvoeringen v/d operette « Op de purpere heide »

II Toneelverenigingen

1. TONEEL- EN LETTERKUNDIGE KRING CATHARINA BEERSMANS.

Voorzitter : Mr. H. Nuyens, Schoolbestuurder, D. Adamsstr., 72
 Secretaris : Mr. M. Sas, Stadsbeambte, Kte Veldstr. 65

Opvoeringen :

Zondag 3-10-54 : FREULEKE — schouwspel in 3 bedr.
 Herman Roelvink
 regie : B. Van Remoortel

Zondag 12-12-54 : PATSY — blijspel in 3 bedr.

Barry Conners

regie : H. Wouters

Zondag 13-2-55 en Maandag 14-2-55 :

GEBROEDERS KARAMAZOV — drama in
 5 bedr.

F. Dostojewski

regie : R. Bockx

Zondag 22-5-55 : ZESTIEN JAAR — toneelspel in 3 bedr.

H. & Ph. Stuart

regie : C. Lauwers

Alle vertoningen werden door een gemiddeld aantal aanwezigen van 260 personen bijgewoond.

De Kring telt een dertigtal spelende leden en een zevental werkende leden.

Alle vertoningen worden gegeven in de zaal : Middenstand, Grote Markt te Turnhout.

De Kring is aangesloten bij het Nationaal Toneelverbond van België, en erkend door het Ministerie van Onderwijs, Dienst voor Volksopvoeding.

2. DE FRANCISCUSGEZELLEN.

Voorzitter : Mr. L. Van Dooren, Gildenstr. 25

Secretaris : Mr. F. Joren, Veldstr. 39

Aantal werkende leden : 32.

Opvoeringen :

- op 28-9-54 in 't Kursaal : « It 's a long way » door Jos Crols.
- op 28-10-54 in de Volksbond : « It 's a long way » door Jos Crols.
- op 7-11-54 in St. Victor : « De Postwagen » door Van der Lught.
- op 28-11-54 in Vorselaar : « Dan liever Betalen » door L. Van Hooydonck.
- op 23-1-55 in St. Victor : « De Wraak van den afgod » door R. Bertram.
- op 27-3-55 in Lichtaart : « De Dorpsdichter » door J. Carpentier
- op 17-4-55 in St. Victor : « De Dorpsdichter » door J. Carpentier
- op 24-4-55 in Reuzel (Nederl.) : « De Dorpsdichter » door J. Carpentier.

3. TONEELKRING « HET LICHT ».

Voorzitter : Mr. Staes Edward, Taeymanslaan 39

Secretaris : Mr. Frans Torremans, Gierle Stg. 68

Voorstellingen :

- 25 en 26 September 1954.
GEBROEDERS KALKOEN
Blijspel in drie bedrijven door G. NIELEN.
- 20 en 21 November 1954.
HET HEILIGDOM
Drama in drie bedrijven door P. MAGERMAN.
- 26 en 27 Februari 1955
SCHORPIOENEN EN MILLIOENEN
Detectieospel in drie bedrijven door BAKKER en
TERLINGEN.

Onze kring heeft tijdens het afgelopen seizoen zijn medewerking verleend aan tal van Bonte Avonden en Feestelijkheden gegeven ten voordele van verschillende groeperingen in de schoot van de B.S.P., te weten :

A.B.V.V. Avonden te Geel

Herentals
Grobendonk
Vorselaar
Balensete
Mol
Rijkevorsel

Kindervreugde

1-Mei Feesten

Quick-Orkest avonden

Bonte Avonden ten voordele van de F.C. RODE KEMPEN-
ZONEN.

Het toneelseizoen 1954-1955 stond in het teken van ons vijftigjarig bestaan.

20 November 1954 was voor onze kring een gedenkwaardige dag. Reeds maanden voordien waren onze bestuursleden in onderhandeling met de toneelschrijver P. MAGERMAN om van hem te bekomen zijn nieuwe toneelstuk HET HEILIGDOM in creatie te mogen opvoeren. Onverpoosd is aan deze voorstelling gewerkt geworden en wij kunnen gerust zeggen dat HET HEILIGDOM, zoals het door onze kring werd opgevoerd, de stoutste verwachtingen van de schrijver heeft overtroffen. Het stormachtig applaus dat tijdens en na de voorstelling losbrak bewees dat onze spelers hun hart in hun spel hadden gelegd en hun uiterste kunnen hadden gegeven.

Wij mochten dan ook de huldeblijken van velen en niet in het minst van de schrijver zelf openlijk in ontvangst nemen.

Na de opvoering had een plechtige feestzitting plaats waarbij verschillende personaliteiten het woord voerden waaronder de Heer PEETERS, schepen van Onderwijs en Schone Kunsten der stad Turnhout, dewelke in een zeer rake redevoering het werk van onze kring herdacht. (zie aanhangsel I-6)

Zondag 21 November werd onze kring ten stadhuijze ontvangen door het Magistraat waar wij werden toegesproken door de Heer BAUWERAERTS, Burgemeester. Vriend August Hens die het wederwoord uitsprak hield eraan de schrijver van ons Toneelstuk aan de Gemeenteraadsleden voor te stellen. Na het drinken van de erewijn en een afscheidsgroet van het stadsbestuur trok onze Jubilerende kring terug naar het Volkshuis waar de feestzitting werd verder gezet en herdenkingsmedailles werden uitgereikt.

4. TONEELKRING KUNSTVERBOND.

Voorzitter : Mr. Fr. Dewinter, Guldensporenlei 88.

Secretaris : Mr Oct. Boes, Guldensporenlei 34.

De kring telt 40 werkende leden.

Op 26 Maart 1954 opende het Kunstverbond het nieuwe seizoen met « REBECCA » drama van Daphne DUMAURIER onder regie van Theo Op de Beek.

Op 17 Oktober ontvangst ten stadhuijze : Kunstverbond behaalde de eerste prijs te Vilvoorde met « VIA MALA » van John Knittel.

Op 31 Oktober werd « HET GELUKKIG EILAND » van J.P. Aumont opgevoerd onder regie van Gust Melis.

Op 22 November gaf men de proefvoorstelling van « DE FLUWELN HANDSCHOENEN » van Rose-Mary Casey.

Op 5 December werd dit stuk opgevoerd te Brugge waar het Kunstverbond het Landjuweel behaalde.

8 Januari plechtige ontvangst ten stadhuijze voor het behalen van het Landjuweel.

Op 31-1-55 en op 2-2-55, gingen onder zeer grote belangstelling de galavertoningen door in de Middenstandszaal, waar de Heer Schepen Peeters de feestrede uitsprak. Dit bekroond stuk werd dan nog tweemaal opgevoerd te Herentals

1 x Parochie Middelaars - Turnhout

1 x Huurschouwborg te Antwerpen

1 x Gildenhuis te Oud-Turnhout

1 x Gildenhuis te Gierle

1 x Kroostrijke Gezinnen - Turnhout

30 Juni werd het stuk gespeeld voor de Vlaamse Televisie te Brussel.

Op 13 Maart 1955 nam Kunstverbond deel aan de toneelwedstrijd uitgeschreven door het Noordstarfonds van Gent met « DE RECHTVAARDIGE KEIZER » van André Demedts, onder leiding van Theo Op de Beeck en behaalde de tweede prijs. Deze opvoering ging door in de Middenstandszaal te Turnhout.

Op 24 April werd opgevoerd « MIJN ZONEN ALLEMAAL » van Arthur Miller onder leiding van Gust Melis.

Op 10 Juli hadden wagenspelen plaats, in het kader van de guldensporenviering en onder toezicht van A.K.V.T. en het Stadsbestuur. Er werd opgevoerd « LEENTJE UIT HET HEMELRIJK » (G. Martens).

5. TONEELKRING K.W.B. - O.L.V. MIDDELARES.

Voorzitter : Mr. Fr. Slegers, Prinsenstr. 69.

Secretaris : Mr. J. Van den Eynden, Congostr. 21.

De kring telt 24 spelende leden.

Activiteiten :

10-10-54 : « De hele stad op stellen » blijspel van Jos Joosten.

19-12-54 : « Het geheim van Huntings-End » detectieve-spel v. C.J. Staes.

17-4-55 : « Hoe men apen scheert » alias Leuven op zwier — klucht door Vandecruys.

6. TONEELKRING POGEN.

Voorzitter : Mr. C. Van Utrecht, Molenstr. 11

Secretaris : Mr. M. Smets, J. Breydelstr. 4.

De kring telt 30 werkende leden.

Opvoeringen :

Zondag 10 Oktober 1954 in St Victor :

« DURAND & DURAND » Blijspel bewerkt door St. Van Cuyk.

Zondag 17 Oktober 1954 te Merksplas :

« DURAND & DURAND »

Zondag 12 December 1954 in St. Victor :

« KUBINSKY » Blijspel in 3 bedrijven naar L. Fedor door J. Ros S. J.

Zondag 16 Januari 1955 te Gierle :

« DURAND & DURAND »

Zondag 20 Maart 1955 in St. Victor :

« HET WONDER » door Nic. Manzari

Zondag 27 Maart 1955 te Gierle :

« HET WONDER »

Zondag 3 April 1955 te Oud-Turnhout :

« HET WONDER »

7. KONINKLIJKE TONEELVERENIGING VRIENDENKRING.

Voorzitter : Mr. Al. Leysen, Otterstr. 121.

Secretaris : Mr. J. Peeters, Stg op Antwerpen 42.

De kring telt 40 werkende leden.

Opvoeringen :

26-10-54 - « BETJE REGEERT » Toneelspel, auteur Henk Bakker.

8-2-55 - « DOOLHOF DER LIEFDE » Blijspel, door : Hans Sturm.

26-4-55 - « U SPREEKT MET DE MOORDENAAR » Toneelspel door : Fred. Knott.

8. TONEELKRING « XAVERIANEN ».

Voorzitter : Mr. Em. Van Heertum, Oude Vaartstr.154.

Secretaris : Mr. Alf. Van Loon, Gasstr. 38.

De kring bestaat uit 15 werkende leden.

Opvoeringen :

24/25-10-54 - « LEONTIENTJE » (F. Timmermans en E. Veterman)

19/20-12-54 - « DE ZONEN STENDHOL » (B. Bertina)

13-3-55 - « DE BRAVE MOORDENAAR » (J. Janssen)

9. PAROCHIALE TONEELKRING « TURNHOUT-OOST ».

Voorzitter : Mr. J. Van den Borne, Drieskens 20.

Secretaris : Mr. H. Hendrickx, Eigenaarsstr. 29

Opvoeringen :

19-12-54 - « DE GEBROEDERS VAN DEURSEN EN Co » (A. Entbrouckx)

9-2-55 - « LIEZEKE VAN DEN BRUGWACHTER » (G. Wouters)

13-2-55 - idem.

27-3-55 - « HAAT » (B. Bertina)

III. Kulturele Kringen.

1. KATHOLIEKE VLAAMSE HOGESCHOOLUITBREIDING AFD. TURNHOUT CLUB « HOGER LEVEN ».

Samenstelling van het Bestuur.

HERENAFDELING :

Voorzitter : Dr. H. Van Hove, Renier Sniedersstr., 43
Onder-voorzitter : Adv. Em. Van den Hove d'Ertsenrijck, Graat-
akker, 171
Penningmeester : E.H. J. Nuyts, Aalmoezenier, de Merodelei 189
Geestelijk Adviseur : E.P. Dr. Norbertus Broeckaert o.f.m.,
Minderbroedersklooster, Patersstr., T/S
Secretaris :
Bestuursleden : Mr. A. Van Hoeck, Deken Adamsstr., 14.
Mr. F. Le Paige, Procureur des Konings, Leo-
poldstr. 18.
E.P. J. Van Assche S.J. Koningin Astridlaan.

DAMESAFDELING :

Voorzitster : Mw. Pil-Van Gastel, Pieter Reypenslei, 34 Mortsel.
Onder-voorzitster : Mw. Van Baelen-Peeters, de Merodelei, 233.
Secretaresse : Mej. Maria Peeters, Otterstr.
Schatbewaardsster : Mw. Gils-Cools, Deken Adamsstr., 66.

Aantal leden : Herenafdeling : 98
Damesafdeling : 56

Clubvoordrachten :

- 6-10-54 - Magister L. Janssens, « Moraal en Wereldbevolking »
20-10-54 - E.H. J.H. Walgrave O.P., « Christelijk Humanisme »
10-11-54 - Dr. Herman de Ceuster, « Het huidige Engeland ».
Deze laatste voordracht was een CENTRUMVOOR-
DRAOHT, dus voor iedereen toegankelijk.
17-11-54 - Dr. P. Crauwels, « Psycho-analyse en moderne Psy-
chiatie ».
1-12-54 - Dhr. Procureur Le Paige, « Napoleon of Buonaparte ? »
15-12-54 - Dhr. Bert Verlackt, Volksvertegenwoordiger, « De
Mentaliteit van onze Arbeiders, en hun Organisaties »
5-1-55 - E.P. Beyer S.J. « De Aanpassing van het Klooster-
leven aan de nieuwe Omstandigheden ».
19-1-55 - Prof. F. Collin, « De Financiering van de onafhanke-
lijke bedrijven ». Deze voordracht was in samenwer-
king met de Stichting voor de Kempen en de Studie
kring van het A.C.V.W.

- 16-2-55 - Dr. J. Hendrix, « Het Huwelijk ».
2-3-55 - Mr. Bert Struye, « Van de Boorden van de Nijl, via
de Noordpool, naar Canada en de Verenigde Sta-
ten van Amerika ».
16-3-55 - Openbaar Debat over :
« Wat denk U, Leken, over de Predicatie ? »
30-3-55 - Filmvoorstelling, ingeleid door Mej. Maria Rosseels.
Vertoond werd : een documentair over het Vaticaan
en « Duo Soldi di Speranza » van Renato Castellani.
Dit was eveneens een Centrumvoordracht.

Publieke Culturele Avonden :

In deze reeks kan de voordracht van Dr. Herman de Ceuster
(10-11-54) en de Filmvoorstelling (30-3-55) worden onderge-
bracht.

Lessenreeksen :

Deze lessen worden regelmatig door een 30 à 35 cursisten bij-
gewoond en met belangstelling gevolgd. Als lesgevers traden dit
jaar op : E.P. Norbertus Broeckaert o.f.m.,
E.P. Adjutus Delille o.f.m.,
E.P. Adiel De Meyere o.f.m.,
E.P. Imbrechts S.J.

Familiefeest :

Het traditionele feestje ging door op 20 November 1954 in de
bovenzaal van het Lindenhof, en kende een overweldigend succes.
Adventssermoenen :

In tegenstelling met de vorige jaren werden deze sermoenen
gehouden op de Vrijdagavond, en wel door :
E.P. Van Breda o.f.m.,
E.P. Leys S.J.,
E.H.K. de Witte O. Praem.

2 KONINKLIJKE BLOEMENMAATSCHAPPIJ « DODONÆA ».

Voorzitter : Mr. M. Boone, K. Astridlaan 26.
Secretaris : Mr. F. Venmans, Gildenstr. 35

Activiteiten :

Voordrachten en lessen : « Vaste planten »
« De Sansevieria »
« Winterzorgen aan Kamerplanten »
« De Dahlia »
« Fruitteelt »

Geleide bezoeken aan proeftuin en siertuinen vullen deze theoretische lessen aan.

Voordrachtgevers : J. Mertens, onderwijzer, Turnhout en G. Wittock, leeraar aan de Tuinbouwschool te Mechelen.

Varia :

Avondwandelingen

Uitstap met bezoek aan de Provinciale Tentoonstelling te Lier. Kulturele filmvoorstellingen.

Fietstocht.

Breugelavond

Bezoek aan de Gentse Floraliën.

Uitstap met bezoek aan het prachtige private park « BUNGEN » te Brasschaat.

Namiddagwandeling in het « Gierle-Bos »

Namiddagwandeling door « Winkelbroek »

Zomerfeest.

3. CHRISTEN ONDERWIJZERS VERBOND — TURNHOUT.

Voorzitter : Mr. V. Biermans, D. Adamsstr. 67

Secretaris : Mr. H. Nuyens, D. Adamsstr. 72

Onze kring bloeit nog steeds. Dit jaar werd ons 600^e lid gevierd. A. Preudhomme vergastte ons op een artistieke Vlaamse kunst-avond.

De volgende voordrachten werden gehouden :

— Tekenen op de Bewaarschool en de Lagere School.

— Gaat het onderwijs vooruit ?

— Estetische opvoeding.

— De godsdienstige ontwikkeling van onze kinderen psychologisch beschouwd.

— Kan mijn gedacht een ander doen handelen ?

4. ORNITHOLOGISCHE VERENIGING « DE WIELEWAAL ».

Voorzitter : E.H. Segers, Begijnhof 47

Secretaris : Mevr. Dings-Luyten, Gte Baan 109, Ravels.

Winterwerking.

Zaterdag 2 Oktober 1954. Jaarlijkse ledenavond met :

1° Dhr. J. Huygens over « de Waterral ».

2° Dhr. W. Paulussen « Broedvogels van de Tikkebroeken ».

3° Z.E.H. Segers « De kleine Zwaan en Kuifduiker ».

4° Jaarverslag en bestuurverkiezing.

Op 6 November 1954.

1° « De Watervogels van Hofstade » door Dhr. W. Suetens

2° « De Grote gele kwik » referaat door Dhr. Jos Aerts.

Op 11-12-13 en 14 December hield onze afd. in de halle van het stedelijk Kursaal een welgelukte tentoonstelling onder het motto « Levende vogels ». Bijgebracht door de leden van eigen afd. in samenwerking met de dierentuin van Antwerpen.

Op 8 Januari, een prachtige filmavond met kleurenfilmen over vogels, opgenomen en gedraaid door Dhr. Dokter Verhoeven van Antwerpen.

Op 4 Februari « De Matkop en Glanskop » door de heer Dr. Grootaers van Leuven.

Op 5 Maart : sluiting van het winterseizoen met een voordracht en film over « De kokmeeuw » door Z.E.H. Segers.

Zomerbedrijvigheid.

20-3-55 - Naar de watering en Campinastrand met als leider Dhr. Jos Bax.

17-4-55 - Roekenkolonie en Boomklever te Oosthoven, leiding Z.E.H. Segers.

24-4-55 - Uitstap naar het reservaat « De Tikkebroeken » met de centrale.

2-5-55 - Bezoek aan de « Liereman » en de « Zeshonderd » onder leiding van Dhr. Jef Luyten.

15-5-55 - Het Netedal in Kasterlee, leidster Juffrouw Dierckx.

30-5-55 - Postel en omstreken, leider Dhr. W. Paulussen.

12-6-55 - Naar Meir, met als leider Dhr. J. Keuppens.

10-7-55 - Onder leiding van Dhr. J. Hendrickx ging het naar Balen-Wezel.

28-8-55 - Naar de Lage Mierde, leiding Z.E.H. Segers

18-9-55 - Nog een Schelde uitstap.

5. TURNHOUTSE FOTO- EN KINOKRING.

Bestuur : Voorzitter : de heer H. Godin — Nijverheidsstraat 7 Turnhout.

Secretaris : de heer L. Verdonck — de Merodelei 239 Beerse.

De Turnhoutse Foto- & Kinokring is alzo aan het einde gekomen van zijn 14 jarig bestaan. Met vlugge schreden gaan wij

thans ons 15^e jaar in, een jaar dat voor onze kring dan ook een jubeljaar zal worden.

In de schoot van de algemene kring hadden wij buiten de gewone vergaderingen ook de H. Mis, die in de maand November werd opgedragen voor onze 'afgestorven' leden. Zoals alle jaren hadden wij in het voorbije seizoen ook een bonte avond die werd opgeluisterd door de fanfare van Vosselaar. Op deze avond werden de jaarlijkse prijzen uitgereikt aan de beste werkers van het jaar op de foto- en kinogebied.

In de Foto-afdeling hadden wij ons jaarlijks salon waarop de Kino-afdeling een projectie gaf voor het Turnhoutse publiek van enkele filmen, zowel speelfilm als documentaire filmen. Maandelijks hadden wij dan onze wedstrijden waarop steeds een flinke partij foto's van hoogstaande kwaliteit aan de jury ter beoordeling werden voorgelegd. Op de avonden welke wij aan al onze inwoners der stad aanboden kregen wij dit jaar verschillende voorname personaliteiten op fotografisch gebied. Zelfs de heer Martien Coppens uit Nederland en fotograaf welke werkt in opdracht van de UNO kwam ons vergasten op één spreekbeurt over « moderne fotografie ».

In de Kino-afdeling waren de publieke projecties een succes. Ook hier werden voordrachten gehouden en prijskampen ingericht. De kwaliteit van de filmen steeg regelmatig.

6. ST. VICTORSKRING — TURNHOUT.

Voorzitter : Mr. C. Dergent, Gierledreef 33.

Secretaris : Mr. F. Beyens, G. Gezellestr. 44.

Aantal werkende leden.

A. leden van Turnhout : 420

B. leden buiten Turnhout : 290

Totaal : 710

Prestaties gedurende het seizoen 1954-1955

Iedere maand worden op onze vergaderingen, door bevoegde personen, spreekbeurten gehouden, over allerlei onderwerpen. Deze spreekbeurten mogen, naar gelang het onderwerp, door iedereen worden bijgewoond.

In de verlopen periode werden volgende onderwerpen behandeld :

« De Moderne Grootstad in de branding » door E.P. Luyts.

« De psychologie van het dagelijkse leven » door Dr. J. De Spot.

« De tragedie van China » door E.P. Boutsen.

« Zoengedingen en Strafbedevoarten in de Kempen » door R. Peeters.

« Het Existentialisme » door E.P. Dr. Norbertus.

« Land, Volk en Problemen van Zuid-Afrika » door E. Br. Op-tatianus.

Het « Fonds der Meestbegaafden », hetwelk in de schoot van St. Victorskring is opgericht, geeft ieder jaar aan onbemiddelde jongens de mogelijkheid om studies in St. Victor te kunnen doen.

De « Galm », driemaandelijks orgaan van onze Kring, die op circa 2000 exemplaren verspreid is en U periodiek ter inzage wordt opgezonden, geeft U een duidelijk beeld van onze werking in 't algemeen.

St. Victorskring bezorgt ook werkgelegenheid aan hare leden en in het afgelopen jaar kon aan 10 aanvragen gunstig gevolg gegeven worden.

In samenwerking met St. Victorskring werd op 10 October, door het Milac-comité, in St. Victor een Soldatenvoordracht ingericht die bedoeld is als voorlichtingsvergadering.

St. Victorskring is ook lid van de « Nationale Federatie der Broeders van Liefde » ; van de « Stichting voor de Kempen », van de « Kempisch Economische Raad » en van « Taxandria ».

In het kader van de strijd voor het Vrij onderwijs sloten wij ons ook aan bij het Stedelijk comité « Voor Vrijheid en Democratie ».

Tevens werd op 29 Maart, onder auspiciën van St. Victorskring, een Oudervereniging gesticht en een eerste oudervergadering belegd waarop Br. Secundianus, inspecteur van het middelbaar onderwijs, de talrijke aanwezige ouders sprak over : « Samenwerking tussen Huis en School » en tevens enkele nuttige aanwijzingen gaf voor het invullen der enquête over « Huiswerk en Lessen ». De Oudervereniging telt op dit ogenblik ± 700 leden.

St. Victorskring sloot zich eveneens aan bij de K.O.V.A. (Katholieke Oudervereniging van het Arrondissement Turnhout).

Als voorlichting in de schoolstrijd organiseerde St. Victorskring op 7 Juli een algemene volksvergadering waarop E. Pater Dr. Darquennes sprak over « De Geheime Machten aan het werk ».

Op 28 November werd een Vlaamse Cultuuravond ingericht waarop, naast enkele volksliederen uit onze Vlaamse liederenschat, Ernest Claes was uitgenodigd, die ons, op een pittige wijze, vertelde over : « De Schrijver en zijn Lezer ».

Verder heeft de Kring nog deelgenomen aan de Godsdienstige, Culturele en Nationale manifestaties onzer Stad o.m. aan de H. Sacramentsprocessie, het Te Deum op 11 en 15 November.

We propageerden feesten en voordrachten voor de « Stadsdiensten », voor den « Bond der Kroostrijke Gezinnen », de

« Hogeschooluitbreiding - club Hoger Leven » en het « Stedelijk Werkersverbond A.C.W. ».

Wat het ontspanningsprogramma betreft werden volgende feesten gehouden :

- 25-9-54 - Dansavond
- 14-11-54 - Bonte Avond door het « Metro-ensemble »
- 4-12-54 - Worstenbroodavond met gezellig samenzijn
- 26-12-54 - Kerstboomfeest waarop ± 600 kinderen aanwezig waren.
- 15-1-55 - Dansavond
- 26-6-55 - Reis naar de « Hoge Veluwe »

7. KONINKLIJKE OUD-LEERLINGENBOND R.M.S. KON. ATHENEUM TURNHOUT.

Voorzitter : Mr. Leo Van Beek, Sparrenhof Vosselaar
Secretaris : Mr. Alf. Jacobs, Kte Gasthuisstr. 14.

- 1° « Jazz, een veelomstreden muziek-genre », met platen afgewisseld, door de Heer H. Dierckx. — Oktober 1954.
- 2° « Ontstaan der Moderne Kunst, met projectie », door de Heer Lensen — November 1954.
- 3° « 25 Jaar achter de schermen van de Wielerwereld » door de Heer Achiel Van den Broeck met medewerking van de wielrenners Karel Kaers en Maurice De Wolf — Februari 1955.
- 4° « Blank en Bruin, Rassenproblemen in Belgisch Kongo, door de Heer Ing. Hendrickx, met 2 filmen ». — Maart 1955.
- 5° « Ondergang van het Avondland ? Werkelijkheid of dwang-dachte sedert de 19° eeuw », door dhr. Dokter Bergen Did. — Januari 1955.

Al deze voordrachten werden goed gevolgd en heel wat toehoorders namen na de voordracht deel aan de debatten die voor ieder openstonden.

8. VERBOND DER KATH. WERKLIEDENBONDEN.

Voorzitter : Mr. K. Van Dijck, Stg. Poederlee 7, Herentals.
Secretaris : Mr. F. Bluekens, Kte Begijnenstr. 26 T/S.

Het K.W.B.-Verbond werkte met de aangepaste middelen van wijkmeestersvergaderingen, studiekringen, studiedagen, algemene vergaderingen, retraite, recollecties, voordrachten en publicatie van zijn maandblad « Raak » verder aan de menselijke ontvoogding van den arbeidersstand in de Kempen.

Een degelijk uitgewerkt programma van lessen en studiekringen was er de basis van.

In de 74 afdelingen ging om de maand een studiekring door met een der volgende onderwerpen, behandeld door een specialist ter zake : de Schoolkwestie

Omgangsvormen in den huiskring
het vraagstuk van de puberteit
studie- en beroepsoriëntering
onderwijs- en studiemogelijkheden
betekenis en waarde van de H. Mis
een blanco-misavond
gezag en vrijheid in de opvoeding
het recht in ons dagelijks leven
het dagblad, bondgenoot of vijand
de K.W.B. op de rooster
de nieuwe pensioenwetgeving.

In het kader der culturele werking werden zang- voordracht- en filmavonden gegeven over uiteenlopende onderwerpen volgens de voorkeur en mogelijkheden der organiserende afdelingen.

Een opvoedende ontspanning door reizen, uitstappen, zomerfeesten, familiale namiddagen, St. Nikolaasfeesten, Kerstfeesten en Paasvieringen kwam in de meeste afdelingen een aangename aanvulling brengen.

De K.W.B. die streeft naar een volledige ontvoogding van de arbeider als mens, zo naar binnen als naar buiten, heeft door een streng geëerbiedigde medezeggenschap van « de kleine man » getracht een steentje bij te brengen in de noodzakelijke ontwikkelingsgang van ons Kempisch volk.

9. DAVIDSFONDS AFD. TURNHOUT.

Voorzitter : Mr. dr. F. Peeters, Begijnenstr. 49.
Secretaris : Mr. M. Van de Kieboom, Zandstr. 139.

- 21-1-55 - Medewerking aan het optreden van « Rotterdams Orkest » door de Koninklijke Turnhoutse Concertvereniging : 135 leden waren aanwezig.
- 30-1-55 - id. met Kunstverbond Turnhout bij de opvoering van « De Fluwelen Handschoen » — 137 leden aanwezig.
- 2-2-55 - Filmavond « Proces in 't Vaticaan » — 200 aanwezigen.
- 20-3-55 - Medewerking met Kunstverbond opvoering van « De rechtvaardige Keizer » — 132 leden aanwezig.
- 26-3-55 - Opstelprijskamp voor rethorica-studenten en studentinnen — 27 deelnemers.
- 24-4-55 - Medewerking met Kunstverbond : « Mijn zonen allemaal » — 42 leden aanwezig.

26-6-55 - Prijsuitdeling opstelprijskamp en voordracht door hr. Leo Op de Beek (75 aanwezigen, buiten de laureaten van de wedstrijd).

Het seizoen was een schuchter pogen om aan te sluiten bij een glorierijke traditie van voor 1940-1945; hierin zijn we wellicht slechts ten dele geslaagd, doch de traditie is heropgevat en volgende jaar zullen meerdere feestavonden, op eigen krachten, volgen!

IV. Kringen voor Lichamelijke Opvoeding.

1. KATHOLIEKE TURNKRING « LENIG EN GEZWIND ».

Lenig en Gezwind is een turnkring voor Kleuters, Turnsters en Turners. Hij is aangesloten als vereniging zonder winstbejag bij de Koninklijke Katholieke Turn- en Sportfederatie, de Kon. Kath. Antwerpse Turngouw en het Kempisch Turnverbond.

Het bestuur van de kring.

Proost : E.H.E. Deckers, Victor Van Halstraat 9

Jongensafdeling.

Voorzitter : Fern. van der Flaes Stwg Mol 78

O/Voorzitter : Vict. Meulders Stwg Turnhout O/T.

Secretaris : Aug. Geysels Kantwerkstraat 2.

Schatbewaarder : Gerard Friant Taeymanslaan 46.

Toestelmeester : Jos Thys Gasstraat 47.

Leider : Rene Maes De Merodelei 58.

Meisjesafdeling.

Voorzitster : Mevr. Wouters-Verschuren, Oude Vaartstr. 129.

Schatbewaardster : Mej. M. Hoefkens, Kt. Gasthuisstr. 6.

Secretaresse : Mej. A. Vermeersch, Stwg. Oosthoven 128.

Leidsters Mej. A. Vermeersch, Stwg. Oosthoven 128.

» A. Hannoset, Bentelstr. 36.

» M. Van Deun, Kasteleyn.

Bestuursleden : Mej. M. Van Hest, O.L. Vrouwstr. 5.

» E. Raeymaekers, Klinkstr.

Onze ledentallen.

TURNSTERS	TURNERS	KLEUTERS
Juffers 32	Leden 18	Jongens 9
Meisjes 71	Leerlingen 25	Meisjes 18
Totaal 103	Totaal 43	Totaal 27

Op 31-8-55 telt onze kring dus in zijn 3 afdelingen een totaal van 173 leden.

De statutaire vergaderingen.

Bestuursvergaderingen : 5-9-54. 5-10-54. 7-11-54. 6-12-54. 9-1-55 5-2-55 6-3-55 3-4-55 1-5-55 5-6-55 3-7-55 en 7-8-55.

In Jan. 1955 had de jaarvergadering plaats met bestuursverkiezing.

Een afvaardiging woonde de vergaderingen bij van V.V.V.-Turnhout, A.C.V.-Turnhout de Bonds- en Gouwvergaderingen van de Turnbeweging.

Technische Werking :

De turnlessen worden gegeven in onze eigen van alle soorten tuigen en toestellen voorziene turnzaal. De openlucht oefeningen worden gehouden op de nabij gelegen speelplaats der St. Julianaschool.

Turnsters :	Turners :	Kleuters :
306	196	48

Werkzaamheden :

5-12-54 Persoonlijk Kampioenschap voor Turnsters.

Maria Van Deun Klasseert zich 1°.

Anna Vermeersch 2°.

12-12-54 Jaarlijks Turnfeest — Turnshow 1955.

Volledig nieuwe opvatting van programma.

Vlotte afwerking — onze acrobatengroep

Mooi werk van onze keurturners.

150 medewerkers — 500 Toeschouwers.

10-1-55 Kring treed op voor Kath. vereniging voor Ouderdomsgepensioneerden. 600 tevreden toeschouwers.

10-1-55 Voll. kring treed op voor de Vereniging voor Gebrekkigen en Verminkten. 450 aanwezigen.

12-2-55 Jaarlijks gezellig samenzijn met de leden boven 16 j.

13-2-55 Jaarlijks Koekenfeest voor de kleine leden.

20-1-55 Persoonlijk Gouwkampioenschap te Antwerpen

A. Vermeersch klasseert zich tweede.

M. Van Deun klasseert zich derde.

De verdere ploeg (5 juffers) werken mede in de reeks beginnelingen.

20-2-55 Persoonlijk Landelijk kampioenschap.

M. Van Deun klasseert zich tweede.

A. Vermeersch wordt uitgeschakeld door ongeval.

L. Van Gompel is 17° in de reeks beginnelingen.

18-5-55 Optocht door de stad ter gelegenheid van R.N.

26-5-55 Onze juffers werken in Hoogste reeks op het Gouwkampioenschap te Duffel.

- 12-6-55 De kring stapt op in de Processie en levert een volledige verklede groep voor de stoet van V.V.V.-Turnhout.
- 23-7-55 Met de 3 afdelingen wordt een gratis feest gegeven op de grote Markt, een optocht ging dit feest vooraf. Ruim 800 toeschouwers. Puik werk van onze puikturners.
- 30-7-55 Lenig en Gezwind werkt mede aan het Verbondsfeest voor Meisjes. De kring werkt in prijskamp met twee groepen van 24 Turnsters. Enige prestatie op dit feest.
- 20-8-55 Een afvaardiging stapt met de vaandels op in de Processie.

Aanvulling :

Al onze leden werden verzekerd tegen ongevallen bij de Maatschappij de « Verenigde Provinciën ».

Het medisch onderzoek ging door op de voorgeschreven tijd

Regelmatig werden de nodige onderhoudskosten aan de toestellen besteed en werd er ook overgegaan tot uitbreiding van onze reeks toestellen. Een Ol. evenwichtsbalk en een brug (groot model voor keurturnen) werden aangekocht.

2. KONINKLIJKE TURNVERENIGING « KRACHT EN ZWIER ».

Voorzitter : Mr. Jan Joosten, Nonnenstr. 16.

Secretaris : Mr. Bosmans Albert, Rivierstr. 34.

Aantal werkende leden : 192

Verdeling :	
meisjes :	52
juffers :	34
turnsters :	22
knapen :	26
jongelingen :	23
turners :	21
Veteranen :	14

Oefenlokaal : Turnzaal « Frans Smulders », Koning Albertstr. 19

Jaarverslag :

19-9-54 Optocht door de Stad met alle afdelingen (Uithaling Geudens — gelukt in examen Provinciale cursus)

21-11-54 52^e Verjaringsfeest in de Turnzaal — deelname alle afdel.

Viering jubilarissen : Ed. Gevers 50 jaar Lidmaatsch. Mevr. V. Gestel-Geerts 25 j. Lidmaatsch.

Wouters Bernard : 25 j. Lidm.

21-11-54 Ledenbal in zaal « Scala »

5-12-54 St. Niklaasfeest voor de Jongeren in zaal « Scala »

8-5-55 Optocht door de Stad — deelname alle afdelingen

14-5-55 idem

28/29-5-55 Deelname aan Internationaal Bondsfeest voor Leerlingen te Antwerpen.

5-6-55 Optocht door de Stad — deelname alle afdelingen.

12-6-55 Deelname aan verklede optocht, ingericht door het V. V. V. Uitvoering van Volksdans op de Grote Markt.

19-6-55 Optocht door de Stad — deelname alle afdelingen.

18/19/20-6-55 Inrichting Vlaamse Kermis in Hof « Nieuwen Buiten » 's namiddags Turndemonstraties.

26-6-55 Deelname met Bestuursafdeling aan huldinging sportman-loper Grandjean.

2-7-55 Openluchtturnfeest op de Grote Markt — deelname alle afdelingen.

3-7-55 Turndemonstraties op Vlaamse Kermis, ingericht in het Kon. Atheneum door Oud-leerlingenbond R.M.S. — deelname leerlingenafdelingen.

6-7-55 Deelname van alle afdelingen aan begrafenis van lid Gevers E.

17-7-55 Deelname van Turnsters- en Turnersafdelingen aan Internationaal Turnfeest te Tilburg (Holland).

27-7-55 Ontspanningsreis ingericht voor de Jongeren naar Efteling (Holland).

31-7-55 Ontspanningsreis ingericht voor de Volwassenen naar Spa en omstreken.

3. SOCIALISTISCHE TURNKRING « DE RODE TURNERS ».

Voorzitter : Van Heupen Jos, Maasstr. 7.

Secretaris : Beyens Albert, Apostoliekenstr. 57.

Aantal werkende leden : 126

30-10-54 Verjaringsfeest in het lokaal « De Volkswil ».

15-5-55 Inrichting van een internationale kunstturnersdag op het voetbalterrein stadspark met medewerking van Franse en Zwitserse turners.

- 21/22-5-55 Inrichting van het jaarlijks tweedaags turnfeest van de Antwerpse Gouw van de soc. Turnbond van België (volwassenen).
- 5-6-55 Deelname aan het provinciaal turnfeest ingericht door de Antwerpse Gouw van de soc. turnbond van België (kinderen).
- 12-6-55 Deelname aan de reclame- en ontspanningsstoet ingericht door de V.V.V. der stad Turnhout.
- 24-7-55 Turndemonstratie te Geel in samenwerking met de andere Kempische socialistische turnverenigingen.

4. KATHOLIEKE VERENIGING VOOR LICHAAMELIJKE OPVOEDING « XAVERIANEN ».

A. Herenafdeling : Voorzitter : Mr. F. Teurlings, Nonnenstr 31.
 Secretaris : Mr. K. Baten, Mermansstr. 44.
 73 werkende leden.

Voor al de leden worden regelmatig lessen in lichamelijke opvoeding gegeven door bevoegde leerkrachten. Volgende lesgevers stellen zich onbaatzuchtig ter beschikking van onze jeugd, de Heer Ferd. Teurlings, licentiaat in lichamelijke opvoeding de Heer Karel Aerts, leraar in de lichamelijke opvoeding en de Heer Henri Van Hoeck, houder van het diploma van vóórturner.

De leden worden, naargelang hun leeftijd, in drie groepen ingedeeld : de adulten (boven de 15 jaar),
 de Pupillen (van 12 tot 15 jaar),
 de Kadetten (van 8 tot 12 jaar).

Al de leden van deze drie groepen krijgen twee uur les per week in de oefenzaal der Sint Jan Berchmansschool, Schoolstraat. De lessen worden gegeven elke Woensdag, Donderdag, Vrijdag en Zaterdag.

Het hoofddoel van onze afdeling is het bevorderen van de lichamelijke opvoeding van onze jeugd en hen te helpen in de ontwikkeling tot waardige burgers in de maatschappij. Uiteraard geschiedt de bijzonderste werking dus binnen de afdeling en wordt er aan een bestendige vorming der leden gewerkt. De publieke feesten en de prijskampen zijn slechts het resultaat van een voortdurende en ijverige werking. Toch kunnen wij tijdens het verlopen jaar op een rijk gevuld programma van publieke activiteit terugblikken. Ook de uitslagen bij de prijskampen behaald zijn een onweerlegbaar bewijs van de ijverige werking van leiders en leden.

- 26-11-54 deelname aan sportavond te Herenthout.
- 27-11-54 optreden op St. Ceciliafeest in lokaal Amicitia.
- 28-11-54 deelname aan persoonlijk verbondskampioenschap te Balen Neet.
 optreden tijdens variétéavond in Amicitia.
- 19-12-54 deelname aan persoonlijk gouwkampioenschap te Hemiksem.
- 28-1-55 medewerking aan Bonte Avond in Schouwborg Kur-saal.
- 10-2-55 medewerking aan Bonte Avond te Oud Turnhout.
- 12-6-55 deelname aan processie St. Pieter.
- 12-6-55 deelname aan reclame- en ontspanningsstoet ingericht door V.V.V. Turnhout.
- 14-6-55 optreden tijdens gezellig samenzijn in lokaal Amicitia.
- 19-6-55 deelname aan gouwfeest voor Kadetten en Pupillen te Kessel. Beide groepen behaalden de tweede plaats in het algemeen klassement.
- 25/26-6-55 deelname aan Bondskampioenschap voor Adulten te Marcinelle. Onze groep behaalde de tweede plaats in het algemeen klassement.
- 3-7-55 deelname aan Kempisch Verbondskampioenschap te Herentals. Kadetten 1° in algemeen klassement, Pupillen 1° in algemeen klassement, Adulten 1° in algemeen klassement en in alle voorgeschreven oefeningen. Hier bewees onze afdeling onweerlegbaar de sterkste van de Kempen te zijn.
- 16/17-7-55 deelname aan Gouwkampioenschap voor Adulten te Berlaar. Behaalde de 1° plaats in het algemeen klassement en veroverden daardoor de schaal geschonken door Z.E. Kardinaal van Roey, primaat van België.
- 21-7-55 Optocht door de stad gevolgd van groot Openluchtfeest ter gelegenheid van de Nationale Feestdag. Voor deze gelegenheid werd door ons met de welwillende en gewaardeerde medewerking van het stadsbestuur een podium opgericht van 12 m. x 12 m.
- 31-7-55 Groot Turnfeest te Kasterlee.
- 15-8-55 Optocht door de stad ter gelegenheid van de processie en bedevaart naar Vosselaar.
- 21-8-55 deelname aan processie St Pieter.

Verder verzorgde onze afdeling de balletten in de operette « Op de purpere Heide » opgevoerd door Kunstverbond en de Turnhoutse Concertvereniging.

Tijdens het verlopen jaar werden onze leden aan een volledig

medisch onderzoek onderworpen zoals voorgeschreven door het Ministerie van Volksgezondheid.

In de schoot van onze afdeling werd verder een cursus voor turnleiders en hulpleiders ingericht.

B. Damesafdeling.

Voorzitter : Mr. Fern. Teurlinckx, Nonnenstr. 31.

Secretaresse : Mad. Eykens-Corstiaensen, Gasstr. 36.

Onze afdeling telt thans 124 leden welke worden ingedeeld als volgt :

Onder leiding van Mej. WOUTERS.

Kleuters A. Van 6 tot 10 jaar 26 Leden

Kleuters B. Van 10 tot 12 jaar 45 Leden

Onder leiding van Mej. Van OPROY.

Meisjes Van 12 tot 14 jaar 33 Leden

Onder leiding van Mr. F. TEURLINCKX

Juffers boven 14 jaar

27-11-54 Optreden op St. Ceciliafeest in lokaal Amicitia.

28-1-55 Medewerking aan Bonte Avond in schouwburg Kur-saal.

10-12-55 Medewerking aan Bonte Avond te Oud Turnhout.

22/29-4-55 Deelname aan Operette « Op de Purpere Heide »

22-5-55 Deelname van onze Meisjes en Juffers aan het Gouw-feest te Duffel.

5-6-55 Deelname aan Bondsfeest gegeven te Zottegem voor Meisjes en Juffers.

12-6-55 Deelname aan Processie St. Pieter, en 's namiddags Ontspanningsstoet ingericht door V.V.V. Turnhout.

21-7-55 Optocht door de Stad waarna Groot Openluchtfeest ter gelegenheid van de Nationale Feestdag.

31-7-55 Voormiddags deelname aan verbondsfeest te Merks-plas en 's namiddags medewerking verleend aan groot Turnfeest te Kasterlee.

15-8-55 Bedevaart naar Vosselaar.

21-8-55 Processie St. Pieter.

Verder volgen hier de uitslagen behaald op de prijskampen waar Meisjes en Juffers hebben aan deelgenomen.

Verbondsfeest MERKSPLAS : Algemeen Klassement.

Meisjes 191,5 punten op 200 Eerste Plaats

Juffers 191 punten op 200 Eerste Plaats

Gouwefeest DUFFEL : Algemeen Klassement.

Meisjes 177,5 punten op 200 Eerste Plaats

Juffers 263,5 punten op 300. Achtste Plaats

Bondsfeest ZOTTEGEM : Algemeen Klassement.

Meisjes 171,5 punten op 200 Vierde Plaats.

Juffers 178,9 punten op 200 Vijfde Plaats.

Tijdens het verlopen jaar werden al onze leden aan een volledig medisch onderzoek onderworpen zoals voorgeschreven door het Ministerie van Volksgezondheid.

5. TURNHOUTSE ZWEMVERENIGING.

Voorzitter : Mr. J. Nijs, De Nefstr. 14.

Secretaris : Mr. F. Matthé, Mermansstr. 37.

Aantal werkende leden : 250.

Activiteiten :

8-5-55 Zwemfeest in Kursaal.

27-7-55 Districtkampioenschappen, sportcentrum.

25-9-55 Nationaal Kampioenschap redden, Kursaal.

Zwemlessen : o.m. 150 kinderen leren zwemmen.

Actieve deelname aan de feesten der V.V.V.

Twee reeksen lessen van redden.

Schoolbrevetten voor de Stadsscholen.

6. ZWEMCLUB O.L.M.A.

Voorzitter : Mr. C. Diels, Leopoldstr. 28.

Secretaris : Mr. B.J. Korteweg, Turnhoutsebaan 9 Beerse.

Met dit verslag roepen wij in de eerste plaats herinneringen bij U op van 1 Augustus 1954, datum die niet gemakkelijk door O.L.M.A.-leden en Turnhoutse sportliefhebbers vergeten zal worden. In het kader van het 15 jarig bestaan van onze vereniging hadden wij de organisatie van de LANDENWEDSTRIJD BELGIE-NEDERLAND op onze schouders genomen. De publieke belangstelling was bevredigend. Wij mochten ons verheugen in een groot aantal personaliteiten o.a. Oud-minister De Boodt, de heer Kabinetschef van Zijne Excellentie de Minister van Volksgezondheid alsmede vertegenwoordigers van de burgerlijke, gerechtelijke en militaire overheid. De afgevaardigden van de Koninklijke Nederlandse Zwembond en de Bondsbestuurders van de Koninklijke Belgische Zwembond alsmede de vertegenwoordigers van de pers, radio en televisie waren vol lof over de inrichting van deze ontmoeting. Met trots zullen wij steeds terug blijven blikken op 1-8-1954 in de overtuiging dat er toen door O.L.M.A.-leden iets groots werd gepresteerd.

Een volledig medisch onderzoek staat alle O.L.M.A.-leden ten dienste wij danken dit vooral aan de bereidwillige medewerking van Dr. Oomen en het bestuur alsmede verpleegsters en doktoren van het DISPENSARIUM SPERA te Turnhout.

Een groot KERSTBOOMFEEST waar onze kleintjes weer kunst van de bovenste plank lieten zien en waar menig kenner met bewondering naar zat te kijken.

We gaan verder en organiseren een groot zwemfeest waaraan niet minder dan 300 à 350 zwemsters en zwemmers deelnamen. Weer nieuwe problemen : hoe konden wij zo'n groot aantal zwemmers onderbrengen in ons stedelijk Kursaal waar maar 90 kleedkamers ter beschikking zijn. Weer worden deze problemen opgelost.

In de Nationale Waterpolo-kampioenschappen werd deelgenomen voor de eerste maal met 2 ploegen en wel in IIde afdeling en IIIde afdeling. Ondanks de tegenslag die wij hadden met spelers die juist soldaat waren alsmede spelers die ongesteld waren hebben wij de Turnhoutse Kleuren kunnen verdedigen en ons kunnen handhaven. Het was een voorrecht voor onze vereniging een vertegenwoordiger te hebben bij Landenontmoetingen in de persoon van Jozef Van ROEY (de enigste Turnhoutse zwemmer die het dit jaar tijdens de Nationale Kampioenschappen tot een ere-plaats wist te brengen).

Moeilijkheden moesten ook overwonnen om deel te nemen aan de door V.V.V. georganiseerde stoet. Het aanvankelijk plan moesten wij opgeven, gezien er te grote financiële uitgaven aan verbonden waren. Alles moesten we herzien en enkele dagen voor de stoet gaven wij pas onze toezegging dat wij werkelijk zouden meedoen. Toen waren de O.L.M.A.-leden weer op hun best en met vereende krachten gaven we aan de Turnhoutse verenigingen het voorbeeld hoe de bevolking graag een stoet ziet. De inspanning van dagen werken werd bekroond met de 1ste Prijs. « ONS SPROOKJESBOEK » was werkelijk het meest opvallende van de 2de stoet van het V.V.V., en was het die dag schitterend weer geweest, het zou een ware zegetocht voor ons geworden zijn.

7. ATHLETIEK-CLUB TURNHOUT.

Voorzitter : Mr. W. Vermeiren, Otterstr. 101.

Secretaris : Mr. M. Cavens, Apostoliekenstr. 113.

Activiteiten :

3-10-54 Otterstraat : 2° Smets, 4° Peeters, 5° Eykens, 6° Van Dooren.

24-10-54 Oefenwedstrijd Le Soir, door ons hier te Turnhout ingericht.

Schol. 2° Van Gool, 3° Prinsen.

Sen. 2° Smets, 7° Eykens, 12° Vermeiren.

31-10-54 2 oefenwedstrijd.

Kad. 1° Claesens.

Schol. 2° Van Gool, 3° Coertjes, 5° Prinsen, 6° Vos, 7° Claesens.

Sen. 2° Smets, 4° Peeters, 5° Van Dooren, 6° Eykens Y, 9° Vermeiren. 11° Devet, 12° Eykens L.

11-11-54 Geel.

Schol. 7° Coertjes, 13° Prinsen.

Jun. 4° Van Dooren.

Sen. 6° Peeters, ? Eykens, ? Vermeiren.

21-11-54 Finale Le Soir te Brussel.

Schol. 74° Van Gool, 124° Coertjes, 185° Claesens, 186° Prinsen, 225° Vos, 394° Hermans (ongeveer 700 deelnemers)

Sen. 192° Peeters, 472° Corstiaansen, 1241° Vermeiren (ongeveer 2.500 deelnemers).

5-12-54 Wespelaar.

Defect auto — te laat voor kadetten en scholieren.

Sen. 20° Peeters, 43° Eykens.

16-1-55 Grote prijzen van Turnhout.

Kad. 1° Hermans, 5° Clausens,

Schol. uitslagen niet in mijn bezit.

Jun. 2° Lemmens;

Sen. 7° Peeters, 12° Cavens, 14° Eykens, 16° Vermeiren 18° Van Gorp.

Verder namen onze atleten nog deel te Meldert, en Boisshot, maar deze uitslagen zijn niet in mijn bezit.

21-2-55 Provinciale kampioenschappen te Antwerpen.

Kad. 24° Hermans, 33° Lenaerts, 36° Vermeiren.

Schol. 31° Claesens, 51° Hermans.

Sen. uitslagen niet in mijn bezit.

Wegens financiële reden konden onze atleten spijtig genoeg niet deelnemen aan de nationale kampioenschappen veldlopen.

ZOMERSEIZOEN.

8 Mei namen onze atleten deel aan een clubwedstrijd te Berchem.

- 21-5-55 Spartacus - Antwerpen.
60 m. kad. 1° Vermeiren.
600 m. kad. 1° Hermans, 4° Lenaerts.
1.000 m. schol. 1° Van Gool.
Hoogspringen kad. 1° Vermeiren
2.000 m. schol. 2° Hermans.
300 m. schol. 1° Claesens.
Clubrangschikking : Kadetten : 1° Turnhout, Schol.
2° Turnhout.
- 22-5-55 Behaalde onze club de 5° plaats in de interclubkampioenschappen van de provincie, ondanks de afwezigheid van verschillende soldaten.
- 30-5-55 Boom.
Kad. 600 m. 7° Hermans, 8° Lenaerts.
Verspringen kad. 5° Vermeiren.
Schol. 600 m. 4° Claesens, 5° Zwaans.
Schol. 2.000 m. 7° Melis, 8° Hermans.
Schol. 1.000 m. 7° Van Gool.
Provinciaal pistkampioenschappen : 300 m. schol.
2° Claesens.
De andere uitslagen zijn niet in mijn bezit.

23 — Juni alle oefeningen verplicht stopgezet, wegens maatregelen van F.C. Turnhout, onze jongens namen nadien nog zelfstandig deel aan wedstrijden te Geel en te Diest.

Tot zoverre het huidige seizoen.

Met het nieuwe seizoen (begin 1° October) steken we opnieuw van wal; en geven reeds op 2° October een internationale koers in de Otterstraat.

4. Het aantal werkende leden is 76 in de vernieuwde club.

V. Verschillende Maatschappijen

1. GEWESTELIJKE SOCIALE SCHOLEN — A.C.W.

SCHOOLJAAR 1954-1955

1. Doel der scholen.

Door het inrichten van lessenreeksen, — zoals vermeld in de statuten en vorige verslagen — bijdragen tot de opvoeding, ontwikkeling en vorming der arbeiders; zowel mannen, vrouwen als jongeren van het Arrondissement Turnhout.

Teneinde dit opzet te verwezenlijken en zoveel mogelijk personen te bereiken werden er vaste en regelmatige scholen opgericht in verschillende grote plaatsen van ons Arrondissement,

namelijk te Turnhout, Mol, Herentals, Geel, Vorst-Kempem en Arendonk.

De scholen vangen aan in de maand Oktober en eindigen in Maart.

2. Aard der cursussen.

Voorheen omvatte de lessenreeks een programma van 2 achtereenvolgende jaren en na de proef die werd gedaan gedurende het schooljaar 1951-1952 met een leergang voor het derde jaar, werden deze cursussen vast opgenomen in het programma, zo dat er thans 3 studie jaren zijn, waarvan de 2 eerste jaren werden gegeven in de schooljaren 1952-1953 en 1953-1954 en werd in Oktober 1954 aangevangen met de leerstof van het 3de jaar

- nl. 1) Openbare Finantiën;
- 2) Economische Aardrijkskunde van België.
- 3) Beknopte Beschavingsgeschiedenis van het Mensdom;
- 4) Beginselen van het Recht.

3. Duur der cursussen.

Elke cursus loopt over 6 weken en er worden 2 lessen per week gegeven, nl. één lesuur per cursus. De duur der cursussen kan verlengd worden naar gelang de noodzakelijkheid en het oordeel van de HH. Lesgevers.

4. Propaganda en publiciteit.

Voor de propaganda werden dezelfde middelen gebruikt als vorige jaren. Er werden namelijk een groot aantal exemplaren prospectussen gedrukt dewelke zo ruim mogelijk verspreid werden onder de arbeiders. Kleine plakbriefjes werden uitgehangen in elke gemeente en de scholen werden gepropageerd in de rangen der arbeidersbewegingen. Tevens werden er advertenties geplaatst in de plaatselijke week- en maandbladen.

5. Inschrijving der leerlingen.

Voor de cursussen van het 3de jaar werden 125 Leerlingen ingeschreven, verdeeld als volgt :

Turnhout	15	leerlingen
Mol	16	>
Herentals	24	>
Geel	18	>
Vorst	24	>
Arendonk	28	>

6. Inschrijvingsgelden.

Het volgen der cursussen is kosteloos. Zij echter die wensen gedrukte cursussen aan te schaffen kunnen deze bekomen aan

de prijs van 25 fr. Niettegenstaande de cursussen van het 3de jaar, na herwerking, thans ook in gedrukte brochuren zijn uitgegeven en de prijs hiervan zeer hoog is, hebben wij de aankoop-prijs voor de leerlingen niet verhoogd.

Om echter het regelmatig verloop en de aanwezigheid te bevorderen wordt bij de inschrijving een waarborgsom van 25 fr. gevraagd aan de ingeschreven leerlingen die zij echter terug uitbetaald krijgen op het einde der lessen, indien zij regelmatig de cursussen hebben gevolgd.

7. De Lesgevers.

Daar de cursussen over het 3de jaar nog maar éénmaal als proef werden gegeven en thans ingeschakeld zijn in het programma en gezien de specialiteit der verschillende cursussen hebben wij thans moeten beroep doen gedeeltelijk op andere lesgevers dan deze die voorheen een cursus gaven in het eerste en tweede jaar. Er werd dan ook beroep gedaan op afgestudeerden van de Universiteit, Normaalscholen en andere leerkrachten uit het Onderwijs, zoals blijkt uit de reeds U toegezonden prospectus.

8. De aanwezigheid der leerlingen.

De opkomst der leerlingen in de verschillende scholen was zeer goed en naar de inlichtingen en aantekeningen der secretarissen was er steeds 80 tot 90% der ingeschreven leerlingen aanwezig. — De stiptheid van het begin en einde der lessen werd steeds goed in acht genomen hetgeen de regelmatigheid en de aanwezigheid en de stemming der school zeker heeft beïnvloed.

9. Examen.

Na het beëindigen der cursussen werd aan de leerlingen een 14 tal dagen studietijd gegeven om hun examen voor te bereiden. Deze gingen door in de maand Mei en niettegenstaande de examens niet verplichtend zijn kwamen de meesten op om schriftelijke proeven af te leggen.

Van dezen die opkwamen behaalden allen minstens 50% der punten en aan dezen zal als prijs een wetenschappelijk boek worden geschonken als beloning alsmede een diploma.

10. Verbondenheid der leerlingen.

Er heerst een goede stemming en verbondenheid onder de leerlingen en om dit nog aan te moedigen werden in de meeste scholen de leergangen gesloten met een gezellig samenzijn waarop zowel de HH. lesgevers, de secretarissen en leerlingen aanwezig waren en waarop aldan de uitslag werd medegedeeld.

11. Algemeen besluit.

Gezien het verheven doel van de Gewestelijke Sociale Scholen verrechtvaardigen zij de grote inspanningen en onkosten; want niettegenstaande de verleende officiële tussenkomsten brengen zij nog grote onkosten en uitgaven mede voor de inrichters.

Steunend op de geboekte resultaten en het feit dat er nog een groot tekort is aan ontwikkeling en vorming onder de arbeiders, dienen de Scholen in de toekomst gehandhaafd te blijven om alzo in deze noden van de arbeidersbevolking te helpen voorzien.

Alvorens dit verslag te sluiten kunnen wij niet nalaten al dezen te danken die bijdragen tot het lukken en in stand houden van onze Gew. Soc. Scholen, zowel de HH. Leraars als de Secretarissen-Moniteurs der scholen en zeker de Officiële Besturen, die door hun toelagen een bewijs geven van waardering onzer scholen en hen alzo ook met de daad steunen.

2. PRACTISCHE SCHOOL VOOR GEZINS- EN HUISHOUD-OPLEIDING.

Deze school gelast zich met de vorming van volwassen vrouwen, op huishoudelijke en familiaal gebied. De onderwezen vakken die doorgingen zijn de volgende :

van September tot December :

- 3 reeksen koken
- 2 reeksen bovenkleding
- 1 reeks gezondheidsleer
- 1 reeks kinderkleding

van Januari tot April :

- 3 reeksen koken
- 1 reeks bovenkleding
- 1 reeks gezondheidsleer

van Mei tot Juli :

- 3 reeksen koken
- 1 reeks kinderkleding
- 1 reeks bovenkleding

Het volledig programma omvat 540 lessen, geleidelijk verdeeld in reeksen van 30 uren. Het onderwerp wordt gegeven door beroeps- en huishoudkundige regentessen. Het is dus geen dienstbetoon maar wel volledig onderwijs dat aan de deelnemers wordt gegeven.

De lessen worden gegeven in een huishoudschool speciaal hiervoor ingericht. Deze lokalen zijn gelegen in de Korte Begijnenstraat, 26 en de Zustersschool O.L.V. Middelaars, Tramstr. 34.

De cursussen zijn toegankelijk voor vrouwen boven de 18 jaar, mits een gering inschrijvingsgeld.

Er werden ook volgende demonstratie's gegeven in de volkswijken om de belangstelling te wekken.

- 6 demonstratie's van kinderkleding
- 4 demonstratie's van koken.

3. FAMILIEHULP : KATH. VROUWENGILDE.

Gedurende deze periode werden er negen en vijftig Turnhoutse gezinnen geholpen en 10.086 uren gepresteerd. De verdeling was als volgt :

- 28 posten van geboorte
- 27 posten bij ziekte van de moeder
- 4 posten bij overlast van werk.

Er zijn nu zeventien gediplomeerde en drie stagiaires in dienst. Terwijl er zeven nieuwe kandidaten zijn voor de volgende vormingscursus.

4. FAMILIEHULP : DE VOORUITZIENDE VROUW.

1. Opleidingscursus voor Familiale Helpsters over 227 lesuren met volgende onderwerpen :

Plichtenleer, Sociale Instellingen, Begrippen over Familiaal Recht, Opvoeding en Toegepaste Pedagogie, Gezondheidsleer en Eerste Hulp bij ongevallen, Kinderverzorging en Huishoudelijke Opleiding. Deze lessen gingen door van 16-11-54 tot en met 19-3-55.

2. Arbeidsuren gepresteerd in de stad Turnhout door onze familiale helpsters :

1ste kwartaal : 24 uren ; 2de kwartaal : 640 u. ; 3de kwartaal tot op 31-8-55 : 1.020 uren, of in het totaal : 1.684 arbeidsuren.

5. KATH. DIENST VOOR STUDIE- EN BEROEPSOPLEIDING.

De dienst voor Studie- en Beroepsoriëntering wil met dit jaarverslag een overzicht brengen van datgene wat gedurende het dienstjaar 1955 op de burelen van de S.B.O. Arrondissement Turnhout gepresteerd werd. Niet met het doel woorden van lof uit te lokken maar om de lezer nauwer in contact te brengen met dit wetenschappelijk werk en een inzage te laten nemen van deze zeer uitgebreide werking.

Naast dit cijfer-materiaal hebben wij getracht ook de activiteiten welke op het bureel plaats vinden en die niet in cijferkolom weer te geven te zijn naar voren te brengen. Kortom we hebben getracht een droge opsomming te vermijden door de verschillende activiteiten te groeperen omgeven met enkele woorden uitleg.

A. Overzicht van de werking in cijfers.

In de loop van het werkjaar 54-55 verstrekten onze diensten honderden adviezen in verband met studie of beroepskeuze. Voor 1557 subjecten werd het adviesverstrekken voorafgegaan door een grondig medisch en psychologisch onderzoek naar hun geschiktheden en door een enquête bij gezin en school.

Aan een merklijk aantal personen, meestal ouders, onderwijzers of leraars, werden daarenboven ook allerlei inlichtingen verstrekt ten behoeve van kinderen of leerlingen voor wie geen onderzoek gedaan werd.

69 leerlingen onder contract werden in hun leertijd gevolgd.

52 schoolbezoeken werden afgelegd en

41 inlichtingsvergaderingen of studiekringen gehouden.

De cijfergegevens welke verder volgen zullen alleen betrekking hebben op de 1557 subjecten voor wie een volledig onderzoek gedaan werd.

Geslacht en leeftijd van de onderzochte subjecten.

1097 van de onderzochte subjecten behoorden tot het mannelijk en 460 tot het vrouwelijk geslacht. Hun leeftijd varieerde van min 12 tot meer dan 18 j. en wel in verhouding zoals weergegeven in de cijfergegevens.

Aan- of afwezigheid van studie en beroepskeuze.

1438 der subjecten hadden reeds een zekere studie of beroepsvoorkeur. 169 hadden er nog geen de minste.

Op grond van hun algemene en bijzondere geschiktheden en van hun persoonlijkheidsstructuur, en rekening houdend met de wensen van de ouders en de mogelijkheden van het milieu werden deze subjecten naar drie hoofdrichtingen georiënteerd.

a) Algemeen middelbaar onderwijs	98
b) Technisch of vakonderwijs	52
c) Naar ambacht of beroep	19

De adviezen waarin de uitgedrukte voorkeur aangemoedigd werd : 767. Adviezen waarin de uitgedrukte voorkeur moest afgeraden worden : 671.

De redenen waarom een voorkeur afgeraden werd zijn te herleiden tot tegenaanwijzingen :

van psychologische aard in 470 der gevallen.
 van medische aard in 201 der gevallen, op het totaal van
 de subjecten bij wie de voorkeur moest afgeraden worden.

Zowel de afradende als de goedkeurende adviezen gaan steeds
 gepaard met voorlichting van allerlei aard al naargelang de
 noodwendigheid of het verzoek van de jongelieden zelf of van
 hun ouders. De voorlichting betreft de eigen aard van sijn. :
 intelligentieniveau en richting, algemene en bijzondere geschiktheden,
 sensoriele of fysieke tekorten, grondtendenzen, persoonlijkheidsstructuur enz...

Aan de kinderen en jongelieden zelf wordt hiervan, in een vertrouwelijk gesprek, zoveel mogelijk meegedeeld en op zulke wijze
 aangebracht als overeen te brengen is met hun leeftijd en rijpheid,
 en als nodig of nuttig voor hun zelfvorming. Aan de ouders en
 (eventueel) onderwijzers of leraars, wordt mondeling en/of
 schriftelijk datgene meegedeeld wat nodig of nuttig blijkt om
 hen in staat te stellen hun opvoedende en onderwijzende taak
 zo goed mogelijk te vervullen.

Onmiddellijk aanknopen met de studie- of beroepsvoorkeur
 of met de aangeraden richting gaat de voorlichting verder over
 over allerlei opleidingsmogelijkheden.

Onderwijsvormen in al hun diversiteit en gradatie, toegangsmogelijkheden,
 duur van studies, diploma's, uitwegen naar verdere studies of naar het beroepsleven enz....

Studiebeurzen en fondsen.

Leersecretariaten en contracten; voor welke ambachten duur van de opleiding, trappen van bekwaming enz...

Vanzelfsprekend komen dan ook de beroepsmogelijkheden aan de orde :
 verschillende beroepen welke voor de subsecten open staan, hun eisen,
 wat de beroepen vertegenwoordigen op de arbeidsmarkt, promotiemogelijkheden
 binnen het beroep of de beroepsgroep overgang naar andere beroepen enz...
 Eindelijk worden waar het past of nodig blijkt, paedagogische en medische
 wenken gegeven, hetzij tot behoud, hetzij ter bevordering van de
 lichamelijke en geestelijke gezondheid van de subjecten, hetzij van hun
 aanpassing aan de maatschappij en van hun persoonlijke ontplooiing
 als volwaardig christen mens.

Door buitenstaanders wordt wel eens minder-waarderend gedacht
 over wat men de « negatieve oriëntering » heeft genoemd, nl. het
 afradend advies. Men vergeet daarbij dat het afraden van een bepaalde
 studie of beroepsrichting, om mislukking, ziekte, ongeval of werkloosheid
 te voorkomen steeds een positief correlaat heeft, dat zelf veelal de
 aanleiding is tot het afraden. Immers de aandacht wordt dan
 getrokken op andere mogelijkheden of op geschiktheden op een
 ander gebied. Het gebeurt meer

dat het afraden van de voorkeur louter positief is, daar nl. waar
 het subject aangeraden wordt hoger te mikken dan het aanvankelijk
 dacht te doen.

We mogen dus zeggen dat de activiteit van de diensten steeds
 drie aspecten vertoont : voorlichting, voorbehoeden en oriënteren.
 Al naar het geval zal het accent echter meer op het ene of op het
 andere aspect vallen.

De werking vergeleken bij vorige jaren.

Als uitgangspunt van de vergelijking namen we het eerste na-
 oorlogse jaar, het werkjaar '45, dus thans 11 jaar geleden.

Dienstjaar	Aantal onderzoeken	Meer.	Min
'45	373		
'46	526	153	
'47	354		182
'48	366	12	
'49	1224	858	
'50	1225	1	
'51	1356	131	
'52	978		378
'53	1211	233	
'54	1403	192	
'55	1557 (tot 1-9-55)	154	

Studie- of beroepsoriëntering.

Theoretisch wordt deze vraag nog voortdurend gesteld, praktisch is ze
 echter lang opgelost, zoals blijkt uit volgende aanhalingen.

Voor het overgrote deel van de subjecten die zich aanboden bleek
 bij het eerste contact de vraag naar oriëntering zich te stellen als volgt :

153 vragen naar beroepsoriëntering.

1285 vragen naar studieoriëntering.

Aan het einde van het onderzoek bleek in sommige gevallen de
 studieoriëntering een beroepsoriëntering te moeten worden. In veel
 meer gevallen echter werd de beroepsoriëntering een studieoriëntering.

Wit of zwart voor een advies ?

Voor de subjecten met een zekere studie- of beroepsvoorkeur, kent
 het officieel verslag slechts twee soorten adviezen : overeenstemmend
 of niet-overeenstemmend met de wens van het kind. In de praktijk
 komt de dienst niet tot zulk wit-zwart verdict. Het oordeel is veel
 meer genuanceerd, zodat meerdere groepen moeten onderscheiden
 worden. Het advies spreekt zeer dik-

wijls over een volledige geschiktheid, met voorbehoud, volledig afgeraden ofwel uitstel.

Vroegtijdige en doorlopende oriëntering : Een taak in samenwerking.

Samenwerking S.B.O. — Dienst en Lagere, middelbare en Technische School.

Met de bedoeling de oriëntering beter te kunnen funderen, en de resultaten ervan te kunnen nagaan, wordt door onze dienst sedert enkele jaren een follow-upstudie gedaan.

a) Enkele 7de en 6de studie jaren werden onderzocht — uit verschillende instituten stelselmatig werden de kinderen gevolgd — deze subjecten hebben nu de Rhetorica bereikt.

We konden nadien nagaan 1) Welke de minimum uitslagen moesten zijn om te kunnen slagen 2) Karakterafwijkingen opsporen die mogelijk oorzaak waren van het mislukken in de studie.

b) Een groep jongens van de 4de Moderne Humaniora werden tevens onderzocht en zullen aan een regelmatig onderzoek onderworpen worden.

c) In verschillende vakscholen werden dergelijke proeven gedaan, met de bedoeling een studie hieromtrent te maken.

d) Controle onderzoeken werden gedaan voor de jongens die een leercontract hadden ondergaan. Ook deze onderzoeken zijn zeer nuttig studiemateriaal.

Verschillende andere initiatieven kunnen wij nog vermelden; bv. het helpen bij het samenstellen van homogene klassen of bij het splitsen van grote klassen in parallelklassen.

Nauwer contact tussen S.B.O. — Dienst, School en Gezin.

Deze werking om onderwijs en opvoeding in de school te bevorderen, is ook, zoals blijkt uit bovenstaande illustraties een degelijk middel om onrechtstreeks ook het contact tussen dienst, school en gezin te verinnigen.

Met een onzer colleges hebben wij het volgende resultaat kunnen bekomen.

Na het onderzoek van al de leerlingen van een klas wordt een bijeenkomst met de ouders van de onderzochten belegd in de school. De gang van het onderzoek wordt aan de ouders uitgelegd, men bespreekt de vereisten voor de bepaalde studies en opleidingen. Daarna worden algemene vragen beantwoord en krijgen de ouders gelegenheid om individueel een vertegenwoordiger van de dienst te raadplegen. Dit rendeerte zeer goed en vele misverstanden konden uit de wereld geholpen worden.

Verbetering van de uitrusting en uitbreiding van de dienst.

Voortdurend werd er geijverd om de lokalen, het mobilair en de verdere uitrusting van de dienst te verbeteren en aan te passen aan de noodwendigheden van een verantwoord onderzoek. De steeds toenemende raadplegingen noodzaakte ons uit te zien naar een plaats om er een hulpbureel op te richten. Zo werd er dan te Geel een bijbureel opgericht dat de dienst te Turnhout moest ontlasten van de subjecten uit de Zuiderkempen die zich wilden laten onderzoeken.

Controle onderzoeken.

De subjecten die zich vorige jaren aanboden werden voor het merendeel gevolgd door een controle-onderzoek bij middel van een controle-fiche. Zo konden wij nagaan of de onderzochte werkelijk schoolresultaten of andere bekwam, die gelijklopend waren met de uitslagen der tests. De vaststellingen in grote trekken weergegeven zeggen ons wat volgt :

a) Voor de studerende komen de uitslagen zeer goed overeen. Daar waar een mislukken voorkomt is het meestal een karakterologisch geval.

b) Voor deze die onmiddellijk in het beroepsleven gingen : stellen wij een bevredigend resultaat vast, doch zeer talrijke beroepswisselingen.

Tabel met de onderzoeken : Turnhout.

Meisjes — Totaal 153		Jongens — Totaal 257	
-12 j.	58	-12	64
12 tot 14 j.	92	12 tot 14 j.	140
14 tot 16 j.	1	14 tot 16 j.	27
16 tot 18 j.	2	16-tot 18 j.	11
+ 18 j.	—	+ 18 j.	15

Volledige onderzoeken met beroepsvoorkeur.

-12 j.	52	-12	64
12 tot 14 j.	83	12 tot 14 j.	127
14 tot 16 j.	1	14 tot 16 j.	22
16 tot 18 j.	—	16 tot 18 j.	10
+ 18 j.	—	+ 18 j.	15

Aantal onbeslisten.

-12	6	12 tot 14 j. :	13
12 tot 14 j.	9	14 tot 16 j. :	5
		16 tot 18 j. :	1

Oriëntering der onbeslisten			
Algemeen onderwijs :	4	Algemeen onderwijs :	10
Vakonderwijs :	9	Vakonderwijs :	7
Uitstel :	2	Uitstel :	2
Adviezen niet overeenstemmend — met de aard der tegenaan- duidingen.			
Psychologische aard :	44	Psychologische aard :	68
Medische aard :		Medische aard :	
a) aanwijzingen	8	a) aanwijzing :	20
b) aanduiding :	13	b) aanduiding :	11
Beroepsvoorkeuren.			
Meisjes			
Inpakster	1	Kinderverpleegster	3
Naaister	55	Kinderverzorgster	4
Fabriekwerkster	6	Verpleegster	7
Huishoudster	4	Boekbindster	5
Corsetmaakster	1	Froebelonderwijzeres	10
Landbouwster	1	Regentes	6
Sigarenmaakster	1	Haarkapster	7
Turnierares	2	Onderwijzeres	9
M.O.	13	Winkeljuffrouw	2
Stewardess.	1		
Jongens.			
Piloot	2	Metaalbewerker	6
Regent	6	Techn. Tekenaar	4
Universiteit	5	Machinist	1
Meubelmaker	3	Mecanieker	20
Garagist	1	Telegrambest.	2
Fabriekwerker	5	Schilder	1
Schrijnwerker	9	Lasser	1
Pasteibakker	2	Handelaar	3
Optiker	1	Postbode	1
Marmerbewerker	6	Beenhouwer	3
Papierbewerker	6	IJzerbewerker	1
Magazijnier	2	Melkventer	1
Elecktriker	7	Breier	7
Verfmaker	1	Koloniaal	1
Boekbinder	4	Hotelier	2
Leurder	1	Photograaf	1
Haarkapper	2	Architect	1
Drukker	10	Turnleraar	1
Technisch. Ingn.	4	Staatsbediende	1

M.O.	91	M.T.S.	1
Garnierder	3	Kok	1
Fietsmaker	1	Radio-Technieker	1
Onderwijzer	4	Militair	11
Bloemist	1	Bloemist	1
Roeping	2	Horlogemaker	1
Sigarenmaker	1		

TWEEDE DEEL.

Bestuurslichamen.

In opdracht van het Arrondissementswerkersverbond Turnhout, werd de leiding van het bureel voor S.B.O verzekerd door dhr. R. Proost, Directeur, full-time, met als leden medewerkers op het secretariaat.

Dhr. Dr. Oomen, geneesheer.	part-time
Dhr. Dr. A. Verhaert, Hoofdadviseur.	part-time
Dhr. A. Standaert, Adviseur.	part-time
Dhr. Lic. Devisscher, Adviseur.	full-time.
Mej. Wellens Francine, Sociaal Assistente.	full-time.
Mej. Van Nyen Maria, Sociaal Assistente.	full-time.
Mej. Cos Colette, Assistente.	part-time
Dhr. Frederickx J., Assistent.	part-time

De bestuursorganen van de dienst.

Het dagelijks bestuur : dhr. Peeters Leo, voorzitter, Molenberg, Meerhout; dhr. Naets Fr., Secretaris, Taeymanslaan 17 Turnhout; dhr. Proost R. Directeur, te Turnhout. en Z.E.H. Janssen, Korte Begijnenstraat, 26 Turnhout.

Het Beschermmcomité en werkcomité.

Z.E.H. Janssen Bestuurder Maatschappelijke Werken, Korte Begijnenstraat, 26 Turnhout.
L. Peeters, Volksvertegenwoordiger, Koningin Astridlaan, 15, Turnhout.
K. Berghmans, Volksvertegenwoordiger, Guido Gezellelaan, 13, Mol.
Claessens Alfons, Jan Breydelstraat, 44 Turnhout.
Naets Fr., Adj. secretaris, A.C.W., Taymanslaan, 17 Turnhout
Van Dijck K., Voorzitter Katholieke Werkliedenbond, Arrondissement Turnhout.
Z.E.P. Boon, Proost K.A.J. Arrondissement Turnhout.
Z.E.H. De Vos, Bestuurder Vakschool, Hoogstraten.
Z.E.H. Goetschalckx, Bestuurder Vakschool te Mol.

Z.E.H. Helsen, Bestuurder Vakschool, Geel.
 Z.E.H. Van Elst, Bestuurder Vakschool te Turnhout.
 Dhr. C. Dergent, Gierledreef, 33 Turnhout.
 Dhr. V. Hannes, Korte Begijnenstraat, 26 Turnhout, secretaris
 K.A.J.
 Dhr. J. Raeymakers, secretaris, Kath. Middenstandsorganisatie,
 Turnhout.
 Dhr. Van den Bergh, Gierledreef, Turnhout.
 Dhr. Marien J., St. Antoniusstraat, 21 Turnhout, secretaris Be-
 roepsopleiding.
 Dhr. L. Boeykens, Korte Begijnenstraat, 26 Turnhout.
 Dhr. Claes, Inspecteur Lager Onderwijs, Oude Vaartstr. Turnhout
 Dhr. Smets J. Boseinde 12, Retie, propagandist B.J.B.
 E.H. De Roover, Diocesaan inspecteur L.O. St. Antoniusstraat,
 Turnhout.
 Dhr. F. De Decker, Korte Begijnenstraat, 26 Turnhout, Secre-
 taris A.C.V.
 Dhr. Cornelissen E., Onderwijzer, Antwerpsebaan, Vosselaar.
 Hier worden tevens de leden van het personeel bijgenomen.

De dienst als studiecentrum.

De werking op de dienst beperkte zich niet alleen tot het af-
 nemen van tests, doch dit jaar werd vooral ook de aandacht be-
 steed — nog meer dan vorige jaren — aan de studie en bezinning :
 bezinning op de gebruikte onderzoeksmethode en investigatie-
 middelen, studie van allerlei aspecten en problemen van het werk.
 Aan de personeelsleden van de dienst werd regelmatig gelegen-
 heid geboden tijdens maandelijkse bijeenkomsten onderling op-
 gedane ervaring en vraagpunten, moeilijkheden, uit te wisselen
 tijdens een grondige bespreking. Af en toe werd beroep gedaan
 op inleiders buiten eigen kring, meestal echter werden de be-
 sprekingen ingeleid door eigen medewerkers (om beurten).

Kwamen aldus aan de orde :

- a) Reeds gebruikte en nieuwe tests.
- b) Onderzoeksmethodes aangepast aan verschillende leeftij-
 den en schoolvormen.
- c) Nieuwe taken voor de dienst.
- d) Algemene en bijzondere problemen van het oriënterings-
 werk.

DE DIENST ALS DOCUMENTATIECENTRUM.

De bibliotheek werd dit jaar met enkele nieuwe werken ver-
 rijkt. Deze boeken staan ter beschikking van het personeel om
 zich steeds verder te kunnen bekwamen en op de hoogte te hou-

den van de actuele problemen. Tevens werd een film, voorstel-
 lend het verloop van een onderzoek op een dienst voor Studie-
 en Beroepsoriëntering, aangeschaft.

De school- en beroepsdocumentatie.

Beide van uitzonderlijk belang voor een dienst van S.B.O. wer-
 den reeds vroeger met zorg verzameld. Ongelukkig konden
 wij bij hogere instanties niet het verwachte bekomen, om deze
 documentatie op peil te brengen. Eigen initiatief was hier nood-
 zakelijk. Na een flinke inspanning werd de nodige documentatie
 verzameld en bijgehouden en het voorradige op volledigheid na-
 gezien en geïnventariseerd (Mej. Wellens Soc. Assistentie die dit
 werk verzorgde verdient hier alle lof) Zodat wij hier nu mogen
 bogen op een zeer rijke documentatie.

SLOTBESCHOUWING.

De afgelegde weg en de toekomst.

Als we nu aan 't einde van dit jaaroverzicht even nog verder
 achteruit blikken, en de afgelegde weg overschouwen, dan menen
 we twee richtingen te ontwaren, die zich steeds duidelijker af-
 tekenen, en die ons ook de weg voor de toekomst tonen. Een im-
 mer ernstiger zoeken naar wetenschappelijke verdieping en naar
 psychologische en sociale verantwoording, bij het werk, en een
 groeiend streven om dit werk hechter te doen kaderen in een
 groter en vollediger opzet : de totale opvoeding van de totale
 mens. De studie en beroepsoriëntering zijn slechts middelen,
 in dienst van de levensoriëntering; zoals de studie en het beroep,
 hoe onontbeerlijk ook, zelf slechts middelen zijn in dienst van
 het leven.

Met klem wijzen we elke uitbouw van de hand, die de Studie
 en Beroepsoriëntering louter in dienst wil stellen van de econo-
 mie, maar evenmin willen we ons zelf houden voor een organi-
 satie die de opvoeding in dienst zou zien van de Studie en Be-
 roepsoriëntering.

Als we meer en meer beroep doen op de scholen en op de
 ouders, dan is dit niet op de eerste plaats opdat zij ons zouden
 mogelijk maken beter ons werk te doen, doch veeleer opdat zij
 van onze diensten gebruik zouden maken om beter hun taak
 te kunnen nakomen.

Velen staan reeds aan onze zijde, en we danken ze hier van
 harte. Al dezen die ons werken hebben mogelijk gemaakt door
 financiële steun, vooral de gemeentebesturen en het Arrondis-
 sementswerkersverbond Turnhout, al dezen die het werk hebben
 degelijk gemaakt : onze eigen medewerksters en medewerkers,
 de vele schoolbesturen, onderwijzers en leraars en de sociale

organisaties : al dezen vooral die ons hun vertrouwen schonken door op ons beroep te doen : de ouders, kinderen en jongelieden.

We rekenen verder op de steun en de medewerking van al wie met het lot van de mens van morgen begaan is. Wie hier meer durft vragen, zal ons ook tot meer bereid vinden.

6. BOND DER GROTE GEZINNEN - afd Turnhout.

Voorzitter : Mr. P. Jansen, de Merodelei 31.

Secretaris : Mr. K. Geerts, Kwakkelstr.132.

De heren Ed. Buyckx en Van Ackerbroeck Jos kwamen in vervanging van de heren Fl. Struye (ontslag wegens verhuizing naar Brussel) en Jan Wouters (ontslag wegens ziekte).

De afdeling telt 1.837 leden.

Activiteiten :

17-9-54 FEESTAVOND in « Kursaal », met spreekbeurt door hr. Lode Peeters, volksvertegenwoordiger, ere-bestuurslid, als inzet der 14-daagse van de « vlaggefeesten ».

19-9-54 VLAGGEWIJDING : optocht — plechtige H. Mis, — ontvangst ten stadhuize — gezamenlijk eetmaal.

30-9-54 VOORDRACHT over « Als uw kind huwt » door hr. Verbeeck, letterkundige.

26-9-54 en 3-10-54 grootse KINDERFEESTEN in St. Victor (1.400 kinderen)

21-11-54 FEESTAVOND in St. Victor ; optreden van « De Korenbloem »..

7-12-54 en 9-2-55 VOORDRACHT door hr. Lode Bogaerts, gemeentelijk inspecteur L.O., te Borgerhout, over « De schoolgaande jeugd » en « grote kinderen, grote zorgen ».

16/17-7-55 LANDDAG van het Vlaams Verbond.

Zaterdag, 16 Juli :

geleid bezoek aan de stad — ontvangst ten stadhuize — studievergaderingen — gezamenlijk eetmaal — opvoering van « De Fluwelen handschoen » door het Kunstverbond Turnhout, winnaar van het Koninklijk Landjuweel.

Zondag, 17 Juli :

Te 9 u. werd het 200.000^e lid van het Vlaams Verbond per helicopter naa Turnhout gebracht (stadspark) — plechtige H. Mis, in open lucht — optocht — feestvergadering in open lucht — opstijgen van ballon in in stadspark — cabaret-avond in St. Victor, verzorgd door « De Korenbloem ».

TITEL VIII

GEZONDHEIDSDIENST

GEZONDHEIDSCOMMISSIE

Voorzitter : dhr. Van Ussel Edg., Geneesheer.

Secretaris : dhr. Crols J., afgevaardigde der mutualiteit : Arrondissementverbond der Christelijke Ziekenkassen.

Leden :

Mevr. Dergent-Bouvin Th., Schepen der Stad Turnhout.

Mr. Neefs L., Geneesheer.

Mr. De Vel Is., Kinderarts.

Mr. Verschuere J., Apotheker.

Mr. Cornil Edg., Apotheker.

Mr. Princen E., Provinciaal Ingenieur.

Mr. Van Hoppe M., afgevaardigde der mutualiteit : Bond Moyson.

De dienst van het medisch schooltoezicht werd verzekerd door :

a) de schoolverpleegster : Mej. Verwilt Suzanne.

b) dokters in de geneeskunde :

Dr. Oomen : Aangenomen lagere school Tramstraat

Aangenomen bewaarschool Tramstraat.

Stadsjongensschool Prinsenstraat.

Dr. Neefs : Aangenomen school Turnhout-Oost.

Aangenomen school Albertstraat.

Aangenomen school Klinkstraat.

Aangenomen school Sint Victor.

Dr. Fr. Proost : Aangenomen school Sint Agnes — sinds het paasverlof;

De aangenomen afdeling H. Graf.

Dr. Emsens : Aangenomen bewaarschool Herentalsstraat.

Aangenomen bewaarschool Beekstraat.

Aangenomen jongensschool Deneffstraat.

Aangenomen meisjesschool Sevendonk

Aangenomen jongensschool Sevendonk

Dr. De Vel : Aangenomen jongensschool Schoolstraat.

Dr. Baert : Aangenomen school Corbeelsstraat.
Stadsmeisjesschool Gemeentestraat.

Dr. De Peuter werd om gezondheidsredenen gedurende dit schooljaar vervangen door dokter Baert in de volgende scholen :

Stadsjongensschool Begijnendreef
Aangenomen school Patersplein.

Gedurende de eerste termijn werd de gezichtsscherpte der kinderen van de voornoemde scholen nagekeken. Verschillende kinderen met verzwakte ogen werden naar de oogarts verwezen.

Speciale aandacht werd geschonken aan de pediculosis, die reeds verscheidene jaren woekert in de scholen van Sevendonk.

Er werd gezorgd voor de plaatsing van een achterlijk kind in het Medisch-Paedagogisch instituut te Sint Job In 't Goor. Alsook voor plaatsing van twee spraakgebrekkige kinderen, in het Koninklijk Instituut voor dove en spraakgebrekkige kinderen, Jongelincstraat Antwerpen.

Tijdens de maand October deden zich enkele gevallen voor van mazelen en kinkhoest in de bewaarscholen.

Gedurende de maand Februari heerste er een griep epidemie, echter zonder ernstige verwickelingen.

In de maand Mei kwamen enkele gevallen van pokken voor in de Bewaarschool Herentalsstraat.

Het preventief longonderzoek werd in de scholen gedaan, door de « Rondreizende dienst voor preventieve geneeskunde ». Verdachte gevallen werden voor verder onderzoek naar het dispensarium verwezen.

1.466 kinderen werden ingespoten tegen diphterie, bij de eerste injectie.

1.373 kinderen boden zich aan voor een tweede injectie.

Het nodige werd gedaan, voor vergoeding, ten bate van een geestesziek kind verpleegd ten huize.

Huisbezoeken werden regelmatig afgelegd, wanneer zulks nodig bleek.

In het totaal werden 4.838 schoolkinderen onderzocht tijdens het afgelopen schooljaar.

Afwijkingen vastgesteld door de dokters, bij het algemeen onderzoek :

OREN — KEEL — MOND

Amandelhypertrophie	359
Angina	1
Amandel-infectie	3
Tandabces	2
Slechte inplanting der tanden	38

Tandcaries	1.293
Hardhorig	6
Otitis	1
Bof	1
Poliepen	13

ADEMHALINGSWEGEN.

Congestie longbasis	1
Longreutels	1
Pleuritis wrijven	1
Longontsteking	1
Laringitis	1
Moeilijke neusademhaling	1
Bronchitis	65
Tracheïtis	16
Rhinitis	61

BLOEDSOMLOOPORGANEN.

Anaemie	1
Verhoogde bloeddruk	1
Onzuivere harttoon	1
Licht systole geruis	1
Mitralis insuffisientie	31
Systole mitralis	1
Tachycardie	14

ENDOCRINE KLIEREN

Schildklier hypertrophie	7
Adepositas	26

GEZICHTSORGANEN

Strabismus	18
Diplopie	1
Afwijking pupil	1
Blepharitis	73

BEENDERSTELSEL

Slechte houding	12
Atrophie l. been	2
Fractuur voorarm	1
Gedeeltelijke verlamming	1
Lumbago	1
Cyphose	4
Lordose	1
Scoliose	19

Scoliose compensatoire	1
Spinabifita	2
Rachitisch thorax	15
Exostose schouder	

HUD — KLIEREN

Anaemisch uitzicht	4
Brandwonde	1
Huidletsel	106
Pediculosis	21
Slechte hygiëne der huid	13
Liesklieren	18
Halsklieren	237

BREUKEN

Liesbreuk	22
Navelbreuk	71
Epigastrische breuk	15
Hydrocèle	3

GESLACHTS — EN WATERORGANEN

Phimosis	38
Kryptorchidie	27
Hypospadië	2
Balanitis	1
Tesses retensie	4
Varicocèle	4
Ontsteking urinewegen	1

ALGEMENE TOESTAND

Verzwakt	49
----------	----

LIJST DER GENEESHEREN

NAAM EN VOORNAAM	WOONPLAATS	Plaats en datum van diploma	Datum van visum
AUSSEMS Jean	w) Passtr., 156, Geel	Leuven, 19-7-51	22-10-53
BAERT Arthur	c) St. Antoniusstr., 27	Gent, 3-7-37	10-6-39
BLINENS Jozef	Genecestr., 7	Leuven, 22-7-32	20-2-33
CLERCKX Albert	de Merodelei, 44	Leuven, 17-10-41	28-11-41
DAELEMANS Louis	w) Carmelietenlaan, 22, Kortrijk	Leuven, 16-7-35	29-12-35
DAUWE Arseen	c) Begijnenstr., 5	Gent, 9-7-43	22-5-53
DE COSTER Jean	De Nefstr., 11	Leuven, 27-7-43	1-12-47
DE DONCKER Etienne	w) Boelarest., 114, Eeklo	Brussel, 13-8-41	13-11-53
DE PEUTER Jozef	c) de Merodelei, 36	Leuven, 20-12-46	4-6-47
DE VEL Arnould	w) Vit. De Costerstr., 43, Leuven	Leuven, 14-7-30	8-10-32
DE VEL Isidoor	c) de Merodelei, 134	Leuven, 8-8-41	4-8-43
DE VRIENDT Albert	c) Polyklinik De Voorzorg, Mechelen	Leuven, 8-8-41	7-10-43
DEVROEDE Marcel	Herentalsstr., 48	Leuven, 31-7-34	10-10-36
EMSENS Paul	Leopoldstr., 26	Leuven, 8-8-41	26-11-41
GILLIS René	St. Antoniusstr., 39	Leuven, 23-8-45	29-9-49
GROETENBRIEL Claude	de Merodelei, 37	Brussel, 6-12-44	19-11-53
JAKUBOWICZ Abram	w) Brugmanlaan, 38, Brussel	Brussel, 20-7-33	10-10-53
JANSSEN Constant	c) de Merodelei, 36		
MATTHIJSEN Edmond	c) J. Wautersklinik, Mechelen		
NEEFS Louis	c) J. Wautersklinik, Willebroek		
OOMEN Adrien	c) Raphaëlstr. 34, Brussel		
OOMS Paul	w) de Merodelei, 36		
PEETERS Ferdinand	c) Molenvest, 1, Herentals		
PEETERS Marcel	c) Dr. Persoonslaan, 19, Willebroek		
PROOST Frans	Stig op Antwerpen, 42	Gent, 14-7-23	26-9-23
PROOST Jan	Begijnenstr., 33	Leuven, 16-7-35	14-3-39
RADEMAEKERS Adelin	Kte Begijnenstr., 16	Leuven, 21-7-28	16-4-31
RAUS Robert	de Merodelei, 159	Gent, 17-7-42	10-11-45
SANSEN Jozef	Deken Adamsstr., 5	Leuven, 23-7-42	6-11-42
SCHUERMANS Louis	Begijnenstr., 47	Leuven, 8-7-44	7-6-46
SPANENBORGH Jacob	Putersstr., 59	Leuven, 23-7-42	20-11-42
STEVENS Robert	R. Sniedersstr., 13	Leuven, 23-7-42	9-10-42
VAN DER POORTEN Roger	St. Antoniusstr., 8	Leuven, 29-7-47	13-6-50
VAN DE WEYNGAERDE Paul	w) Passtr., 144, Geel	Lutk, 17-7-23	1-9-28
VAN HOLLEBEKE Joost	c) St. Antoniusstr., 27	Leuven, 19-7-51	8-1-53
VAN HOORICKX Joris	Gasstr. 20	Leuven, 19-5-45	21-5-47
VAN HOVE Heriman	V. Van Halstr., 14	Gent, 11-7-29	2-12-36
VAN USSEL EDGARD	J. Charlotalei, 7	Leuven, 13-7-21	1-12-21
WILRIJCKX Marie Josée	Warandestr., 5	Leuven, 19-7-46	31-1-53
(echtg. Weultjens)	Begijnenstr., 10	Brussel, 10-10-51	3-9-52
	w) Oude Vaartstr., 49	Gent, 9-7-43	10-5-54
	c) de Merodelei, 36	Leuven, 19-7-51	30-10-53
	c) Molenvest, 1, Herentals	Leuven, 13-7-49	22-11-49
	Oude Vaartstr., 53	Gent, 14-7-28	4-5-30
	de Merodelei, 32	Leuven, 23-7-33	23-12-35
	Mermansstr., 15	Gent, 18-7-46	22-10-47
	R. Sniedersstr., 43		
	Deken Adamsstr., 19		
	w) Grote Baan, 90, Houthalen		
	c) de Merodelei, 36		

LIJST DER APOTHEKERS

NAAM EN VOORNAAM	WOONPLAATS	Plaats en datum van diploma	Datum van visum
BAUWERAERTS Henri	Patersstr., 28	Leuven, 8-7-27	27-7-33
BERGANS Leonia	Markt, 52	Leuven, 21-9-53.	24-10-53
CLERINX Edgard	w) Begijnensstr., 12 o) Zegeplaats, 8	Leuven, 7-7-09	15-10-09
CLERINX Jozef	Deken Adamsstr., 13	Leuven, 22-9-48	23-2-49
CORNIL Edouard	de Merodelei, 2	Leuven, 9-7-24	12-6-25
CORNIL Paul	w) de Merodelei, 104 o) Rubensstr., 60	Gent, 1-7-33	15-5-34
DAELEMAN Lode	Herentalsstr., 4	Leuven, 13-7-39	20-11-39
GILS Alfons	Gasthuisstr., 41	Leuven, 13-7-20	9-1-51
PEETERS Aline	de Merodelei, 38	Gent, 4-10-38	16-12-41
PEETERS Joannes	Otterstr., 57	Leuven, 11-7-39	24-8-40
PEETERS Jozef	de Merodelei, 70	Leuven, 21-7-42	6-1-43
RABET Rosa	Grote Markt, 37	Leuven, 26-6-53	27-8-53
ROBRECHTS Marcel	Stg op Oosthoven, 114	Leuven, 28-6-50	25-10-50
STRUYE Marie-Jeanne	w) Gasstr., 17 o) de Merodelei, 160	Gent, 30-9-53	24-10-52
VAN BEEK Albert	Patersstr., 167	Leuven, 9-9-40	15-1-41
VAN DE KEERE Beatrice	w) Statiestr., 85, Beveren-Waas o) Laboratorium Richter	Leuven, 27-6-52	7-8-52
VAN DEN BERGHE Armand	w) de Merodelei, 116 o) Statiestr., 58	Leuven, 7-10-46	15-1-47
VAN MIERLO Leon	w) Stg op Mol, 32 o) Herentalsstr., 46	Leuven, 25-6-48	23-12-48
VERSCHAEVE René	de Merodelei, 98	Leuven, 31-7-41	22-2-52
VERSCHUEREN Jan	Grote Markt, 5	Leuven, 1-4-10	9-7-26

LIJST DER TANDHEELKUNDIGEN

NAAM EN VOORNAAM	WOONPLAATS	Plaats en datum van diploma	Datum van visum
DE VEL Arnould	Leopoldstr., 26	Leuven, 14-7-30	8-10-32
VAN HOVE Herman	Ren. Sniedersstr., 43	Gent, 14-7-28	4-5-30

LIJST DER LICENTIATEN IN DE TANDHEELKUNDE

NAAM EN VOORNAAM	WOONPLAATS	Plaats en datum van diploma	Datum van visum
ARDUI Frans	Kerkplein, 7/1	Leuven, 10-10-47	20-1-49
GEVERS Jan	w) de Merodelei, 103 c) Kerkstr., 42, Boom	Gent, 23-6-49	17-9-49
SANSEN Jozef	V. Van Halstr., 14	Leuven, 22-7-47	1-7-50
WILRIJCKX Marie-Josée	w) Grote Baan, 90, Houthalen c) de Merodelei, 36	Gent, 27-6-47	22-10-47

LIJST DER TANDARTSEN

NAAM EN VOORNAAM	WOONPLAATS	Plaats en datum van diploma	Datum van visum
THIJS Fernand	Patersstr., 15	Brussel, 15-7-32	2-8-32

LIJST DER VROEDVROUWEN

NAAM EN VOORNAAM	WOONPLAATS	Plaats en datum van diploma	Datum van visum
ANTONISSEN Hélène (echtg. Meeuwes)	Mermansstr., 7	Mechelen, 24-7-45	15-9-47
DE BEUCKELAER Anna	Korte Begijnenstr., 32	Antwerpen, 10-7-52	9-12-53
DIERCX Ludovica	Warandestr., 34	Brussel, 20-7-47	17-1-49
DRESSELAERS Clara (echtg. Haché)	Grimstedestr., 84	Mechelen, 30-9-19	8-2-22
GEUKENS Maria (echtg. Verstappen)	Congostr., 19	Mechelen, 29-7-33	6-7-34
JANSENS Yvonne (echtg. Dergent)	Korte Gasthuisstr., 12	Antwerpen, 9-8-35	9-1-37
KERSTENS Anna Maria	Rubensstr., 12	Brussel, 14-7-29	10-2-32
KOOREMANS Maria (echtg. Snoeckx)	Congostr., 97	Antwerpen, 2-7-48	17-12-54
MARIEN Leontien (echtg. Leysen)	Warandestr., 34	Brussel, 20-7-47	17-1-49
MERTENS Maria	Kwakkelstr., 61	Antwerpen, 15-8-32	22-9-47
MEYSMANS Alice	Otterstr., 33	Antwerpen, 5-7-51	11-12-53
PEETERS Maria (echtg. Bax)	Korte Begijnenstr., 32	Brussel, 20-7-47	7-12-53
REYNTJENS Maria (echtg. Verlinden)	Prinsenstr., 79	Mechelen, 29-7-33	11-12-50
THIJS Magdalena	Steenweg op Antwerpen, 80	Mechelen, 4-8-41	19-3-42
VAN DEN EYNDEN Philomena (echtg. Römer)	P. Benoitstr., 19	Mechelen, 10-7-52	15-1-54
VAN DEN EYNDEN Elisa (echtg. Appels)	Graatakker, 46	Mechelen, 9-8-35	31-12-36
VAN WAESBERGHE Ghislaine (echtg. Dirkx)	Herentalsstr., 52	Antwerpen, 9-8-35	31-12-36
VERHOEVEN Maria	Oude Vaartstr., 150	Antwerpen, 25-7-29	4-6-46
	Korte Begijnenstr., 32	Antwerpen, 10-7-52	7-12-53

TITEL IX

BRANDWEER — POLITIE — JUSTITIE OPENBARE VEILIGHEID — GEVANGENIS

BRANDWEER

De heer Al. Verrees nam eervol ontslag als commandant op 31-12-54 bij K.B. dd. 7-10-55 werd hem de rang van Ridder in Leopoldsorde toegekend (ingang 8-4-52).

Ingevolge de vacature in het kader hadden in Raadszitting van 24-1-55 volgende bevorderingen plaats :

- 1 De heer ir. G. De Geeter, O/ Luitenant werd bevorderd tot Bevelhebber.
- 2 De heer Boogaerts Joz. Sergeant, werd bevorderd tot O/ Luitenant.
- 3 De heer Van Roy Gustaf, Brigadier werd bevorderd tot Sergeant.
- 4 De heer Jansen Alfons, brandweerman, werd bevorderd tot Brigadier.
- 5 De heer Daems Jan, brandweerman, werd bevorderd tot Brigadier.

Het korps is derhalve als volgt samengesteld :

OFFICIEREN :

1 De Geeter G. Cdt.	4 Hens Fr. O/ Luit.
2 Goossens K. Kap.	5 Boogaerts Joz. O/ Luit.
3 Van Haeren J. Luit.	

O/ OFFICIEREN

6 Swannet Fr. Adj.	9 Maes H. Serg.
7 Van Haeren L. Serg. Maj.	10 Van Riemen Fr. Serg.
8 Hens K. Serg.	11 Van Roy Gust. Serg.

MEKANIEKERS

12 Neeckx H. Korp.	16 Neeckx Fr.
13 Borghs Joz.	17 Van Bellingen J.
14 Delarbre Fr.	18 Van Haeren Jan (Volksplein)
15 Janssen Leon	

KORPORAALS

19 Cornelis Jan	23 Hulseimans Jan
20 Daems Jan	24 Huybreckx Lamb.
21 De Kort Rene	25 Jansen Alf.
22 Geenen Louis	26 Loyens Joz.

MANSCHAPPEN

27 Baelus Fr.	48 Micielsen V.
28 Bertels J.	49 Peenen H.
29 Boogaerts P.	50 Pluym Guil.
30 Bruyninckx A.	51 Smets Alf.
31 Caethoven J.	52 Smets Gereb.
32 Claessens Joz.	53 Smets Isid.
33 Coninckx A.	54 Snoeckx J.
34 Cools Alf.	55 Stessens A.
35 Daems Alf.	56 Van Bladel K.
36 De Beuker E.	57 v. d. Boom A.
37 Druyts Leop.	58 Van der Celen J.
38 Druyts Louis	59 Van der Celen K.
39 Eelen K.	60 Van Even Jan
40 Goossens Fern.	61 Van Haeren Jan (Duinenstr)
41 Hannes Edw.	62 Van Riemen Joz.
42 Hens Hub.	63 Verheyden Nic.
43 Hulseimans M.	64 Vervecken Rene
44 Janssen Petrus.	65 Willems J.
45 Kevelaers L.	66 Wouters Rene
46 Kuppens Fern.	67 Wilboorts K.
47 Loyens Alf.	68 Wijgaerden A.

OEFENIGEN.

Er hadden 8 oefeningen plaats, en wel op volgende data :

9-5-55	18-7-55
6-6-55	1-8-55
20-6-55	12-9-55
4-7-55	3-10-55

BRANDRAMPEN.

Voor volgende rampen werd de tussenkomst der Brandweer-
ingeroepen :

2-1-55	Geerts Fr., 13 Stwg. Antwerpen
10-1-55	Dierckx, Oude Vaartstraat.
19-2-55	Kursaal, voedingssalon
26-2-55	Devroey, Patersstraat
12-3-55	Dierckx, Patersstraat

14-3-55	Nationale Bank, de Merodelei
28-3-55	Keukenbrand, Gierle stwg. 1
29-3-55	Van Bergen, Zandstraat, 167
19-5-55	Turntax, Patersstraat.
12-8-55	Fabrieken Biermans, IJzerenwegstraat
19-8-55	Grimstedestraat, gasleiding
18-9-55	Lindenhof, St. Antoniusstraat
14-10-55	Weelde, schuurbrand
21-10-55	Van Noppen, Baron du Fourstraat

Dit jaar kenden we vier branden van afmeting, n.l. :

- 1) 10-1-55 Dierckx, Oude Vaartstraat.
- 2) 26-2-55 Devroey, Patersstraat.
- 3) 18-9-55 Lindenhof, St. Antoniusstraat.

Hier konden grote rampen worden vermeden, dank zij het tijdig en degelijk ingrijpen van de brandweer.

- 4) De brandramp dd. 12-8-55, der fabrieken Biermans nam dergelijke afmetingen omdat de brandweer te laattijdig werd ingelicht, en ook gezierf de aard van de vuurpoel.

POLITIE

Tijdens de periode van 1 September 1954 tot 31 Augustus 1955 werden volgende plichten behandeld :

Procureur-Generaal	8
Auditeur-Generaal	1
Voorzitter Rechtbank van Eerste Aanleg	6
Procureur des Konings	588
Onderzoeksrechters	15
Vrederechter	9
Krijgsauditeurs	25
Staatscommissarissen	62
Ambtenaar v/h Openbaar Ministerie bij Politierechtbanken	932
Aanrijding : met gekwetsten	76
met stoffelijke schade	266
Overtreding wegcode	521
Diefstallen	31
Huisdiefstallen	1
Rijwieldiefstallen	27
Helingen	16
Overspel / onderhoud bijzit	4
Aanslagen eerbaarheid en goede zeden	7
Oplichting & misbruik van vertrouwen	17
Zelfmoorden	3

Leurhandel	5
Dronkenschap	53
Slagen en wonden	37
Smaad	8
Weerstand aan politie	3
Sluitingsuur der herbergen	110
Dansen in herbergen	82
Nachtrumoer	3
Diverse kleine overtredingen	64
Branden	7
Uitgiften / ontvangsten vals geld	4
P.V. van inlichting & vervolgen aan P.V.	192

Politie-secretariaat :

Diensthooft : Inspecteur Van Even L.

Samenstelling :

Afdeling Openbaar Ministerie bij de Politie-rechtbank, Vreemdelingenpolitie, Herbergen ;

Afdeling Secretariaat, Briefwisseling, Lopende zaken, Documentatie, Gevonden voorwerpen;

Afdeling reispassen, Strafregister, Openbaar Ministerie bij de Politie-rechtbank (notitiën, voorstellen, samenstelling der dossiers), Leurhandel, Marktrechten.

Behandelde zaken : (Algemene aard)

Brieven	900
Woonstveranderingen (strafregister)	835
Staten van Inlichtingen	4.100
Duivenhokvergunningen	23
Inschrijvingen logementregisters	2.199
Grensarbeiderskaarten	355
Bewijzen van burgertrouw	2.100
Collectieve reispassen	2.120
Reispassen met geldigheidsduur van 2 jaar	138
Reispassen met geldigheidsduur van 3 maand	747
Reispassen — verlengingen	873
Reispassen gratis	14

Openbaar Ministerie bij de Politie-rechtbank

Notitieboek — aantal inschrijvingen	3.413
Minnelijke voorstellen	3.600
Uitgevoerde vonnissen	142
Betekende vonnissen	174
Vonnissen landloperij	94

Vreemdelingenpolitie :

Immigratie van vreemdelingen :

Duitsers	4
Engelsen	2
Nederlanders	12
Andere landen van Europa	9
Emigratie :	
Duitsers	1
Engelsen	1
Nederlanders	9
Andere landen van Europa	2

Verhoging van het getal vreemdelingen in onze stad :

Door geboorte	7
Vermindering van dit getal : door overlijden	1
Vreemdelingen die hun domicilie van een ander gemeente naar Turnhout hebben overgebracht	48
Vreemdelingen vertrokken naar andere gemeenten	16

Judo-Jiu-jitsu :

De trainingen worden regelmatig gevolgd en vorderingen worden gemaakt.

Het personeel raakt vertrouwd met deze sporten van zelfverdediging.

Bijzonder de jonge elementen hebben er hun gading in gevonden.

Schietoefeningen :

Op regelmatige tijdstippen worden schietoefeningen met het dienstpistool gehouden. De gemiddelde uitslagen zijn bevredigend in aanmerking genomen dat ons politiekorps niet over een eigen schietstand kan beschikken.

Theoretisch onderricht in het algemeen :

Worden eveneens regelmatig gegeven, hetgeen de algemene beroepsvorming van de leden van het Korps ten goede komt.

Politieverbroedering :

Bijzonderste verwezenlijkingen :

- 29-11-54 St. Barbarafeest;
- 29-1-55 Familiale filmavond;
- 4-5-55 Bezoek aan de Werkhuizen Vander Elst en Ford te Antwerpen;
- 11-5-55 Bezoek aan Rijksskolonie voor Geesteszieken te Geel en bezienswaardigheden der gemeente Geel;

Aanrijdingen die plaats vonden in de periode : 1954-1955 :

Pleinen :

Markt	16	Watertoren	5
Zegeplaats	4	Zeshoek	9
Statieplein	6	Volksplein	1

Aanrijding met dodelijke afloop :

Statieplein	1		
-------------	---	--	--

Kruispunten :

Warande- en St. Antonius- straat	4	Lokerenschuif Robsonplein en Brugstr.	6 3
-------------------------------------	---	--	--------

Rechte baan :

Steenweg op Mol	9	Kwakkelstraat	3
Graatakker	8	Herentalstraat	13
Steenweg Oosthoven	6	Elisabethlei	4
Nieuwstad	1	Vredestraat	1
Otterstraat	16	Patersstraat	19
Steenweg Antwerpen	5	de Merodelei	8
Apostolijkenstraat	1	Zandstraat	3
Patriottenstraat	1	Ieperstraat	1
Duinenstraat	1	Kadasterstraat	1
Papenstraat	2	Korte Veldstraat	2
Oude Kaai	3	V.V. Halstraat	2
Dierckxstraat	1	Eigenaarsstraat	1
Gasthuisstraat	5	Molenstraat	3
Victoriestraat	1	Leopoldstraat	1
St. Antoniusstraat	2	Warandestraat	1
Statiestraat	2	Guldensporenlei	3
Taeymanslaan	1	Karel Oomstraat	4
Hertoginstraat	1	Congostraat	1
K. Albertstraat	1	Oude Vaartstraat	4
Begijnenstraat	2	Korte Begijnenstraat	2
Begijnendreef	1	Castelein	3
Steenweg Baarle-Hertog	2	Steenweg Sevendonk	6
Steenweg Merksplas	1	Steenweg Oosthoven	1

RECHTBANK VAN EERSTEN AANLEG
TE TURNHOUT

De Rechtbank van eersten aanleg te Turnhout is samengesteld als volgt :

Voorzitter en Kinderrechter : dhr. Albert Boone,
Ondervoorzitter : dhr. A. Van den Hove-
d'Ertsenryck,

Rechters : dhr. H. Schiltz,
dhr. J. Kempeneer,
dhr. R. Verhoeven,

Onderzoeksrechter : dhr. A. Boeckx,
Afg. Onderzoeksrechter : dhr. F. De Bont,
Plaatsvervangende Rechters : dhr. A. De Somer,
dhr. R. Schuermans,

Prokureur des Konings : dhr. F. Le Paige,
1^e Substituut van de Prokureur
des Konings : dhr. R. Jansens,

Substituten-Prokureur des Konings :
dhr. L. Vervliet,
dhr. J. De Peuter
Hoofdgriffier : dhr. F.L. Van de Mos-
selaer,

Griffiers : dhr. Th. Tauwenberg,
dhr. Th. Bruyndonckx,
dhr. K. Peeters,
Boventallig griffier : dhr. F. Venmans,
Secretaris van het Parket : dhr. E. Crols,
Adjunct secretaris : dhr. A. Soeten.

In het jaar 1954 werden door de Rechtbank van deze zetel beslecht :

1160 correctionele zaken ;
1203 burgerlijke- en handelszaken op dagvaarding
en burgerlijke zaken op rekwest.

VREDEGERECHT VAN HET KANTON TURNHOUT

Samenstelling :
Vrederechter : dhr. Alfons DE CLERCQ.
Plaatsvervangende vrederechters :
dhr. Marcel VAN DAMME, advocaat.
dhr. Emiel van den HOVE d'ERTSENRYCK, advocaat.
dhr. Jaak GIELEN, doctor in de Rechten.

Griffier : dhr. Armand HENDRICKX.
Commis-griffier : N.

Activiteit gedurende het rechterlijk jaar 1954:

A. Vredegerecht :

zaken hangende bij de aanvang van het jaar 34
 zaken bij dagvaarding aanhangig gemaakt in de loop
 van het jaar burgerlijk 328
 handelszaken 36

Totaal 398

aantal afgehandelde zaken burgerlijk 240
 handelszaken 26

Totaal 266

zaken van de rol geschrapt burgerlijk 70
 handelszaken 10

Totaal 80

Totaal 346

aantal zaken nog te behandelen op het einde van het jaar 52

zaken op vrijwillige verschijning aanhangig gemaakt in

1954 : 11

geëindigd door een vonnis met last van hoger beroep : 9

nog te berechten op het einde van het jaar : 2

vonnissen alvorens over de grond der zaak uitspraak te
 doen : 64

376 aanvragen tot oproeping in verzoening werden ter griffie
 ingediend.

In 162 zaken werd overeenstemming bereikt; in 214 werd
 geen overeenstemming bereikt of bleef het gevolg onbekend.

aantal familieraden 71

aantal aannemingen 1

aantal ontvoogdingen 20

akten van bekendheid 227

verkopen — verdeling — vereffening 47

aangiften werkongevallen 1151

aantal akkoorden-arbeidsongevallen 30

B. Politierightbank :

aantal verdachten : 776 (overtredingen) 1 (schoolverzuim)
 92 (landloperij) 1 (kieswetten)

aantal berechte zaken : 686 (overtredingen) 1 (schoolverzuim)
 93 (landloperij) 1 (kieswetten)

aantal zaken vervolgd op rechtstreekse dagvaarding van de
 burgerlijke partij : 5

TABEL DER ADVOCATEN
ingeschreven bij de Rechtbank van eerste Aanleg te Turnhout
Rechterlijk Jaar 1954-1955

T U C H T R A A D

Stafhouder : A. Van Hal. — Leden : De Peuter L., Verachtert C., Corstjens W., Van Damme M.
ADVOCATEN

Nr.	NAAM en VOORNAAM	Datum Diploma	Datum Inschrijving	Woonst
1	Smolderen Edward	11 Oktober 1901	12 December 1904	Turnhout
2	Kruyphoof Jozef	10 Oktober 1902	5 Juni 1907	Turnhout
3	De Peuter Leon	13 Oktober 1910	14 Januari 1914	Herentals
4	Van Hal André	23 Oktober 1913	11 December 1919	Turnhout
5	Verachtert Carl	5 Oktober 1923	27 Oktober 1927	Herenthout
6	Versteylen Henri	17 Oktober 1926	25 Oktober 1929	Turnhout
7	Gepts Gerard	12 Augustus 1929	23 December 1932	Mol
8	Schuermans Raymond	15 Oktober 1931	23 November 1934	Turnhout
9	Corstjens Winand	8 Oktober 1933	1 Juli 1937	Turnhout
10	Van Damme Marcel	8 Oktober 1934	23 September 1938	Turnhout
11	De Somer André	23 Juli 1934	16 November 1938	Turnhout
12	Van Gerven Laurent	8 Oktober 1934	19 Oktober 1939	Turnhout
13	Janssens Arthur	7 Oktober 1935	19 Oktober 1939	Geel
14	Van Gorp Herman	30 Juni 1936	5 December 1940	Turnhout
15	Verbist Raphaël	6 Juli 1939	28 November 1943	Geel
16	van den Hove d'Ertseurijck Emiel	7 Oktober 1929	13 November 1945	Turnhout
17	Wouters Frans	16 Juli 1936	15 December 1947	Geel
18	van Schoubroeck Francis	28 Juli 1943	16 December 1948	Herentals
19	Boone Alfons	19 Augustus 1945	16 December 1948	Turnhout
20	Van Cuiwenbergh Jules	18 Juli 1946	16 December 1949	Mol
21	Gilles Jozef	12 December 1946	23 Mei 1950	Geel
22	Mortiers Laure echtg. Dierickx	10 Oktober 1946	13 Juni 1950	Turnhout
23	De Vel Francis	6 Juli 1948	14 Oktober 1951	Turnhout
24	De Cannière Jacques	23 Juli 1949	28 September 1952	Herentals
25	van 't velt Felix	29 Juni 1949	25 November 1952	Oud-Turnh.
26	de l'Escaille Jenn	14 Juni 1949	6 Januari 1953	Turnhout
27	Smets Antoon	22 Juli 1950	2 Oktober 1953	Turnhout
28	Kosters Robert	17 November 1950	15 September 1954	Hoogstraten

ADVOCATEN-STAGISTEN

1	Levie Paul	26 November 1951	18 Januari 1952	Turnhout
2	Hermans Joris	3 Juli 1951	14 Juli 1952	Mol
3	Van Genechten Karel	2 Juli 1952	19 Januari 1953	Mol
4	Wouters Simone	18 Juli 1953	9 Oktober 1953	Herenthout
5	Van Even Guido	8 Juli 1953	9 Oktober 1953	Turnhout

ADVOCATEN-PLEITBEZORGERS

1. Smolderen Edward, Turnhout
2. Kruyphoof Jozef, Turnhout
3. Van Hal André, Turnhout
4. Schuermans Raymond, Turnhout
5. Van Damme Marcel, Turnhout
6. De Somer André, Turnhout
7. Corstjens Winand, Turnhout

ERE-ADVOCAAT

Jansen Leo, Turnhout

Bureel van kosteloze raadpleging

Voorzitter : Mr. André Van Hal.

WERKRECHTERSRAAD VAN HET RECHTSGEBIED
TURNHOUT.

Voorzitter : dhr. Van Kerkhoven L.
Griffier : dhr. Crols Edm.

A. Verzoeningsbureel.

162 zaken werden ingeleid voor de Werkliedenkamer
24 ervan werden minnelijk geregeld
118 werden naar den raad verzonden
20 bleven zonder gevolg
13 zaken werden ingeleid voor de Bediendenkamer
3 ervan werden minnelijk geregeld
9 werden naar den raad verzonden
1 bleef zonder gevolg
Er werden 21 zittingen gehouden door de Werkliedenkamer en
12 door de Bediendenkamer.

B. Raad

66 zaken werden bij dagvaarding aanhangig gemaakt voor de
Werkliedenkamer
8 ervan werden minnelijk geregeld
58 werden door vonnis beslecht
Er werden 17 zittingen gehouden
12 zaken werden bij dagvaarding aanhangig gemaakt voor de
Bediendenkamer
3 ervan werden minnelijk geregeld
8 werden door vonnis beslecht
1 bleef zonder beslissing
Er werden 15 zittingen gehouden
Er werden 5 nijverheidsmodellen en 331 werkplaatsreglementen
ter griffie neergelegd.

GEVANGENIS

Het personeel der inrichting bestaat uit volgende agenten :

Bestuurder : dhr. Mennens Gerard, Wezenstraat, 1;
Aalmoezenier : E.H. Nuyts Jozef, de Merodelei;
Geneesheer : dhr. Berghmans Jan, Dorp, Merksplas;
Sociaal Assistent (waarnemend) : Mej. Soetermans;
Bureelhoofd (waarnemend) : dhr. Van Gheluwe Michel;
Rekenplichtige : dhr. Segers Karel;
Opsteller : dhr. Vandeweyer Karel;
Hoofdbewaarder : dhr. Crols Jan, Wezenstraat, 1;
23 bewaarders;
1 werktoezichter.

TITEL X

NATIONALE MILITIE

Statistiek der lichting 1956 op 15 Maart 1955 's avonds

1. Ingeschreven voor de lichting 1956, met inbegrip van degenen die wegens schrapping uit het wederspanningenregister bij de lichting 1956, ingedeeld zijn, zonder dat ze dienstgeschikt zijn bevonden. 282

(Deze rubriek bevat alle dienstplichtigen geboren in 1937, die voor de lichting 1956 ingeschreven werden tijdens de inschrijvingsverrichtingen van deze lichting in 1953, degenen die, in 1937 of vroeger geboren, in de lichting 1956 ingeschreven werden overeenkomstig artikel 5 van het koninklijk besluit van 30 October 1951, en de van het register der wederspanningen geschrapte wederspanningen die aan de lichting 1956 verbonden werden. Degenen die van de militielijsten werden geschrapt en degenen die overleden zijn, mogen er niet inbegrepen worden.)

2. Uitgestelden uit vorige lichtingen die bij de lichting 1956 zijn ingedeeld 214

(Deze rubriek bevat alle dienstplichtigen verbonden aan de lichting 1955 door uitstel of buitengewoon uitstel.)

3. Voorlopig afgekeurden uit vorige lichtingen die bij de lichting 1956 zijn ingedeeld 11

(Deze rubriek bevat alle dienstplichtigen verbonden aan de lichting 1956 door voorlopige afkeuring wegens tijdelijke ongeschiktheid.)

4. Nog niet geschikt bevonden wederspanningen en dienstweigeraars (met uitzondering van degenen die in 1917 of vroeger geboren zijn) 5

(Deze rubriek bevat alle wederspanningen, welke ook de lichting weze die met dewelke zij wederspanning werden verklaard, met uitzondering van degenen die vóór 1918 geboren zijn en van degenen die, na het geneeskundig onderzoek te hebben ondergaan, als geschikt voor de dienst aangewezen werden.)

5. Dienstplichtigen die bij de lichting 1956 zijn ingedeeld tengevolge van de verbreking van hun vrijwillige dienstverbintenissen 516
6. De in 1938 geboren dienstplichtigen die om vervroegde dienstneming verzocht hebben 4
- (Deze rubriek bevat de dienstplichtigen die in de loop van de maand Januari 1955 een geldige aanvraag om vervroegde dienstneming hebben ingediend.)
7. Totaal van de nummers 1 tot 6 516
8. Dienstplichtigen door vervroegde dienstneming met de lichting 1955 uit de lichting 1956 verwijderd 5
- (Deze rubriek bevat de dienstplichtigen geboren in 1937 die met de lichting 1955 tot vervroegde dienstneming werden toegelaten.)
9. Dienstplichtigen van 1956 die tot vrijwillige dienstneming zijn toegelaten (het betreft hier alle vrijwilligers die om de een of andere reden in het totaal van nr 7 zijn begrepen) 10
- (Deze rubriek bevat al degenen die een vrijwillige dienstverbintenis hebben aangegaan wanneer ze voor de lichting 1956 ingeschreven of hoe ook aan deze lichting verbonden waren.)
10. Totaal der nummers 8 en 9 15
11. Verschil tussen het totaal van nr 7 en dat van nr 10.
Totaal van nr 7 :	516
Totaal van nr 10 :	15
Verschil	501
12. Dienstplichtigen die tussen 1 Januari en 15 Maart 1955 een aanvraag om vrijstelling of voorlopig afkeuring op lichamelijke grond hebben ingediend 5

(Deze rubriek bevat het totaal aantal dienstplichtigen die de vrijstelling of de voorlopige afkeuring op lichamelijke grond hebben aangevraagd, er inbegrepen degenen die eveneens een vrijlating of een uitstel hebben aangevraagd.)

13. Dienstplichtigen die tussen 1 Januari en 15 Maart 1955 in de eerste plaats een aanvraag om vrijlating op morele grond hebben ingediend 46

(Deze rubriek bevat het totaal aantal dienstplichtigen die de vrijlating op morele grond hebben aangevraagd, er inbegrepen degenen die eveneens het uitstel hebben aangevraagd, doch er niet inbegrepen degenen die de vrijstelling of voorlopige afkeuring op lichamelijke grond hebben aangevraagd.)

Verdeling der aanvragen onder acht categoriën vrijlatingen op morele grond :

1° dienstplichtigen met ten minste vijf broeders of zusters in leven	21
2° dienstplichtigen waarvan drie broeders hun dienst volbracht hebben	11
3° Belg geworden vreemdelingen	6
4° kostwinners	2
5° weduwnaars met kind	0
6° dienstplichtigen die in zekere vreemde landen verblijven	0
7° ondergronds mijnpersoneel	4
8° zeelieden	2
Totaal	46

Rechtvaardiging van het verschil tussen het totaal der aanvragers en het totaal van de verdeling der aanvragen onder de acht categoriën.

(De dienstplichtigen die de vrijlating op twee of meer gronden hebben aangevraagd worden begrepen in twee of meer categorieën. Ter rechtvaardiging moet het zó in twee categorieën, in drie categorieën, enz. begrepen aantal dienstplichtigen opgegeven worden, daar deze rechtvaardiging het verschil juist moet doen uitkomen.)

14. Dienstplichtigen die tussen 1 Januari en 15 Maart 1955 in de eerste plaats een aanvraag om uitstel hebben ingediend 239

(Deze rubriek bevat het totaal aantal dienstplichtigen die het uitstel hebben aangevraagd, er niet inbegrepen degenen die eveneens de vrijstelling of voorlopige afkeuring op lichamelijke grond of vrijlating op morele grond hebben aangevraagd.)

Verdeling der aanvragen onder de elf categorieën uitstellen :

art. 10, § 2	1° kostwinner	15
	2° weduwnaar met kind	0
	3° zeelieden	7
	4° ondergronds mijnpersoneel (niet inbegrepen degenen, die de toepassing van art. 10, § 4 gevraagd hebben)	2
	5° dienstplichtigen die een broeder onder de wapens hebben	1
	6° eerstopgeroepen uit een gezin met ten minste vijf kinderen in leven	0
	7° dienstplichtigen die studie-, onderwijs- of leerbelang doen gelden	211
	8° dienstplichtigen onmisbaar in een bedrijf	0
	9° dienstplichtigen die in de kolonie of in het buitenland verblijven	0
	10° studenten in de genees- of veeartsenijkunde die geen recht meer hebben op de eerste vijf uitstellen	4
art. 10, § 4	11° studenten met het oog op het bekomen van het diploma van burgerlijk mijningenieur, ingenieur van het mijnkorps en ondergronds mijningenieur en zij die het voornemen hebben het te worden	1
	Totaal	241

Rechtvaardiging van het verschil tussen het totaal der aanvragers en het totaal van de verdeling der aanvragen onder de elf categorieën.

(De dienstplichtigen die het uitstel op twee of meer gronden hebben aangevraagd worden begrepen in twee of meer categorieën. Ter rechtvaardiging moet het zó in twee categorieën, in drie categorieën, enz.; begrepen aantal dienstplichtigen opgegeven worden, daar deze rechtvaardiging het verschil juist moet doen uitkomen.)

Borghs Jan P.A.	10 - 2/7° - 10 - 2/1°
Pauwels Josephus	10 - 2/3° - 10 - 2/7°

15. Totaal der nummers 12 tot 14 290

16. Verschil tussen het totaal van nr 11 en het totaal van nr 15.

Totaal van nr 11	501
Totaal van nr 15	290
Verschil	211

17. Dienstplichtigen die tussen 1 Januari en 15 Maart 1955 in de tweede plaats een aanvraag om vrijlating op morele grond hebben ingediend 1

(Deze rubriek bevat het totaal aantal dienstplichtigen die de vrijlating op morele grond hebben aangevraagd wanneer zij eveneens de vrijstelling of voorlopige afkeuring op lichamelijke grond hebben aangevraagd.)

18. Dienstplichtigen die tussen 1 Januari en 15 Maart 1955 in de tweede plaats een aanvraag om uitstel hebben ingediend 6

(Deze rubriek bevat het totaal aantal dienstplichtigen die het uitstel hebben aangevraagd wanneer zij eveneens de vrijstelling of voorlopige afkeuring op lichamelijke grond of vrijlating op morele grond hebben aangevraagd.)

TITEL XI

OPENBARE BELASTINGEN (1954)

Opcentimen op de grondbelasting (280)	3.097.360
Belasting op het mobilair (10 ‰)	225.737
de beweegkracht der motoren	221.144
het tewerkgesteld personeel	213.852
de rijwielen	293.990
de rijtuigen (100 opc.)	34.261
het huishoudpersoneel (60/150)	28.320
de honden (75 opc.)	46.411
de muziekinstrumenten in openbare lokalen (300/600/500/1500)	91.000
taxibedrijven (1000)	10.666
benzinepompen (225/450)	15.075
tapperijen en slijterijen (10%)	69.275
barmeiden enz. (3000)	19.500
balkons en loggias (72/36)	43.614
terrassen (42)	9.584
reiniging waterlopen	58.083
leuren	49.323
uithangborden en reclamen	5.750
afleveren van indentiteitskaarten	5.600
vertoningen en vermakelijkheden	1.787.973
uitstallingen	2.654
vergunningsplichtige inrichtingen	39.800
bouwen, verbouwen en schuttingen	263.686

TITEL XII

OPENBARE WERKEN

PERSONEEL

op 3 December 1954 werden eretekens overhandigd aan volgende stadswerklieden :

Lavrijsen Al. voor 35 jaar stadsdienst.

Broos Jos, Debondt Frans, Maes Gustaaf voor 25 jaar.

In zitting van de Gemeenteraad van 22 December 1954 werden de stadswerklieden Eysermans Jan, en Claessens Jos bevorderd tot geofende.

Op 19 April, 1955 overleed dhr. Dr. August Bellekens. Hij werd geboren te Grobbendonck op 24 December 1875, en werd in zitting van de Gemeenteraad van 16-9-1901 aangesteld als veearts-keurder in het openbaar slachthuis.

In zitting van 6 Juni 1955, stelde de Gemeenteraad dhr. Devocht Joannes aan tot Directeur-Veearts-Keurder van het stedelijk slachthuis.

Dhr. Dr. Devocht J. werd geboren te Turnhout op 13 Juni 1920. Hij werd gepromoveerd tot dokter in de veeartsenijkunde door de Veeartsenijschool, verbonden aan de Rijksuniversiteit te Gent, op datum van 24 Juni 1949.

WEGENIS

A. — Grote Verkeerswegen.

De gewone onderhoudswerken werden door de Diensten van het Beheer van Bruggen en Wegen uitgevoerd.

Op 29 Maart 1955 had op de Dienst der Wegen, Frankrijklei, 97, te Antwerpen de openbare aanbesteding plaats van de onderhoud der Rijkswegen in 1955 in de Provincie Antwerpen. — Het gedeelte der baan nr. 20, vanaf Turnhout-Statie tot aan de Lokerenstraat, behoorde tot het 7^e perceel dezer aanbesteding. Een volledige herkasieing was voorzien.

Deze werken werden toevertrouwd en uitgevoerd door dhr. Paeshuyse Frans, Zwaneven, Oud-Turnhout.

B. — Provinciewegenis.

Enkele kleine onderhoudswerken werden uitgevoerd.

C. — Gemeentewegenis.

Op verzoek van de Turnhoutse Mij. voor Goedkope Woningen, besloot het College van Burgemeester en Schepenen, in zitting van 15 November 1954, de hierna vermelde namen te geven aan de volgende straten der nieuwe wijk Broekstraat :

- a. De straat nevens de Ringlaan : Vuurkruisenstraat;
- b. De straat nevens het spoor, zijnde de verlengenis van de IJzerenwegstraat : Lakenweversstraat;
- c. De straat, verbindende de Plantijnstraat met de Vuurkruisenstraat : Kantwerkstraat;

De Gemeenteraad, in zitting van 22 November 1954, gaf aan zelfde wijk volgende straatnamen :

- a. Catharina Beersmansstraat : straat, verbindende de Broekstraat met de Vuurkruisenstraat;
- b. Plantijnstraat : straat, verbindende de Yperstraat met de Catharina Beersmansstraat;
- c. Driedostraat : straat, verbindende de Broekstraat met de Plantijnstraat, zijde Yperstraat;
- d. Gevartiusstraat : straat, verbindende de Broekstraat met de Plantijnstraat, zijde Cath. Beersmansstraat;
- e. Albert Van Dijkstraat : straat gaande van de Yperstraat naar de Kruisbergstraat.

Bij beslissing van de Gemeenteraad, genomen in zitting van 6 Juni 1955, werd de straatnaam « Papestraatje » veranderd in deze van « Baron Frans du Fourstraat ».

Een Koninklijk Besluit van 4 Juli 1955 hecht goedkeuring aan de beslissingen van de Gemeenteraad, dd° 22-11-54, houdende heffing, voor een termijn eindigend op 31-12-1958, van een belasting :

- a. op het leggen van riolen;
- b. op het trekken van straten.

In zitting van de Gemeenteraad, dd° 22 November 1954, werden de volgende belastingsreglementen goedgekeurd :

- a. Op het verbreden of rechtekken van straten, bestrating en regeling grondafstand;
- b. Op het leggen van riolen in straten, ontstaan door verbreding of rechtekking van een weg, straat of pad, maar ingeschreven in de atlas der buurtwegen.

— Harmoniestraat —

In zitting van 4 October 1954, hecht de Gemeenteraad, met éénparigheid van stemmen, zijn goedkeuring aan de plans en lastvoorwaarden voor het uitvoeren van bestratingswerken in de Harmoniestraat, met een bestek ten bedrage van 847.620. Fr.

Deze bestratingswerken hebben voor doel de aanleg der verharding in vernoemde straat en behelzen :

1. — Het uitvoeren van het aardewerk, nodig voor het onderprofiel brengen van de te verbouwen weg, inbegrepen de nodige opgravingen en aanvullingen;
2. — Het maken van de ontwatering der baan in ijzeraarden buizen 20 cm middellijn naar het bestaande riool.
3. — Het leveren en plaatsen van nieuwe straatluiken voor de toegangsschouwen, zwaar type, volgens het gewone model, en het op hoogte brengen van de metsერიj;
4. — Het leveren en plaatsen van geutijzeren straatkolken;
5. — Het maken van een bezoekput;
6. — Het leveren en plaatsen van riolen;
7. — Het plaatsen en leveren, gedeeltelijk verleggen, van rechten boogvormige stoepbanden in beton;
8. — Het leveren en verwerken der nodige materialen voor het maken van de bestratingswerken in nieuwe kasseien, op zavelbed;
9. — Het leveren en plaatsen der nodige materialen voor het maken der gaanpaden in de Guldensporenlei en Harmoniestraat, inbegrepen het afboorden met een kantrij halve zerken langs de onbebouwde achterkanten. Het leveren en plaatsen der nodige materialen voor het maken der opritten in betonbrikken.

Op 8 December 1954 kon tot de openbare aanbesteding overgegaan worden.

De inschrijvingen, ten getale van elf, behelsten de hierna vermelde bidingen :

Inschrijvers :	Portug. Graniet	Zweeds Graniet	Belgisch Porfier
Cassiers & L. Berckx, Dorps plaats, 324, Berlaar :	967.735.—	1.007.635	1.097.410
De Rudder Cyr., Turnh. Baan, Mol :	882.407.—		
Daelemans & Declercq, Antw. :	848.4559,50 (grove korrel)		
	844.469,50 (fijne korrel)		

N.V. Boutmans, Lier :	1.081.735.
Grauwels Gebr., Nijlen :	1.277.980
De Raeymaeker & De Ridder, Schelle :	1.098.600
Paeshuyse M., Stwg. op Mol, 26, Oud-Turnhout :	1.282.210.—
Paeshuyse Fr., Zwaneven, Oud-T. 945.115.—	1.058.830
Scheppers & Wouters, Ste. Kathe- lijne-Waver :	1.154.420
PVBA. Deckx en Zn., Dessel :	998.718.— 1.072.533
N.V. Van Gorp, Ravels :	1.010.787,50 1.034.628

De Gemeenteraad, in zitting van 15 December 1954, besloot het uitvoeren van deze werken toe te vertrouwen aan de P.V.B.A. Daelemans & De Clercq, Antwerpen, voor de som van 844.469,50fr., met gebruik van Portugees Graniet.

De afrekening der aanneming bedroeg : 841.758.— Fr.

Op 25 October 1954 kon worden overgegaan tot de openbare aanbesteding van de herbestratingswerken in de Beekstraat en St. Jozefstraat.

Er kwamen acht inschrijvingen toe :

N.V. Van Gorp, Ravels :	
Portugese kassei 14/20/14 :	472.496 Fr.
Herbruikte Zweedse kassei :	386.046 Fr.
Daelemans & De Clercq, Antwerpen :	
Portugees Graniet : Fijne korrel :	348.275 Fr.
Grove korrel :	351.590 Fr.
Paeshuyse Fr., Oud-Turnhout :	
Portugese kassei 14/20/14 :	408.370 Fr.
Belgisch porfier :	461.570 Fr.
Van Hooghten, Vlimmeren :	
Portugees graniet : Fijne korrel :	379.070 Fr.
Grove korrel :	379.070 Fr.
Belgisch porfier :	445.570 Fr.
De Rudder Cyr., Mol :	
Portugees kassei 14/20/14 :	399.912 Fr.
Nieuw Zweeds porfier :	414.542 Fr.
Vermeulen, Antwerpen :	
Zonder bepaling :	504.440 Fr.
Scheppers & Wouters, Duffel :	
Zonder bepaling :	487.710 Fr.
Cassiers & Berckx, Berlaar :	
Zonder bepaling :	496.610 Fr.

De Gemeenteraad, in zitting van 22 November 1954, besloot deze werken toe te vertrouwen aan de minst biedende, nl. de Firma Daelemans & De Clercq van Antwerpen voor de prijs van 348.265 Fr., in Portugees Graniet — fijne korrel.

De opmetings- en afrekeningsstaat bedroeg : 365.965 Fr.

Op 1 October 1954 had de Dienst Stedebouw, Lamorinièrestraat, 227, te Antwerpen de aanbesteding plaats van de wegeniswerken in de nieuwe wijk Broekstraat.

Bij schrijven dd° 17-11-1954, uitgaande van het Ministerie van Openbare Werken en van Wederopbouw, Bestuur der Wegen, werd melding gedaan dat de inschrijving van de N.V. Van Gorp's Moderne Wegenbouw, Ravels, werd goedgekeurd op 25-10-54, voor het gedeelte ten laste van de Staat.

Ten gevolge van een wijziging van het systeem van straatkolken werd het stadsaandeel teruggebracht op 538.401 Fr., wat een vermindering van 16.000 Fr. daarstelde.

De Gemeenteraad, in zitting van 22 November 1954, hechte zijn goedkeuring aan de bieding, ingediend door de N.V. Van Gorp's Moderne Wegenbouw, voor wat het stadsaandeel aanging.

Deze beslissing werd door de Bestendige Deputatie, in zitting van 4-2-55, goedgekeurd.

De desbetreffende eindrekening bedroeg 533.140 Fr.

De riolerings- en wegeniswerken in de wijk Broekstraat, deel Rivierstraat, eveneens uit te voeren volgens bepaling van de wet Brunfaut, werden als meerderwerken toevertrouwd aan laatstgenoemde firma.

Bestek : 142.936 Fr.

De Gemeenteraad, in zitting van 24-1-55, keurde dit goed.
De afrekening beliep : 139.856 Fr.

SLACHTHUISSTRAAT

Ten einde de uitbating van het nieuwe openbaar slachthuis mogelijk te maken, was het volstrekt noodzakelijk de toegangsweg, zijnde de Slachthuisstraat, naar deze instelling gaande, te verharderen.

Het ontwerp dezer werken voorzag :

1. — Het uitvoeren van grondwerk en het op hoogte brengen van de bestaande deksels;
2. — Het leveren en plaatsen van 16 gegoten ijzeren straatkolken;

d. Werken voor aanleg van het fietspad :

6. — Het leveren en plaatsen van de nodige materialen voor het maken van een fietspad in betontegels 0,30 x 0,30 x 0,06;
7. — Het op hoogte brengen en het vullen der riooldeksels, gelegen in het fietspad.

e. Werken voor aanleg van het gaanpad :

8. — Het leveren en plaatsen van de nodige materialen voor het maken van een gaanpad in betontegels 0,30 x 0,30 x 0,06.

In zitting van 6 Januari 1955, hechtte de Gemeenteraad zijn goedkeuring aan de plans en de lastvoorwaarden dezer werken, waarvan het bestek belooft ter somme van 2.199.290 Fr.

Vanwege het Ministerie van Openbare Werken werd gemeld dat een toelage van 30% wordt toegekend op een bedrag van 1.544.090 Fr.

Op 29 Augustus 1955 kon de openbare aanbesteding doorgaan.

Volgende biedingen werden ingediend :

1. Van Gorp's Moderne Wegenbouw Ravels :	2.251.975 Fr.
2. Deckx & Zonen, Dessel :	2.570.790 Fr.
3. De Rudder Cyr., Mol :	2.482.995 Fr.
4. Firma Vermeulen, Antwerpen :	2.597.460 Fr.
5. Thijs Al., Aartselaar ::	2.504.300 Fr.
6. Daelemans & De Clercq, Antwerpen :	2.126.253 Fr.
7. Houwerijckx, Kathelijne Waver :	2.640.470 Fr.
8. Albomo, Mol :	2.427.410 Fr.
9. Paeshuyse Fr., Oud-Turnhout :	2.654.870 Fr.
10. Cassiers, Berlaar :	2.673.290 Fr.
11. De Raeymaeker & De Ridder, Schelle :	2.543.590 Fr.
12. Verlooy Th., Aartselaar :	2.491.352 Fr.
13. Huet, Wilrijk :	2.572.185 Fr.

HERBESTRATINGSWERKEN DEEL APOSTOLIEKENSTRAAT & PATRIOTTENSTRAAT.

Gelet op de toestand van de vernoemde straten werd besloten onverwijld over te gaan tot de herkasieing.

Afzonderlijke aanbestedingen werden uitgeschreven voor :

- a. het leveren van herbruikkasseien;
- b. het uitvoeren der werken.

Ingevolge de ingekomen biedingen besloot de Gemeenteraad, in zitting van 19 Maart 1955, over te gaan tot de aankoop van circa 775 m² herbruikkasseien, te leveren door de firma Cyr. Schillemans & Zoon, Deurne Zuid, aan de prijs van 141,90 Fr. de m².

Achteraf bleek dat de genoemde firma de kasseien niet kon leveren.

Een nieuw ontwerp werd opgemaakt met als doel het herbestraten van delen van de Apostoliekenstraat en van de Patriottenstraat; het aanbrengen van boordstenen en gaanpaden in deel van de Patriottenstraat.

In zitting van 4 Juli 1955, gaf de Gemeenteraad goedkeuring aan de lastvoorwaarden met bestek, ten bedrage van 192.000 Fr. De aanbesteding van 22 Juli gaf volgende biedingen :

1. N.V. Van Gorp's Moderne Wegenbouw Ravels :	209.850 Fr.
2. Paeshuyse Fr., Oud-Turnhout :	215.210 Fr.
3. Cassiers A. en Berckx L., Berlaar :	225.250 Fr.
4. Paeshuyse Martin, Stwg. Mol, 25 Oud-Turnhout :	251.810 Fr.
5. Paeshuys Sylvester, Kte. Gasthuisstr. 16, Turnh. :	208.130 Fr.

**VERBETERINGSWERKEN AAN DE WEGENIS
GENAAMD : « KLEIN REESDIJK ».**

Deze werken omvatten de nodige onderhoudswerken, uit te voeren aan de bestaande steenslagweg :

Het ontwerp voorzag :

1. Het ophalen van de kantsteen en herplaatsen dezer, onder regelmatig profiel. Vermoedelijke hoeveelheid : 2400 lpm.
2. Het kuisen der bestrating met automatisch blaastoestel, het uitvullen met steenslag en binding, onder regelmatig profiel met tonrondte van 6 cm. en het walsen.
3. Het bedekken der wegverharding met bitume, 100 kg per m², en het walsen. — Verm. hoeveelheid : 3.360 m².
4. Het ophalen van kasseiwerk aan de aansluitingen. — Verm. hoeveelheid : 30 m².

In zitting van 6 Juni 1955, hechtte de Gemeenteraad zijn goedkeuring aan plan en lastvoorwaarden voor het uitwerken van vernoemde werken, met bestek belopende ter somme van 281.400 Fr.

De openbare aanbesteding van 29 Juni jl. gaf volgende uitslagen :

1. Verlooy, Antwerpse Stwg., 5, Aartselaar :	298.700 Fr.
2. Daelemans & De Clercq, Antwerpen :	300.100 Fr.

3. De Rudder M., Mol :	324.090 Fr.
4. De Rudder Cyr., Mol :	328.670 Fr.
5. N.V. Albomo, Mol :	367.300 Fr.
6. N.V. Van Gorp, Ravels :	309.650 Fr.
7. Cassiers, Berlaar :	351.900 Fr.
8. Paeshuyse Frans, Oud-Turnhout :	331.900 Fr.
9. Schepers & Wouters, St. Kathelijne — Waver :	387.700 Fr.

In zitting van 4 Juli 1955 besloot de Gemeenteraad het uitvoeren dezer werken toe te vertrouwen aan de minst biedende, nl. firma Verlooy, Aartselaar voor de som van 298.700 Fr.

De eindafrekening bedroeg : 289.376 Fr.

GASTHUISSTRAAT — KORTE GASTHUISSTRAAT

Ten einde de verbreding van de Kte. Gasthuisstraat mogelijk te maken, besloot de Gemeenteraad, in zitting van 6 Juni 1955, over te gaan tot de aankoop uiterhand van het eigendom, gelegen hoek Gasthuisstraat, — Kte. Gasthuisstraat, kadastraal bekend : Wijk T., nr. 301/a/deel, groot volgens meting : 171 m², toebehorende aan Mevrouw A. Kerremans - De Simpel, voor de som van 1.259.000 Fr., alle vergoedingen inbegrepen.

GAANPADEN

De aanbesteding van 1 September 1954 voor het aanleggen van gaanpaden gaf de volgende uitslagen :

Rubensstraat :

1. Daelemans & De Clercq, Antwerpen :	168.680.— Fr.
2. N. V. Van Gorp, Ravels :	157.870.— Fr.
3. Paeshuyse Mart., Oud-Turnhout :	147.629.— Fr.
4. Paeshuyse Fr., Oud-Turnhout :	167.060.— Fr.
5. Grauwels Gebr., Nijlen :	152.335.— Fr.
6. De Rudder Cyr., Mol :	135.165.— Fr.
7. Van Hooghten, Vlimmeren :	150.000.10 Fr.

Nonnenstraat :

1. Daelemans & De Clercq, Antwerpen :	105.593.— Fr.
2. N.V. Van Gorp, Ravels :	96.755.— Fr.
3. Paeshuyse Mart., Oud-Turnhout :	104.783.55 Fr.
4. Paeshuyse Frans, Oud-Turnhout :	96.870.— Fr.
5. Grauwels Gebr., Nijlen :	98.369.50 Fr.
6. De Rudder Cyr., Mol :	88.578.— Fr.
7. Van Hooghten, Vlimmeren :	90.375.— Fr.

In zitting van 6 September 1954, besloot de Gemeenteraad deze werken toe te vertrouwen aan de minst biedende, nl. de Heer De Rudder Cyr., van Mol, voor de bedragen van respectievelijk 135.165 Fr. en 88.578 Fr.

RINGLAAN

Op voorstel van het College van Burgemeester en Schepenen, besloot de Gemeenteraad, in zitting van 15 December 1954, tot de afschaffing van de Noordersector van de Ringlaan, zijnde het deel begrepen tussen de Stwg. op Tilburg en de Stwg. op Antwerpen, enerzijds wegens het weinig belang der hierop uitmondende wegen, zijnde Stwg. op Baerle-Hertog en Stwg. op Merksplas, en anderzijds wegens de hoge kosten aan dit traject verbonden door de grote ophogingen aan het kanaal alsmede de kunstwerken, nl. 2 overbruggingen van het kanaal en 1 overbrugging van het spoor.

In zitting van 9 Mei 1955, besloot de Gemeenteraad over te gaan tot de aankoop uiterhand van percelen grond, gelegen in de onteigeningsgordel van de Ringlaan, kadastraal bekend : Wijk C., nrs. 1644, 1643, 1642 en 1641, groot samen : 1 Ha. 31 a. 90 ca., toebehorende aan de Kerkfabriek van O.L.V. Sevendonk, voor de totale som van 197.850 Fr., alle vergoedingen inbegrepen.

Op 19 Maart 1955 verleende de Gemeenteraad zijn goedkeuring aan de aankoop uiterhand van de percelen grond, gelegen in de onteigeningsgordel der Ringlaan, wijk C., 750/c en 1603, groot wederzijds : 36 a. en 75 a. 60 a., toebehorende aan de familie Verdonck, voor de totale som van 192.522,50 Fr., alle vergoedingen inbegrepen.

In zitting van 6 Juni 1955 besloot de Gemeenteraad over te gaan tot de aankoop van volgende percelen grond, gelegen in de onteigeningsgordel van de Ringlaan, zijnde Wijk N., nr. 421, 422 en 257/a/3, groot : 5 Ha. 8 a. 46 ca., toebehorende aan de familie De Ridder, voor de globale som van 2. 550.000 Fr., alle vergoedingen inbegrepen.

De aankoop dezer gronden geschiedt voor openbaar nut, aangezien deze deels moeten dienen om ingelijfd te worden in de bedding der Ringlaan.

BUURTWEGEN

In zitting van 17 September 1954, hechtte de Bestendige Deputatie hare goedkeuring aan de beslissing van de Gemeenteraad dd° 13-8-54, houdende gunning der onderhoudswerken aan de Buurtsteenwegen van Groot Verkeer, dienstjaar 1954, aan de

Heer M. Paeshuyse, aannemer te Oud-Turnhout, mits de prijs van 68.865 Fr.

Een provincie-toelage van 50 % werd bepaald toegekend mits de er aan verbonden voorwaarden en beperkingen, en bedroeg: 35.300,50 Fr.

In zitting van 22 December 1954, besloot de Gemeenteraad over te gaan tot de afschaffing der buurtwegen nrs. 147, 148, 149, 150, 151, 152 en 153, gelegen te Sevendonk.

Met ingang van het Dienstjaar 1955 zal het Ministerie van Openbare Werken en van Wederopbouw opnieuw een subsidie, ten bedrage van 30 % verlenen voor de werken van gewoon onderhoud der buurtwegen van groot verkeer.

Het subsidiebaar bedrag zal namelijk als volgt begrensd worden, wat de eigenlijke werken betreft:

Maximaal 15.000 Fr. per klm. weg, d.w.z. dat het jaarlijks bedrag der subsidie voor de eigenlijke werken, dat een gemeente kan worden verleend, ten hoogste gelijk zal zijn aan 0,30 x 15.000 x de lengte, op haar grondgebied, van de gezamenlijke buurtwegen van groot verkeer waarvan het onderhoud door de Staat kan worden gesubsidiëerd.

De jaarlijkse onderhoudswerken aan de gewone buurtwegen werden wederom met behulp van de wegschaaf uitgevoerd.

Voor het Dienstjaar 1955 werden aan de Buurtsteenweg van Groot Verkeer Turnhout — Tielen, de volgende onderhoudswerken voorzien:

1. Het kasseiwerk boven het brugvlak uitblazen en een voegvulling doen; eveneens aan afstand 3.990. — Vermoedelijke hoeveelheid: 230 m².
2. Het ophalen en het richten van boordstenen tussen fietspad en baanvak en wel aan de afstandspunten 200 à 600. — Vermoedelijke hoeveelheid: 400 lpm.
3. Het uitbreken van te-niet-gedane overwegen, het leveren en plaatsen van nieuwe tegels 30/30/05 cm., op zavelbed van 5 cm., in assemortel van 0,02 m., het vervoer van de uitgebroken materialen naar de stapelplaats der Warandestraat. — Vermoedelijke hoeveelheid: 30 m².
4. Het herleggen van de fietspadtegels langsheen de opgehaalde boordstenen en aan afstand 2.600 op zavelbed 5 cm. en in assemortel van 2 cm. — Vermoedelijke hoeveelheid: 600 m².
5. Het ontdoen van de taluden en grachten van onkruid en alle vreemde stoffen en onreinheden; zij dienen teruggebracht in de vereiste helling en op de oorspronkelijke breedte.

In zitting van 9 Mei 1955, hechtte de Gemeenteraad zijn goed-

keuring aan de lastvoorwaarden van hoger vernoemde werken, met bestek; belopende ter somme van 67.050 Fr.

De openbare aanbesteding van 23 Juni '55 gaf volgende uitslagen:
1. Paeshuyse Mart., Stwg. op Mol, 26, Oud-Turnhout: 74.900 Fr.
2. Firma Daelemans & De Clercq, Amerikalei, Antw.: 79.500 Fr.

De werken werden door de Gemeenteraad, in zitting van 4 Juli 1955; toevertrouwd aan de minste biedende, nl. Paeshuyse Mart. van Oud-Turnhout.

De beslissing van de Gemeenteraad werd door de Bestendige Deputatie, in zitting van 10 Augustus 1954, goedgekeurd. Tevens werd de provincietoelage op maatstaf van 50 % bepaald toegezegd onder de er aan verbonden voorwaarden en beperkingen.

Gelet op het ter beschikking stellen van gronden voor de N.V. Philips besloot de Gemeenteraad, in zitting van 6 Juni 1955, de delen van buurtwegen nrs. 182 en 183, genaamd: « Oude Visbeekstraat en Nieuwe Visbeekstraat », en gelegen op vernoemde terreinen, te verleggen.

RIOLEN

In zitting van 22 November 1954, besloot de Gemeenteraad over te gaan tot de heffing van een belasting op het leggen van riolen in straten, ontstaan door verbreding en rechttrekking van een weg, straat of pad, ingeschreven in de Atlas der Buurtwegen.

In 1954 werden er 77 aansluitingen aan het hoofdriool uitgevoerd. — De ontvangst voor uitgevoerde rioleringswerken voor particulieren bedroeg: 179.007 Fr.

Ter ontlasting van het hoofdriool der Hertoginstraat, werd door de Stadsdiensten een afleiding met buizen van 40 cm. middellijn (lengte 35 m.) aangelegd met een uitmonding in de Galgebeek.

Riolen Rijks Middelbare School.

De kostprijs dezer werken werden geraamd op:

a. in geval van openbare aanbesteding:	153.800 Fr.
b. in geval van uitvoering in eigen beheer met werklozen:	111.100 Fr.

Gelet op de hoogdringendheid dezer werken besloot de Gemeenteraad, in zitting van 22 November 1954, deze uit te voeren in eigen beheer, met behulp van tewerkgestelde werklozen.

Riolen Stwg. op Mol.

In de provinciebaan Turnhout — Mol, tussen de afstanden 480 m. en 687 m. werd, rechts van de bestaande riolering van 30 cm. middellijn, een nieuwe eivormige leiding geplaatst, met

buizen van 0,50 x 0,75 m., die zal dienen voor de afvoer van de waters der Rijks Middelbare School en tevens voor de ontlasting der waters van de Otterstraat.

Werklozen werden tewerkgesteld bij de aanleg van een hoofdriool in de Messtraat, over een lengte van 250 m., met buizen van 40 cm. Hierop werden 5 bezoekschouwen gebouwd.

In de Diksmuidestraat werden eveneens 250 m. rioolleiding gelegd.

In de Grimstedestraat werd een sterfput gemetseld van 6 x 4 x 2 m., dienende als kleine voorzuivering van de rioolwaters die ontlast worden in de Maasloop en vervolgens in de waterloop de Aa.

Ter ontlasting van de huishoudelijke waters der gebouwen, linkerzijde Stwg. op Antwerpen, van hoek Lokerestraat tot aan de Ringlaan, werd aldaar tijdens de maand December 1954 een tweede riool aangelegd over een lengte van 450 m. met cementbuizen middellijn 30 cm., en dit onder het gaanpad.

De huidige riolering der Stad Turnhout beantwoordt geenszins aan de vereisten van een goede ontwatering der Stad, door het feit dat de secties op verschillende plaatsen onvoldoende zijn, en zulks voornamelijk op de meest stroomafwaarts gelegen gedeelten van het stroomgebied der stad.

Bij elke zware regenval lopen dan ook verschillende straten en huizen onder, wat aan de bewoners ernstige schade berokkent. Dez toestand zou verergeren in de toekomst om wille van de grote uitbreiding van het bebouwd stadsgedeelte.

Gelukkig is ten Zuiden en ten Oosten der stad de bedding aangelegd voor een Ringlaan, die topographisch dusdanig is gelegen dat hierop een moerriool zou kunnen worden aangelegd of gebouwd, waarop dan de meeste straten der Stad kunnen aansluiten.

Het moerriool van de Ringlaan zal dan aflossen in het reeds gebouwd overstort in het Stadspark, en vandaar uit zou het rioolwater langs het toevoerriool naar het zuiveringsstation worden gebracht. Bij zware regenval zou het overtollige water, voldoende gedilueerd, langs het gebouwd deel overstort rechtstreeks naar de « Aa » vloeien.

Ingevolge een beslissing van het Schepencollege werd aan dhr. Ingenieur Peeters, opdracht gegeven de nodige plans en lastvoorwaarden op te maken nodig voor het leggen der riolen vanaf de Steenweg op Oosthoven tot aan het openluchtkanaal in het Stadspark, van overstort naar riool Stwg. op Gierle, alsmede van het park naar het in opbouw zijnde voorzuiveringsstation.

In zitting van 22 November 1954, besloot de Gemeenteraad voor deze opdracht een ereloon toe te kennen van 5 %.

Twee grote ontwerpen werden door dhr. ir. Peeters ingediend :

1. — Het bouwen van het toevoerriool tussen installatie voor rioolwaterzuivering (in opbouw) en de bestaande overstort-inrichting.

De zuivering der rioolwaters gebeurt tot op heden uitsluitelijk op het uitspreidingsveld dat gelegen is buiten de Stad, langsheen de Rijksbaan Turnhout — Gierle. Om wille van het overtollige slib en vuil, is het bestaande uitspreidingsveld grotendeels ondoelmatig geworden, en wordt thans een zuiveringsstation opgericht. Tijdens de oorlog werd in het stadspark een overstort gebouwd van een brede afvoerleiding van het gedilueerd water naar de Aa, en ook van een klein deel aanvoerleiding van 2,50 m. van het vuil water naar het overstort. — Thans zal het vuil water langs een leiding van 0,80 x 1,20 m. vanuit het stadspark tot aan het in opbouw zijnde voorzuiveringsstation gevoerd worden.

Het is de aanleg van bovenvermelde leiding in betonbuizen van 0,80 x 1,20 m., waarvoor het eerste ontwerp werd ingediend.

2. — Het bouwen van een riool langsheen de Ringlaan tussen de Staatsbaan Turnhout — Tilburg en de Staatsbaan Turnhout — Gierle.

Het ontwerp in kwestie voorziet de bouw van het moerriool op de Ringlaan tussen de bovenvermelde staatsbanen. Hierop zullen dan, in een nabije toekomst, de riolen van meerdere straten der stad moeten aansluiten.

Buiten de grondwerken dient te worden uitgevoerd :

1. Het bouwen van een riool in metselwerk van middellijn 2,50 m. met aansluiting van het riool in het park volgens de opgegeven doorsnede op de plannen met fundering in beton en bezetting van het riool aan de binnen- en buitenzijden — 13 lpm.
2. Bouwen van een riool van 2.20 m. middellijn als voorgaande : 162 lpm.
3. » » » » 2.00 m. » » : 910 lpm.
4. » » » » 1.80 m. » » : 273 lpm.
5. » » » » 1.70 m. » » : 960 lpm.
6. Bouwen van een ovale riool in metselwerk van 1/1/50 m. middellijn : 505 lpm.
7. Bouwen van een ovale riool in metselwerk van 0,90/1,35 m. middellijn : 496 lpm.

8. Het leveren en plaatsen van betonbuizen van 0,80/ 1,20 m. middellijn op betonfundering : 8281 lpm.
9. Het leveren en plaatsen van betonbuizen van 0,50/0,75 m. middellijn op betonfundering : 310 lpm.
10. Het bouwen van bezoekschouwen op gemetste ronde riolen met deksels in gietijzer : 44 stuks.
11. idem — met deksels zwaar model : 5 stuks.
12. idem — op gemetste riolen 1/1,50 en 0,90/1,35 m. met met één meter middellijn : 16 stuks.
13. Het bouwen van bezoekschouwen op betonbuizen 0,80/1,20 met één meter : 16 stuks.
14. Het bouwen van bezoekschouwen op betonbuizen 0,40/0,60 en 0,50/0,75 middellijn 80 cm., deksel licht model : 12 stuks.
15. Het bouwen van bezoekschouwen 1 m. middellijn met deksel zwaar model 1 stuk.
16. Het bouwen van aansluitingsputten met dekstuk in gewapend beton.
17. Het bouwen van een overstort met aansluiting aan de bestaande duiker.
18. Het aansluiten aan de bestaande duikers.
19. Het leveren en plaatsen van een betonbuis van 0,70/1,05 m.
20. Het leveren en plaatsen van betonbuizen van 0,50 m. middellijn — 10 stuks.
21. Het bouwen van gemetste riolen aan de sluitingsputten— 48 lpm.

In zitting van 22 November 1954, hechte de Gemeenteraad zijn goedkeuring aan de plans en lastvoorwaarden voor het uitvoeren van deze werken waarvan het bestek belooft ter somme van . 1° ontwerp : 1.940.000 Fr.
2° ontwerp : 13.500.000 Fr.

Bij de Hogere Overheid werd aangedrongen om hierop de voorziene toelagen te willen verlenen.

VOORZUIVERINGSSTATION

Op het in opbouw zijnde voorzuiveringsstation werd door dhr. Minister van Volksgezondheid en van het Gezin, Leburton, op 8 Januari 1955 een gedenksteen onthuld.

Te dezer gelegenheid werd aldaar het woord gevoerd door dhr. Schepen van Openbare Werken, G. Crols
(zie aanhangsel I-9)

De werken voor het oprichten van het 1° deel van het voorzuiveringsstation zijn op dit ogenblik voltooid.

VOORZUIVERINGSSTATION — 2° DEEL

In zitting van 10 Januari 1955, nam het Schepencollege kennis van de plans en lastvoorwaarden voor het maken van het 2° deel van het voorzuiveringsstation, waarvan het bestek belooft ter somme van 11.596.446,90 Fr.

Ingevolge een bespreking met dhr. Hoofdingenieur-Directeur Debaenst van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, zal de toevoerriool vanaf het park tot aan het zuiveringsstation in dit werk begrepen worden. — Bestek : 1.940.000 Fr. (Achteraf werd het toevoerriool uit het ontwerp getrokken).

In zitting van 24 Januari 1955, hechte de Gemeenteraad zijn goedkeuring aan de desbetreffende plans en lastvoorwaarden.

Deze aanneming heeft tot voorwerp het verder afwerken van het rioolwaterzuiveringsstation met gaswinning, waarvan reeds een eerste deel werd uitgevoerd.

In deze aanneming zijn te begrijpen alle leveringen van materialen en onderdelen, werken en lonen enz., nodig voor het bedrijfsklaar opleveren van de instelling.

ZIJ OMVAT IN HOOFDZAAK :

I. De Bouwwerken, waarin begrepen zijn :

A. Slibgistinginstallaties :

1. Het bouwen van de voorgistingstank;
2. Het bouwen van een verwarmingsbuis;

B. Slibdroogvelden met drainage;

C. Terreinwerken :

1. Het plaatsen van een omrastering;
2. Het bouwen van een afsluitingsmuur;
3. Het leveren en plaatsen van toegangshekken;
4. Het aanleggen van wegen en tegelpaden;
5. Het nivelleren van het terrein en beplanten;
6. Het verbindingskanaal.

D. Waterleidingen :

1. Leidingen op het terrein;
2. Installatie in het verwarmingshuis;
3. Installatie in het pompgebouw.

E. Het bouwen van een Hoogspanningscabine :

Exclusief de elektrische installatie.

F. 1. Laboratoriumuitrusting.

2. Benodigheden voor de dienstruimte (pompgebouw)
3. Tuingerief.

G. Opzichterswoning.

II. — De Mechanische onderdelen :

Deze omvatten :

A. Slibgisting :

1. Het leveren en plaatsen van toevoer- en afvoerbuizen met afsluitingen en muurstukken.
2. Het leveren en plaatsen van een slibgistingcirculatieleiding.
3. Het leveren en plaatsen van circulatiepompen;
4. Het leveren en plaatsen van twee miwers in de voorgistingstanks.

B. Verwarming :

1. Verwarmingsketel (slibgas) met apparaten, te leveren en te plaatsen.
2. Het leveren en plaatsen van een verwarmingsketel (kolen) met apparatuur.
3. Het leveren en plaatsen van warm-watercirculatieleiding.
4. Het leveren en plaatsen van circulatiepompen.
5. Het leveren en plaatsen van een verwarmingsinstallatie in het pomphuis met leiding naar verwarmingshuis.
6. Het leveren en plaatsen van een warmte-uitwisselaar.

C. Gas :

1. Het leveren van stalen leidingen met toebehoorten;
2. Het leveren en plaatsen van een gascompressor.
3. Het leveren en plaatsen van een gasdrukregelaar.
4. Het leveren en plaatsen van een waterafscheider.
5. Het leveren en plaatsen van vlambeveiligers.

D. Het leveren van een brandtransporteur.

III. — Electriciteitswerken.

Deze omvatten :

A. Pompinstallatie in het Pompegebouw :

1. Het leveren en plaatsen van ruwwaterpompen.
2. Het leveren van de bij de pompen behorende zuig- en persleidingen.

B. Motorvelden :

1. Het aansluiten van alle motoren.
2. Het leveren en leggen van alle nodige kabels.
3. Het leveren en plaatsen van alle electrodevlotter- en automatische schakelaars

C. Lichtveld :

1. De complete verlichtingsinstallatie in de gebouwen en op het terrein.

D. Schakelborden :

1. Een algemeen schakelbord, te leveren en te plaatsen.
2. Het leveren en plaatsen van verschillende borden voor de motorvelden.
3. Het leveren en plaatsen van een lichtbord.
4. Het leveren en plaatsen van een alarminstallatie.
5. Het leveren en plaatsen van alle meet- en registreerapparaten.

E. Het leveren en plaatsen van de elektrische installatie van een hoogspanningscabine.

F. Het in stand brengen van de aansluiting op het net.

G. De bliksemafleider.

Gezien het 1° deel van het voorzuiveringsstation voltooid is, werd bij de Hogere Bestuurlijke Overheid aangedrongen op een spoedige goedkeuring van het ontwerp van het 2° deel, dat reeds op 16-2-55 ingediend werd. — Volgens mededeling werd in de Staatsbegroting voor 1955 drie miljoen voorzien en de aanbesteding zou nog in 1955 plaats kunnen hebben. — Enkele wijzigingen werden aan het ingediende ontwerp gebracht.

Het geplande ontwerp voor het voorzuiveringsstation voorzagt dat de bestaande vloeivelden van het uitspreidingsveld zouden dienen voor de biologische zuivering.

Door het oprichten van de Philips' Fabrieken, waarvoor een deel van het uitspreidingsveld bij de bouwterreinen diende gevoegd; en gezien er sprake is dat er met de tijd een autosnelweg Antwerpen-Eindhoven-Ruhr zal worden aangelegd en dat uit, door het bevoegd Departement van Openbare Werken, voorgelegde ontwerp gebleken is dat het tracé van de geplande baan, in het midden van het uitspreidingsveld valt; in aanmerking nemende de beperkte uitgestrektheid van de bestaande bevoelingsvelden, waardoor het Stadsbestuur verplicht werd het bestaande ontwerp uit te breiden met een 3° deel omvattende de volledige biologische zuivering, teneinde een doelmatige werking van het voorzuiveringsstation te kunnen verzekeren.

Alzo zouden deze drie loten een volledig geheel kunnen uitmaken.

De kosten van deze uitbreiding worden geraamd op $\pm$ zes miljoen, waarop eveneens een toelage van 80 % kan bekomen worden.

Het Schepencollege besloot aan dhr. Ritzen opdracht te geven om voor dit laatste deel de nodige plans met lastvoorwaarden en bestek op te maken.

Op 18 April 1955 werd door een afvaardiging van het Stadsbestuur een bezoek gebracht aan de biologische zuivering van afvalwaters te Enschede (Nederland).

UITSPREIDINGSVELD.

De gewone onderhoudswerken werden uitgevoerd.

WATERLEIDING.

Op 10 September 1954 had op de Dienst Stedebouw, Lamoriënrestraat, 227, te Antwerpen, de aanbesteding plaats der waterbedelingswerken in de nieuwe wijk Broekstraat.

Er kwamen zes inschrijvingen toe :

	Buizen in geut	Buizen in asbest- cement
1 N.V. « O.I.S.A. », Merksem :	870.545	863.432 Fr.
2. Wed. G. Verstraelen, Lier :	767.590	725.210 Fr.
3. A. Van Bunnin, Brussel :		
a. Met Trifetvoeg :	719.270	
b. Met loodvoeg :	734.630	
4. Van Oudorp, Strombeek/Bever :		
a. Met Trifetvoeg :	743.270	733.424 Fr.
b. Met loodvoeg :	793.160	
5. PVBA. Limburgse Boringen, Hasselt	774.158	731.778 Fr.
6. Jacobs Felix, Hasselt :		
a. Met loodvoeg :	842.352	769.832 Fr.
b. Met Trifetvoeg :	787.426	

In eigen beheer werden aan het waterbedelingsnet volgende uitbreidingen uitgevoerd :

In de Mesesstraat :: 250 m. met éternit-buizen middellijn

De bestaande hoofdleiding in de Harmoniestraat werd verbonden met de leiding der Guldensporenlei. Netsuitbreiding : $\pm$ 90 m. met buizen middellijn 80 Diksmuidestraat : 250 m. — Wijk Stwg. op Mol naar Kon. Atheneum : 162 m. + 225 m.

De watertoevoer naar de Stad was steeds voldoende.

Volume, beschikbaar voor de bedeling :

September 1954	93.550 m ³	Maart	96.020 m ³
October	93.740	April	96.120
November	80.270	Mei	100.130
December	95.460	Juni	107.290
Januari 1955	91.430	Juli	111.630
Februari	94.730	Augustus	109.530

De ontledingen wijzen uit dat het stadswater goed is.

De ontvangsten voor waterverbruik bedroegen voor het jaar 1954 : 3.048.707,75 Fr.

Deze der huisaansluitingen en uitgevoerde herstellings- en veranderingswerken : 729.587 Fr.

350 nieuwe aansluitingen aan het waterbedelingsnet brachten het aantal abonnementen op 6.151.

Overzicht der ontwikkeling van de huisaansluitingen :

Periode	Aantal uitgevoerde aansluitingen.	
	Uitgevoerd :	Totaal
1904 tot 1910	296	296
1910 tot 1915	108	404
1915 tot 1920	71	475
1920 tot 1925	409	884
1925 tot 1930	1.193	2.077
1930 tot 1935	668	2.745
1935 tot 1940	766	3.511
1940 tot 1945	131	3.642
1945 tot 1950	1.183	4.825
1950 tot 1955	1.326	6.151

OPENBARE VERLICHTING

Bij beslissing van de Gemeenteraad, genomen in zitting van 6 September 1954, gunstig geadviseerd door de Bestendige Deputatie in zitting van 17 September 1954, is de Stad Turnhout toegetreten tot Interkempen (Intercommunale Maatschappij der Kempen voor Electriciteits- en Gasvoorziening).

Gezien op de geplande werken voor het uitbreiden van de openbare verlichting geen toelagen konden bekomen worden, besloot de Gemeenteraad, in zitting van 4 October 1954, deze werken toe te vertrouwen aan Interkempen. — Uitvoering aan kostprijs, geraamd op $\pm$ 2.000.000 Fr.

Op 22 December 1954 hechtte de Gemeenteraad zijn goedkeuring aan het plan voor de uitbreiding der openbare verlichting

Door de vergunningshoudende mij. Gazelec werd hiervoor een ontwerp ingediend dat voorzag : een cabine, bestaande uit 5 cellen :

- 1^e Cel : Aankomst H.S.-kabel 3 x 16 mm/2
- 2^e Cel : Algemene hoofdschakelaar voor slachthuis en voorzuiveringsstation.
- 3^e Cel : Cel voor meetinrichting.
- 4^e Cel : Cel voor transformator 100 KVA met beveiliging.
- 5^e Cel : Vertrekcel voor voorzuiveringsstation.

In zitting van 22 November 1954, besloot de Gemeenteraad deze werken te laten uitvoeren door de N.V. Gazelec, voor de som van 135.100 Fr.

Gezien eveneens het nieuwe slachthuis niet in uitbating kon genomen worden, alvorens de werken der verlichting waren uitgevoerd, werd opdracht gegeven aan de N.V. Gazelec het nodige ontwerp op te maken.

In zitting van 24 Januari 1955 hechtte de Gemeenteraad zijn goedkeuring aan de opgestelde plans en lastvoorwaarden met bestek, belopende ter somme van 165.140 Fr.

Vanwege het Provinciebestuur werd medegedeeld dat op deze werken geen toelagen konden bekomen worden, en de Gemeenteraad besloot, in zitting van 4 Juli 1955, de werken te laten uitvoeren door Interkemen, voor de som van 133.163 Fr., zijnde de kostende prijs der werken en leveringen.

De gegeven opdracht omvatte het aanleggen van een koerverlichting met natriumdampontladingslampen in het nieuw slachthuis door het aanbrengen van 11 Lichtpunten met lampen S.O. 85 W. — 7000 lumen. — 220 V., te plaatsen op betonpalen met ringvormige doorsnede. De voeding zal genomen worden vanaf het bestaande L.S.-bord van het slachthuis.

Het aanleggen van de wegen in het domein van het slachthuis, met veemarkt en poortingen, moest verwezenlijkt worden voor de opening van het nieuw slachthuis.

Het ontwerp voorzag :

1. Het nodige grondwerk, nodig voor het onder profiel brengen van de wegenissen en markt, het vervoer van de graszoden en overtollige grond, het bijleveren van het tekort aan grond.
2. Het aanbrengen der riolering onder de veemarkt, de verbindingen van de te plaatsen straatkolken met de bestaande riolering :

Cementbuizen 30 cm. middellijn	lpm. 170
Cementbuizen 40 cm. middellijn	lpm. 315
Terra-Cottabuizen 20 cm. middellijn	lpm. 240

3. Het leveren en plaatsen van betonboordstenen 1 x 0,35 x 0,15, rond het slachthuis :
Rechte boordstenen, verm. hoeveelheid : lpm. 799
Gebogen boordstenen, verm. hoeveelheid : lpm. 600
4. Het leveren en plaatsen van betontegels 0,30 x 0,30 x 0,06 m. op zavelbed 0,05 m. in assemortel van 0,02 m., het inkeren met water en wit zand : verm. hoeveelheid : m² 1.500
Het leveren en plaatsen van betonblokken 0,50 x 0,50 x 0,10, op zavelbed van 10 cm., vol te gieten met cement en wit zand, inbegrepen de roosters.
Verm. hoeveelheid : m² 4.205
6. Het leveren en plaatsen van al de benodigheden voor het maken van een betonwegdek ter dikte van 0,18 m.
Verm. hoeveelheid : m² 6.690
7. Het leveren en plaatsen van straatkolken — 35 stuks.
8. Het maken van een afsluiting zoals de thans bestaande van het slachthuis, in paramentsteen, inbegrepen de pilasters aan de poorten.
Verm. hoeveelheid : lpm. 650
9. Het leveren en plaatsen van afsluitingspoorten, met nodig ijzerwerk, sluitwerk, arduin enz
Verm. hoeveelheid : 4 stuks.
10. Het maken van bezoekputten met de nodige deksels, gewicht 300 k^o, zonder zandopvangervang : 10 stuks.
11. Het maken van de bindstaven met betonpijlers, ijzeren barren met verlengstuk, betonpijlers alle 4 meter.
Verm. hoeveelheid : lmp. 595
12. Aanleggen van waterleiding en beplanting.

In zitting van 24 Januari 1955, hechtte de Gemeenteraad zijn goedkeuring aan de voorgelegde plans en lastvoorwaarden met bestek, ter somme van 3.266.150 Fr.

Gezien de budgetaire toestand van het land, kon de hogere bestuurlijke overheid geen toelage verlenen.

Op 15 Juni 1955 kon tot de openbare aanbesteding worden overgegaan.

De inschrijvingen, ten getale van 17, behelsden de hierna volgende biedingen :

1. PVBA. Daelemans & De Clercq, Antwerpen : 3.445.100 Fr.
2. N.V. Albomo, Mol : 3.590.500
3. N.V. Van Gorp's Moderne Wegenbouw, Ravels :
a. 3.562.210
b. 3.528.760
4. Leopold Van As, Mariaburg : 3.997.890
5. Vermeulen G., Arth. Goemarelei, 83, Antw. : 3.972.710

6. N.V. Ondernemingen Blondé & Vansteenbeeck, Boechout : 3.678.821
7. PVBA. Grauwels Gebr., Nijlen : 3.984.610
8. PVBA. Aug. Deckx & Zonen, Dessel : 3.595.900
9. PVBA. L. Clissen & Zonen, Nijlen : 3.839.740
10. De Wit Alf., Pierstraat, 1/bis, Kontich : 3.521.022,50
11. Paeshuyse Fr. B., Zwaneven, 88-90, Oud-T. : 3.764.335
12. Cassiers Arm. & Berckx, Berlaar : 3.844.000
13. N.V. Boutmans, Lier : 3.893.100
14. Houwelijckx Fr., St. Kathelijne-Waver : 3.889.100
15. Scheepers & Wouters, St. Kathelijne-Waver : 3.788.600
16. Thijs Henrik, Antwerpse Stwg., 30, Aartselaar : 3.891.585
17. Huet Louis, Wilrijk : 4.033.758

Op 4 Juli 1955 besloot de Gemeenteraad het aanleggen van de wegen in het domein van het slachthuis met markt en poortingen toe te vertrouwen aan de minst biedende, nl. de PVBA. Daelemans & De Clercq, Antwerpen, voor de som van 3.445.100 Fr.

Op 2 Augustus 1955 kon het bevel tot aanvang der werken gegeven worden.

De veewaag van het oude slachthuis werd door de ijkdienst afgekeurd en het Schepencollege besloot voor het nieuwe slachthuis een nieuwe veewaag aan te schaffen.

Ingevolge een prijsvraag werden de hierna volgende biedingen ingediend :

1. Ateliers J. Fransolet, rue de la Hoegne, Theux : 73.750 Fr.
2. S.A. Toledo, Chaussée d'Anvers, 142, Brussel : 139.500 Fr.
3. S.A. des Brevets van Berkel, St. Denisstr., Brussel : 117.750 Fr.

Er werd besloten de levering dezer waag toe te vertrouwen aan de laagsteieder, nl. de Firma « Ateliers Fransolet », Theux, voor de som van 73.750 frank.

Het gebouw, nodig voor het onderbrengen van deze waag, werd door eigen diensten opgetrokken. De ramen en de deur werden geleverd door dhr. Ch. Mariën, Patriottenstraat, 111, Turnhout, voor de som van 5.075 Fr.

De Firma G. Bourleau werd gelast met het leveren en plaatsen van een installatie voor het bergen van vleesafval. Prijs : 70.000 Fr.

KERKHOF.

De verpachting, op 21 October 1954, der standplaatsen voor verkoop van bloemen tijdens de dagen van Allerheiligen bracht 3.300 Fr. op.

De gewone onderhoudswerken en beplantingen werden uitgevoerd.

De drie onteigende woningen werden afgebroken met het oog op de uitbreiding van het kerkhof.

WATERLOPEN

Gezien de waterloop nr. 21, « Muizenvenloop » genaamd, een deel van de gronden welke ter beschikking gesteld werden van de N.V. Philips doorkruiste, besloot de Gemeenteraad, in zitting van 9 Mei 1955, deze waterloop tussen de punten H. 14 en H. 18 te verleggen.

De ruimingskosten van de waterlopen, dienstjaar 1954, werden door de Bestendige Deputatie, in zitting van 24-12-54, invorderbaar verklaard ten bedrage van 58.083 Fr.

Volgende delen van afgeschafte waterlopen, ingenomen door wegenis, werden aangekocht van het Beheer der Registratie en Domeinen :

1. — Grote Bentelloop :	321,60 m ²	
2. — Meirloop :	44,37	
3. — Bossenloop :	123,75	
4. — Grote Bentelloop :	67,80	
5. — Brede Bemptloop :	12,50	+ 46,25 m ² .

GEBOUWEN

De gewone onderhoudswerken aan de stadsgebouwen werden uitgevoerd.

Ingevolge een schrijven van het Ministerie van Openbaar Onderwijs en Schone Kunsten, besloot de Gemeenteraad, in zitting van 9 Mei 1955, akkoord te gaan met de rangschikking als monument van stadseigendom, gelegen Begijnenstr. nr. 26, zijnde het huis « Metten Thoren ».

Op vraag van de firma Keuppens-Leysen gaf de Gemeenteraad, in zitting van 4 Juli 1955, zijn goedkeuring aan de overname van de helft van de gevelmuur van het stadsgebouw « Taxandria ». Deze afstand werd gedaan voor de totale som van 1.878 Fr.

BOUWVERGUNNINGEN

De rol der belastingen op het bouwen en herbouwen bedroeg voor het dienstjaar 1954 : 250.910 Fr.

Volgende bouwvergunningen werden tijdens de periode van 1-9-54 tot 31-8-55 door het Schepencollege verleend :

a. Voor nieuwbouw :	1. Nijverheid :	19
	2. Particulieren :	142
b. Veranderingswerken :	1. Nijverheid :	20
	2. Particulieren :	286
c. Herstellingen :	1. Nijverheid :	1
	2. Particulieren :	14

KURSAAL

ALGEMEEN OVERZICHT VAN HET GEBRUIK VAN HET ZWEMBAD

Periode	Opbrengst100.—	Abonnement			Lessen	Grote Zwem- mers	Kroostrijke Gezinnen	Kinderen	Bezoekers	
		50.—	6.—	5.—					1,25	0,50
Sept.	10.451,50 Fr.	10	5	66	731	123	1154	231	542	209
1 ^o helft	13.533,50	44	2	57	697	67	928	216	540	152
2 ^o helft	10.059,50	6	6	57	810	77	932	214	494	155
Oct.	16.906,25	52	18	50	1029	85	1130	239	763	168
1 ^o helft	11.091,25	22	6	26	793	63	781	187	509	173
2 ^o helft	13.735,50	47	8	36	744	53	771	226	606	159
Nov.	8.932,50	10	5	44	736	50	536	191	592	135
1 ^o helft	15.462,75	67	8	41	724	54	645	249	477	143
2 ^o helft	7.027,75	10	2	14	636	39	421	139	663	119
Jan.	12.041,—	37	0	17	776	51	569	145	652	171
1 ^o helft	8.848,50	5	8	22	690	52	608	200	680	169
2 ^o helft	8.656,—	23	—	14	504	40	370	113	582	125
Febr.	8.760,50	16	1	7	688	45	461	137	706	165
1 ^o helft	14.501,—	58	11	20	635	73	750	210	710	194
2 ^o helft	9.704,50	10	8	35	78	97	882	230	618	207
Maart	15.439,75	36	20	66	930	196	1243	392	701	289
1 ^o helft	9.177,50	11	17	34	714	87	656	205	460	156
2 ^o helft	13.074,75	48	6	28	678	109	657	198	351	143
April	9.243,—	11	7	34	694	104	801	221	312	124
1 ^o helft	14.513,75	50	12	44	773	124	1003	321	313	161
2 ^o helft	11.125,—	19	14	92	703	72	1158	312	314	147
Mei	14.004,—	38	49	140	754	72	1244	360	492	217
1 ^o helft	10.711,75	4	39	144	701	119	1392	303	421	256
2 ^o helft	9.486,75	35	12	35	460	63	874	205	105	112
Juni	13.074,75	48	6	28	678	109	657	198	351	143
1 ^o helft	14.513,75	50	12	44	773	124	1003	321	313	161
2 ^o helft	11.125,—	19	14	92	703	72	1158	312	314	147
Juli	14.004,—	38	49	140	754	72	1244	360	492	217
1 ^o helft	10.711,75	4	39	144	701	119	1392	303	421	256
2 ^o helft	9.486,75	35	12	35	460	63	874	205	105	112
Aug.	10.711,75	4	39	144	701	119	1392	303	421	256
1 ^o helft	10.711,75	4	39	144	701	119	1392	303	421	256
2 ^o helft	9.486,75	35	12	35	460	63	874	205	105	112

De ontvangsten van het stedelijk zwembad Kursaal stegen opnieuw met ± 10.000 Fr. tegenover het vorige jaar, 1953.

FEESTZAAL KURSAAL

Na de vernieuwings- en aanpassingswerken werd de Feestzaal op 16 September 1954 plechtig heropend met een galavoorstelling waarvan de volledige opbrengst door de Heren De Wolf & De Backer, uitbaters van de Cinema, werd afgestaan aan de armenkas van de Heer Burgemeester. Op deze avond werd het woord gevoerd door de Heer Schepen van Openbare Werken, G. Crols. (Zie aanhangsel I-1).

ONDERWIJS

De gewone onderhoudswerken aan de schoolgebouwen werden uitgevoerd.

Ten dienste van het medisch schooltoezicht werd door stadszorgen een weegtoestel geleverd voor de aangenomen school van de Beekstraat.

In zitting van 25 October 1954, besloot het Schepencollege ten dienste van de Gemeentelijke Meisjesschool, Gemeentestraat, 18 schooltafels, prijs : 730 Fr. (-10%) en 36 stoelen, prijs : 234 Fr. te bestellen bij de firma « Hermes », Dorpstraat, 299, Berlaar.

STADSPARK

Verschillende onderwijsinstellingen van buiten de stad brachten een bezoek aan het stadspark. — Ook bij de bevolking groeit de belangstelling.

Tijdens het voorbije seizoen werden er geen nieuwe beplantingen aangelegd. — De gewone onderhoudswerken werden uitgevoerd.

Het rozenpark kende opnieuw een uitzonderlijk succes.

SPORTCENTRUM

Vanwege het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, Bestuur van de Lichamelijke Opvoeding, de Sport en de Openluchtwerken, werd medegedeeld dat het speelplein « Sportcentrum » voor de werking in 1954 in de categorie E gerangschikt werd (coëfficiënt 8).

Voor de werking in 1953 werd een toelage toegekend van 66.400 Fr.

De lange en warme zomer bracht de uitbating boven de normale ontvangsten.

De totale opbrengst van het Sportcentrum (huur van het café inbegrepen) bedroeg voor het Dienstjaar 1954 : 295.117 Fr.

BEPLANTINGEN

In de nieuwe wijken werden enkele bloemenperkjes aangelegd.

REINIGINGSDIENST

Door de uitbreiding van het bebouwde stads gedeelte wordt de bediening voor het afhalen van het huisvuil voortdurend verzaamd. — De twee vuilverwijderingswagens volstonden op sommige tijdstippen niet meer en af en toe diende andere wagens te worden ingeschakeld. — De vervanging van de twee Karrier's dringt zich op.

WERKLOOSHEID — TEWERKSTELLING

Gelet op het groot aantal werklozen in de Stad Turnhout en om ernstig mede te werken aan het bestrijden van de werkloosheid door het ter beschikking stellen aan nieuwe nijverheden van geschikte gronden, besloot de Gemeenteraad, in zitting van 24 Januari 1955, over te gaan tot de aankoop uiterhand van de percelen grond, gelegen wijk 0, nr. 960 k en 960 i, palende aan de Steenweg op Gierle, groot samen : 1 Ha. 64 a. 80 ca., toebehorende aan de familie De Viron-De Fierlant, aan de prijs van 214.700 Fr., alle vergoedingen inbegrepen. Dit perceel is uiterst gunstig gelegen, nl. in de nabijheid van het spoor en zonder grote kosten kan voorzien worden in gas, water en electriciteit, en aansluiting aan de riolen.

In zelfde zitting en voor zelfde doeleinde werd besloten tot de aankoop van volgende gunstig gelegen percelen :

Wijk O., nr. 962 g., groot :	1 Ha. 48 a. 20 ca.
962 i.,	1 Ha. 61 a. 30 ca.
960 d.,	1 Ha. 00 a. 65 ca.
958 d.,	1 Ha. 54 a. 10 ca.
962 i.,	62 a. 70 ca.
958 f.,	1 Ha. 79 a. 45 ca.
959 c.,	1 Ha. 93 a. 15 ca.

zijnde samen een oppervlakte van 9 Ha. 99 a. 55 ca., voor de globale prijs van 2.300.000 Fr. alle vergoedingen inbegrepen.

Deze gronden palen aan de Stwg. op Gierle en waren eigendom van de familie De Somer.

Algemeen overzicht der tewerkstelling van werklozen, ingevolge het Besluit van 6 Mei 1949 — Periode September 1954 tot Augustus 1955.

Maand	Aantal tewerkgestelden	Aantal gewerkte uren	Bruto-lonen.
September	67	13.440	308.132 Fr.
October	98	16.664	354.336 Fr.
November	99	22.776	491.375 Fr.
December	90	12.824	279.426 Fr.
Januari	49	8.680	176.486 Fr.
Februari	49	8.704	176.621 Fr.
Maart	60	8.384	167.412 Fr.
April	57	10.072	200.170 Fr.
Mei	54	9.760	194.016 Fr.
Juni	103	23.696	489.725 Fr.
Juli	114	20.173	419.344 Fr.
Augustus	123	23.682	499.098 Fr.
Totalen :	963	178.855	3.756.141 Fr.

Tentoonstelling over de beroepsopleiding.

Het regionaal Comité voor Beroepsopleiding organiseerde op 10, 11 en 12 October 1954 in de stadfeestzaal « Kursaal » een tentoonstelling over de beroepsopleiding in het atelier.

Verschillende beroepsverenigingen namen er aan deel. De Turnhoutse Stadtekenacademie, evenals de Dienst voor Studie en Beroepsoriëntering, verleende hun medewerking.

Deze tentoonstelling werd geopend door dhr. Bossaert, Minister van de Middenstand, in aanwezigheid van het College van Burgemeester en Schepenen en andere vooraanstaande personaliteiten.

TITEL XIII

LANDBOUW

VERSLAG VAN HET LANDBOUWJAAR 1-9-1954 - 31-8-1955

De crisis die zich vorig jaar in de landbouweconomie aanmeldde is in deze verslagperiode, jammer genoeg, werkelijkheid geworden.

De produktiekosten zijn wel is waar slechts in geringe mate gestegen maar de ontvangsten zijn zeer aanzienlijk gedaald. Voornamelijk de akkerbouwopbrengst kreeg de inzinking op te vangen, in de veeteeltprodukten was de schok iets zachter. De aardappelteelt, welke vroeger voor menig Turnhouts landbouwbedrijf een aardige bron van inkomen was, bracht dit jaar geen zaad in 't bakje. Ruime hoeveelheden aardappelen dienden aan veertig centiemen per kilogram afgezet, terwijl andere partijen zelfs geen koper vonden. Ook de zuivelprodukten waren weinig lonend en de opbrengst hiervan kon het peil van vorig jaar niet bereiken.

Besmettelijke ziekten onder het vee kwamen dit jaar weinig voor en de natte Zomer voorkwam grote insektschade op de gewassen.

De Tuinbouwers, zo min als onze landbouwers, zullen 1954 met dankbaarheid gedenken. Onze bevolking gaat steeds minder en minder groenten gebruiken en de in overhoop van elders aangevoerde groenten kwamen de plaatselijke prijzen ten zeerste drukken. Aan zeer lage prijzen moest worden verkocht en ruime hoeveelheden als veevoeders gelijkwideerd.

En, ondanks de weinig gunstige uitbatingsopbrengsten, lopen de prijzen der kultuurgronden maar steeds hoger en hoger. Zo zagen we gronden, in publieke verkoping de 200.000 Fr. per Hektare benaderen. We vragen ons werkelijk af, zijn die prijzen nog te verantwoorden? of luisteren de landhongerigen naar geen rede? De opslorping door woningbouw, oprichting van industriële en aanleggen van legerbasissen deden ook dit jaar in onze gemeente weer menig landbouwland verdwijnen.

Boerengilden, Boerinnengilden, B.J.B. Jongens en meisjesafdelingen zagen hun ledentallen van vorig jaar nog aangegroeid en hunne werkzaamheden uitgebreid. Voordrachten en vervol-

makingskursussen werden voor de leden ingericht en op gebied van gezonde ontspanning zette het Provinciaal Ruitersstornooi van 28-8-1955 de kroon op het werk. Ons Stadsbestuur stelde een terrein in het Stadspark ter beschikking, een paar honderd B.J.B.-ruiters uit de Provincie naar Turnhout gekomen verleende hunne medewerking en ook een groot deel onzer bevolking heeft hier deze edele sport naar waarde leren schatten.

F.J.G.

TELLING VAN DE WINTERBEZAAIINGEN EN VAN HET VEE OP 1 JANUARI 1955

Winterbezaaiingen.

Wintertarwe	5 Ha. 04 a.	
Rogge	241 Ha. 96 a.	
Totaal :	247 Ha. 00 a.	

Dieren.

1. Landbouwpaaarden :

Hengst- en merrieveulens beneden 1 jaar		5
Van 1 tot beneden 3 jaar		
hengsten	0	
merries	7	
ruinen	14	21
van 3 jaar en ouder		
hengsten (4 jaar en ouder)	1	
kweekmerries id	1	
andere merries	70	
ruinen	143	215
Totaal landbouwpaaarden :		241

2. Runderen :

Beneden 1 jaar :		
kalveren beneden 3 maand	193	
kalveren van 3 maand tot 1 jaar		
mannelijke	44	
vrouwelijke	392	629
Van 1 tot 2 jaar :		
jonge springstieren	17	
jonge stieren bestemd voor dekdienst	23	
vaarzen	407	447

Van 2 jaar en ouder :		
stieren	6	
uitsluitend melkkoeien	1655	
melk en trekkoaien	1	
vaarzen	109	
mest- en slachtvee	4	2775

Totaal runderen : 2851

3. Schapen : 8

4. Varkens :

Beneden 6 maand :

biggetjes beneden 8 weken	164	
van 8 weken tot 6 maand	787	951

6 maand en ouder :

beren	1	
fokzeugen : 6 maand tot 1 jaar	17	
1 jaar en ouder	29	
mest-zeugen en -beren	1	
andere varkens	130	178

Totaal varkens : 1131

5. Geiten : 2

6. Pluimvee :

Leghennen	8451	
Hanen	133	
Mesthoenders	475	

Totaal pluimvee : 9059

7. Bijenteelt

korven van stro	5	
kasten met losse ramen	17	

Totaal : 22

LAND- EN TUINBOUWTELLING 15-5-1955

	Ha.	a.
Wintertarwe	5	68
Wisseltarwe		30
Zomertarwe	5	84
Rogge	241	49
Zomergerst	1	91

	Ha.	a.
Haver	249	97
Korrelmaïs	1	80
Droog geogste bonen		77
Droog geogste erwten		51
Lupinen		17
Vroege aardappelen	8	51
Half-vroege aardappelen	16	51
Late aardappelen	53	67
Voeder- en half-suikerbieten	115	93
Voederwortelen	2	01
Koolrapen		2
Rode klaver	7	43
Andere klaversoorten	1	76
Voedermâis		91
Andere groenvoedergewassen	6	28

	Ha.	a.	ca.
Moestuinen	5	83	
Groen geogste erwten	1	44	20
Groen geogste bonen	1	70	50
Witloof	1	1	50
Tuinwortelen	1	5	50
Tomaten		70	75
Bloemkool		35	
Asperges		65	50
Kropsla		55	
Rode kool		83	50
Witte kool		83	
Spruitkool	1	34	50
Savooikool	1	11	
Prei	1	36	25
Ajuin		49	
Groene selder		56	75
Witte selder		20	
Knolselder		22	
Schorseneer		56	50
Spinazie		5	50
Andere groenten		88	25
Snijbloemen		54	
Bloembollen en -knollen		30	
Ander bloemen		27	
Tuinbouwzaden		24	
Groenten- en bloemenplantgoed		50	

Tijdelijk maailand

	Ha.	a.
ray-gras	48	79
ander	47	39
Tijdelijk weiland	48	24
Blijvend maailand	277	2
Blijvend weiland	666	75
Fruitteelt voor huishoudelijk gebruik	6	36
Fruitteelt voor de handel :		
hoogstammige boomgaarden	3	30
laagstammige met tussenteelt		5
id. zonder tussenteelt	1	35
Aardbeien	1	13
Sierbomen- en heesterkwekerijen		10
Bosboomkwekerijen		20
Groenten onder glas :		
	m ²	
tomaten	400	
andere	760	
Fruitteelt onder glas :		
aardbeien	300	
Bloementeelt onder glas	1.000	

Landbouwpaarden :

hengst- en merrieveulens beneden 1 jaar	5
van 1 tot beneden 3 jaar :	
hengsten	1
merries	7
ruinen	11
van 3 jaar en ouder :	
hengsten van 3 tot beneden 4 j.	5
hengsten van 4 j. en ouder	67
merries	152

Rundvee :

beneden 1 jaar	
kalveren beneden 3 maand	249
kalveren van 3 maand tot 1 jaar	
mannelijke	34
vrouwelijke	384

van 1 tot 2 jaar

jonge springstieren	44
id. niet bestemd voor de dekdienst	5
vaarzen	395
jonge ossen	7

van 2 jaar en ouder

stieren	4
melkkoeien	1.641
melk- en trekkoeien	3
vaarzen	145
mest- en slachtvee	41

Schape 19

Geiten 3

Varkens

  beneden 6 maand

biggetjes beneden 8 weken	126
van 8 weken tot 6 maand	808

  van 6 maand en ouder

beren	2
fokzeugen	
van 6 maand tot beneden 1 jaar	33
van 1 jaar en ouder	29
andere mestvarkens	68

Pluimvee

kuikens en jonge hennen	4.433
legghennen	8.574
mesthoenders	1.300

Bijen

strookorven	5
kasten met losse ramen	49

Landbouwtractoren e.a. :

Dorstractoren	1
Land- en tuinbouwtractoren	
benzine- en petroleumtype	2
diesel	11
motorculteurs	4
jeeps	2
spreitoestellen	5
melkmachines	19

Lijst der Veeartsen

DE VOCHT Jan	Stg op Mol 1/1	Gent 24-6-49	1-10-49
HOFKENS Constant	Stg op Antwerpen 88	Gent 24-6-49	9-11-49
VANDERHAEGHEN Astère	De Nefstr. 23	K.U. 18-7-29	22-11-29
VAN DE VLIET Lode	Graatakker 86	Gent 27-6-47	13-9-47

GEWESTELIJKE LAND- EN TUINBOUWSCHOOL, TURNHOUT.

Na een oponthoud van een jaar werden de leergangen herbegonnen op 9 November 1954 en afgesloten op 24 Februari 1955.

In het totaal werden 136 lesuren gegeven.

De opkomst der leerlingen was zeer regelmatig.

Er werd getracht zoveel mogelijk bij de praktijk te blijven voor de leerlingen :

voor de vakken hout — en metaalbewerking werd tweemaal gebruik gemaakt van de werklokalen der Vak- en Nijverheidsschool;

tweemaal had een filmvertoning plaats waarin onderwerpen van verschillende titularissen behandeld werden;

tweemaal ook bracht de epidiascoop verduidelijking terwijl de leerlingen ook de microscoop onder handen kregen in de lessen over dierkunde.

Dat deze werkwijze voldeed kon worden nagegaan in de uitslagen der ondervragingen, die zeer bevredigden.

Daar vele boeren en hoveniers in de onmogelijkheid verkeren hun zonen een middelbare land- of tuinbouwschool te laten volgen, wordt de Gewestelijke Land- en Tuinbouwschool zeer gewaardeerd door de beste onzer Land- en tuinbouwerszonen.

LAGERE LANDBOUWSCHOOL SEVENDONK

De lagere landbouwkursus ving aan op 13 October 1954 met 14 leerlingen. Gezien het gehucht heel wat minder dan 1000 inwoners telt behorende tot de land- en tuindersstand was dit ruim voldoende. Toch zal dit getal blijven slinken, daar er door ongehoorde propaganda en ook wellicht door de tijdsomstandigheden, onze boerenjongens getrokken worden naar de vakschool en werkplaats. Zo waren er reeds drie jongens die overdag werken gingen en s'avonds naar de avondschool kwamen. Een daarvan is door overwerk uitgevallen. Drie van de mogelijke kandidaten zijn met 12 jaar naar de dagvakschool gegaan, zeker om bijtijds hun stiel te kennen. Twee verkozen de avondvakschool. De grote vraag lijkt te zijn, wat met onze grotere jongens, niet noodzakelijk op het bedrijf, aanvangen ?

Deze winter worden de honderd uren besteed aan de bemestingsleer en de bijzondere plantenteelt.

Tussenin werd er herhaald over de grondregels der taal en van het rekenen, ook werd er gesproken over de betrekkingen met post, station, gemeente enz.

De leerlingen van het eerste jaar werd een overgangsbewijs overhandigd; die van het tweede en derde jaar kregen een diploma.

De cursus eindigde op 31 Januari 1955.

TITEL XIV

HANDEL — NIJVERHEID — TOERISME

ALGEMEEN CHRISTELIJK VERBOND VAN WERKGEVERS KRING TURNHOUT

Algemeen Voorzitter : Dhr. Alfons Verwaest.
Voorzitter Studiekring : Dhr. Van Bael Alfons.
Secretaris : Dhr. Aug. van den Abeelen.
Penningmeester : Dhr. Pol Verwaest.
Geestelijk Adviseur : E.P. De Rooy s.j. Rector St. Jozefcollege.
Bestuurder Secretaris : Dhr. De Vare Raf.

Activiteiten :

A. Om de maand vergadering van het Bestuur.

B. Ledenvergaderingen.

1. Probleem in verband met de menselijke verhoudingen in de onderneming, door G. Neyrinck, voorzitter van het Instituut voor Industriële Psychologie te Antwerpen.
2. De aangepaste ondernemingsvorm en de fiscaliteit in een familiale onderneming, door Dr. Jur. Albert Tiberghien, Directeur van het Instituut voor Financien en Belastingen.
3. Sociale Toestanden in Congo, door E.P. M. Janssens S.J. Geestelijk adviseur van het A.C.V.W./A.M.
4. Grondslagen van de menselijke verhoudingen, in de onderneming : studiedag onder leiding van Prof. P. Santschi, Directeur van het « Institut de Psychologie Appliquée » van Lausanne.
5. Het schoolprobleem, door Z.E.P. De Roy S.J. Rector van het Sint Jozef College.
6. Arbeids- en Bediendencontract, door Dr. Jur. Herman Lenaerts, substituut bij de Raad van State.
7. Sociale toestand en sociale spanning.

C. Cursus voor ondernemingsleiders.

1. Verkopen, is het een kunst of een techniek ?
2. Kostprijsberekening.
3. Is planning ook nodig voor uw bedrijf ?

4. Het Planningbord.
5. De participatie van het personeel aan de productiviteit van de onderneming.
6. Geest van organisatie in het algemeen.

D. Studiebezoeken. aan :

Suikerraffinaderij te Tienen.
Firma Raghenò N.V. te Mechelen.
Conservenfabrieken, Le Soleil, te Mechelen.

LIJST DER ARCHITECTEN 1954 (Best. Mem. 16-4-55)

Provinciaal register	Naam	Adres	Telefoon
626	Baeken Frans	Patersstraat 206	
659	La Planche Romain	Kwakkelstraat 134	1059
604	Lenaerts Leo	de Merodelei 219	1198
109	Luyts Jan	Oude Vaartstr. 16	202
423	Luyts Petrus	Patersstraat 173	1245
817	Muyldermans L.	Mermansstraat 23	
114	Pastijn Alois	Begijnenstraat 34	98
158	Nuyens Jos	Bentelstraat 7	498
241	Proost Jos	Mermansstraat. 30	1422
290	Savelkoel Jan	Graatakker 110	
396	Schoeters Frans	Oude Vaartstraat 1	801
404	Van Ravensteyn Leon	Warandestraat 30	1268
735	Wauters E.	Stg op Antwerpen 34/1	330

LAUREATEN VAN DEN ARBEID

K.B. van 15-7-1954

Mr. Dierckx Theo, Kasteelplein 13 — bakkerij.
Mr. Lauwers Frans, Gildenstraat 16 — timmerwerk in atelier.
Mr. Van Roey Alfons, Gasthuisstraat, 73 — viskleinhandel.

DIENST VOOR ARBEIDSBEMIDDELING EN WERKLOOSHEID.

Al de diensten, de Directie — Administratie — Arbeidsbemiddeling — Werkloosheid — zijn gevestigd in het « Huis van de Arbeid », Warandestr. 51 Turnhout, telefoon : 426 - 526 - 1586.
In hetzelfde gebouw bevinden zich eveneens de burelen van de Sociale Inspectie.

Het plaatsingskantoor Turnhout omvat de gemeenten : Baarle-Hertog, Oud-Turnhout, Turnhout en Vosselaar die rechtstreeks door kantoor Turnhout bediend worden, benevens Arendonk, Beerse, Merksplas, Vlimmeren, Hoogstraten, Meer, Meerle, Min-

derhout, Wortel, Kasterlee, Lichtaart, Tielen, Poppel, Ravels, Weelde en Rijkvorsel, Lille, Gierle, Poederlee en Wechelderzande, die rechtstreeks ressorteren onder wat wij noemen Steunpunten, dat is gemeenten waar eens per week zitting wordt gehouden door een arbeidsbemiddelaar.

1. STATISTIEK DER WERKLOOSHEID

Gemeente Turnhout :

Maand	Werklozen		Aantal dagen	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
September 1954	1.220	713	19.839	9.296
October 1954	1.279	828	22.725	12.001
November 1954	1.133	795	17.151	9.973
December 1954	1.515	1.100	19.802	12.641
Januari 1955	1.962	1.292	39.145	18.533
Februari 1955	1.857	885	31.902	12.523
Maart 1955	1.802	864	28.407	12.454
April 1955	1.332	815	21.251	11.651
Mei 1955	1.325	734	22.943	12.228
Juni 1955	1.018	721	16.326	10.301
Juli 1955	1.222	687	16.911	9.620
Augustus 1955	885	536	11.309	6.444

2. Commissie van Advies bij de Arbeidsbemiddeling — Gewestelijk Bureau Turnhout.

Voorzitter :

Dhr. A. Verhaert

Leden :

M. De Decker F.

M. Raeves Em.

M. De Vel L.

M. Roelants J.

M. Keuppens J.

M. Stakenborghs

M. Knaeps J.

M. Van Heupen J.

M. Maïs L.

M. Verheyen Fr.

3. Klachtencommissie bij het Gewestelijk Bureau Turnhout.

Voorzitter :

M. Kruyfhoofd J.

Leden :

M. Janssen A.

M. Smolders Gust.

M. Sack J.

M. Snoeckx Ch.

M. Levrie E.

M. Van Heupen Jos

M. Mesmakers P.

M. Verwaest Paul

M. Roelants J.

M. Vos H.

GAS- EN ELECTRICITEITSVOORZIENING INTERCOMMUNALE MAATSCHAPPIJ « INTERKEMPEN »

De Sted Turnhout trad toe bij de Intercommunale Maatschappij « Interkempen » bij beslissing van de Gemeenteraad dd. 6-9-1954.

Aantal abonneuten gas	6.108
Aantal abonneuten electriciteit	9.207
Verbruik gas	2.423.111 m ³
Verbruik electriciteit	4.790.478 kWh
Gemiddelde prijs gas	3,10 F per m ³
Gemiddelde prijs electriciteit	2,72 F per kWh

NAT. MIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN.

Sedert begin 1954 werd het door station Turnhout bediende gebied van de besteldienst nogmaals uitgebreid, derwijze dat het nu het volledig N.O. gedeelte der provincie Antwerpen omvat. 41 steden of gemeenten zijn hierdoor met het binnenland verbonden voor wat betreft ontvangst of verzending der stukgoedzendingen.

Het verkeer der volledige wagenladingen nam toe tegenover dit van vorige jaren. Er werden voor station Turnhout 10.302 beladen wagens bij aankomst en 4526 beladen wagens bij vertrek geboekt.

10207 beladen wagens werden hiervan uit het binnenland naar Weelde of Nederland doorgevoerd, terwijl er 5171 wagens uit tegenovergestelde richting werden ontvangen.

Het aantal vervoerde reizigers is nagenoeg hetzelfde als vorig jaar.

NAT. MIJ VAN BUURTSPOORWEGEN

In 1954 werden de werkplaatsen van de N.M.V.B. op de Stwg. op Antwerpen verkocht en afgebroken; een nieuwe wijk is aldaar in opbouw.

Het reizigersvervoer op de spoor- en autobuslijnen van de N.M.V.B. in het gewest Turnhout onderging geen aanzienlijke veranderingen.

De uurregelingen der openbare buurtspoor- en autobusdiensten bleven nagenoeg ongewijzigd.

Op de elektrische dienst Antwerpen-Turnhout werden voor de normale diensten al de nog overblijvende kleine-twee-assige rijkstrijtuigen door grote aanhangrijtuigen op schamelstellen vervangen.

Het aantal bijzondere autobusdiensten en seizoendiensten voor vervoer van werklieden, meestal voor werkgelegenheden in Nederland, nam nog uitbreiding.

De Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen zal verder de nodige schikkingen treffen om zo spoedig mogelijk de exploitatie van de stadsautobusdienst te beginnen.

Ook werd de nodige toelating gevraagd om eerlang de exploitatie van de lijn Turnhout-Mol met autobussen te verzekeren.

POSTERLIJEN.

Geen noemenswaardige wijzigingen tegen vorig jaar.

SCHEEPVAART.

Haven van Turnhout (1954)

L a d e n :	Vloeibare brandstof	10
	Ertsen	277
	Bouwmaterialen	751
	Ceramiek- en glasnijverheid	301
	Hout	44
	Granen	465
	Landbouwproducten	230
	Nijverheidsproducten	236
	Asse- en meststoffen	320
	Allerhande goederen	1.029

Totaal 3.663

L o s s e n :	Steenkool	3.749
	Vloeibare brandstof	10
	Bouwmaterialen	76.502
	Ceramiek- en glasnijverheid	91
	Hout	807
	Granen	28.905
	Landbouwproducten	7.601
	Nijverheidsproducten	3.069
	Asse- en meststoffen	1.534
	Allerhande goederen	1.962

Totaal 124.230

Goederentrafiek:	Opvaart	Afvaart	Totaal
Vaste brandstoffen	672	48.007	48.679
Ertsen	222	84	306
Metalen	105	298	403
Bouwmaterialen	30.194	132.531	162.725

Ceramiek- en glas	177.216	6.649	183.865
Hout	300	368	668
Granen	20.410	500	20.910
Landbouwproducten	4.195	1.009	5.204
Nijverheidsproducten	3.910	11.955	15.865
Asse- en meststoffen	280	5.989	6.269
Allerhande	2.118	1.054	3.172

Vergelijkende tabel :

1936	1.376.796 Ton
1948	353.191
1949	407.056
1950	423.536
1951	415.656
1952	444.976
1953	484.190
1954	448.190

VERSCHILLENDE NIJVERHEDEN.

Sigarennijverheid :

Niettegenstaande de zware concurrentie die deze nijverheidstak in het Benelux-kader heeft te onderstaan, behoudt zich onze productie op haar vroeger peil en zijn er nog vooruitzichten voor verdere uitbreiding.

De firma Alto o.a. stelt 420 personeelsleden te werk.

Boeknijverheid :

De bedrijvigheid gedurende het afgelopen dienstjaar 1954-55 kan bevredigend genoemd worden wat de binnenlandse markt en sommige overzese gebieden betreft. In andere overzese gebieden, die voor de oorlog tamelijk belangrijke klanten van ons waren, hebben wij nog niet onze vroegere posities kunnen heroveren.

Geglansd papier, speelkaarten en allerlei drukwerken :

De bedrijvigheid was iets groter dan verleden jaar. Enkele landen laten wederom de invoer van onze producten toe in geringe mate. Met scherp te concurreren, hebben wij hier en daar een order kunnen boeken.

Pharmaceutische nijverheid :

Fabricatie :

Antibiotica — Vitamiënen — Hormonen — Chemico-therapeutica — Orgaanextracten.

In allerlei vormen : tabletten, dragees, granulaten, cachetten, flesjes, ampullen, siropen, emulsies, oplossingen enz.

Synthese :

Volledig zelfstandigwerkend, synthese-laboratorium.

Uitgebreide bibliotheek en documentatie.

Analyse-laboratorium :

Analytische afdeling — Fysische afdeling — Pharmacologische afdeling.

DE PHILIPS FABRIEKEN

In afwachting van de opbouw van haar nieuwe fabrieken langs de steenweg op Gierle, die in Mei 1956 a.s. in werking zullen worden gesteld, heeft de firma Philips personeel in twee voorlopige fabrieken aan de arbeid gezet. Dit personeel geniet een voorbereidende opleiding in verband met de taak, die in de nieuwe fabrieken zal moeten worden vervuld.

Statistiek der overnachting in hotels en logementshuizen te Turnhout

	BEIGEN	NEDERLANDERS	FRANSEN	ENGEISEN	DUITSERS	ZWITSERS	U.S.A.-ERS CANADEZEN	SCANDINAVIERS	ITALIANEN	LUXEMBURGERS	VERSCHILLENDE en Vaderlandslozen	TOTAAL
1954												
Sept.	291	47	8	4	19		16				15	400
Okt.	304	27	3	1	14	3	7	1			7	367
Nov.	600	23	6	4	3						2	639
Dec.	341	21	4	2	7					1	1	378
1955												
Jan.	365	82	6	1	3			1	3		1	462
Feb.	313	24	14	1	14	1	1	1			2	371
Maart	548	38	6		9			1			3	605
April	525	39	18	17	28						5	633
Mei	397	30	21	8	5	5		1	12		1	480
Juni	524	33	22	3	8	2	2	1			1	596
Juli	1.192	58	5	11	23						1	1.290
Aug.	1.868	65	23	10	43							2.009
Totaal	7.268	487	136	62	176	11	26	8	15	2	39	8.230

TITEL XV

FEESTELIJKHEDEN — MERKWAARDIGE GEBEURTENISSEN

1. Ontvangsten op het Stadhuis.

- 12-9-54 Hoge Gildenraad
K.A.J.-V.K.A.J. bij hun 25-jarig bestaan
Harmonie Vermaak na Arbeid bij gelegenheid van het behalen van de 1e prijs voor stapmarchen te Kerk-
rade (Ned.) (Internationaal Muziekconcours)
- 19-9-54 Bond der Grote Gezinnen — afd. Turnhout — Over-
handiging nieuw vaandel
Centrale der Metaalbewerkers
- 25-9-54 Albert-Van Dijck-Comité ter gelegenheid der Albert
Van Dijckhulde te Turnhout
- 9-10-54 Maatschappij van Goedkope Woningen bij gelegen-
heid van de eerste steenlegging der wijk « Rivierstraat-
Ieperstraat »
- 10-10-54 Ontvangst van de heer Minister van Middenstand, bij
gelegenheid der opening van de tentoonstelling « Op-
leiding langs de werkplaats »
- 12-10-54 Ontvangst Minister Rey en de leden der Kamer-
commissies van Economische Zaken, bij gelegenheid
van hun bezoek aan de boorinstallaties te Turnhout
(zie aanhangsel I-4)
- 17-10-54 Nationaal Verbond der Invaliden en verminkte Sol-
daten der beide oorlogen
Kunstverbond Turnhout, ter gelegenheid van het
behalen van de « Koningsprijs » op de Nationale
toneelwedstrijd te Leuven
- 21-11-54 Ontvangst van de toneelkring « Het Licht » bij zijn
25-jarig bestaan
- 26-12-54 Ontvangst van de Kanariekwekers Maatschappij
« Ons Vredens thuis » bij gelegenheid van het 25-
jarig bestaan der Mij (zie aanhangsel I-7)
- 8-1-55 Ontvangst van de heer Leburton, Minister van Volks-
gezondheid en Gezin, bij gelegenheid der plaatsing
van een gedenksteen op het voorzuiveringsstation
alhier. (zie aanhangsel I-8)

- 9-1-55 Kunstverbond — Turnhout, bij gelegenheid van het behalen van het Koninklijk Landjuweel 1954.
- 21-3-55 Bestuur van de « Kleine Landeigendom » bij gelegenheid van een studiedag te Turnhout.
- 21-4-55 Ontvangst van de beroepsrenner Jean Brankart, bij gelegenheid van zijn overwinning in de tijdrit van de 3e daagse van Antwerpen, aankomst te Turnhout.
- 30-4-55 Ontvangst van de Turnhoutse Rotary-club, bij gelegenheid van de overhandiging van haar keure
(zie aanhangsel I-13)
- 19-5-55 Ontvangst van het Rerum-Novarum-Comité bij gelegenheid der arrondissementele viering te Turnhout
(zie aanhangsel I-14)
- 22-5-55 Ontvangst Adviesraad en Personeel Tekenaacademie bij gelegenheid van de Prijsuitdeling en opening der Tentoonstelling der Academie
Ontvangst der « Rode Turners » bij gelegenheid van de gowwfeesten te Turnhout (zie aanhangsel I-15)
- 5-6-55 Ontvangst der zusters « Ziekendiensters » bij hun 75-jarig verblijf in onze Stad
- 26-6-55 Ontvangst van de heer Grandjean, Sportveteraan der Lokerenwijk. (zie aanhangsel I-16)
- 3-7-55 Ontvangst der Mij « Biljartvrienden » (Kte Veldstr.) bij gelegenheid van hun 25-jarig bestaan.
- 16-7-55 Ontvangst van de Bond der Grote Gezinnen bij gelegenheid van de Landdag te Turnhout.
(zie aanhangsel I-17)

2. Verschillende.

- 8-9-55 tot 1-10-54 Mariale Ommegang in de Dekenij Turnhout O.L.V. van Vosselaar bezoekt de 24 parochiekerken in de Dekenij.
- 12-9-54 Viering van het 25-jarig bestaan der K.A.J.-V.K.A.J.
- 16-9-54 Heropening Kursaal (na verbouwingswerken aan de de toneelzaal) (zie aanhangsel)
- 18-9-54 Mgr. Van Eynde zegent nieuwe gebouwen in, bij de Vak- en Nijverheidsschool der Zandstraat.
- 19-9-54 Vlaggewijding van de plaatselijke afdeling van de Bond der Kroostrijke Gezinnen — overhandiging van vaandel ten stadhuize.
- 24-9-54 Herdenking van de Bevrijding der Stad Turnhout door de Geallieerde troepen op 24-9-44 (1^e decennium)
- 25-9-54 Albert van Dijckhulde te Turnhout.
(zie aanhangsel I-3)

- 10-10-54 Tentoonstelling « Beroepsopleiding langs het atelier » in de zaal Kursaal, geopend door de heer Minister van Middenstand
- 5-12-54 De toneelkring « Kunstverbond » behaalt het Koninklijk Landjuweel 1954 te Brugge.
(zie aanhangsel I-11)
- 6-1-55 Ondertekening der akte van aansluiting bij « Interkempen » (Intercommunale Maatschappij der Kempen voor Gas- en Electriciteitsvoorziening) ingevolge de Raadsbeslissing van 6-9-54
- 8-1-55 Plaatsing van een gedenksteen in de werken van het « Voorzuiveringsstation » door de heer Leburton, Minister van Volksgezondheid en van het Gezin
(zie aanhangsel)
- 23-1-55 Aanstelling van Z.E.H. Luytens tot Kapelaan der Kapelanie van O.L.V. van den Rozenkrans te Weelde Statie (grondgebied Weelde)
- 30-1-55 Syndicaal Jeugdcongres der K.A.J. te Turnhout.
- 19-5-55 Arrondissementele Rerum Novarumviering te Turnhout.
- 5-6-55 Viering van het 75-jarig verblijf der EE.ZZ. Franciscanessen (Ziekendiensters) te Turnhout.

De 31 Maart 1880 kwamen 4 Zusters van de H. Familie te Turnhout aan, vergezeld van de Stichteres, Moeder Elisabeth van Jezus, en van hun geestelijk Bestuurder. Eerw. Heer Cornet. Zij vestigden zich in de Patersstraat en mochten van de kant van het Turnhoutse volk sympathie en vrijgevege steun ondervinden. Daar het getal der Zusters toenam en de woning te klein werd, namen zij hun intrek in een huis in de Otterstraat, waarin zij tot heden toe verblijven. De eerste Overste, aangesteld door de Stichteres zelf, was Zuster Crescentia. De huidige Overste, de elfde sedert de aankomst van de Zusters in Turnhout, is Zuster M. Longina, in de wereld Juliana Schröder, aangesteld de 27 October 1953.

Hier mag wel melding worden gemaakt van drie Zusters, wier naam in zegening is bewaard gebleven bij de dankbare bevolking van de stad Turnhout. Zuster Ernestine, Zuster Balbina en Zuster Pauline hebben in moeilijke en gevaarlijke omstandigheden van besmettelijke ziekte, zonder naar enig offer om te zien, een gans bijzondere offervaardigheid getoond. Toen in 1902 de typhus heerste in de stad, vooral onder de armen, werden de drie Zusters dag en nacht bij zieken en stervenden geroepen : zij spaarden zich niet en gingen van huis tot huis om de hun

toevertrouwde zieken behulpzaam te zijn ; van deur-tot-deur klopten zij aan bij de rijken om aalmoezen af te bedelen voor hun arme zieken.

8/11-7-55 11 Juli-feesten te Turnhout ingericht door de V.V.V. onder de Auspiciën van het Stadsbestuur.

10-7-55 Gouden jubileum van het zangkoor « Sinte Cecilia » der parochie H. Hart.

16/17-7-55 Landdag van de Bond der Grote Gezinnen van België te Turnhout.

De heer GEYSELS LOUIS, Tichelarijstraat 23, redde het kindje Meynen uit de Patersstraat, van de verdrinkingsdood in het kanaal alhier;

De heer SEGERS JEAN, Steenweg op Oosthoven 40, redde het kindje Van Deun aan de Oude Kaai, eveneens van de verdrinkingsdood in het kanaal.

Bij Koninklijk Besluit van 11 Juli 1955 werd aan beide redders de medaille 3^e klas toegekend voor deze daden van moed en zelfopoffering.

AANHANGSEL I

REDEVOERINGEN

1. — Rede, uitgesproken door dhr. A. Crols, Schepen van Openbare Werken, bij de plechtige heropening van de feestzaal Kursaal, na het uitvoeren van de verbouwingswerken, op 16 September 1954.

Op uitnodiging van de Heren De Wolf en De Backer, de nieuwe uitbaters van de Kinema Kursaal, waren we, ruim 7 jaar geleden, hier ook verenigd bij de plechtige heropening dezer feestzaal, die, na de brandramp in 1939, door het Stadsbestuur was aangekocht.

Met de middelen en materialen, die tijdens de oorlogsjaren ten dienste stonden, en op aanwijzing en plannen van de technische diensten der stad, werd met de heropbouw een begin gemaakt. Slechts in 1947 kwam de Feestzaal in exploitatie en over 't algemeen was men tevreden over het bereikte resultaat.

Door zijn enorme afmetingen imponeerde de zaal en verwierf van in den beginne de gunst van het Turnhoutse publiek, zo voor de kinema-uitbating als voor toneel-, kunst- en muziekprestaties.

Na enkele jaren zagen wij, even goed als de talrijke bezoekers, dat de zaal veel van haar oorspronkelijke frisheid had ingeboet en de kleuren eerder een sombere indruk nalieten, terwijl de uitwerking van de mantel van het theater ouderwets leek en volledig in strijd met de huidige bouwtrant. — Ook de techniek van de kinema werd op gans andere paden gestuurd en waar reeds andere uitbaters zich aan de nieuwe eisen hadden aangepast of er mede doende waren, kon de Kursaal niet achterwege blijven en was het vraagstuk der vernieuwing en aanpassing positief gesteld.

Bij de eerste besprekingen met de heren De Wolf & De Backer bleek dat grote moeilijkheden dienden opgelost om het scherm dat naar hun mening ongeveer 12 m. moest bedragen, veilig weg te kunnen bergen op Vrijdagen wanneer de Stad, volgens contract, over het Kursaal moest kunnen beschikken.

Het Schepencollege besliste alsdan de zaak voor de Gemeenteraad te brengen en deze te verzoeken kredieten ter hand te stellen voor de uitvoering der werken. Een grondige en degelijke

bespreking had plaats aan de hand van de voorgelegde plannen en lastboeken die uiteindelijk werd besloten met een algemene Ja-stemming. — De ontwerper der plannen was de Heer Rie Haen van Antwerpen. Deze architect is geen onbekende in de wereld der kinemautbaters. — Meer dan 50 zalen had hij reeds gebouwd of verbouwd en we waren overtuigd dat onder zijn bekwame leiding en met zijn verworven ervaring de Kursaal van Turnhout een waardige plaats zou innemen onder de prachtige kinemazalen waarvan hij de scheppende ontwerper was. Binnen enkele ogenblikken zult U zelf zien hoe hij er in geslaagd is de ontzaglijke muurruimte op gelukkige wijze te breken door het aanbrengen van wandlusters en in de zaal een atmosfeer van kalmte en rust te scheppen door het spel der harmonieërende kleurschakeringen terwijl een groots opgevatte en nochtans sobere theaterscène met schitterende lamégordijnen ruime mogelijkheden biedt voor toneel en muzikale opvoeringen.

In naam van het College van Burgemeester en Schepenen en ook van gans de Gemeenteraad dank ik van harte de Heer Haen om zijn verwezenlijking die door onze Turnhoutse bevolking beslist naar waarde zal worden geschat.

De verschillende aannemers stonden ook voor een moeilijke opdracht omdat de hun gegunde tijdspanne zo kort was, maar met de ondervinding die de heer Hermans van Merkssem reeds had opgedaan bij het herbouwen van tientallen kinema's in- en rond Antwerpen, tegelijk met zijn onderaannemer voor het stafwerk, de firma Koremans van Antwerpen, berustte dit deel van het werk in goede en veilige handen en, dank zijn toegewijd en geschoold personeel, heeft hij het werk waarvoor hij had ingeschreven op degelijke wijze volbracht. — De Heer Koremans die zich met het uitwerken van de wandlusters en het wapen van Turnhout heeft gelast mogen we hier niet onverlet voorbijgaan. Hij heeft, zo trouw mogelijk, naar oude archiefzegels, ons wapenschild uitgebeeld en zijn werk verraadt de geboren kunstenaar die in hem schuilt.

Aan de Heer Heimans van Ekeren aan wie de schilderwerken werden toevertrouwd mogen we evenmin onze dank onthouden. Wellicht was de zwaarste taak hem toebedeeld, hij was de eerste maar ook de laatste ter plaatse, maar met kalmte en overleg, bijgestaan door zijn twee onvermoeibare zonen, heeft hij de Kursaal netjes opgefrist en in kleuren gezet die het oog aange-naam strelen en verrassen.

Slechts één Turnhoutse Firma had prijs ingediend voor het gordijnen- en garnierderswerk, de heer Marien-Denis, en ook hij heeft geen moeite gespaard om volledige voldoening te geven

aan de opdrachtgevers en wij vormen de beste wensen voor de verdere uitbreiding van deze jonge firma.

Ik wil hier nog bijzondere hulde brengen aan het werkliedenpersoneel der Stad, dat in niet geringe mate heeft bijgedragen om tijdig de verbouwingen te voltooien en meer speciaal vernoem ik Toon Van der Veken en Louis Van Gompel, die niet alleen de uitvoerders zijn van het smeedwerk der wandlusters maar ook het mechanisme hebben klaar gemaakt dat toelaat met volkomen zekerheid het reuzefilmscherm op en neer te laten. En tenslotte verdient de stadselectrieker, Petrus Janssen, nog te worden vermeld. Met zijn helper heeft hij ganse dagen en halve nachten gesloofd om de elektrische leiding af te breken, opnieuw te leggen, de stroom tot in de lusters boven het theater te brengen, de schijnwerper van het voetlicht, te samen met de aandrijving der gordijnen op punt te zetten en tientallen zaken meer die het sterkste zenuwstelsel zouden ontredderen. — Het Gemeentebestuur is fier zulke bekwame en gespecialiseerde elementen onder haar personeel tellen en we meenden dat het plicht was bij deze gelegenheid hun aandeel in de verfraaiings- en verbeteringswerken te moeten onderlijnen.

Nu blijft er nog over onze dank uit te spreken aan de Heren De Wolf & De Backer voor het prachtige initiatief dat ze hebben genomen met de volledige opbrengst van deze gala af te staan aan de armenkas van de Heer Burgemeester. We hopen dat deze avond moge uitgroeien tot een groot succes om alzo langs caritatieve weg de nood in behoeftige gezinnen te kunnen lenigen.

Gedurende de jaren dat de uitbaters van de Kursaal met ons in regelmatig contact zijn geweest, mag ik zeggen dat onze betrekkingen steeds hartelijk en begrijpend zijn geweest. Als zij besloten over te gaan tot het aanpassen van hun filmprojectie aan de nieuwste vindingen van de techniek dan is zulks ingegeven door de zorg zich minstens op één zelfde hoogte te stellen als de andere cinemautbaters en hun cliënteel te laten genieten van de voordelen die het panoramisch scherm en de cinemascope bieden. — Ze hebben getracht het beste te geven wat op dit ogenblik te vinden is en zowel hun scherm als hun projectieapparaat zal in staat wezen de schoonste en beste filmprogramma's aan onze Turnhoutse bevolking aan te bieden.

Moge de Kursaal blijven het middenpunt van het kultureel leven in onze Stad en tevens ook de aantrekkingspool voor gezonde ontspanning in een ruime moderne kinemazaal waar allerlei zedelijke verantwoorde en hoogstaande filmen worden afgerold.

2. — Rede uitgesproken door de hr. L. Peeters, Schepen van Onderwijs, bij de zegening der nieuwe gebouwen der Vak- en Nijverheidsschool, op 18-9-1954.

Monseigneur,

Zeer Eerwaarde en Eerwaarde Heren,

Mevrouwen, Mijnheren,

Het is mij vergund, in naam van het College van Burgemeester en Schepenen, het woord te voeren bij de plechtige inzegening dezer prachtige schoolgebouwen.

En mijn eerste woord, namens het Stadsbestuur, wil een woord zijn van dank. Dank aan het Bestuur dezer Vak- en Nijverheidsschool en dank aan het flinke lerarenkorps, voor de excellente technische vorming en voor de diepe kristelijke opvoeding die zij aan onze arbeiderskinderen verschaffen.

In onze eeuw van technische vooruitgang baart het inderdaad geen verwondering dat te allen kante technische scholen uit de grond rijzen, en dat de organisatie van het technisch onderwijs meer en meer ter harte wordt genomen. Het is inderdaad zo, dat de technische vaardigheid van de arbeider meer en meer op het voorplan treedt en dat voor onze kinderen een degelijk technisch diploma in vele gevallen te verkiezen valt boven een semi-eruditie welke wordt megedragen uit enkele jaren middelbaar onderwijs. De bekwaamheid van een goed geschoold vakman is inderdaad veruit te verkiezen boven wat men maar al te vaak « een goede geleerdheid » noemt, en op finantieel oogpunt zijn we zo ver gekomen dat een vaardige stielkennis ontzaglijk beter de broodwinning verzekert dan geleerdheid, of wat men daar in de volksmond door verstaat.

In deze orde van gedachten is het dan ook niet verwonderlijk dat de zorg van hen die de verantwoordelijkheid dragen in het Katholiek onderwijs, is uitgegaan in de richting van het technisch onderwijs en dat te allen kante Vrije Katholieke Vak- en Nijverheidsscholen werden opgericht.

De instelling waarvan wij vandaag nieuwe gebouwen hebben ingezegend, en waarvoor Mgr. Van den Eynde persoonlijk wilde overkomen, is een der schoonste en degelijkste in de reeks Katholieke inrichtingen van technisch onderwijs. En wij kunnen niet anders dan van ganser harte bestuur en personeel der school gelukwensen om de prachtige resultaten die zij, door noeste arbeid en toegewijde zorgen aan het volkskind, tot op heden reeds mochten bekomen. Door hun vaardigheid en toegewijde bezorgdheid nam de school een voortdurende uitbreiding, zodat nieuwe gebouwen noodzakelijk bleken om gelijke tred te kunnen

houden met de noodwendigheden van het onderricht en de groei der schoolbevolking.

Een Katholieke technische school is een zegen voor Stad en streek. Inderdaad worden daar niet alleen bekwame arbeiders gevormd, waaraan onze Kempen zo grote nood hebben, maar worden tevens volwaardige en flink gevormde kristen mensen gevormd, waaraan onze maatschappij, in de stormen der heden-daagse ontkerstening, wellicht nog meer behoefte heeft.

Men heeft aan het Katholiek Onderwijs, ten onrechte trouwens, het verwijt toegestuurd dat het op technisch oogpunt zou ten achterstaan tegen de z.g. officiële scholen. De resultaten die o.a. in deze school worden bereikt zijn de flagrante weerlegging van deze linkse en sectaire aanvallen. Doch waar men nimmer over spreekt, en wat van even groot, zo niet van groter belang is, is de degelijke menswaardige vorming, die onze kinderen krijgen, samen met de technische vaardigheid. Zij leren aldus niet alleen hun vak, zij leren al wat nodig is om volwaardig mens te zijn : mens naar ziel en lichaam, naar geest en hart, naar innerlijke waarden die de logische en noodzakelijke aanvulling zijn van de vakkennis en de technische eruditie.

En daarom juist is de Katholieke Vakschool te verkiezen boven alle andere soortgelijke instellingen, omdat zij onze jongens en meisjes niet maakt tot precisie-apparaten of nijverheids-automaten, doch hen vormt tot flink geschoolde, maar tevens volwaardig gevormde mensen.

Een diploma van een katholieke vakschool is aldus geen bewijs van technische kennis alleen, het is tevens een bewijs van innerlijke vorming, van eerbied voor wet en geweten, van eerbijheid en arbeidsfierheid, van arbeidsvreugde en arbeidswaardering.

En daarom danken wij al degenen die deel hebben aan deze kristelijke technische vorming : bestuur en lerarenkorps, geestelijke overheid en kristen ouders, die hun kinderen aan deze instelling toevertrouwen.

Monseigneur, Zeer Eerwaarde en Eerwaarde Heren, Mevrouwen, Mijnheren, op deze plechtige inzegening der nieuwe gebouwen van de Turnhoutse Vak- en Nijverheidsschool, heeft het Stadsbestuur er aan gehouden zijn ware gevoelens van eerbied en dankbaarheid uit te drukken voor al hetgene in deze prachtinstelling voor de volksjeugd wordt gedaan. Namens het Stadsbestuur wens ik deze school, haar bestuur, haar lerarenkorps en al hare leerlingen een vruchtbare en schone toekomst.

Ik dank U.

3. — Rede uitgesproken door de heer L. Peeters, Schepen van Openbaar Onderwijs, op de Albert Van Dijck-hulde ten stadhuize op 25-9-54.

Zeer Eerwaarde Heren,
Mevrouwen,
Mijnheren,

Het is voor mij een eer en een genoegen, als Schepen van Onderwijs namens het Stadsbestuur, en als Voorzitter van de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer namens deze vereniging, hulde te mogen brengen aan een der grootste kunstenaars der laatste eeuw, die wij gelukkig zijn een der onzen te mogen noemen, aan wijlen Meester Albert Van Dijck.

Want het is inderdaad de taak van de Openbare Besturen, en het ligt in de lijn van hun activiteit, er zorg voor te dragen dat de besten hunner medeburgers, waartoe ongetwijfeld ook de kunstenaars behoren, in de nagedachtenis van hunne stads-genoten en deze der komende geslachten zouden bewaard blijven.

Daarom heeft het stadsbestuur besloten, naast de vele straatnamen van Turnhoutse en Kempische Kunstenaars die wij in onze Stad reeds kennen, ook deze van Albert Van Dijck te geven aan een straat in de nieuwe wijk welke thans haar voltooiing nadert, in de Zuidersector van de Stad. En zo zullen wij binnen afzienbare tijd naast een Jacob Smitsstraat, een Emiel Verreesstraat, een Frans Andelhofstraat en tientallen andere, ook een Albert Van Dijckstraat openen, tot nagedachtenis van de al te vroeg ontvallen kunstenaar, die na Jacob Smits de grootste onzer Kempische Schilders genoemd wordt.

Over het leven en de kunst van Albert Van Dijck zullen wellicht meer bevoegde sprekers U dezer dagen reeds een en ander verteld hebben, en zal ontegensprekelijk de spreekbeurt van de heer Dr. Walter Van Beselaere, welke U zo aanstonds zult kunnen beluisteren, U ten volle inlichten en op de hoogte stellen.

Maar ik zou er wel even uwe aandacht op willen vestigen welk belang de kunstenaar en het kunstwerk heeft in onze samenleving. Men heeft het uitentreuren herhaald dat onze eeuw een eeuw van materialisme is, van vervlakking, van nivellering aller waarden. En hoe betreurenswaardig ook, er ligt veel waarheid in deze vaststelling. Maar dan zijn daar Goddank van die lichtpunten, van die verheven toppen in het niveau der maatschappij, die deze bewering komen logenstraffen en die ons naar omhoog doen kijken, boven het materialistische en nivellerende uit: naar de hogere waarden, naar de eeuwige schoonheid: de

kunst. Die lichtpunten, Geachte toehoorders, zijn onze kunstenaars. Zij zijn het die de alledaagsheid ontvluchten en ons mee optillen boven het vergankelijke, naar de serene toppen der eeuwige waarden. Zij zijn werkelijk de cultuurdragers van ons volk. Zulk een lichtpunt, zulk een verheven hoogte is de kunst van wijlen Meester Albert Van Dijck, zulk cultuurdrager is ook hij geweest in zijn al te kortstondig, maar zo vruchtbaar en waardevol kunstenaarsbestaan.

De tentoonstelling die U zoëven hebt zien openen, en waar ge, ik twijfel er niet aan, in de loop der volgende dagen nog wel eens rustig en peisvol zult terugkeren om al die schoonheid en al die rijkdom diep in Uw ziel op te nemen, deze tentoonstelling heeft op ons allen een diep, overweldigende en gloedvolle indruk nagelaten. Zij brengt ons in een sfeer die wij niet gewoon zijn: wij voelen er de hogere waarden aan, wij worden er van door-drongen, wij worden tot hoger kijken genoopt, want wie de kunst heeft leren smaken zoals zij ons daar wordt geboden, kan zijn blik niet meer in het slijk laten verstarren.

En wij zijn er van overtuigd dat ook de onderwijsinstellingen dezer stad, de kans zullen waarnemen om de studerende jeugd de weg naar, en de smaak voor het kunstwerk te leren.

Het kunstwerk van Albert Van Dijck grijpt ons zo direct aan, omdat het zo echt Kempisch is. Sober en eenvoudig, diep van ziel en wezen, ongekunsteld en rein, maar verheven van geest, inhoud en gemoedstemming. De Kempische ziel, in al de rijkdom van hare vele facetten, gekristalliseerd in de reine diepte van het kind en het landschap: ziedaar én de vorm, én de inhoud van het oeuvre van Albert Van Dijck, dat wij op deze tentoonstelling te zien krijgen.

Wanneer deze tentoonstelling zal voorbij zijn, wanneer de pers reeds aan andere gebeurtenissen hare aandacht zal wijden, dan zal de « Albert Van Dijckstraat » ons voortdurend aan die kunstenaar en aan zijn verheven kunst herinneren. En wanneer allen die Albert Van Dijck gekend hebben zullen verdwenen zijn, wanneer allen die deze hulde van ver of nabij hebben gevolgd er niet meer zullen zijn, dan nog zal de naam en de faam van Albert Van Dijck in zijn vaderstad bestendig blijven. Ieder jaar opnieuw zullen onderwijzers aan onze jeugd, tijdens de schoolwandeling en de heemkundige les, verklaren wie Albert Van Dijck was, en wat hij voor zijn volk gedaan heeft.

Aan de toeristen zal worden verklaard waarom wij te Turnhout een Albert Van Dijckstraat hebben, en in de annalen van het Stadsbestuur zal voor het nageslacht zijn naam vereeuwigd blijven.

En dat, Geachte toehoorders, hebben onze kunstenaars, naast vele andere vooraanstaande personaliteiten op andere terreinen, dat hebben zij op het terrein van kunst en cultuur verdiend.

Een Grieks wijsgeer vroeg een hefboom en hij zou de wereld optillen : ons volk vraagt mannen die de hefboom zijn om het op te tillen tot hoger leven : cultuurdragers gelijk wijlen kunst schilder Albert Van Dijk.

En daarom, Geachte toehoorders, was het mij een eer en een genoegen om zowel in persoonlijke naam als wel in naam van het Stadsbestuur van Turnhout, publiek in deze eminente vergadering, hulde te brengen aan een van Turnhout's grootste kunstenaars : Meester Albert Van Dijk.

Ik dank U.

4. — Rede uitgesproken door de Heer Schepen Buyckx, eerste Schepen, op Dinsdag 12 October 1954, bij gelegenheid van het bezoek van de heer Minister Rey, Minister van Economische Zaken, en de Economische Commissies van Senaat en Kamer.

Mijnheer de Minister,
Heren Senatoren en Volksvertegenwoordigers,

Wij zijn ten zeerste vereerd en het is ons een oprecht genoegen U hier, namens ons Stadsbestuur, te mogen begroeten ter gelegenheid van Uw bezoek aan onze Stad.

Uwe aanwezigheid hier, Mijnheer de Minister en Heren leden der Commissiën van Economische Zaken van Kamer en Senaat, zijn voor ons een duidelijk en klaar bewijs, dat ook Turnhout en ons Kempenland Uw belangstelling genieten, en dat, zo de mogelijkheid zich biedt, wij zullen mogen aanspraak maken op Uw medehulp en gewaardeerde steun, daar waar het gaat bij te dragen tot grotere economische bloei van ons Kempenland.

Mijnheer de Minister en heren Senatoren en Volksvertegenwoordigers, het weze ons toegelaten er op te wijzen, dat Uw belangstelling aan onze streek ten volle gerechtvaardigd is. Hier leeft een kloek, gezond en werklustig volk, getuige daarvan het tegenwoordig uitzicht van ons Kempenland, hetwelk steeds beschreven en bezongen werd als een droog en dor land van heiden en onvruchtbare zandvlakten.

Wanneer men op onze dagen onze Antwerpse Kempen doorreist, moet men vaststellen dat daarvan nog weinig is overgebleven en dat, door onvermoeide vlijt en noeste werkkraft, die eertijds dorre vlakten grotendeels zijn herschapen in vruchtbare landbouwgronden.

Wat er ons nu vooral ontbreekt, is werkgelegenheid voor onze

arbeiders, want de gesel der werkloosheid drukt zeer zwaar op de arbeidende bevolking van ons arrondissement.

Alhoewel door de Gemeentebesturen thans 1.800 mannelijke arbeiders zijn tewerkgesteld aan toevallige werken, tellen wij in ons arrondissement toch nog om en rond de 4.000 mannelijke werklozen met daarnaast een 2.000-tal vrouwelijke.

Hieruit leren wij dat het een grote weldaad zou zijn, zo er uitbreiding kon gegeven worden aan bestaande nijverheden, en vooral zo er nieuwe nijverheden konden worden opgericht, welke een zo talrijk mogelijk aantal arbeidskrachten zouden kunnen te werk stellen.

Ziedaar de grote hoop, het grote verlangen dat door ons allen hier gekoesterd wordt.

Mijnheer de Minister en heren Senatoren en Volksvertegenwoordigers, U bracht zoëven een bezoek aan de grondboringen in onze Stad.

De allereerste gedachte tot dit werk zijn uitgegaan van de heer Burgemeester, welke een diepte boring voorzag tot 800 meter, om daaruit verwarmd water te bekomen tot bevoorrading onzer overdekte zwemkom en verwarming van het « Kursaal ».

Dit initiatief is van den beginne af in gunstige zin begroet door de heer Directeur van de Aardkundige Dienst van België en wellicht door zijne aanbeveling, werd ons, door de Regering voor de uitvoering van bedoeld werk een belangrijke toelage toegekend, en zo kon het werk een aanvang nemen.

Na het bereiken der diepte van 800 meter, dank zij het initiatief van de Administratie van het Mijnwezen, en gefinancierd door het Nationaal Instituut voor de Steenkolenijverheid, werd besloten de diepte boring voort te zetten, men spreekt zelfs tot een diepte van 3.000 meter.

Wij zijn hogergenoemde instelling dankbaar voor en door haar genomen besluit, want onze hoop blijft er steeds op gericht, dat door deze zo diepe bodemonderzoekingen er gegevens zouden aan 't licht komen of bevindingen opgedaan, die het niet enkel mogelijk zouden maken, bijv. door het benuttigen van warm water, financiële besparingen te verwezenlijken, doch daarnaast ook de mogelijkheid tot het oprichten van nieuwe nijverheden.

Wij zijn ervan overtuigd, Mijnheer de Minister en Heren leden van Kamer en Senaat, dat U onze betrachtingen en verlangens tot grotere economische bloei onzer stad en omgeving, ten volle begrijpt en waardeert, omdat zij ten doel hebben werkgelegenheid te verschaffen aan onze arbeiders, hetwelk ten slotte leidt tot meer welvaart van gans onze bevolking.

Mijnheer de Minister, heren Senatoren en Volksvertegenwoordigers, overtuigd van Uwe belangstelling en goede gevoelens ten opzichte van ons Kempenland en waarvoor wij U dankbaar zijn, weze het ons toch nog toegelaten Uw zeer bijzondere aandacht te vragen en Uw bijzondere welwillendheid in te roepen, daar waar de mogelijkheid zich biedt, bij te dragen tot bevordering van de economische toestand onzer Stad en gans ons Arrondissement.

Mijnheer de Minister en Heren Leden der Economische Commissies van Kamer en Senaat, ik drink op Uw aller welzijn en op de economische opbloei onzer Kempen, en van gans ons Vaderland.

5. — Rede uitgesproken door de heer L. Peeters, Schepen van Onderwijs, op 6-11-1954 in de zaal Scala, bij gelegenheid van de internationale wedstrijd België-Holland Tafeltennis.

Mevrouwen,
Mijnheren,

De Schepen van Onderwijs wordt uiteraard gevraagd het woord te voeren in de meest verscheiden omstandigheden. Vandaag nochtans heb ik met bijzonder genoegen deze uitnodiging aangenomen omdat ik ten zeerste waardeer het streven van de nog vrij jonge vereniging : het Kempisch Tafeltennisverbond.

Inderdaad, wanneer we nagaan wat deze vereniging op zo korte jaren heeft weten te verwezenlijken, dan moeten we daarvoor onze bewondering uitdrukken en dan kunnen wij niet nalaten onze steun toe te kennen waar dit mogelijk is.

De tafeltennis zelve is een betrekkelijk jonge sport. Niettemin zijn wij van mening dat zij geroepen is om in de rij der verschillende takken van atletiek een zeer voorname plaats in te nemen.

Inderdaad heeft deze sport een veelzijdige vorming te geven aan haar beoefenaars. Naast speciaal fysieke training, uithoudingsvermogen, lenigheid en paraatheid, zijn daar nog de sportiviteit, de kameraadschap, en menig andere hoedanigheid die vereist worden om tot een meer dan middelmatige prestatie te komen.

Het is van dit standpunt uit dat wij deze tafeltennissport zozeer wensen te waarderen en hoog te achten als gelijk welke andere sport, en ze zelfs verkiezen boven sommige andere takken die meer aanleiding geven tot ruwheid en opwekken van minder eervolle passies.

Wij hebben het thans aan het Turnhouts en Kempisch tafeltennisverbond te danken dat wij vandaag voor de eerste maal te

Turnhout een match BELGIE-NEDERLAND mogen bijwonen. En wij zijn er van overtuigd, — wij zien het onmiddellijk bij het binnenkomen, — de organisatie is tiptop in orde, en niets is onverlet gelaten om deze sportgebeurtenis in de meest gunstige omstandigheden te laten verlopen. Wij kunnen niet anders dan het wakker bestuur hiervoor van harte geluk wensen. En wij doen dit zeer gaarne des te meer nog omdat de Tafeltennisclub van Turnhout de zaken ruim en groots gezien heeft. Zij heeft niet gearzeld de medewerking van de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer in te roepen omdat zij begrepen heeft dat dit gebeuren boven het alledaagse en lokale plan uitgroeit. En deze medewerking hebben wij dan ook gaarne en zo ruim mogelijk gegeven.

Samen met het stadsbestuur zijn wij er toe overgegaan vandaag aan de optredende vedetten van beide landen een herinnering klaar te maken : wij zullen zo aanstonds de eer hebben deze medailles te overhandigen. Bovendien heeft de V.V.V. een schaal ter beschikking gesteld welke na de wedstrijd aan de overwinnaar zal overhandigd worden.

Wij wensen aan de inrichtende maatschappij een blijvend en steeds groeiend succes toe, en hopen dat deze wedstrijd, die ongetwijfeld fair en sportief zal verlopen, moge eindigen met de overwinning van de besten !

Ik dank U.

6. — Rede uitgesproken door de heer L. Peeters, Schepen van Onderwijs, bij gelegenheid van de gouden jubileum (50 j. bestaan) van de toneelkring « Het Licht » op 20-11-1954 in het lokaal « de Volkswil » bij de opvoering van « Het Heiligdom ».

Geachte Collegas,
Geacht Bestuur en Leden der jubilerende toneelmaatschappij « Het Licht »,
Mevrouwen, Mijnheren,

Een jubileum stemt immer tot vreugde, en vooral het jubileum van een culturele en artistieke vereniging.

Want nu is het zo dat het jubileum van mensen meestal een aanduiding is van ouderdom, van voorbijge prestaties, van welverdiende rust. Het jubileum van een vereniging echter, is een teken van leefbaarheid, van voortdurende groei en van niet versagende levensmoed.

Zo ook is het gouden jubileum van uwe toneelmaatschappij « Het Licht » een tastbare bewijsvoering van het bestaansrecht, van de bestaansmogelijkheid en van de bestaansnoodzakelijkheid van uwe vereniging.

De toneelmaatschappij « Het Licht » heeft haar bestaansrecht bewezen. Ontstaan in de donkere periode van vijftig jaar geleden, mag het ons niet verwonderen als er van bestaansrecht gesproken wordt waar het een arbeidersvereniging geldt. Voor de jongeren kan dit fantastisch lijken, doch de ouderen onder ons zullen zich wellicht de mentaliteit van die periode nog herinneren. Hoe kon in 's hemelsnaam gesproken worden over een culturele vereniging van- en voor arbeiders?... Op dat stuk is er Goddank heel wat veranderd en de culturele arbeidersverenigingen zijn legio geworden... doch uwe vereniging heeft werkelijk haar bestaansrecht bewezen.

En niet alleen haar bestaansrecht, maar ook de mogelijkheid en de noodzakelijkheid van haar bestaan. Op de ietwat spottende sceptiekers antwoordde zij metterdaad : ziet maar ! Het gaat wel ! en aan de schokschouderende ongelovigen werd door frappante feiten aangetoond : wij zijn er wel degelijk nodig !

Het is inderdaad nodig dat ook de arbeider, na de zware dagtaak en de harde labeur, niet alleen over cultuur hore praten, doch dat hijzelf aan cultuur ga doen, dat hijzelf cultuurdrager worde voor zijn medemensen.

En dat is de schone en edele taak die uwe leden en vooral uwe leiders op zich hebben genomen : cultuurdragers zijn voor hun volk.

Wij ontveinzen ons niet dat de mensen van onze toneelkringen in de eerste plaats ontspanning verwachten. Dat is hun recht na de werktijd. Maar de toneelkring zelve moet naast- en met de ontspanning ook de culturele verheffing van zijn medemensen op het oog hebben.

De invloed van het gesproken woord, van het uitgebeelde leven, is ontzaglijk groot. De massa gaat onwillekeurig denken en handelen, voelen en leven volgens het « model » dat op het toneel wordt voorgeschoteld... Daaraan is het dat onze toneelleiders moeten denken : hun opvoedende taak, hun zending onder hun medemensen !

Een toneelkring die zijn gouden jubileum viert heeft ongetwijfeld op dat stuk geen lessen meer te ontvangen, zo niet ware hij door eigen onbenulligheid reeds lang van de planken verdwenen.

Daarom hebben wij de eer en het genoegen, als Schepen van Openbaar Onderwijs dezer Stad, bestuur en leden van de toneelkring « Het Licht » van harte te danken en te feliciteren bij dit heuglijk jubileum ! Blijft bewust van uw taak, van uw ver-

heven zending als culturele vereniging; roei stroomopwaarts tegen het vervlakken en nivelleren dat deze tijd op alle gebied meebrengt, aanprijst en huldigt. Breng werkelijk « Het Licht » in de duisternis van geestesverwarring, van onbegrip en valsheid. Wees een lichtbaken in de chaos van het menselijk denken onzer dagen. Dan zult gij waarlijk aan uw roeping beantwoorden als culturele maatschappij !

En weet dat gij niet alleen staat in de moeilijkheden. Wij de openbare instanties, zijn er ons wel van bewust met welke moeilijkheden onze culturele kringen te kampen hebben, vooral op financieel terrein. Door zo ruim mogelijke toelagen trachten wij hierin te helpen. Maar wij weten ook dat niet met geld alleen dient geholpen : onze kringen kunnen immer rekenen op onze morele hulp en steun daar waar zij deze zouden behoeven...

En laat mij dan besluiten met uwe vereniging een succesvol en lang voortbestaan toe te wensen, ten bate van onze bevolking in het algemeen en tot de culturele verheffing van de arbeidersklas in het bijzonder.

Viert vandaag met luister en vreugde uw gouden jubileum, opdat gij morgen zoudt klaar zijn als de gewone taak daar is en weerom uw beste krachten en prestaties opeist.

Nogmaals hartelijk proficiat en... Nog vele jaren !

7. — Rede van de heer Schepen Peeters, Schepen van Onderwijs en schone Kunsten bij ontvangst van de Kanariemaatschappij « Ons Vrede thuis » ter gelegenheid van haar 30-jarig bestaan, op Zondag 26 December 1954.

Mijne Heren,

Het doet ons immer genoegen wanneer wij een van onze maatschappijen mogen ontvangen op het Stadhuis, en vooral wanneer dit gebeurt omwille van een jubileum. Voor uwe Kanariemaatschappij is dit door omstandigheden een uitgesteld zilveren jubileum, want het is nu dertig jaar dat uw kring bestaat. We zouden dus moeten spreken van een meer dan zilveren jubileum, maar we weten niet welk metaal wij moeten vernoemen : gouden jubileum zult gij eerst vieren binnen twintig jaar als 't God belleft ! En het zilver zijt ge al vijf jaar voorbij ! We zouden misschien kunnen spreken van een verguld-zilveren jubileum, maar ik vrees dat geen enkel verklarend woordenboek deze term zal opnemen !

Een jubileum van een maatschappij is een verheugend feit.

Want inderdaad getuigt het van leefkracht, van vasthoudendheid en volharding, van een gevestigde traditie die laat verhoppen dat de kring op vasten grondslag staat en zich gedurende ontelbare geslachten zal kunnen handhaven.

Daarbij is er voor uwe maatschappij nog dit speciaal aspect dat zij, — de naam zelf zegt het reeds, — een vreedzaam bedrijf uitoefent : de kweek en de veredeling van de schone zangvogels die wij allen kennen en waarden onder de naam van : kanaries !

En daar onze ornithologische kennis eerder beperkt is, hebben wij er dan even een boek voor opengeslagen waar we vonden : kanaries : van de Kanarische eilanden afkomstige gele, zang- en kamervogel « serinus canarius ». Hij komt dus van het zonnige zuiden en brengt ons de welgekende, opgewekte en kunstige zang, die gij allen zo goed weet te selecteren en te verbeteren, dat gij op prijskampen de schoonste onderscheidingen weet weg te kapen.

Wij zijn dan ook verheugd en blij dat wij U vandaag hartelijk mogen gelukwensen, en hopen dat uwe vereniging nog lange jaren haar beste krachten moge wijden aan het doel dat zij zich gesteld heeft, tot uw aller voldoening en ontspanning en tot vooruitgang en bloei van de vreedzame en edele kanariesport.

Want dit is het juist wat ons het meest bekoort in uwe vereniging : dat zij een sportieve geest aankweekt bij hare leden; dat zij geduld en vakmanschap aanmoedigt, zodat gij allen, na de harde dagtaak in kunstig en edel vermaak uw vrije tijd door weet te brengen.

Wij zijn er inderdaad van overtuigd dat de zorg voor uwe zangvogels, hun africhting, en huisvesting, voeding en verzorging van U zoveel inspanning en volharding vergt dat deze taak ongetwijfeld vormende invloed heeft op gans uwe persoonlijkheid. De sportieve tornooien welke daarenboven worden ingericht zijn er de beste stimulans voor om uwe zorg en meesterschap te prikkelen en op peil te houden.

Moge uwe vereniging nog vele successen boeken, en moge uwe leden zich onderscheiden op gans de lijn !

Nogmaals, mijne Heren, hartelijk proficiat en laat mij toe het glas op te heffen op uw aller welzijn, op de bloei en de groei uwer maatschappij en op het heil van onze Stad en hare bevolking !

Ik dank U.

8. — Rede uitgesproken door de heer Burgemeester Bauwaerts op de receptie ten Stadhuijze, op Zaterdag 8 Januari 1955 bij gelegenheid van de plaatsing van een gedenksteen op het voorzuiveringsstation alhier, door de heer Leburton, Minister van Volksgezondheid en van het Gezin.

Excellentie,
Mijnheer de afgevaardigde van de Gouverneur,
Heren leden van het Kabinet,
Heren Deputatieleden,
Mijnheer de Directeur-Generaal,
Mijnheer de Hoofdingenieur-Directeur,
Geachte Collegas,
Mevrouwen, Mijnheren,

Het is voor mij een grote eer U hartelijk welkom te heten in onze Stad ter gelegenheid van het plaatsen van een gedenksteen in het voorzuiveringsstation alhier. Het feit alleen reeds dat zovele hoogwaardigheidsbekleders hier vergaderd zijn, wijst er op dat deze plechtigheid van zeer grote betekenis is voor onze Stad en onze bevolking.

Men heeft me gevraagd hier te willen verontschuldigen de heren Spruyt, Directeur bij het Ministerie van Volksgezondheid, Van Put, lid van de Bestendige Deputatie en Picavet, Provinciaal Griffier, allen door ambtsbezigheden verhinderd hier aanwezig te zijn.

En laat mij dan toe, Excellentie, U eerst en vooral van harte te danken voor de aanzienlijke toelage welke U ons hebt ter beschikking gesteld om de uitvoering van dit werk mogelijk te maken. Wij danken U daar oprecht voor, in naam van Stadsbestuur en bevolking. Maar wij zouden aan onze plicht te kort komen, zo wij ook niet onze dank moesten richten aan de diensten van Uw Departement, die in nauwe samenwerking met onze diensten en onze bouwmeesters er hebben toe bijgedragen om dit voorzuiveringsstation op te richten.

Het ligt niet in mijn bedoeling de historiek te schetsen van de rioleringswerken in onze Stad. Ik wens er alleen op te wijzen dat de Stad Turnhout, die op het terrein van de Volksgezondheid de laatste jaren herhaaldelijk in het brandpunt der belangstelling kwam, er aan gehouden heeft met de moderne vooruitgang mee te gaan en hare instellingen zoveel mogelijk te moderniseren in het belang van de volksgezondheid.

Wij denken hier aan de woningbouw, aan het nieuwe gezondheidscentrum dat zijn voltooiing nadert, aan het nieuwe slachthuis. Al deze werken hebben enorme inspanningen en offers geveerd en, wij herhalen het, de hogere besturen hebben

ons hierin immer geholpen en gesteund, en waar het kon hebben wij op toelagen mogen rekenen.

Dit voorzuiveringsstation is weerom een aanvang, ditmaal op het terrein der riolering, die een zeer voorname factor is voor de volksgezondheid en wier probleem te Turnhout een tamelijk acuut stadium is ingetreden de laatste jaren. Een aanvang zeggen wij, want we zijn van mening dat alles in het werk dient gesteld om dit werk verder door te drijven en er in een nabije toekomst een volledig zuiveringsstation van te maken. Ook hiervoor hopen wij op de hulp van de Ministeriële diensten te mogen blijven rekenen.

Excellentie, wij Kempenaars zijn geen mensen van veel woorden, en het is wellicht deze betrekkelijke stugheid van wezen, die ons zo lange tijd tot een afgesloten gewest en een verstoten landsgedeelte heeft gehouden. Gelukkig blijkt die tijd voorbij en wij zijn er gelukkig en fier om dat te allen kante de doorbraak zichtbaar wordt die onze Kempen tot een voorspoedige economische opbloei zal voeren. Wij hopen, Excellentie, dat wij, voor wat uw departement betreft, ook immer op U zullen mogen rekenen om hieraan mede te werken, en dat deze beloftevolle streek de volledige aandacht van het Hogere Bestuur zal gaande houden.

Laat mij dan toe, Excellentie, Mevrouwen, Mijnheren, op uw aller welzijn het glas te heffen, en laat ons tevens drinken op de voorspoedige toekomst van onze Kempen in het algemeen en van onze huidige onderneming in het bijzonder.

Ik dank U.

9. — Rede, uitgesproken door dhr. Crols A., Schepen van Openbare Werken, bij de onthulling van de gedenksteen, geplaatst in de gebouwen van het voorzuiveringsstation, op datum van 8 Januari 1955.

Als Schepen van Openbare Werken dank ik van harte de Heer Minister Leburton om zijn aanwezigheid op deze plechtigheid. Het is een bewijs van het grote belang dat hij persoonlijk stelt in het probleem der afvalwaters, waarmede de algemene volksgezondheid in zo nauw verband staat.

Eenzelfde zorg en belangstelling kenden ook de bestuurders onzer stad die, ruim een halve eeuw geleden, zwaarwichtige beslissingen troffen om Turnhout te voorzien van een rioleringsnet met uitspreidingsveld dat aan tal van ongezonde toestanden een einde moest maken.

Immers, in Januari 1900 werden deze werken in aanbesteding gesteld en toegewezen aan de Heer Matagne voor een som van 739.091 goud-franks. Tegelijkertijd werden de gronden voor het

uitspreidingsveld aangekocht, met een totale oppervlakte van 43 Ha., voor een bedrag van 50.000 frank. Een afzonderlijke bieding voor aanleg vergde een uitgaaf van 108.338 Fr.

Dit alles gebeurde in het begin der eeuwwisseling toen Turnhout een bevolking had van 20.628 inwoners. In September 1905 werden door de heren afgevaardigden van Staat en Provincie deze werken in voorlopige ontvangst genomen en hetzelfde jaar had nog een nieuwe aanbesteding plaats voor rioleringswerken in het Westkwartier der Stad die 88.418 Fr. kostten.

In 1906 ontstonden er betwistingen tussen de beide partijen : Matagne en Stad, die aanslepten tot in 1908, toen een minnelijke schikking werd getroffen en de definitieve aanvaarding kon geschieden. De nodige maatregelen werden getroffen voor de algemene aansluiting op het riolennet.

Deze werken vorderden normaal, en, één jaar voor de eerste wereldoorlog waren de meeste huizen aangesloten en functioneerden de riolen tegelijk met het vloeiveld tot algehele voldoening.

De oorlog die de bouwactiviteit grotelijks had lamgelegd, had een groot tekort aan woningen nagelaten en door het Stadsbestuur en de Nationale Maatschappij van Goedkope Woningen werd hard gewerkt om dit tekort zo spoedig mogelijk in te halen. Dit alles bracht van-zelf-sprekend uitbreiding van de bestaande riolering alsmede grotere afzet op de vloeivelden mee.

De urbanisatieplannen die rond de jaren 1937 en 1938 werden opgemaakt door de heer architect Ritzen, voorzagen even achter het ontworpen park, een zuiveringsstation voor afvalwaters, waarvan de technische detailtekeningen en beschrijvingen door de firma Dorr & Oliver, gespecialiseerd in de epuratie der afvalwaters, werden uitgewerkt.

Om verschillende oorzaken bleef de uitvoering dezer werken achterwege, maar de gestadige aangroei der bevolking, samen met de aanleg van nieuwe woonwijken, door de Stad en door de Maatschappij voor Goedkope Woningen, na de tweede wereldoorlog, verplichtte het Stadsbestuur de oude plannen opnieuw aan een grondig onderzoek te onderwerpen en voorgoed het probleem der afvalwaters op te lossen.

Hier vonden we de medewerking en de steun van het Ministerie van Volksgezondheid en wel speciaal in de persoon van de Heer Hoofdingenieur-Directeur De Baenst, die de dienst der zuivering van de afvalwaters in zijne bevoegdheid heeft, en die we hartelijk danken om zijn doorzettingsvermogen en zijn wijze raadgevingen.

Besprekingen werden gevoerd te Brussel en te Turnhout die gunstig verliepen, zodat de Heer Gouverneur der Provincie

Antwerpen ons liet weten dat door de Heer Minister van Volksgezondheid, bij zijn schrijven van 14-8-53, voor het jaar 1953 een krediet van 3 miljoen was voorzien tot het verlenen van een eerste schijf van toelagen voor de oprichting van een voorzuiveringsstation der rioolwaters.

In zitting van de Gemeenteraad van 11 September 1953 werd, op voorstel van het Schepencollege, aan de Heer Ritzen opdracht gegeven tot het opmaken van de plans en lastvoorwaarden voor de uitvoering dezer werken.

Einde 1952 telde onze bevolking 33.000 inwoners waarvan ongeveer 30.000 door het rioolnet werden bediend. De Raad stelde zich akkoord het station te berekenen voor een bevolking van 45.000 zielen, wat we normaal binnen 30 jaar zouden bereiken. Wellicht zal de vestiging van de Philipsfabrieken in de onmiddellijke nabijheid van het voorzuiveringsstation en waarvan de Gemeenteraad Donderdag l.l. met eenparigheid van stemmen de afgesloten overeenkomst heeft goedgekeurd, de termijn verkorten en zal spoediger dan verwacht het station op volle rendement moeten werken. Het industrieel afvalwater werd berekend op een kwantum dat overeenkomt met een bevolking van 10.000 inwoners. Voor Turnhout werd de normale voortbrengst van afvalwaters getableerd op 100 liter per dag en per inwoner, wat dus maakt : 5.500 kub. meter. — Per persoon is het afvalwater te verdelen over 14 uur, voor de industrie slechts over 10 u., zodat we per uur te verwerken hebben : 420 m³ aan vuil water. Hierbij komt het regenwater. Maar alvorens het water mag geloosd worden in de open gracht moet het 5 maal verdund worden, zodat we uiteindelijk 2100 m³ per uur moeten verwerken.

Het totale bestek der onderneming belooft de som van 18.475.101 Fr. waarop door het bevoegde Ministerie een toelage zal verleend worden gelijk aan 80 % van de werkelijke kosten die voor betoelaging vatbaar zijn.

Op 22 December 1953 werd overgegaan tot de opening der biedingen voor het eerste deel der ontworpen werken, welke aanneming in hoofdzaak omvat :

1. Het bouwen van een hoofdaanvoerput en betonnen riool voor het pompgebouw.
2. Het bouwen van een hoofdafvoerput en betonnen toevoerriool.
3. Het bouwen van een pompgebouw met zuigkelder en afvoerkanaal naar de zandopvangner.
4. Het bouwen van een zandopvangner.
5. Het bouwen van twee zinkbassins met afvoerkanaal.
6. Het bouwen van enkele verbindingsleidingen.

Het was de Turnhoutse firma Van Hout en Zonen, met als techniker : Dorr & Oliver, die de gunstigste prijs had onderschreven en wel voor een bedrag van 8.259.801 Fr. en op 15 Juni 1954 kon aan deze firma het bevel tot aanvang der werken worden gegeven, die heden bijna voltooid zijn.

In naam van het College van Burgemeester en Schepenen, alsmede in naam van de ganse Gemeenteraad, breng ik graag hulde en dank aan de Heer Architect Ritzen, de ontwerper, aan Ingenieur Peeters en aan Stadsingenieur De Geeter, om de gewetensvolle wijze waarop ze deze werken tot in de kleinste bijzonderheden vooraf hebben ingestudeerd en bij de uitvoering van nabij hebben gevolgd zonder iets aan het toeval over te laten. — Ook onze beste dank aan Ingenieur Thienpont, afgevaardigde van het Ministerie, die tijd noch moeite heeft gespaard om met raad en daad het hoger genoemd driemanschap bij te staan en te zorgen dat het kunstwerk vlot en in de beste technische voorwaarden werd gebouwd.

Ook de Firma Van Hout & Zonen moet hier vermeld worden. Het was de eerste maal dat zij voor dergelijk delikate en ingewikkelde opdracht stond maar ze heeft haar taak tot een goed einde gebracht, hierin bijgestaan door de Technische Dienst der Firma Dorr en Oliver. — De ontwerper, Heer Ritzen, alsmede de ingenieurs hebben meermaals hunne volledige voldoening uitgesproken om het gepresteerde werk zowel vanwege de leiding der Firma Van Hout, als van het in dienst zijnde personeel.

Nu hebben we nog enkel de hoop uit te drukken dat in de loop van 1955 het begonnen werk tot een goed einde zou gebracht worden en dat de aanbesteding van het 2° gedeelte, waarvan het bestek een uitgave voorziet van 10.100.000 Fr., in de eerst volgende weken zal uitgeschreven worden om tijdens de zomermaanden zijn afwerking te vinden.

Dit gedeelte omvat :

1. De slibgistingsinstallatie met gashouder,
2. De slibdroogvelden,
3. De mekanische en elektrische inrichting.

Dan zal Turnhout beschikken over een der grootste en modernste zuiveringsstations van het land en zullen we mogen getuigen dat dank zij de ruime subsidiëring van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, we in staat zijn geweest goed werk te verrichten ten bate van de gezondheid van de inwoners onzer stad.

Excellentie, ik heb wellicht misbruik gemaakt van Uw aanwezigheid en aandacht, in dit koude weder, op de werven van

het voorzuiveringsstation. Het weze mij nochtans toegelaten U nog enkele woorden te zeggen over een ander groot werk dat de Stad in uitvoering heeft en dat ook onder Uwe bevoegdheid valt, namelijk de oprichting van een nieuw slachthuis. Een paar honderd meter van hier werd het opgetrokken en nadert zijn voltooiing. Zo het U, Mijnheer de Minister, gelegen komt, kunnen wij het aanstonds even doorlopen en U zult U kunnen overtuigen dat we niets onverlet hebben gelaten om het personeel in de gezondste voorwaarden het werk te laten verrichten en het vlees en de afvalproducten hygiënisch en zindelijk te behandelen.

Tot ons grote spijt hebben we vanwege het Ministerie hiervoor geen toelagen kunnen verkrijgen. Toch besloot de Gemeenteraad met eenparigheid van stemmen met eigen middelen het slachthuis te bouwen omdat, ten bate van de volksgezondheid, de noodwendigheid zich opdrong.

Hierdoor heeft de stad zeer zware financiële lasten op zich genomen.

Is het dan, in deze omstandigheden, Mijnheer de Minister, te veel gevraagd welwillend de mogelijkheid van subsidiëring nog eens te willen onderzoeken en wellicht vindt U dan hier of daar nog een ongebruikt krediet dat wij dankbaar zouden aanvaarden omdat het voor de stadsfinanciën een werkelijke ontlasting zou betekenen.

Zo zal Uw bezoek voor ons een dubbele aangename herinnering nalaten en zal het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin nauw verbonden zijn aan deze twee grote gezondheidswerken die de Stad Turnhout ten dienste van hare inwoners heeft opgericht.

Mag ik U nu vragen, Mijnheer de Minister, over te gaan tot de onthulling van de gedenksteen die de oprichting van het voorzuiveringsstation voor het nageslacht zal bewaren.

10. — Rede uitgesproken door de heer L. Peeters, Schepen van Openbaar Onderwijs, in de school Begijnendreef op 17-1-55, bij gelegenheid der decoratie van Mevr. Dockx-Veulemans, huisbewaarster der school.

M.M.,

Het is voor ons Stadsbestuur, en inzonderheid voor mij, Schepen van Onderwijs, een groot genoegen hier vandaag iemand te mogen vereremeren die wij hier allen zeer goed kennen: n.l. Mevr. Dockx-Veulemans Anna, die sedert meer dan 25 jaar huisbewaarster is van onze school Begijnendreef. Inderdaad, sedert de stichting van de school hier in de Begijnendreef heeft zij de taak van portierster waargenomen en

stond zij in voor de reinheid van de school en al de lokalen. En zij heeft dat immer op een buitengewoon voorbeeldige wijze gedaan. De school, hare school was een stuk van haar leven, en met nooit verslappende toewijding heeft zij de zware taak volbracht die haar ambt haar oplegde.

Wanneer de school in feest was, zorgde zij mee voor de passende versiering, voor de kraakzindelijke lokalen, voor de beslommeringen allerlei die zulke dagen meebrengt. Op de gewone schooldagen ook, was alles steeds in de puntjes onderhouden en mede aan haar is het te danken dat onze school Begijnendreef én bij de bevolking, én bij het Stadsbestuur, én bij de Schoolinspectie staat aangeschreven als een voorbeeld voor gans het schoolkanton.

Maar bij dit alles bleef zij immer op de achtergrond. Nooit werd haar hierom een speciaal dankwoord toegestuurd van overheidswege, en zij vroeg daar ook niet om: zij had vreugde van haar werk, en zij was fier op hare school.

Voor de kinderen was zij dikwijls een ware moeder, wanneer deze of gene een bloedneus viel, of wanneer andere noden te lenigen waren: Anna was steeds klaar om te helpen, te troosten, te genezen.

Met het onderwijzend personeel waren hare betrekkingen immer correct en beleefd, en iedereen hield van haar omdat zij zo goed voor allen en voor alles wist te zorgen.

Zo is Anna, met haar echtgenoot, die haar immer trouw terzijde staat, met onze school vergroeid. Zij is een deel van de school geworden, die wij ons niet volledig kunnen denken zonder het goede echtpaar Dockx, zonder die goede, en zorgzame Anna.

Maar nu, na ruim 25 jaar trouwe dienst is eindelijk van overheidswege de tijd aangebroken om haar te vereeremeren, om openlijk de verdienste van haar nederig, maar zeer belangrijk ambt te erkennen.

En daarom heeft de Koning het besluit ondertekend waardoor haar, van Zijne Majesteitswege, de Burgerlijke Medaille 3^e klas wordt toegekend, voor meer dan 25 jaren trouwe dienst voor hare Stad en het Vaderland.

Door dit ereteken wordt publiek erkend en bevestigd, hoe onze goede Anna steeds een belangrijke factor is geweest voor de school Begijnendreef. Zij zorgde niet alleen voor een reine en nette school, maar door dit voorbeeldig werk leerde zij de kinderen eerbied te hebben voor de arbeid, voor de simpele, maar schone dagtaak, die elk van ons op zijn plaats en met zijn capaciteiten te volbrengen heeft, opdat het hele raderwerk van de maatschappij zonder horten of stoten zou draaien.

Hierdoor, door haar schoon voorbeeld, heeft zij die 25 jaren lang medegewerkt aan de opvoeding van onze geliefde volksjeugd, waarvoor wij ons, samen met het onderwijzend personeel en het Bestuur, immer met vreugde en toewijding hebben ingespannen. zij heeft er voor gezorgd dat zij altijd in reine en frisse klassen kon onderricht worden, wat ontzaglijk veel bijdraagt tot de goede gang van het onderricht. Zij heeft door haar voorbeeld zovele kinderen tot werkzaamheid en plichtsbetrachting aangespoord, dag in dag uit, bij goed en slecht weder : van zulk een voorbeeld blijven ongetwijfeld sporen achter in de ontvankelijke zielen van onze kinderen. En zij heeft hun een prachtige les van nederigheid en arbeidsvreugde gegeven : waar zij immer op haar plaats wist te blijven, zich nooit of nergens wou opdringen, maar immer bereid was te helpen en te zorgen, waar hulp of zorg nodig was.

Om dat alles, Anna, hebben wij er aan gehouden U vandaag eens heel speciaal te huldigen. De Koning heeft U een ereteken toegewezen, dat gij dubbel en dik verdiend hebt; maar ook het Stadsbestuur en het Onderwijzend personeel van de School, samen met al de leerlingen hier, sluit zich volgaarne bij deze hulde aan.

En wij wensen U uit gans ons hart dat gij nog lange jaren dit ereteken met bewuste fierheid zult mogen dragen. Wij hopen dat gij nog lange jaren uw zo belangrijke dienst in onze school zult kunnen blijven voortzetten, en dat wij U in de komende perioden, na 35, na 40 jaar dienst misschien, nog hogere onderscheidingen zullen mogen uitreiken !

Geachte Jubilaris, want zo wil ik U wel noemen, moge deze schone dag in uw leven voor U een aansporing zijn om steeds met volhardende getrouwheid uw taak te blijven waarnemen.

En moge onze Lieve Heer U nog lange jaren, in goede gezondheid en levenskracht behouden, tot welzijn van uw gezin, tot vreugde van uwe familie, tot voorbeeld voor onze schooljeugd en personeel, en tot blijvende dienst voor Stad en Bevolking !

Ik dank U.

11. — Rede uitgesproken door de heer Lode Peeters, Schepen van Onderwijs, op de gala-voorstelling van « De Fluwelen Handschoen » door het « Kunstverbond » ter gelegenheid van hun overwinning op het landjuweel 1954 gehouden in de zaal Midstand op Zondag 30 Januari 1955.

M.M.,

Wanneer men mij gevraagd heeft op deze galavertoning van het « Kunstverbond » een woordje te zeggen, dan heb ik deze gelegenheid gaarne waargenomen, om hier, als Schepen van

Onderwijs en Schone Kunsten mijn sympathie en mijn belangstelling te betuigen voor het werk van onze Turnhoutse Toneelkringen in het algemeen en heden avond voor het « Kunstverbond » in het bijzonder.

Want inderdaad, M.M., past het wel eens te onderlijnen de taak die onze toneelkringen zich stellen. De tijd is voorbij dat er een « stukske » gespeeld werd, waarbij de toeschouwers konden huilen of schaterlachen. De huidige toneelwereld stelt, God zij dank, veel hogere eisen; en er wordt van onze toneelkringen een enorme inspanning gevergd, die hen van « vrienden-maatschappijen-die-aan-toneel-doen » tot ware kunstkringen deed uitgroeien.

De toeschouwer komt een uur of drie hun prestatie bewonderen, maar realiseert hij zich wel hoeveel uren studie, oefening, herhalingen dit alles gevergd heeft ? Realiseert hij zich wel dat er achter die ontspanning, die hij er zoeken komt, een enorm kapitaal aan opvoedende waarde schuilt ? Het is in dat licht dat wij vandaag het liefhebberstoneel wensen te beschouwen, M.M., en het is daarom dat wij hen oprecht gelukwensen, danken en aanmoedigen willen.

En wanneer wij spreken over de wereld van het liefhebbers-toneel, dan zijn wij fier en verheugd in onze Stad te hebben die maatschappij die zich aan de spits wist te stellen van gans dit Land « Het Kunstverbond », de laureaat van het Koninklijk Landjuweel van 1954 !

« Kunstverbond » is niet aan zijn eerste overwinning; wanneer wij de indrukwekkende lijst beschouwen van onderscheidingen behaald in verschillende toneelprijskampen, zowel op nationaal als op regionaal plan, dan zijn wij verbaasd over de snelle vorderingen en de enorme prestaties die deze Turnhoutse Kring op zijn actief heeft.

Geen ander bewijs is daar nodig om te ervaren hoe er met enthousiasme, met volhardende verbeterheid, maar vooral met grote vaardigheid gewerkt wordt in « Kunstverbond » om tot deze uiteindelijke overwinning : Het Koninklijk Landjuweel, te geraken. Dit strekt het « Kunstverbond » tot eer, dit strekt onze Stad Turnhout tot eer !

En ik acht het mijn plicht, M.M., op deze feestelijke voorstelling van het « Overwinnings-stuk : De Fluwelen Handschoen », een lans te breken voor « Kunstverbond » en voor onze liefhebbersmaatschappijen in de Stad, opdat onze bevolking zou waarderen en steunen hun eerlijke pogingen om immer beter en immer hogerop te komen.

Want zonder de belangstelling van ons allen, inwoners van deze Stad, is al dat werk niet mogelijk : met goede wil alleen

komt men er niet ! Want naast die grote inspanning op artistiek gebied, vergt het toneel een massa aan financiële kosten, die voor onze liefhebberskringen onoverkomelijk zijn zo zij niet kunnen rekenen op de steun van een vast-toneelliefhebberspubliek.

Het ontspanningsleven te Turnhout is zeer intens en zeer verscheiden, en het is voor de mensen niet mogelijk alles te volgen. Maar wij zouden er willen op aandringen dat zij uit die stroom van mogelijkheden, al was het maar van tijd tot tijd, eens de opvoeringen van onze Turnhoutse Toneelkringen zouden uitpikken, niet alleen om er een avond van kunstgenot te komen smaken, die hun gegarandeerd wordt, maar ook om hun verschuldigde steun en sympathie te betuigen aan hen die, ten koste van zoveel inspanningen, vrije tijd en andere opofferingen, het toneelleven ter stede hooghouden, en de naam van het Turnhoutse Artistieke Leven op nationaal en zelfs op internationaal plan hooghouden en verdedigen.

« Kunstverbond » wist zich aan de spits te klasseren. Wij feliciteren hen van harte om deze welverdiende overwinning, en wij hopen dat zij zich op die ereplaats zullen kunnen handhaven. Hun prestaties zullen dan ook voor de andere toneelverenigingen een spoorslag zijn om hun beste kunnen aan te wenden, ten einde gelijke tred te kunnen houden met een immer-meer-eisende en gezonde concurrentie; en onze Stad zal er wel bij varen, want als een Turnhoutse Toneelkring optreedt zal iedereen weten dat het beste van het beste zal geboden worden.

« Kunstverbond » nogmaals hartelijk proficiat, en houdt het roer vast in handen ! « Vaert wel, ende levet scone ! »

Ik dank U !

12. — Openingsrede van de heer Schepen Crols op het 6^e Handels- en Voedingssalon in Kursaal op Vrijdag 18 Februari 1955.

Mevrouwen, Mijnheren,

Daar de heer Burgemeester weerhouden wordt door een vergadering, heeft hij mij de eervolle taak opgedragen dit 6^e Handels- en Voedingssalon te openen. Zo het hem enigszins mogelijk is; zal de heer Burgemeester nochtans een bezoek aan het salon brengen, wellicht bij het einde dezer plechtigheid. De overige Collegas van het Schepencollege zijn door ambtsbezigheden of door ziekte belet en laten zich verontschuldigen.

En zo staan wij dan, Mevrouwen, Mijnheren, aan de start van dit 6^e Handels- en Voedingssalon, dat, naar alles laat voor-

zien, het succes der vijf voorgaande zal evenaren, zo mogelijk overtreffen.

Wat wij vooral wensen te onderlijnen, Mevrouwen, Mijnheren, is de daadwerkelijke moed en de volharding van uw groep, die, alle concurrentie en concerns ten spijt, de proef wil leveren dat ook voor de middenstander de mogelijkheid blijft om een bedrijf op te bouwen waarmede hij op volwaardige wijze aan de kost kan komen.

Door een nauwe samenwerking, door vakkennis en degelijkheid toont gij aan het publiek dat nog altijd de goede waar opgeld maakt, en dat het middenstandsbedrijf de beste waarborg blijft bieden van betrouwbaarheid en goede bediening.

Hierom moeten wij U van harte feliciteren, Mevrouwen, Mijnheren, en wij drukken de hoop uit dat het Turnhoutse Publiek U zijn vertrouwen zal schenken zodat het 6e Handels- en Voedingssalon een toeloop zal kennen zonder voorgaande, zomede dat het omzetcijfer zal stijgen in verhouding tot het aantal bezoekers.

Dit salon moge de schakel zijn naar de volgende, die én wat het getal deelnemers betreft, én van inrichting en opvatting immer grootser, immer schoner en degelijker zullen worden. De voorgaande prestaties staan daar borg voor en wij weten dat U ons vertrouwen in de toekomst niet zult beschamen.

Goed heil dan, Mevrouwen, Mijnheren, voor uw bedrijf, voor uw opzet, voor uw prachtig 6e Handels- en Voedingssalon dat ik hiermede de eer heb open te verklaren !

Ik dank U !

13. — Rede van de heer Burgemeester Bauweraerts op Zaterdag 30 April 1955 bij de ontvangst ten Stadhuis van de Turnhoutse Rotary-Club ter gelegenheid van de overhandiging van haar Keure door de Rotary-International.

Mijnheer de Voorzitter,
en Heren Leden van de Turnhoutse Rotary-Club,
Heren Afgevaardigden van de Deelnemende Clubs,
Mevrouwen, Mijnheren,

Na zovele andere steden in ons Land is het vandag de beurt aan Turnhout om haar Rotary-Club als officieel gevestigd te mogen erkennen, door de plechtige overhandiging van haar Keure. En het is dan ook voor mij een aangename taak U allen bij deze gelegenheid op dit Stadhuis te mogen ontvangen.

Terecht spreek ik van de aangename taak; want ik ben er van overtuigd dat het bestaan van de Rotary-Club te Turnhout

voor ons allen en voor de Stad een bron van welvaart kan zijn, wanneer allen de Rotary-leuze zullen gaan beleven : « Dienen » !
Want dit is toch de bedoeling van de Rotary-Club : alle mensen nader bij elkander brengen, zonder onderscheid van ras of nationaliteit, zonder onderscheid van fortuin of standing, allen begrippen die uiteraard eerder scheidend werken dan verenigend. Een internationale overbrugging van alle verschillen en belangen : een Rotary-ideaal, niet op papier alleen, maar daadwerkelijk te beleven, na te streven, te betrachten !

Het is opvallend hoe die leuze « Dienen » steeds weerom in de geschiedenis der volken een reddingbrengende boodschap is geweest, en wij verheugen er ons om dat ook de Rotary-Club op dit principe is gebouwd. U schreef mij terecht, Mijnheer de Voorzitter, dat de doelstelling van de Rotary is : « Buiten alle partijen om de vriendschapsbanden verstevigen, met het doel het algemeen belang te dienen; in elke bedrijfstak of beroep het naleven van nauwgezette eerlijkheid nastreven; de internationale vrede bevorderen door nauw contact van rotarians aller landen ».

Dit is inderdaad de praktische uitwerking van de stimulerende formule : « Dienen » de reddende gedachte waaraan het mensdom meer dan ooit behoefte heeft !

Vandaag vieren wij dus de officiële erkenning door de Rotary-International van de Turnhoutse Rotary-Club, en ik houd er aan, Mijnheer de Voorzitter, Mevrouwen, Mijnheren, in naam van het Stadsbestuur uwe vereniging geluk te wensen, omdat zij in zo korte tijdspanne door de Hoge Leiding van de Organisatie voldoende beproefd en stevig genoeg gevestigd is bevonden om officieel te worden erkend en ingelijfd in de Internationale Rotary-Club.

Moge de Turnhoutse Rotary-Club het verheven ideaal dat zij zich stelt in de hoogst mogelijke mate nastreven en benaderen, tot voordeel van alle burgers in onze Stad, tot verruiming van onze nationale en internationale relaties, tot vestiging en versteviging van een algemene en blijvende vrede onder alle mensen.

Messieurs les Délégués des Clubs participants, j'ai l'honneur et le plaisir de vous souhaiter la bienvenue dans notre ville à l'occasion de la remise de Charte au Rotary-Club de Turnhout. Nous sommes assurés, Messieurs, qu'avec votre aide et celui de tout le Rotary-International, le jeune Club de Turnhout se montrera digne de vos plus belles traditions et qu'il saura réaliser votre fière devise : « Service ». Au moment où notre industrie locale est semblablement au seuil d'une renaissance importante, le Rotary-Club vient à temps propice et sera un support sérieux aux efforts que notre ville doit faire à cet effet.

Laat mij toe, Mijnheer de Voorzitter, Mevrouwen, Mijnheren, U nogmaals van harte te feliciteren en het glas te heffen op het welzijn van onze Vaderstad, van alle aanwezigen en inzonderheid van de Rotary-Club van Turnhout. Ik dank U !

14. — K.A.J. - V.K.A.J. Jubelcongres te Turnhout op 19-5-1955.

A. Rede van de heer Schepen Peeters.

Mr. de Voorzitter,
Zeer Eerwaarde en Eerwaarde Heren,
Geachte Collega's,
Mevrouwen, Mijnheren,

Dhr. Burgemeester, die zich laat verontschuldigen daar hij buiten de Stad vertoeft, heeft mij de eervolle taak opgedragen het Arrond. Christ. Werkersverbond en het Bestuur der K.A.J. en V.K.A.J. te ontvangen op het Stadhuis, bij gelegenheid van deze grootse Rerum Novarum-viering en tevens ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum der K.A.J. en V.K.A.J. beweging in onze Stad en Arrondissement.

Het is voor mij inderdaad een eer, deze plechtige ontvangst te mogen voorzitten namens dhr. Burgemeester en het ganse Stadsbestuur. Want wanneer ik U allen hier verenigd zie, voor mannen en voorvechters van onze C.A.B. en onze K.A.J. en V.K.A.J. beweging, dan besef ik, wellicht beter dan wie ook, omdat ikzelf 'n arbeider ben geweest, 'n timmerman, en midden de beweging sta en werk, dat ik hier voor mij heb het kruim, de élite van onze C.A.B. in ons zo geliefd Arrond. Turnhout.

En daarom vooral heet ik U allen van harte welkom in onze hoofdstad der Kempen, op dit aloude Turnhoutse Stadhuis, waar wij reeds zovele vooraanstaande personaliteiten mochten begroeten, waar in de loop der geschiedenis zovele vorsten en edellieden ontvangen werden, maar wellicht nooit zulk een schaar van goede vrienden officieel en plechtig aan de eer waren.

En laat mij toe, U geluk te wensen om de tweevoudige reden van deze plechtigheid « de Rerum Novarum-viering en het K.A.J.-V.K.A.J. jubileum ».

Het past inderdaad dat wij, bij gelegenheid van deze machtige Rerum Novarum-plechtigheden, U allen van ganser harte feliciteren, om de keurige en gedegen voorbereiding, van de massale en indrukwekkende samenkomst van alle arbeiders onzer gewesten, om de zuiverste wijze waarop de organisatie het verloop van deze viering heeft ingericht en opgebouwd, viering, die, wij twijfelen er niet aan, een langdurige indruk en een machtige weerklank zal nalaten in dit land!

Maar laat mij U vooral gelukwensen voor het werk dat gij hebt geleverd gedurende die lange jaren dat onze C.A.B. op de bres staat voor het geestelijke en tijdelijke welzijn onzer arbeiders, en voor de 25 jaren dat dezelfde beweging zich ook het lot is gaan aantrekken van de jonge arbeiders en arbeidsters in onze gewesten.

Het zou ons te ver brengen moesten wij een opsomming willen geven, hoe sommair dan ook, van al wat Uwe organisaties in al die jaren gepresteerd hebben zowel op gebied van geestverheffing der arbeiders, als op gebied van de verbetering van hun stoffelijke noden en werkomstandigheden.

Maar laat ons toe er op te wijzen hoe onze C.A.B. naast de stoffelijke belangen der arbeiders, die zij steeds met kracht en waardigheid hebben verdedigd en behartigd, immer het belang van de geestelijke vorming en de culturele verheffing, en niet minder de godsdienstige opvoeding van de arbeiders hebben ter harte genomen en verzorgd. Het is juist door de zorg voor deze factoren dat de C.A.B. immer stukken hoger zullen staan dan deze der andere arbeidersorganisaties, hoezeer die zich ook voor de stoffelijke noden zouden inspannen, want immer geldt nog het woord van Kristus, de Goddelijke Werkman: de mens leeft niet van brood alleen.

En wanneer wij zien hoe overal, waar nieuwe regimen aan het bewind komen hun eerste grootste aandacht gaat naar de jeugd, omdat ook zij begrepen hebben dat wie de jeugd bezit de toekomst in handen heeft, dan zal het ons ook niet verwonderen dat onze C.A.B., nu reeds 25 schone jaren, hun beste zorgen en hun schoonste krachten gewijd hebben aan de K.A.J. en V.K.A.J.

Het zal wel niet nodig zijn U de toestanden te schilderen waarin deze jonge mensen verkeerden vóór de stichting van de K.A.J. en V.K.A.J. Hoe zij moreel, physisch, en religieus aan hun lot waren overgelaten, ja erger nog, dikwijls in middens vertoeven moesten waar het schoonste van het mens zijn naar lichaam en ziel bedorven werd. En het zal de roem en de fierheid zijn van de K.A.J. en V.K.A.J. aan deze toestanden op korte jaren en op kordate wijze een einde hebben gesteld. De K.A.J. en V.K.A.J. heeft onze arbeidersjeugd een zelfbewustheid geschonken, besef van eigen waarde en niet het minst voor de waarde zijner ziel. Dat is het schoonste wat men van de K.A.J. en V.K.A.J. kan zeggen!

Eerwaarde Heren, Mevrouwen, Mijnheren, ik wil U niet langer ophouden want ik weet dat al uw betrachtingen gaan op dit ogenblik naar het prachtige feestprogramma van deze avond. Laat mij echter toe U nogmaals te feliciteren, en U te zeggen hoezeer ik U wens te danken, in naam van onze bevolking, voor

alles wat gij deedt, en doet en zult doen ten bate van onze arbeiders, van onze arbeidende jeugd, Volk, Vlaanderen en Vaderland.

Laat ons het glas heffen op uw aller welzijn en op de verwezenlijking van uw stoute, maar schone toekomstdroom voor onze C.A.B.

B. Antwoord namens K.A.J. — V.K.A.J.

Welgeachte Heer Volksvertegenwoordiger en Schepen,
Hoogerwaarde Heer Deken,
Geachte Schepenen van de stad Turnhout,
Zeereerwaarde Heer Bestuurder,
Zeereerwaarde Heren,
Geachte Dames en Heren,

Het is mij een grote eer en waar genoeg uit naam van de K.A.J. en V.K.A.J. voor U, burgerlijke en geestelijke overheid, het woord te mogen voeren.

Allereerst een woord van dank aan God die gedurende 25 jaren de Katholieke Arbeidersjeugd rijk heeft gezegend.

Dank aan onze geestelijke overheid en haar helpers die als proosten zo een rijk aandeel hebben bij de verwezenlijkingen en resultaten van de K.A.J. en V.K.A.J.

Een woord van dank aan U, Welgeachte Heer Volksvertegenwoordiger en Schepen omdat U ons het mede mogelijk maakt hier vandaag dit groot Jubelfeest van K.A.J. en V.K.A.J. te kunnen beleven. Maar ook aan gans de burgerlijke overheid van onze Kempen hartelijk dank voor de morele en stoffelijke steun die onze K.A.J. en V.K.A.J. mocht ondervinden.

Dank aan de genodigden, sympathisanten van de Katholieke Arbeidersjeugd voor hetgeen zij vroeger deden, wellicht zelfs als leider in K.A.J. en V.K.A.J., en voor alle steun die wij ook nu nog van hen mogen ondervinden.

Geachte Heer Volksvertegenwoordiger en Schepen, ik meen niet dat het nodig is, U de geschiedenis van onze beweging te schetsen. U weet dat 4.000 jonge arbeiders en 3.000 jonge arbeiders uit onze Kempen in onze organisatie zijn aangesloten.

U kent ons ideaal en hebt zeker inspiratie te over aangaande de nood van de arbeidersjeugd die steeds groter afmetingen aanneemt.

Ik houd eraan, hier in naam van alle kajotters en kajotsters te getuigen, zoals heden ons Jubelspel het U zal aantonen, hoezeer wij bekommerd zijn voor het geestelijk, cultureel en stoffelijk welzijn van onze arbeidersjeugd.

Geachte vergadering, hiermede doe ik beroep op U voor begrip, steun en onderlinge verstandhouding opdat de arbeidersjeugd moge uitgroeien tot volwaardige mensen die een nieuwe wereld bouwen in dienst van onze heilige Kempen en dierbaar vaderland, in liefde voor God, Kerk en evenmens.

Dank U !

C. Antwoord namens A.C.W.

Mijnheer de Burgemeester,
Heren Schepenen en Gemeenteraadsleden,
Zeer Eerwaarde Heer Deken, Eerwaarde Heren,
Mevrouwen, Mijnheren,

In naam van het algemeen Christelijk Werkersverbond dank ik het Stadsbestuur van Turnhout voor de gulle ontvangst welke ons geboden wordt op het Stadhuis ter gelegenheid van deze Arrondissementale Rerum Novarumviering en van het Jubelfeest van onze arbeidersjeugd, die vandaag haar 25-jarig bestaan viert.

De hartelijke woorden van gelukwensen welke ons werden toegestuurd door de heer Schepen L. Peeters, in naam van het Stadsbestuur, leveren ons eens te meer het bewijs dat het Bestuur van de stad Turnhout het werk van de Christelijke arbeidersorganisatie begrijpt en waardeert.

Ik zeg met opzet : het levert « eens te meer » het bewijs. Want ook in het verleden heeft het A.C.W. steeds veel sympathie en steun mogen genieten vanwege het Stadsbestuur van Turnhout.

Het A.C.W. betracht de stoffelijke en de culturele verheffing van onze arbeiders en hun families. Vandaar de oprichting in onze organisatie van verschillende sociaal-economische en opvoedende takken en diensten, welke er allen op gericht zijn om van onze arbeidende bevolking welstellende mensen te maken, doch ze tevens ook te vormen tot ontwikkelde en schone mensen.

Het nastreven van deze doeleinden vraagt dikwijls heel wat offers en er moeten vaak grote moeilijkheden overwonnen worden.

Het is dan ook steeds een aanmoediging geweest wanneer onze organisatie ondervond dat de gedane inspanningen door de Openbare Besturen begrepen en gewaardeerd werden.

Het Stadsbestuur van Turnhout mag in dat opzicht werkelijk als voorbeeld gesteld worden. Het is in het verleden steeds toonaangevend geweest voor de andere gemeenten van ons arrondissement.

Wij zijn dan ook gelukkig te dezer gelegenheid onze oprechte dank te kunnen betuigen voor de morele en de financiële steun welke het A.C.W. in zijn verschillende takken en diensten in zo ruime mate heeft mogen genieten vanwege het Bestuur der stad Turnhout.

Wij durven U verzekeren, Mijnheer de Burgemeester, Heren Schepenen en Gemeenteraadsleden, dat de steun welke door U reeds verleend werd, niet zonder vruchten is gebleven, want al wat U op die manier hebt gedaan, heeft bijgedragen en zal nog bijdragen tot verheffing en welzijn van het Turnhoutse en van gans het Kempische volk, dat U en ons allen zo dierbaar is. Wij danken U oprecht en gemeend !

15. — Rede van de heer Burgemeester, bij ontvangst van de Turnkring « De Rode Turners », ter gelegenheid hunner gouvfeesten op 26-5-1955.

Mijnheer de Voorzitter,
Geachte Collegas,
Mevrouwen, Mijnheren,

Ik heb de eer U welkom te heten op het Stadhuis te Turnhout, bij gelegenheid van dit Turngouwefeest uwer organisatie.

Wij zijn er van overtuigd, Mijnheer de Voorzitter, Mevrouwen, Mijnheren, dat gij uw volk dient door het beoefenen en het doen beoefenen van het turnen, omdat wij weten dat door de lichamelijke opvoeding onze jeugd, ons volk sterker, schoner en gaver kan worden.

En wij wensen U geluk met de resultaten van uwe lange jaren van training, van volhardende arbeid en vastberaden wil om uw turngroepen steeds beter, steeds hoger op te voeren.

Deze dagen te Turnhout kunt gij dan elkander meten; kunt gij door uw competitie afwegen in hoeverre uw pogingen zijn geslaagd, kunt gij door vergelijking met de prestaties van andere kringen nagaan, waar wellicht nog meer de aandacht dient aan besteed, en waar reeds tastbare resultaten bereikt werden.

Deze gouwefeesten geven U tevens de gelegenheid onder elkander te verbroederen; en dit is een factor van wellicht even groot gewicht als de lichamelijke opvoeding zelve. Want de mens is complex van geest en stof, en niet alleen door lichaamstraining, maar tevens door vorming van geest en hart, van wil en karakter, kunnen we komen tot edele, volwaardige mensen.

Wij zijn er van overtuigd, Mijnheer de Voorzitter, Mevrouwen, Mijnheren, dat ook gij dit aspect van uw verenigingsleven niet uit het oog verliest, doch alles in het werk stelt om uwe leden, van jongs af aan, naast de lichamelijke training een culturele en algemeen menselijke vorming bij te brengen.

En als vandaag dan uw gouvfeest doorgaat, dan wensen wij U gaarne veel succes toe. Dat alle kampen in sportieve, loyale geest mogen betwist worden, en dat de besten de overwinning mogen behalen, tot vreugde en voldoening van allen!

Laat mij dan toe, Mijnheer de Voorzitter, Mevrouwen, Mijnheren, het glas te heffen tot een heildronk, als hulde aan uwe besturen, uwe pioniers, uwe leden; als teken van vertrouwen in de toekomst uwer verenigingen, die, samen met zoveel andere zich inspinnen om ons volk door de lichamelijke opvoeding een weinig cultuur bij te brengen. Laat ons drinken, Mevrouwen, Mijnheren, op uw aller welzijn en op de groei en de bloei van onze geliefde vaderstad Turnhout.

Ik dank U!

16. — Ontvangst van de heer Grandjean, Veteraan-sportman op 26-6-1955, door de heer L. Peeters, Schepen van Onderwijs.

M.M.,

In naam van de heer Burgemeester, die door andere plechtigheden weerhouden wordt en zich laat verontschuldigen, heb ik het genoegen U vandaag ten stadhuize te ontvangen.

Zoals ons door het comité gemeld werd is de heer Grandjean de enige looper ter wereld die vijftig jaar aktiviteit heeft op sportgebied, terwijl hij oud-strijder, oorlogsinvalid is van de oorlog 1914-1918.

En wat ons vooral sympathiek is, is wel het feit dat de heer Grandjean nooit roem of eer heeft nagestreefd, doch enkel uit sportieve aanleg en met louter sportieve doeleinden zijn aktiviteit als looper heeft ontwikkeld.

Waar in deze tijd de sport meer en meer dreigt te ontaarden in rekord-klopperij en buitengewone pogingen, terwijl meer en meer uit geldzucht wordt gehandeld en opgetreden, is de heer Grandjean voor jong en oud een lichtend voorbeeld van onbaatzuchtige sportiviteit, van taale volharding en schone lichaamskultuur.

De sport heeft hem dan ook geschonken wat hij er is gaan zoeken: persoonlijke fitheid, gezondheid, vaardigheid en kracht de schoonste tropheeën die men kan wensen en verlangen.

Het is dan ook met een uitzonderlijk genoegen dat wij de heer Grandjean proficiat wensen en wij hopen dat hij nog lange jaren, tot voorbeeld van de jongeren, zijn sportieve manifestaties zal kunnen voortzetten.

Wij verzoeken U dan, M.M., het glas te ledigen op de gezondheid en het welzijn van onze gevierde looper Grandjean, op het heil van ons allen en van onze goede stede Turnhout.

Ik dank U!

17. — Rede van de heer H. Bauweraerts, Burgemeester, bij de ontvangst van de Bond der Grote Gezinnen op Zaterdag 16 Juli 1955, ter gelegenheid van het Congres te Turnhout.

Mijnheer de Algemene Voorzitter,

Heren Voorzitters,

Zeer Eerwaarde heer Deken,

Mevrouwen, Mijnheren,

Het is voor de Stad Turnhout en voor het Stadsbestuur een grote eer en een uitzonderlijk genoegen, dat het Congres van uw machtige Bonden van Grote Gezinnen te Turnhout wordt gehouden. En wij zijn er ten zeerste verheugd om dit hoge en selecte gezelschap op het stadhuize te mogen ontvangen, omdat ons daardoor de gelegenheid wordt geboden onder woorden te brengen de sympathie en de waardering die wij uw verheven werk toedragen, terwijl U er anderzijds de gelegenheid wordt geboden te zien hoezeer ons Stadsbestuur daadwerkelijk de zaak van de grote gezinnen genegen is en door haar vooruitstrevende politiek steunt en dient.

Wij zijn er inderdaad van overtuigd, Mevrouwen, Mijnheren, dat de kracht van de Natie en de toekomst van ons Volk in uwe handen ligt, en dat een krachtig volk noodzakelijk moet domineren, welke ook de machten zijn die het trachten aan banden te houden of te knechten. In deze orde van gedachten durven wij de hoop uitdrukken dat Turnhout en gans de Kempen mede aan de spits komen, omdat hier nog een gezond denkend en krachtig volk woont; omdat hier nog leeft wat men wel eens smalend « het oud Kastels geloof » heeft genoemd, maar wat uiteindelijk een onverzettelijke daadkracht is en blijft, die ons volk stroomopwaarts doet roeien tegen de alles nivellerende stroom van het moderne heidendom!

Bij ons in de Kempen durft men nog eerlijk en rein het leven ingaan; bij ons is kinderlast nog kinderzegen; bij ons zijn nog talloze schone en grote gezinnen en komen de mensen er nog rond voor uit dat hun kinderen hun vreugde en hun rijkdom zijn! Die volkskracht, Mevrouwen, Mijnheren, moeten wij met alle beschikbare middelen behouden, helpen en dienen. En daarom heeft de Stad Turnhout het zich tot een erepunt gemaakt de belangen van deze gezinnen te behartigen op alle gebieden die een modern stadsbestuur dient te bestrijken en in al de moeilijkheden die de huidige tijd ons dag in dag uit komt stellen!

Daarom dan ook heeft ons bestuur in 1946 de geboortepremiën aan grote gezinnen weer ingevoerd en in de mate van het mogelijke herhaaldelijk aangepast en verhoogd; en zelfs wan-

neer in 1948 de uitbetaling werd verboden van hogerhand en het krediet uit de begroting geschrapt werd, heeft ons bestuur niet geaarzeld in volle vertrouwen een evenredig bedrag als toelage in handen te stellen van uwe plaatselijke afdeling, die aldus kon voortgaan de geboortetoelagen uit te keren in onze naam.

De woningnood die wel een der nijpendste problemen was na de oorlog, en die vooral de grote gezinnen onbarmhartig trof, werd te Turnhout op drastische wijze verholpen in voorbeeldige en nauwe samenwerking tussen Stadsbestuur en Maatschappij voor Goedkope Woningen, zodat thans reeds kan gesproken worden van krotopruijing, terwijl de woningbouw meer en meer kwalitatieve eisen gaat stellen, waar enkele jaren geleden de kwantitatieve bouw nog primeerde!

De werkloosheid die onze Stad en onze Streek op verschrikkelijke wijze teistert sedert zovele jaren en die ons herhaaldelijk voor zeer nijpende problemen stelde, werd door ons bestuur met alle middelen bestreden: vooreerst door onmiddellijke tewerkstelling in stadsdienst, maar tevens, en dit is meer op lange termijn, door pogingen aan te wenden om nieuwe werkgelegenheid te scheppen voor onze bevolking, die nog van jaar tot jaar met rasse schreden toeneemt. Deze pogingen, wij mogen het wel zeggen, zijn uiteindelijk met bemoedigende resultaten bekroond geworden, want thans zal binnen korten tijd een nieuwe nijverheid te Turnhout oprijzen die 1.000 à 1.500 werkkrachten zal vergen en aldus aan talrijke gezinnen nieuwe hoop, welvaart en zekerheid zal verschaffen. Dat dit resultaat ook vooral de talrijke gezinnen zal ten goede komen hoeft wel geen betoog!

Verder voorzien onze stadsreglementen talrijke tegemoetkomingen aan grote gezinnen; verminderingen op waterleidings-tarief, vermindering op verschillende belastingen, vermindering op inkomgelden van stedelijke badinrichtingen en dies meer.

Maar wij weten, Mevrouwen, Mijnheren, dat uw Bond van Grote Gezinnen nog een indrukwekkend programma voorstaat van eisen en betrachtingen ten voordele van de grote gezinnen! Ons Stadsbestuur zal op dit stuk steeds aan uwe zijde staan, en in de mate van het mogelijke uwe betrachtingen steunen en te gemoet treden.

Daarom ook durven wij U toeroepen, bij de aanvang van dit congres te Turnhout: Weest welkom! Weest welkom gij duizende vaders en moeders uit alle delen van dit land, weest welkom te Turnhout! En moge uw congres vruchtbaar en beloftevol wezen; vruchtbaar aan praktische besluiten voor uwe actie van morgen; beloftevol aan verwezenlijkingen ten bate van uwe leden, de grote gezinnen van dit land!

Weest welkom te Turnhout, gij de leiders van deze machtige vereniging; gij strijders van het eerste uur, gij voorvechters van uwe idealen ten bate van uw volk!

De welvaart van uw volk en de toekomst van dit land ligt voor het leeuwenandeel in uwe handen! Wij vertrouwen er op dat gij die grote verantwoordelijkheid zult dragen met vastberadenheid en sterkte, zoals gij dit in het verleden zolang reeds gedaan hebt, en wij zijn er van overtuigd dat de Bond der Grote Gezinnen van België een schone toekomst te gemoet gaat. Moge dit Congres van 1955 te Turnhout een vlammend baken zijn aan deze moeizame maar schone weg, naar de verwezenlijking van uw doel!

En laat mij toe, Mevrouwen, Mijnheren, U voor te stellen met ons het glas te heffen op Uw aller welzijn, op het welslagen van uw congres, en op de schone toekomst van uw Bond der Grote Gezinnen!

Ik dank U!

AANHANGSEL II.

HET BAKKERSAMBACHT TE TURNHOUT

door

Raymond Peeters

Stadsarchivaris

Altijd en in elke samenleving was het brood de hoofdfactor van de volksvoeding,⁽¹⁾ te onzent op de hielen gevolgd door het bier (in de hogere sociale klassen ook wijn) en vlees en vis. Zolang 'n gemeenschap deze dingen in voldoende mate kon verwerven, was een vreedzaam en ordelijke samenleving verzekerd.

Voor de aanmaak van bier moest, evenals voor brood, beroep worden gedaan op de graanvoortbrengst. Het bier hield eerst op een integrerend bestanddeel van de voedselnoodwendigheid te zijn, toen het door 'n exotisch vervangmiddel, vooral de koffie, volkomen uit de dagelijkse voeding werd verdrongen. Zij die in het vrij grote aantal brouwerijen der oude maatschappij alleen maar een uiting van Breugeliaanse dranklust bij het voorgeslachte menen te zien, begaan dan ook een fundamentele vergissing.

De zeer kwetsbare graanwinning en graanvoorziening noopte elk stedelijk beleid ertoe, als eerste zorg, de traditionele voedingsprodukten te beschermen tegen bedrog in de kwaliteit of prijsopdrijving van het graan in de verschillende stadia van verkoop, vervoer, maalterij en bakkerij. Een algemeen, een wezenlijk gemeenschapsbelang diende te worden veilig gesteld tegenover elk partikulier of ambachtelijk egoïsme. Gevoelige schommelingen in de broodprijzen bij alle wisselvalligheden van de tijd, te wijten aan de graanschaarste, oogstmislukking, oorlog, storingen van velerlei aard in de normale aanvoer enz., betekenden een direkt gevaar voor de koopkracht van de kleine ambachtsman, wiens loon toch al geen grote spelen toeliet, en waardoor meteen het ganse economische bestel werd in gevaar gebracht. Dat het stedelijk gezag reeds vroeg beroep moest doen op bijzondere toezichters of keurmeesters, wier taak het moest zijn in dezen nauwlettend toe te zien, ligt voor de hand.

Ons « Oudt Keurboek », dat nog op het stadsarchief berust, biedt een typisch voorbeeld van deze bekommernis. Naar het

1) H. E. JACOB, *Zes duizend jaren brood*. Utrecht, 1955, blz. 83.

schrift te oordelen, behoort het tot de eerste helft van de 16de eeuw. Doch het gaat kennelijk terug op een oudere verzameling die, wellicht door eeuwenlang gebruik, versleten was geraakt.⁽²⁾

Het is wel zeer sprekend dat de zeven eerste bladzijden van die oudst bekende keurboek gewijd zijn aan de reglementering van het brood en van de graanhandel; de vijf volgende aan bier en wijnen; vijf bladzijden aan de vleesverkoop en drie aan vis.

Wat het brood betreft, bepaalden de keuren dat rogge- en wittebroodbakkers zich dienden te houden aan de prijzen en het gewicht dat door de keurmeesters werd opgelegd. Als basis voor de opgelegde prijzen steunde men zich op de graanprijzen van de Antwerpse markt. Brood dat te licht werd bevonden, werd door de keurmeesters in twee gesneden en deels, « om Gode », uitgedeeld.

Op hun eed waren de keurmeesters ertoe gehouden minstens om de veertien dagen toezicht te gaan houden op bier en brood, buiten die gevallen waarin zij verdenking koesterden of door aanklacht tot ingrijpen waren gehouden. Het brood mocht noch te veel zemelen, noch te veel vochtigheid bevatten en het ingevoerde diende aan dezelfde voorwaarden te voldoen als de autochtone produktie.

De broodverkopers, dus niet de bakkers, waren ertoe gehouden een « dwele »⁽³⁾ uit te hangen van zodra zij brood veil hadden en mocht niet eerder ingetrokken dan nadat de voorraad was uitverkocht. Wederspanningen, of zij die meel achterhielden, konden voor een jaar worden uitgesloten van het recht om hun ambacht uit te oefenen, boven de arbitrale straffen die hen nog konden worden opgelegd.

In verband met de graanverkoop luidde het voorschrift dat rogge en boekweit op de marktdagen niet vóór 10 u. mocht worden verkocht. Geen zak mocht vóór die tijd worden geopend. Bakkers noch maalders, noch buitenlieden mochten het met de graankoopman op een akkoordje gooien vooraleer de klok twaalf had geslagen. Vóór dien tijd mochten zij zelfs niet eens op de graanmarkt vertoeven.

2) Het « Oudt Keurboek » geeft in de marge vaak allerlei aanvullingen van latere jaren op de betreffende artikels, alsmede data van hernieuwde publicatie. Deze gaan niet verder dan het einde van de 17e eeuw.

Twee andere registers getiteld : « *Ceurboek, inhoudende polyticke ordonantien der stad Turnhout* » gaan van omstreeks 1677 tot aan de Franse Omwenteling; Zij zijn 'n voortzetting van het « Oudt Keurboek ». Dit laatste moet gelijkertijde een oudere voorganger hebben gehad, dat mogelijk, bij de stadsbrand van 1548 schade had opgelopen.

3) Handdoek, servet of ook gewoonweg, 'n doek. (VERWIJS & VERDAM, *Middelnederlandsch woordenboek*, d. II, blz. 493).

Het is duidelijk dat men eerst aan de partikulieren de gelegenheid gunde om zich te bevoorraden, waarna pas de stocks van de bakkers aan de beurt kwamen. Elkeen bezat het recht ongemoeid een veertel (4) koren voor eigen behoeften aan te kopen; alleen bij hogere kwantums bezaten de ommestaanders desgewenst het recht om in de aankoop mede te paarten. Doch dit alles bevat weinig bemoedigends voor de corporatieve ontwikkeling van het bakkersambacht. Indien deze er dan al mag geweest zijn, dan moet de inhoud der keuren, eerder remmend op haar hebben ingewerkt. De geest ervan is immers anti-corporatief. In zoverre dat men zich zelfs mag afvragen of de bepalingen van het keurboek niet als een reactie moeten worden gezien tegen gevaarlijk ambachtsmonopolium dat erdoor werd gebroken. De vraag blijft vooralsnog hangende bij gebrek aan vroege archivalia; maar dat een oud en noodwendig ambacht als dat der bakkers ongeorganiseerd zou zijn gebleven is haast ondenkbaar.

Ter graanmarkt zal het er veelal vrij geanimeerd zijn toegegaan over prijs en gewicht. Scheldpartijen tegen verkopers, ja zelfs tegen de prijsopbidders, waren op boete van 1 liber verboden. De vrouwen moeten zich daarbij vooral hebben onderscheiden want het zijn zij die door het keurboek worden bedreigd, wanneer zij voor de opgelegde boete in gebreke blijven, met de smaad van « den stheen te dragen ».

Het hierboven bondig besproken keurboek is feitelijk de oudste aanduiding waarover men tot dusverre beschikt omtrent het bakkersbedrijf, en deze kan dan nog niet eens als corporatieve uiting — integendeel — worden aangezien. Anders ging het nochtans met de beenhouwers die met het lakenambacht de halle, of schepenhuis, deelden dat van 1394 dateerde en in 1437 door brand werd verwoest (5).

Voor het Antwerpse bakkersambacht schijnt men eveneens op geen vroege documenten te kunnen wijzen. Het oudste stuk uit het archief dateert eerst van 1492, alhoewel de aanwezigheid van het gild in de processie al in 1399 wordt gesignaleerd (6). Alleszins eigenaardig te noemen! En hoe gevoelig het ambacht aldaar was voor de wisselvalligheden van het tijdgebeuren wordt aangetoond door een besluit van 1556 waardoor het ambacht voor

zes maanden werd open gesteld en elkeen voor de verkoop bakken mocht (7).

Eerst in 1692 krijgen we voor Turnhout de vroegst gekende oprichting van een bakkersambacht, toen 24 bakkers zich met een rekwest tot het magistraat richtten om tot de vorming van een « confrerie ende ambachte » te mogen overgaan (8). Het is nauwelijks te geloven dat dit de eerste stap zou zijn geweest.

Weliswaar moet rekening gehouden worden met de omstandigheid dat in een stad waarvan het agrarisch karakter immer zeer sterk is geweest, het bakken voor eigen gebruik lange tijd tot de geplogenheden heeft behoord. Zelfs het keurboek spreekt in die zin, waar het ter graanmarkt voorrang verleent aan de partikulieren bij de aankoop van graan. Maar anderzijds blijft toch steeds de mogelijkheid open dat de tijdsconjunctuur, bij voorbeeld in het laatste kwart van de 16de eeuw tijdens de Tachtigjarige oorlog, een hiaat had geschapen die eerst een eeuw later werd overbrugd. Inderdaad, uit een schepenattest ten gunste van de pachters van de vier windmolens, weten we, dat ten gevolge van de pestepidemie in de zomer van 1571 de stad derwijze ontvolkt was dat slechts één bakker, één brouwer en één vettewarier waren overgebleven (9). En tijdens de Farnesische campagne in de Kempen, omstreeks 1583, stond het met de ontvolking nauwelijks beter.

Ons verlatende op de argumentatie die in het rekwest van 11 Juni 1692 (10) wordt gevoerd, moet het onbeschermd-zijn van het ambacht een ongezonde konkurrentiegeest hebben geschapen die nog werd op de spits gedreven door broodaanvoer uit andere gemeenten. Het brood werd 1 oort onder de prijs van de wekelijks gestelde keur verkocht, tot nadeel soms van de kwaliteit. En ganse karrevrachten brood werden van elders, en ook van Rosendaal, binnen de stad gebracht, bij zoverre dat 's konings banmolens er eveneens onder leden. Geen goede en rechtvaardige bakker kon nog de kost voor hem zelf of zijn familie winnen.

Ontegenzeggelijk zal een zekere graad van oververzadiging der markt, 'n gevoel van onbehagen en onzekerheid in de ambachtsmiddens hebben doen ontstaan, waaraan men trachtte te ontkomen door verweer in corporatief verband. De vermenigvuldiging van het aantal ambachten in de 17de eeuw, welke als één der oorzaken van het corporatieve verval in de volgende eeuw

4) Een Turnhouts veertel was gelijk aan 88 liters 4 deciliters 75/100.

5) a) Privilege van hertogin Maria van Brabant van 18 augustus 1394 om 'n halle op te richten zuidwaarts van de kerk. Oorspronkelijk stuk in het Stadsarchief.

b) Privilege van hertog Filips van Bourgondië machtigend tot verkoop van vroenten en heffing van moercijns ter bestrijding van de schade opgelopen bij de grote brand die de halle, vleeshuis en raadkamer had vernield. Oorspronkelijk stuk van 12 juni 1437 in het Stadsarchief.

6) Fl. PRIMS, Geschiedenis van Antwerpen, d. VI, 2^e boek, blz. 19.

7) Id., o.c., d. VIII, 2^e boek, blz. 46.

8) Dossier : Bakkers. Stadsarchief.

9) Schepenregister 1570/71. Akte van 21-1-1571 o.s.

10) Dossier : Bakkers. - Zie : Bijlagen.

wordt aangewezen ⁽¹¹⁾; was ook voor Turnhout een feit. Meestal dateren deze gegevens van na de grote stadsbrand van 1686 ⁽¹²⁾.

Als gevolg aan dit rekwest werd een « Kaerte » opgesteld, waarvan de klad-ontwerpen alsmede de definitieve redactie in 31 artikels is bewaard gebleven ⁽¹³⁾.

In het eerste artikel werden alle witte-terwe- en roggebroodbakkers verplicht, poorters zijnde, zich binnen de maand bij de Gilde aan te sluiten of anderszins hun bedrijf te verkopen.

In de volgende reeks artikels kwam de kwaliteit van het te bakken brood te berde. Elke aangeslotene verbond er zich toe de wèkelyks gestelde keur na te leven (art. 2); onder eed moest worden toegezegd dat het meel niet zou gezift worden, noch gemengd met bonen, erwten, boekweit of andere granen (art. 3), ook niet met tweemaal gemalen tarwezemelen (art. 31); het schenken van « toebrood » als toegift, om de klanten aan te lokken, was eveneens verboden (art. 4). Het zesde point was een handige zet om de buitensteedse baksels te weren. Het verbod namelijk om brood langs de straten te venten, dat uitsluitend in de winkel moest te koop worden gesteld. In één der kladschriften leest men nog een zevende artikel om het vreemde brood radikaal te verbieden. Maar uit de definitieve redactie werd het weggelaten vermits het voorgaande punt het overbodig maakte en bovendien nog het voordeel had van minder drastisch en minder particularistisch te schijnen.

Het stond eenieder vrij te bakken voor eigen behoeften, doch het was verboden dit private baksel voor enige transactie te gebruiken, hetzij ruil of verkoop (art. 7). Onder geen enkel beding kon geweigerd worden aan iemand brood te verkopen (art. 8) en in oorlogstijd of duurte moest de bakker, op verzoek van de magistraat, aan de arbeid blijven.

Een andere reeks voorschriften regelde de administratieve structuur van het ambacht. De leiding diende te berusten bij 2 afgaande en bij 2 dienende dekens (art. 10), bijgestaan door 4 oudermans die tevens op het beleid der dekens moesten toezicht houden (art. 11).

Alleen diegenen die de stiel publiekelijk uitoefenden konden in het ambacht worden opgenomen en dezen mochten zich niet meer inlaten met het tappen van bier of andere dranken (art. 12). Het is hier de plaats niet om er dieper op in te gaan, doch op

11) H. VAN HOUTTE, *Histoire économique de la Belgique à la fin de l'ancien régime*. Gand, 1920, p. 11; P. ALLOSSERY, *Het gildeleven in vroeger eeuwen*. Brugge, 1926, passim.

12) Het Stadsarchief bezit 'n aantal ongedateerde rekwesten uit de 17e eeuw betreffende de Gilde van St. Eligius, de schrijnwerkers, steldraaiers en timmerlieden enz., de ketelaars (16 juli 1697).

13) Dossier : Bakkers. Stadsarchief.

het eerste zicht, stelt zich toch de vraag of achter dit artikel geen gewoonte van hoge ouderdom schuilt, toen bakken en brouwen, juist terwille van dezelfde grondstof, samen werden beoefend ⁽¹⁴⁾.

Vooraleer men tot de meester-proef werd toegelaten, moest men twee leerjaren bij een vrije meester van alhier, of van een andere Brabantse stad, hebben doorgemaakt (art. 13). Ingezeten-leerlingen betaalden 3 gl. intekengeld (art. 14), terwijl vreemden 12 gl. hadden te betalen (art. 15). De kinderen der vrijmeesters waren vrij van dit intekengeld, op 2 st. na die de klerk als boekingsloon ontving (art. 16).

De meesterproef bestond in het beslaan van twee soorten degen: de ene van witte bloem en de andere van fijne tarwe, welke moesten worden aangemaakt met behulp van 4 potten zoetemelk (art. 18). De proef werd afgelegd in het bijzijn van de vier dekens en de vier oudermans (waarvan er minstens 6 moesten aanwezig zijn), welke door de nieuwe meester op een drinkgelag en een koek werden getrakteerd (art. 20). Het tarief voor het meesterschap beliep voor de meesterskinderen 9 gl., en voor de ingeborenen 18 gl. (art. 18). Vreemde betaalden 50 gl. (art. 19).

Wat het ambacht als confrerie betrof, luidden de voorschriften dat jaarlijks 6 st. kaarsgeld moest worden betaald (art. 21); dat men gehouden was om in de processien van Sacramentsdag en Turnhoutkermis mede op te stappen (art. 22); verplicht was om in de solemnele mis ter ere van St. Aubertus, op 14 december, aanwezig te zijn en er minstens 1 st. te offeren (art. 24); de uitvaart van een confrere bij te wonen wanneer men daartoe door de knaap gebeden was (art. 25); een doodschuld te geven van 1 patakon ($\pm$ 50 st.).

Om te besluiten volgen dan nog een paar punten om het statuut van de nagelaten weduwe en de leerknapp wiens meester vóór het beëindigen van de leertijd overleed, te regelen (art. 26); de vredeverstoorders op vergaderingen met strenge bestraffing en zelfs uitsluiting te bedreigen (art. 27 & 28).

Voor de spijziging van de Gildekas, en tevens tot onderhoud van het altaar, was iedere bakker ertoe gehouden maandelijks een som, tegen 1 oort per gebakken brood, af te dragen. Het aantal gebakken broden moest op hun gedane eed, « getrouwelyck » d.i. zonder achterhouding, worden aangegeven.

De rekening werd op 15 december, na de jaarlijkse zielemis, door de dekens voorgelegd en aan hunne opvolgers overgedragen.

14) H. E. JACOB, o.c., blz. 83; G. DOORMAN, *De middeleeuwse brouwerij en de gruit*, 's Hage, 1955, blz. 2.

BIJLAGEN

1692, 11 Juni.

Aen mijne Eerweerdige heeren
die Wethouderen der
Stad end Vryheijt van
Turnhout.

Geven met alle eerbiedinge te kennen de gelijcke innegesetene deser vryheijt, hun met backen generende, soo witten broot backers als roggen broodbackers ende andere, hoe dat sij remonstranten tot welvareutheijt van hunne neringe hebben goedt gevonden te maecten eene confrerie ende ambacht van dien stiele, om soo te beter de gemeynten te connen geriest ende gedient te worden, soo int witten als roggen broodbacken, ende te vercoopen. Te meer alsoo men daegelijckx is ondervindende dattet broodt, hetgene daegelijckx op sijnen keur gestelt wordt, te weten van weke tot weke, wordt vercocht ende gegeven een oordt onder den gestelden keure, oock datter somwijlen broodt wert vercocht voor minderen prijs als den keure, het gene van de beste stoffe niet en is gebacken. Oorsaecke dat sij remonstranten genoodtsaecht sijn hen goedt broodt soo goeden coop te geven als degene die het slechtste broodt vercoopen sijn doende. Oock datter veel broodt is comende van andere dorpen waer door de goede innegesetene backers grote schade sijn lijdende, ja syne majesteits banmolens selfse; comende niet met een broodt seffens, maer laedt gehee[l] der carren, soo van Roosendael als andere plaetsen, soo dat bij naer onmogelijck is dat eenen goeden ende rechtveerdigen backer sijnen cost voor hem ofte sijne familie can gewinnen. Soo hebben de voorscreven remonstranten goedt gevonden om als voorscreven is in deze voorscreven vryheijt eene confrerie oft ambacht vande voorscreven natien, ende daer inne te stellen alsulcken ordre t'sij van backen van goedt roggen broodt, goedt witte broot als andersints, dat de goede innegesetene egeene de minste oorsaecken en sullen hebben om over het voorscreven te backene broodt te claegen, maer ter contrarie altijd loffbaer sal moeten werden gebacken, op welke misusen, de gene alsdan souden connen voorvallen, is gersolveert te stellen genoegsaeme breucken, welke breucken de alsdan dienende Dekens in dyen gevalle sullen met assistentie vanden Officier opnemen ende doen betaelen, te bekeeren de breucken op d'een oft d'ander te nemen ende te vallen voor een derden deel den armen, het tweeden derden deel den Heer Officier ende het ander derden deel desen te maecten ambachte, soo ende gelijk men

in de te maeckene ende te concipierene chaerte naeder sal wtdrucken ende expliceren. Edoch alsoo de voorscreven remonstranten in hunne machte niet en is om op haer eigen wille inne te stellen alsulcken ambachte ten waere UE. geliefde deselve te assisteren met UE. consent ende aggreatie omme eene chaertte te mogen opstellen ende daer naer bij UE. te laeten approberen, ende deselve bij UE. geapprobeert sijnde bij den Souvereijnen Raede van Brabant te laeten octroijeren, soo keeren sij Remonstraten tot UE.

seer oodtmoedelijck biddende ten eijnde UE. gelieve gedient te sijn aen haer supplianten te vergunnen het faveur om van dese voorscreven natie te mogen maecten een formeel ambacht ende op te stellen alsulcken poincten van ordonnantie ende chaertte als bij hun supplianten tot hunder welstandt ende van deser gemijnte het alder profijtelijckste sal bevonden worden te behooren, dwelck doende etc.

De ondergescreven verclaeren dat alle de oncosten die sullen worden gedaen in 't versoecken ende maecten vande Chaertte ende ambachte vande backersnatie, soo alhier binnen Turnhout als te hove ende andersints, bij de ondergeteekende sullen gedraegen worden egalijcken ende ijeder voor sijn paert, onder gelofte ende verbintenisse als naer recht ende des t'oirconden hebben desen doen schrijven ende met hunne gewoonelijcke signaturen onderteckent desen 11 Junij 1692

[Getekend :] Joos Claessen,
Wouter Vekens,
Jannes Briarts,
Pauwels Cornelissen,
Wouter der gent,
Jan Maes den io[n]gen (sic),
Adriaen van Gorp,
Ludovicus van Heijmisse,
Michgiel Boomen,
Lowijs a Cirus,
Adrianus Verhoeven,
Lenaert van Bladel,
Michiel Vanijsen,
Wilm Hendrix,
Abram Winters,
Graulus Snollaerts,
Jan Molepas,
Peeter Michielsen,
Arnout Kievids [fraue hand !]
Jan Baptist van Lissum,
Peeter van Waelderren,
Frido Borchens,
Jan Vermelen,
Marten van Blaeijel.

Dossier : Bakkers ; Stadsarchief.

[KAERTE]

± 1692

Alsoo Mijne Heeren die Schouteth, Schepenen ende Raedt deser poort ende Vrijheyt van Turnhout, tot augmentatie, vermeerderinge ende goede observantie van de policyen, ende ordonnantien deser voorscreven Stadt ende vryheyt goetgevonden hebben alhier te ordonneren een eerlijck geselschap oft Confrerie, diemen nu voortaan noemen sal het Ambacht van de Backers, omme tot voordeele vande ingesetenen deser voornoempde Stadt ende vryheyt te meere te verhoeden alle ongeregeltheden, bedrogh ende mesusen, die onder t'selve Ambacht ende gemeynte alhier soudent mogen schuylen: Soo is ten versoecke vande Backers alhier met consent, decreet ende advies van den Heere Schouteth, Schepenen ende raedt deser voornoempde Stadt ende vryheyt geordonneert ende gestatueert dese naervolgende Charte die welcke alle ambachts-gesellen, haer met den voornoempden ambachte geneerende, sullen schuldig ende gehouden sijn t'observeren ende achtervolgen, op de penen ende verbeurten hier naer verclaert.

1

Inden iersten is te weten dat onder dit ambacht sullen sijn gecomprenheert alle witten, terwen ende roggenbrootbackers pooters sijnde, haer metten voorscreven ambachte geneerende, ende sullen haer naer verloop van eene maent in tijt naer decretement deser Charte ende ordonnantie moeten begeven onder t'selve ambacht, op pene van dat hare winckels sullen moeten gesloten worden ende geen broodt aen iemant mogen vercoopen oft debiteren opde verbeurte van sesse guldens voor ieder broot d'eene hellicht ten behoeve vanden Schouteth ende d'andere helpt vanden huysarmen alhier.

2

Item sullen de Backers van desen ambachte gehouden sijn het wit, terwe ende roggen broodt te backen op den keure soo ende gelijk den selven in gewichte bij de polijcye-meesters deser voornoempde Stadt ende vryheyt sal worden geordonneert tot welcken eijnde de keure ende gewichte van t'broot sal gestelt worden voor den stadthuysse alhier, op dat eenieder der selver confrerie ende ambachte sich daernaer soude connen reguleren; ende iemant be-

vonden wordende het broodt te licht gebacken te hebben, sal door de keurmeesters deser voornoempde Stadt ende vrijheijt daerover mogen worden gecallengiert, ende den breucke moeten betalen volgens redenen, policye ende goetvinden der voornoempde keurmeesters, te bekeeren d'een derde paert der boete aenden heere Schouteth ende de resterende twee derde paerten voor de keurmeesters.

3

Item sullen alle de Backers ende gesellen van desen ambachte gehouden sijn hunnen eedt te doen geene blomme uijt te siften ofte buijlen uijt rogge graen, noch oock mengelen met boonen, erweten, bockwije oft andere graenen, maer t'selve te laeten soo ende gelijk het in suyver graen gemalen is, ende alsoo te backen tot suiijver ende ongemengelt broodt, van gelijcken niet mogen backen eenig buijlen broodt omme te vercoopen oft aen haere callanten te distribuieren, nochte oock mogen brengen, backen oft laeten brengen in haere ovens directelijck oft indirectelijck op de pene van twelf guldens voor ieder broodt dat sal bevonden worden te bekeeren de boete in drij deelen d'een voor den heere schouteth, een voor den huysarmen ende d'ander derde paert voor den ambachte.

4

Item en sullen de backers van desen ambachte niet vermogen te geven eenigh toebroodt op witte, terwe oft rogge broodt, om daermede te ontrecken de callanten van den eenen tot den anderen backer, en iemant bevonden wordende toebroodt te geven ende sijn broodt te dijen regarde minder in gewichte oft slechter in bedrogh quamen te backen tegens den gestelden wekelijcken keur, sal indyen gevalle daerop bevonden wordende, verbeuren de somme van drij guldens voor d'eerste reijse, voor de tweede reijse dobbel ende soovoorts te bekeeren in drij deelen als voor.

5

Item nopende het witte broodt en terwebroodt bij dese backers te backen, sal moeten wesen op gewichte, mengelinge ende valeur bij de policyemeesters deser voornoempde stadte ende vrijheijt t'ordonneren naer weirde der terwe, soo iemant contrarie dede sal daerover mogen gecallengiert worden ende verbeuren ider reijse als bij de polijcye-meesters sal worden goetgevonden, te bekeeren de boete in drij deelen als voor.

6

Item sullen egeene backers met haer broodt, t'sij roggen, witte oft terwebroodt mogen gaen vragen, vercoopen oft langs de straeten veijl dragen, oft door iemant laten vercoopen ende iemant der selve

backers bevonden wordende sulcx te doene, sal verbeuren het bij hem hebbende broodt, ten behoeve vanden armen, ende daerenboven noch twelf guldens te bekeeren de boete in drij deelen als voor.

7

Item sal aende innegesetene deser stadt ende vrijheijt vrij staen broot te backen voor haer eijgene menagie, soo nochtans dat sij het selve aen niemant en sullen mogen vercoopen, vermangelen op ander waeren ofte in loon geven op de verbeurte van het broodt voor den armen ende daerenboven noch moeten betalen voor ieder broodt dat sal bevonden worden verkocht, vermangelt oft in loon gegeven te zijn, de somme van sesse guldens voor ieder broodt, een derde paert voor den schouteth, een derde paert voor den armen, ende een derde paert voor des ambachts autaar.

8

Item sullen de backers van desen ambachte gehouden zijn haer broodt inde winckels van haere huysinge oft wooninge voor een ieder veyl ende te coop te stellen in allen tijde, ende aen niemant vermogen eenige weigeringe van vercoopinge te doen soo ingevalle van apparenten opslagh der granen als andersints op de pene van vijf en twintigh guldens soo iemant soude bevonden worden broot te hebben ende niet te willen vercoopen, ende daerover wesen gecalen-giert, de boete te verdeelen in drij deelen als voor.

9

Item sullen de Backers van desen ambachte in alle tijden van oorloghe ende diertens gehouden zijn broodt te backen door dese gemeynthe ende regeerders versocht sijnde, op de pene datmen haere winckels sal mogen sluijten ende geene backerije sal mogen waerenemen voor den tijd van drij maenden, maer sullen altijd ter ordonnantie vanden schouteth, schepenen ende weth op alle commanden moeten gereedt zijn, bij soo verre sij graenen in hare huijsinge zijn hebbende.

10

Item sullen jaerlijcx bij desen ambachte aengesteld worden twee dekens, bij degene die dienende zijn ende de dienende afgaende, sullen alsdan twee andere in haere plaetse worden gecosen de nutste ende bequaemste, de welcke sullen gehouden zijn haere administratie ten meesten oirboire ende welstant vanden ambachte waer te nemen, sullende gehouden zijn den eedt te doen in handen vanden schouteth, op dat alles te beter soude worden gemeintineert.

11

Van gelijcken sullen oock gestelt worden vier oudermans de nutste ende bequaemste, de welcke van gelijcken eedt sullen moeten doen van haere goede toesichte te dragen opdat den ambachte niet en worde verongelijckt door dekens ofte andere in alle voorvallen.

12

Item en sullen in desen ambachte alsnu maer gepermitteert worden de gene die haer metten stile van backen publijcke zijn geneierende ende egeene andere, alsmede en sullen egeene backers haer mogen vergeneiren met tappen ofte uijtvercoopen van bier, brandewijn ofte andere drancken.

13

Item en sal voordane niemant meer mogen komen in desen ambachte ten sij saken hij heeft geleert het backen bij eenen vrijen meester van desen ambachte den tijdt van twee volgende jaren ofte wel conde blijcken, dat hij sijne twee leerjaren hadde gedaen bij eenen vrijen meester in eene stadt van Brabant ende jurisdictie van Sijne Keijserlijcke Majesteit, daer het backen een geotroijeert ambacht is.

14

Item de gene die haer als leer knechten in desen ambachte willen laeten aenteeckenen sullen de innegesetenen alhier ende inborelingen deser stadt ende vrijheijt ten behoeve vanden ambachte voor haer inteecken gelt moeten betaelen de somme van drij guldens, en 2 stuyvers voor des ambachts klerck voor t'inteeckenen.

15

Ende de gene geene ingesetenen ofte gebortig van dese stadt ende vrijheijt en zijn, sullen voor haer inteeckengelt als leerknecht daer-voor moeten betalen de somme van twelf guldens, met twee st. boeckgelt voor des ambachts klerck.

16

Item sullen meesters backers kinderen dewelcke haer als leerknecht in desen ambachte laten aenteeckenen van leergelt vrij zijn ale alleenlijck maer betalen 2 st. boeckgelt voor den klerck.

17

Item sullen alle leerknechten die haer in desen ambachte bij eenen vrijen meester als leerknechten hebben laten aenteeckenen gehouden zijn twee volle jaren te leeren en hun ambachte te exer-

ceren, ende den meester getrou ende wel te dienen, op penen datmen hem den ambachte can verbieden, soo hij contrarie dede aen hun gemaect accoord.

18

Item en sal niemant in desen ambachte als Meester worden aenveert ten sij hij doet sijne proeve, te weten met 4 potten soetemelck te maken twee deegen, d'een in witte, en d'ander in fijn terwe broot tot een stuijver t'stück, t'gebacht te schiten inden oven metten pael op sijn verbant, ende voorts blijcke alwaer hij sijn leerjaren heeft gedaen, ende sal een inborelinck deser stadt ende vrijheijt voor sijn meesterschap moeten betalen de somme van 18 guldens ten behoeve vanden ambachte ende de meesters kinderen sullen voor haere proeve oft meesterschap betalen negen guldens.

19

Item de ghene geenē inboorlingen deser stadt ende vrijheijt en sijn, sullen voor haer meesterschap moeten betalen de somme van vijftich guldens, een derde paert voor den armen, ende een derde paert voor desen ambachte.

20

Item soo sullen alle proeven van meesters moeten gedaen ende gevisiteert worden door de vier gesworne ouderlieden ende vier dekens ten minsten door ses persoonen, soo eenige absent waren, ende sullen voor het afnemen der proeve genieten een eerlijck drinckgelach met eenen koeck ofte portie maer discretie vanden nieuwen meester, ende den cnape eenen tamelijcken drinckpeninck, waeraen den nieuwen meester sal verplicht sijn om te voldoen.

21

Item sullen alle meesters van desen ambachte gehouden sijn jaerlijcx te betalen voor keirsgelt tot onderhout van t'selve ambacht de somme van ses stuyvers ende sullen den weduwen die desen stiele sijn doende oock int' keirsgelt gehouden sijn.

22

Item sullen de meesters gehouden sijn op H. Sacramentsdagh, Turnhout kermisdagh ende andere feest dagen door den cnape van desen ambachte daertoe versocht sijnde ofte genoodicht, te comparen inde processie om de selve in alle gestichtigheijt met devotie te vereeren op de pene van $\frac{1}{2}$ pont wit wasch voor den outaer, ten ware imant conde toonen sieck ofte buijten dese jurisdictie van Turnhout geweest te hebben in welcken gevalle hij vrij sal sijn van voornoemde boete.

23

Item sullen oock moeten compareren inde solemnele misse de welke tot meerder eere Godts ende den H. Aubertus Bisschop sal gedaen worden op den 14 xber in Sinte Peeters kercke alhier ende moeten offeren onder den H. dienst der misse voor t'doen vande selven, voor een offerpenninck de somme van eenen stuijver voor t'minsten, op de pene van $\frac{1}{2}$ lb. wit wasch voor den outaer, waer van oock niemand en sal vrij sijn, als de gene sieck, ofte buijten dese jurisdictie sijn.

24

Van gelijcken sullen oock moeten compareren inde sielmisse de welke daeghs daernaer voor de zielen der afgestorvene confreers sal gedaen worden op de pene van $\frac{1}{2}$ pont als voor.

25

Item, iemant der confreers aflijvig geworden sijnde, sullen de gelijcke confreers mette begraefnisse worden gebeden ende de misse voor de ziele vanden aflijvigen moeten hooren op de verbeurte van $\frac{1}{2}$ pont lb. wasch, waervan niemant sal vrij sijn als de gene sieck oft buijten dese jurisdictie sijn ende sullen door den cnape van desen ambachte tot de begraefnisse worden gebeden die voor sijn omgaen sal genieten eenen schellinck bijden sterfhuijse te betalen, ende sal voor de begraefnisse ofte doodtschult vanden aflijvigen voor den ambachte moeten betaelt worden de somme van een pattacon in specie.

26

Item sullen de weduwen vande afgestorvene confreers van desen ambachte het privilegie mogen genieten vanden ambachte, ende hare Backerije mogen vervolgen soo lange sij weduwe is blijvende; ende ofte het gebeurde dat eenigh leerknecht sijne leeriaren int'leven vanden aflijvige hadde begonst, sal de selve bij een ander meester mogen vervolgen, den welcken de dekens in cas van noode gehouden sijn te besorgen ende sooniet de leerjaren mogen vervolgen bij de weduwe.

27

Item en sal niemant, als desen ambachte sal vergadert wesen, int geselschap mogen maecken eenige questien, rusien oft malcanderen mogen injurieren t'sij met woorden ofte met wercken, ofte sullen daerover bij de Dekens ende oudermans naer gelegentheyt van sake worden geamendeert, welke boete daer sij in geslagen sijn aen den ambachte moeten voldoen ende in cas van weygeringe en sullen de

selve niet meer in desen geselschappe gekent worden, ende haere winckels moeten sluijten, tot dat sij volcomen hare boete hebben voldaan.

28

Item imant de Dekens ende ouderlieden van desen ambachte doende vergaederen ten respecte van eenigh misverstant, questie ofte andersints, sal den selven moeten namptiseren ende betalen voor de comparitie van de voornoemde Dekens ende ouderlieden de somme van eenen ducaton in specie, het welck door de ongerlijck hebbende sal moeten gedragen worden.

29

Item sullen de Dekens van desen ambachte gehouden sijn jaerlijcx te doen haere rekeninge van ontjanck ende uijtgeef, die sij gedurende hunne administratie van desen ambachte hebben gehad, welcke sal geschieden op den 15 xber naer de zielmisse, ende sullen moeten overtellen aende volgende Dekens.

30

Item sullen alle de Meesters ende weduwen van desen ambachte tot mainteen vant selve, alsmede tot onderhout vanden outaer gehouden sijn van ieder gebackt t'sij rogge, wit ofte terwe broot te betaelen een oort stuijvers t'welck op haeren gedanen eedt alle maenden getrouwelijck aende dekens sullen overbrengen en voldoen, ende alsoo bij wijlen bevonden soude worden ontrent dese articulen ende ordonnantien tot meerder welstant vanden ambachte ende deser stadt ende vrijheijt te maecken eenige veranderinge, t'sij in vermeerderen ofte verminderen, sal t'selve door den voornoemden ambachte vrij staen aen den Schouteth, Schepenen ende raedt deser stadt ende vrijheijt te versoecken, de welcke alsdan naer gelegentheyt van sake de vermeerderinge ofte verminderinge sullen mogen doen, soo verre de selve sullen oordeelen het aenden ambachte ende gemeijnte nut ende dienstigh te sijn.

31

Eijndelijck soo wort gestatueert dat de backers hunnen roggen-deegh niet en sullen mogen mengelen met tarwe semelen tweemael gemalen op de verbeurte van sesse guldens voor ieder broodt, ende t'broodt wesen ten behoeve van den armen alhier, te verbeuren als voor.

Alle welcke poincten ende articulen mijne voorscheve heeren ordonneren, dat t'selve voortaan punctuelijck sal onderhouden worden inden voorschreven ambachte.

Aldus geresolveert ende geconcipteert desen ...
Dossier : Bakkers ; Stadsarchief.